

ཐོག་པ་ཀ་པོ།

ས་སྤྱི་ཚོམ་ཐིག་ལུས་དེག།

༢༠༡༩ སྤྱི་འདོན་ཟེངས། ༡༣

རིས་མེད་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྐུ་བཅའ་རྒྱུ་ལྷན་པའི་ལཱ་མ་དབྱངས་མཁུན་བཅེ་ཆས་ཀྱི་སྒོ་གོས།

འབྲེལ་གཏུགས་ཁ་བྱང་།

Cho Dung Karpo
(Sakya Literary Magazine)
Gongkar Choede Monastery
Laldang Tibetan Colony
Plot. Brotiwala, P.O. Vikasnagar
Dehradun, Uttarakhand (INDIA)
Email: chodungkarpo@gmail.com

༢༠༡༧ སྤྱི་འདོན་ཐེངས་༡༩

གཙོ་གཞིར།

ཚོས་རྒྱང་དཀར་པོ་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ལག་བརྟུང་ཚོམ་སྒྲིག་བ།

སྒོ་གསལ་དོན་གྲུབ།

ཨ་འདུས་སྐལ་བཟང་གྲུ་མཚོ།

འཇམ་དཔལ་དགའ་བ།

ཚོམ་སྒྲིག་བ།

མཁན་པོ་མཁྱིན་རབ་བཟང་པོ།

མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱིན་བཅེ།

སྒོ་གསལ་དོན་གྲུབ།

ཨ་འདུས་སྐལ་བཟང་གྲུ་མཚོ།

འཇམ་དཔལ་དགའ་བ།

བར་གཞི་སྒྲིག་མཁན།

ཚོས་རྒྱང་དཀར་པོ་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་།

བར་སྒྲན་དང་འབྲེལ་སྒྲུལ།

ཚོས་རྒྱང་དཀར་པོ་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་།

Cover designed by V3 creation

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ཚཱ་བ་རྒྱུ་དཀར་པོ་ནི་ཚཱ་བ་རིག་དང་། དེ་ཡང་ཞིབ་འཇུག་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་དེ་བཞིག་ཡིན། དེས་བས་བབ་སྟེགས་
འདི་བརྒྱད་ཚཱ་བ་ལྷགས་དང་། རིག་གནས། ཆབ་སྲིད་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་ཚུལ་གྱི་ཚུ་བཅུ་རི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་
ཡང་། དེ་དག་ནི་ཚཱ་བ་པོ་འི་དགོངས་པའི་སློང་ལས་བྱུང་ཞིང་། སློག་པ་པོ་འི་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་མཚོར་འཕྲིན་པར་གྱུར་བ་
ལས། བབ་སྟེགས་ཉིད་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ། དེས་ན་ར་ཆོའི་བྱ་བ་ནི། བཤད་པའི་བབ་སྟེགས་དང་། མཁྱེན་པའི་
འཇུག་རྟོགས་ཤིག་བརྒྱན་པ་ཡིན།

ཚཱ་པ་པོ་ནམས་ནི་དུས་དེའི་འདིའི་དོན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ནམ་པའི་བཙམས་ཚཱ་ནི་དུས་དེའི་འདི་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་
ཆ་རིན་ཐང་བུལ་བ་དག་ཡིན། དེ་བཞིན་དེའི་གྱི་བཞོད་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱ་རྒྱུ་པའི་བདག་སྐྱེན་ནི་པར་སྐྱེན་གནང་མཁན་གྱི་སྐྱེན་
བདག་ནམས་གྱིས་མཛད་པས་ན་གོ་སྐབས་འདི་བསྐྱེད་ཚཱ་པ་པོ་དང་། པར་སྐྱེན་གྱི་སྐྱེན་བདག་ཁོང་མའི་བཀའ་དྲིན་རྒྱུ་དང་།
ལྷ་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་འདོན་ཐངས་འདིའི་པར་སྐྱེན་གྱི་སྐྱེན་བདག་སྐྱེད་པས་རྗེ་བཙོ་བསྐྱེད་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པས་ཁོང་
ལ་སྤྱིང་ནས་བྱུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

རྒྱལ་དེའི་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་རྒྱུ་ལས་པོ་དང་གྱི་རིག་གནས་དང་འཕེལ་དང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་དོན་གྱི་བདག་པོ་དང་།
སླ་ན་མེད་པའི་དབྱ་ཁྲིད་ལོངས་སྤྱོད་ལས་མཁོན་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་ཆེ་བསྐྱེད་བརྒྱུར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་བཞུགས།

ཆོས་དྲུང་དཀར་པོ་ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།

༢༠༡༧ སྤྱི་ལོ་འདྲོམ་ཟླ་བ་ ༡༩

འཕྲིན་ལྷན་

ཞིབ་འཇུག

ས་སྐྱ་པའི་སྐབས་སྤྱད་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྒོར།	5
རྩི་ཡི་སྒྲ་སྒྲན་གཡུ་ཐོག་པ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ཡར་སྔོན་གྱི་	
ཡིག་ཆ་ནམས་ནས་ཉིད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན།	38
དག་སྒོར་བྱ་ཡི་གདོང་པ་ཅན།	45
དབང་སྐྱུར་མཁན་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ།	54

དབྱེ་ཐྱད་

རྟ་ལྷའི་ལུ་མཚོད་ནམ་རེད།	75
ཙ་བ་གར་ཡོད་མི་བཞེད་པར་གྱིས།	79
དོགས་ལན་རང་གཟུགས་འཆར་བའི་བྱ་དོར།	86
དཔེ་སྟོན་བྱེད་སྤངས།	127

བཅར་བྱི།

ལྷོ་ནུབ་ལམ་བར་འཕྲིན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་འགན་འཛིན་	
དག་པེས་སྟོ་བཟང་སྟོན་ལམ་ལགས་སྤྱད་བཅར་བྱི་ཞུས་པ།	134

ས་སྐྱ་པའི་སྐབས་སུ་དར་བའི་ཆོད་མ་ཡིག་པའི་སྒོར།

▣ མ་ཐན་ཆེན་པོའི་ནམས་ཀྱི་མཆོ། {ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ}

ས་རྒྱུ་པམ་པོད་ལ་དབང་བརྒྱུར་བའི་རིང་ལ་པོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དུས་གནས་ཀྱི་མྱོད་ཞེས་པའི་བསྐྱེད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཞིན་ཅན་ཆོན་ས་རྒྱུ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དར་པའི་ཆོད་མ་རིག་པའི་མྱོད་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེད་ཆོས་ཞིག་ཞེས་བཀའ་ལེགས་པ་རྒྱུ་འདི་ནས་མ་ཤེས་ཤེས་མདོག་གིས་ས་བཅད་གསུམ་ཀྱི་ཐོག་གིས་ནས་ལུལ་བ་ལགས་ན་དེ་དོན་བཞིན་ཏུ་བྱུགས་ཤེས་ཡོད་པའི་རེ་བ་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན།

[illegible][illegible]

[1] གྲུན་མཁྱེན་ལྟ་བུ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ།

[2] གྲུ་མོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཆུ་མཉམ་པའི་སྤྱོད་ཆ་ལྟར་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་མཆོག་གི་མཉམ་པའི་འདི་འོ་བསྐྱེད་ཞེས་པ་ལ་འགྲེལ་པ་དམིགས་བསམ་གང་ཡང་གསུངས་མ་མོང་། བོད་ཀྱི་དེ་བཅར་གཞན་དུ་ཡང་འདིའི་མྱོར་གསུངས་པ་མ་མོང་། འུ་ལྟག་ན་ཁོ་བོའི་དགེ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

[3] འདིའི་མཉམ་ཞེས་པ་ནི་རིག་གནས་བརྟུ་ག་སྤྱོད་པ་ལ་དང་། འདིའི་གྲུབ་པ་ནི་ས་མོབ་པ་ལ་ཟེར་ནི། །དེའི་སྐབས་སུ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ལ་མཉམས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་བཀའ་བབས་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་ཆོད་བརྗེས། དེའི་སྐབས་སུ་ས་སྤྱོད་པ་ལ་གྲུབ་ཐོབ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་བཟད་པ་ལ་བཀའ་བབས་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་མཉམས་པའི་ཆོད་བརྗེས་ཡོ། །བོད་མཛད་དུས་མངའ་རིས་དང་བཅས་པར་རྩོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྤེལ་ལས་ཀྱན་དུ་ཁྱབ་ཅིང་གངས་ཀྱང་མང་ཤོས་དེ་སྐབས་ཀོན་རྒྱུད་། བྱམ་ཅན་དེ་བཅར་དམར་པོ་ལས། དགེ་འདུན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱུང་ཞེས་གསུངས་པའང་གཙོ་བོ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་དུས་ལ་དགོངས་སོ། །དེས་ན་དེ་ཡི་དུས་ནི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བཟང་ཤོས་ཡིན་ནོ། །ཡིན་ནའང་རི་རྩེ་དུ་གྲུ་གྲུ་ཉ་ཡི་དཔལ་འདི་ཡང་། །དྲན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ནི་མཉམས་ཅི་ཅང་སྤྱོད་པའི་དང་ནས་དྲན་པར་བྱ་བ་ཅམ་ལས་གཞན་ཅི་བྱར་ཡོད། ཀྱན་ཀྱང་ཞེན་པའི་དབང་དུ་མ་འབྱུར་བར་ཤོག་ཅིག།

[4] རྩམ་ཐར་སྐལ་བཟང་ལེགས་ལམ་ལས། དག་པའི་ཡུལ་ལ་མ་དང་མ་ལྷ་ཞིག་ཆེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཅིག་གི་དགོངས་པ་གཅིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་མཆོན་ནི་རྟོར་དེ་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་རང་ཁོ་ནའི་གདུལ་བྱ་ལས་དེ་སྐབས་ཀྱི་འཕྲི་གུང་པ་དང་སྟག་ལུང་པ་དང་བཀའ་གདམས་པ་དང་རྩིང་མ་བའི་མཉམས་གྲུབ་རྩམས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་མངོན་ཤིང་ཤེས་གྱིས་མཐུན་པ་དང་། འཕྲི་གུང་པ་དང་སྟག་ལུང་པའི་མཉམས་གྲུབ་རྩམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོར་དེ་ས་པར་ཁོ་ནའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པར་མངོན་ཤིང་ཤེས་གྱིས་མཐུན་ནས་ཆོས་རྒྱལ་པར་ལ་རྟོར་དུ་ཐོབས་པར་གསོལ་བ་བྱཏམ། དེ་བཞིན་དུ་བཀའ་གདམས་པའི་གདན་ས་སྤེ་བ་རྩ་ཞིང་གི་མཉམ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་ཐོབས་འོས་ས་པར་ཡིན་པར་མཐུན་ནས་གསོལ་བ་བྱཏམ་པ་ལ་ལོགས་ཡིན། རྩམ་པར་དེ་སྐབས་ཀྱི་ས་སྤྱོད་པ་དང་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་བཀའ་གདམས་པ་ལ་ལོགས་པའི་རྩམ་ཐར་དང་ཡིག་ཆ་ལས་ཤེས་སོ། །འདིར་ནི་ཡི་གེས་འཛིགས་སོ། །

[5] ས་སྤྱོད་པའི་ཞལ་སྤུ་ནས། དེས་ན་བདག་ལ་ཚྭ་གས་སྤྱང་མེད། །ཅེས་རང་ས་སྤྱོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་བཀའ་གདམས་པ་དང་གསང་ཆེན་རྩིང་མ་པ་ལ་སྤྱང་བ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཀྱན་མཐུན་ཞུ་དམར་སྤྱོད་བཞི་པའི་ཞལ་སྤུ་ནས། རྩམ་པར་དཔྱད་ཆེ་ཀྱན་སྤྱོད་རྟོངས་པའི་ཆ། །འོ་མྱོད་པའི་ཤེས་ཆོགས་དག་པ་དང་། །ཞེས་དང་པར་ཆེན་ཀམ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཞལ་སྤུ་ནས། ཚྭ་གས་སྤྱང་དང་ཐུག་དྲོག་མ་མཆོས་པས་ཞེས་གསུངས་པས་ས་པར་གྱིས་རང་གཞན་སྤེ་ལ་ཆགས་སྤྱང་ཆ་བ་ནས་མི་གནང་བར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་མཉམས་གྲུབ་རྩམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་དེས་དེ་སྐབས་སུ་ཞལ་བཞུགས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་མཉམས་གྲུབ་རྩམས་ཀྱིས་ཀྱང་ས་པར་ལ་པར་སྤྱང་བ་དང་རང་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཆོན་བྱལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཀའ་གདམས་པའི་པར་ཆེན་དོ་གོར་བའི་ཞལ་སྤུ་ནས། འཕྱོ་དོན་ཤར་དུ་མངོད་ནས་ཀྱང་། །དདུས་གཅོད་ཐུགས་ཀྱིས་མི་གྲང་བར། །སྤར་ཡང་མི་ཡི་མེད་གེ་ཏྲིང་། །བསྟན་པ་ཡུན་དུ་འཛིན་པར་བྲ། །ཞེས་ས་པར་གྱིས་རང་གཞན་སྤེ་ལ་ཆགས་སྤྱང་ཆ་བ་ནས་མི་གནང་བར་གསུངས་ཤིང་དེས་བཀའ་གདམས་པ་ཁོད་རྩམས་ཀྱི་དོན་ཀྱང་ཆོས་རྒྱལ་པར་ལ་མངོན་པ་ཡིན། གཉིར་སྟོན་གྱི་དུ་ཆོས་དབང་གིས་ས་པར་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པ་དེས་ཆོས་རྒྱལ་པར་དང་གསང་ཆེན་རྩིང་མ་བ་རྩམས་ཀྱི་དབང་པར་རྟོན་ཆགས་སྤྱང་མེད་པ་ནི་གསལ་བར་མཆོན་ནོ། །

[6] རྩམ་པར་ཀྱི་པོ་དྲི་བཅུ་ཀྱིས་པ་ལས། ཐ་མ་མི་འབྲལ་བའི་སྟོན་

དུ་ཅ་བ་ནས་མ་བྱུང་བའི་ལེའུ་^[7]ཡིན་ནོ། །དེ་སྐབས་སུ་མཁས་གྲུབ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་རྣམས་གཅིག་གི་དགོངས་པ་གཅིག་གིས་རྟོགས་ཤིང་ཕན་ཚུན་ཆགས་སྡང་མེད་ཅིང་དམ་ཆོག་གཙང་མ་བྱུང་བ་འདི་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གསལ་བྱེད་གོང་གི་མཆན་ནང་ཡོད་པ་ལ་སོགས་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མང་ནའང་དེང་དུས་ཞལ་བཞུགས་པའི་མཁས་པ་འབུམ་གྱི་དབུས་སུ་དོན་དུ་ཆོག་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་གྱི་ཚུལ་པོ་ནི་ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་རྟེན་འཁེལ་མཛད་སྤྱི་ལོ་མཇུག་པའི་མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཇམ་མགོན་ཐོ་སློན་མཐའ་ཡས་གྱིས་གསུངས་^[8]པ་ལྟར་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་ས་སྐྱ་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེན་ཁྲུམ་མཆོད་རྟེན་ཕྱོགས་གསུམ་རབ་དབྱེ་^[9]ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཁས་གྲུབ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་བསྟན་པ་སྦྱོང་བཞིན་པའི་དུས་སུ། ཁ་བ་རི་པའི་དོགས་ན་གོ་ཏེ་མའི། རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱད་མེད་ཀྱི། །བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུད་པའི་སེམས་འཆང་བ། །དུལ་བའི་ཚུལ་འཆོས་མཁན་དེ་གཞོན་མོ་ཟེར། །ཞེས་གསུངས་^[10]པ་ལྟར་ཅུ་ཕྱེད་ཀྱི་འཕྲོ་བྱེད་དགའ་བོ་འཁོར་བཅས་གྱིས་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉན་པའི་ཆོ་ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་རྟེན་འཁེལ་རིགས་པ་དང་རུས་པ་གཉིས་ཀའི་སློ་ནས་ཚད་པ་ཕམ་སྟེ་ད་བར་གངས་ཅན་རི་བོའི་ཁྲོད་དུ་ནང་བསྟན་གནས་སྤུབ་པ་བྱུང་ངོ་། །ཡིན་ནའང་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་རབས་^[11]ནང་དུ་བྱུབ་ཆེན་མདའ་

དམ་ཆོག་ཤིན་ཏུ་གཙང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཏིར་སྟོན་གྱི་དུ་ཆོས་དབང་གིས་ས་སྐྱ་པ་རྟེན་འཁེལ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་ཞུས་མ་ཐག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་ངེས་ཤེས་རྟེན་པ་ཡང་གསང་ཆེན་རྟེན་མ་བ་རྣམས་དང་ཕན་ཚུན་དམ་ཆོག་སྤྱི་གཙང་ནང་གཙང་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

- [7] ཞེན་པའི་དབང་དུ་ཤོར་ན་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོང་དཀའ་ནའང་ཕྱིས་སྤྱུང་སྐལ་བཟང་གི་དུས་ཆོད་སྟོན་ཞུས་དེ་ནང་བཞིན་བྱུང་བའི་དཔལ་རྟགས་སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལྟ་བུ་ཤེས་ལུན་གཟུང་གནས་ཀྱི་མཁས་པ་འབུམ་གྱིས་འབད་ཚོལ་ཆོས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོའི་སློ་ནས་བཅའ་ཡང་མི་རྟེན་པ་ནི་ཁོ་བོས་ཁྲིད་མཁས་པ་འབུམ་གྱི་དབུས་སུ་དམ་བཅའོ། །
- [8] འཇམ་མགོན་ཐོ་སློན་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཞལ་ཐུ་ནས། དགོངས་གཞི་རིམ་བཞིན་རྟོགས་ན་འགལ་འདུ་ཡི། །དབྱེན་ཁྲུམ་མཆོད་རྟེན་ཁྲིད་ཀྱི་གསུང་རབ་བཟང་། །ཞེས་སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་དེ་ས་བཀའ་དབྱེན་ཁྲུམ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །
- [9] འདིའི་སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་རྟེན་འཁེལ་བཟམས་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་རྟེན་གྱིས་ས་བཀའ་འབྲུགས་ཞེས་ཟེར་མཁན་ལོ་རྒྱུས་དང་ཆོས་ལ་རྒྱས་ཅ་བ་ནས་མེད་པའི་མཁས་རྗེ་མས་མང་དུ་ཡོད་ནའང་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་མ་ཤེས་པའི་རྣམ་འབྱུར་ཆེན་པོ་ཡིན། གང་ཡིན་ཞུ་ན། བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་བཞིའི་ནང་ནས་ས་བཀའ་གཉིས་རྒྱུད་བཤད་ལ་མཐུན་ཆེ་ཤོས་ཡིན། རྒྱུད་བཤད་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་ནི་སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་བཤད་ལ་མཐུན་པའི་དཔེར་བཞིན་གཅིག་ནི། ལྷ་བ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་དང་ལྷ་བ་རྣམ་རྟོག་ཆོས་སྐྱ་གཉིས་མཐའ་གཅིག་དུ་གནད་གཅིག་ཡིན་པ་དང་ས་བཀའ་གཉིས་ཆར་གྱིས་ཀྱང་ཅ་རྒྱུད་བཟག་གཉིས་ལས། འདི་ཉིད་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །འདི་ཉིད་ལྷ་དང་འདས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་མཐའ་གཅིག་དུ་དེ་རྒྱབ་སྦྱོངས་སུ་འདྲིན་ནོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་ས་བཀའ་གཉིས་རྒྱུད་བཤད་ལ་མཐུན་པའི་དཔེར་བཞིན་ཞུ་རྒྱུ་མང་ནའང་ཡི་གེས་འཛིགས་སོ། །མདོར་ན་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་ས་སྐྱ་པའི་དབྱེན་ཁྲུམ་མཆོད་རྟེན་སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་དེ་དགོངས་གཞི་ས་བཀའ་གཅིག་མཐུན་ཡིན་པ་ལ་ཡི་ནས་མ་གཟིགས་པར་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ལ་བྱུབ་ཆོད་རེད་ཅེས་ཐུབ་ཀྱང་སྐྱ་ལྟེང་གསུམ་པ་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་གསུངས་པ་མཇུག་སྐབས་ཤིན་ཏུ་ཁོ་པ་པོ་ལྟར་པོ་བྱུང་། མ་གཞི་ནས་སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ལྷན་པོས་ལྷག་ཆུ་ཆེ་བསྟོན་པ། །ལ་སོགས་གསུངས་པ་དེ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བདག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་མི་ཟེར་བར་རེད་ས་སྐྱ་པ་རྣམས་གྱིས་སྟོན་ཤེས་དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་པཌ་ཆེན་རྗེ་ཀམ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཞལ་ཐུ་ནས། གཞུང་དེ་དག་ལས་ལྷན་པོ་དང་མི་ཤེས་པ་དང་ཆོངས་པ་ཞེས་སོགས་སྤྱིས་གསུངས་སྡང་བས་རང་ཅག་རྣམས་ལྷན་པོ་སོགས་སུ་ཁས་འཆེ་བར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས་ལྷན་པོ་ལ་སོགས་གསུངས་པ་དེ་མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བདག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་མི་ཟེར་བར་ཁོང་བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་མཁྱེན་པས་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་འདྲ་གསུངས།
- [10] རྣམ་ཐར་སྐལ་བཟང་ལེགས་ལམ་ལས་གསུངས་སོ། །
- [11] ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་རབས་རྟོགས་ལུན་གཞོན་ཅུའི་དགའ་སྟོན་དབྱིད་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་དབྱངས་ཞེས་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བྱུབ་ཆེན་མདའ་ལྷ་པོའི་གཏམ་ནི་ཐུག་དོག་ཅན་གྱིས་མཆན་བཏབ་པ་དཔྱད་སྤྱོད་པ་ཡིན། གང་ཡིན་ཞུ་ན། ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་རྟེན་འཁེལ་སྐྱེད་དོན་གྱི་ཐུགས་སྤྱོད་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཆོས་ཚུལ་འཕགས་པས་མཛད་པའི་ཆོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་དང་། ཆོས་རྗེའི་སྐྱེད་དོན་གྱི་ཐུགས་སྤྱོད་པཌ་ཆེན་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་དང་། ཆོས་རྗེའི་སྐྱེད་དོན་གྱི་ཐུགས་སྤྱོད་པཌ་ཆེན་ཡར་ལུངས་པ་བྱུང་ཆུབ་ཚུལ་མཆོད་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་དང་། ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་རྟེན་འཁེལ་

[illegible]

[13] ལྷ་མཚོ་དེ་དག་ལ་དཀོས་ནས་ནས་འཛམ་མགོན་ཐཱ་མཊེ་ཎ་པ་ཆེན་པོ་འཇམ་ལུ་ནས་གངས་ཅན་ལོ་པོ་འཇམ་ལུ་ནས་བཞིག་ས་ལྷ་ལ། ཁྱེད་དང་ལྷ་པོ་ཆོ་དང་མ་ཅིན་ཆེན་གྱི་འཇམ་ལུ་ནས་དེ་འི་གཏུག་ལུ་དང་ཎ་པ་ཅན་པ་མཐའ་དག་ལ་ལྷ་ཁྱི་ཀྱིས་ཁྱེད་པར་མངོད་ཅེས་དང་། ལྷ་མཚོ་མེ་ལྷ་པོ་འཇམ་ལུ་ནས་པོད་འབངས་ཏྱི་འཇིགས་ལས་བསྐྱབས་པ་ལགས། ཁྱེད་གཏུགས་པ་ལྷ་པོ་དྲི་དང་ཀྱི་པ་ཆགས་པ་ནས་འཇུག་པོད་ལ་འདྲི་འདྲ་པའི་བཀའ་དྲིན་མངོན་མཁན་གྱི་པོ་ཧཱུལ་ལྷ་པོ་དྲི་པ་མ་གྲུག་པོ། ཡིན་ནའད་དེ་དེ་ལི་མཚོ་ན་ན་མས་ཀྱིས་མི་མི་ལེ་མེ་མོ། འག་ཡུང་ཅི་ལ་ཡོད།

པར་བཅོ་མཁན་གྲུབ་ཆེན་སངས་རྒྱལ་ཡར་བྱོན་གྱིས་ཐུགས་མངོན་ཤེས་གྱིས་བརྟགས་པ་ན་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཅུང་ཉོར་དང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་འབངས་རྣམས་འདུལ་མཁན་དེ་ས་སྐྱ་པརྟེན་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་གཞན་སུ་ཡང་མ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་^[14]པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དོར་ཏས་དམག་དཔོན་བྱས་ནས་འབྲི་གྲང་དུ་བསྐྱབས། སྒྲིམ་པ་ཤུག་རིན་ཆེན་གྱི་ལག་པ་བཟུང་ནས་ཁྲིད་པས་དེ་མ་ཐག་དུ་རྡོ་ཆར་པལ་སྟེ་འབྲི་གྲང་པ་རྣམས་དམག་གི་ཉེན་ལས་མངོན་སུམ་དུ་བཏོན་མཁན་གྲུབ་ཆེན་འབྲི་གྲང་སྒྲུན་སྔ་རིན་པ་ཆེས་ཐུགས་མངོན་ཤེས་གྱིས་བརྟགས་པ་ན་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཅུང་ཉོར་དང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་འབངས་རྣམས་འདུལ་མཁན་དེ་ས་སྐྱ་པརྟེན་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་གཞན་སུ་ཡང་མ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་^[15]པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ས་སྐྱ་པརྟེན་འི་ཞལ་སྔ་ནས། བདག་གྲང་སྔོན་གྱི་བྱེད་པ་འགའ་ཡི་རྒྱས། །བཟན་པའི་ཉི་མ་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འཆར། །ཞེས་གསུངས་^[16]པ་ལྟར་འཇམ་མགོན་ས་སྐྱ་པརྟེན་གྲང་ཐུགས་མངོན་ཤེས་གྱིས་བརྟགས་པ་ན་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཅུང་ཉོར་དང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་འབངས་རྣམས་གྲང་ས་སྐྱ་པརྟེན་རང་ཁོ་ནའི་གདུལ་ཞིང་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་སོ། །

མདོར་ན། ད་ལྟ་རང་གོང་དུ་ཞུས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འབྲི་གྲང་སྒྲུན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པོད་གྱི་ལྷ་ཆེན་དང་མི་ཆེན་ཐམས་ཅད་གྱིས་གསོལ་བ་ལུར་རྒྱུགས་སུ་བཏབ་པ་ལྟར་^[17]བོད་ལྗང་ལྷ་ལྷེ་མི་ལྷེ་སྤྱི་ཡི་དོན་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཕེབས་པ་^[18]ལས་ཆོས་བརྒྱུད་བྱེ་བྲག་པ་དང་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་དོན་དུ་ཕེབས་པ་མ་ཡིན་པས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་གྲུབ་འབྲས་ངོ་ཐོན་ཡོད་པའི་བོད་སྤྱིའི་སྐྱེ་ཆབ་དང་པོ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆོ་ཆོས་རྩེ་ས་སྐྱ་པརྟེན་གང་གིས་ཉོར་སོག་ལ་ཕེབས་ན་བོད་དང་ཉོར་ལ་ཕན་པའི་ཁྲབ་པ་ཡོད་དམ་ཞེས་བཀའ་གདམས་པའི་པཎ་ཆེན་ནམ་མཁའ་འབྲུམ་གྱིས་དྲིས་པའི་ཆོ་ཕེབས་ན་མཐའ་གཅིག་དུ་ཕན་པའི་ཁྲབ་པ་ཡོད་ཅེས་ལན་དུ་གསུངས་^[19]ནས་ཕེབས་སོ། །མཐའ་གཅིག་དུ་ཕན་པའི་ཁྲབ་པ་ཡོད་པའི་སྐབས་བྱེད་དེ་ཡང་ཆོས་རྩེ་ས་སྐྱ་པརྟེན་འི་ཞལ་མངོན་དུ་མངལ་བའི་མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་པཎ་ཆེན་འཇམ་མགོན་སློ་གྲོས་མཐའ་ལས་གྱི་

[14] གྲུབ་ཆེན་ཐུག་ལུང་སངས་རྒྱལ་ཡར་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་ལ་གཟིགས་གནང་ཞུ། འུ་ཐུག་ན་གྲུབ་ཆེན་ཐུག་ལུང་སངས་རྒྱལ་ཡར་བྱོན་རྒྱལ་བ་ཀམ་པའི་ཆེད་དུ་སང་གེ་ལ་བཅེབས་ཏེ་ཕེབས་པ་ལྟར་ཕྱིས་སུ་མ་བྱོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་སོགས་ལ་སོམས་ཤིག །

[15] གྲུབ་ཆེན་འབྲི་གྲང་སྒྲུན་སྔ་རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་མངོན་ཤེས་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་གཟིགས་གནང་ཞུ། འུ་ཐུག་ན་གྲུབ་ཆེན་འབྲི་གྲང་སྒྲུན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་གྲང་མ་ཕེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་སོགས་ལ་སོམས་ཤིག །

[16] བཀའ་གདམས་པའི་པཎ་ཆེན་དོ་གོར་བའི་ཞུས་ལན་ལས་གསུངས་སོ། །

[17] ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་སོ། །འུ་ཐུག་ན་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ལ་གཟིགས་ཤིག །

[18] ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། འབྲི་གྲང་ནས་ནན་གྱིས་བོད་སྤྱིའི་དོན་དུ་ཕེགས་དགོས་པར་ཞུས་ལ་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ལས་གྲང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

[19] དྲིས་ལན་ལས། སྟོག་གཏོང་བ་ལ་མི་ཐོད་རྒྱ་མི་བདོག་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

ཞལ་ལྷ་ནས། གློ་ལས་འདས་པའི་ཚོ་འཕུལ་མཐའ་ཡས་པས། །འཇམ་སྒྲིང་སྒྲིུ་ཀྱ་འདུལ་ལ་ཐུབ་ཆེན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་^[20]པ་
ལྟར་འཇམ་སྒྲིང་སྒྲིུ་ཀྱ་ཕྱེ་ཉོར་དང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་འབངས་ནམས་རྩ་འཕུལ་ཁོ་ནའི་སྒྲོ་ནས་བཏུལ་དགོས་པའི་དུས་ལ་བབས་
པ་ལྟར་གློ་འདས་རྩ་འཕུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཉོར་དང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་འབངས་མ་ལུས་པ་བཏུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ བར་
དུ་བོད་རང་བཙན་གྱི་བདེ་སྦྱིད་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཨ་ལ་ལ། དེར་གི་དུས་སུ་འཇམ་སྒྲིང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ། ལྷར་བཙས་
སྲིད་ཞའི་གཙུག་རྒྱན། རྒོང་ས་རྒྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་བདག་ཅག་བོད་འབངས་ཡོངས་ལ་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཀའ་དྲིན་
བརྒྱབས་དང་སྦྱོང་བཞིན་པ་ནི་བོད་སྲིད་པ་ཆགས་པ་ནས་དེར་བར་དུ་བྱུང་མ་ཕྱིར་བའི་གནད་དོན་ཡིན་ཅང་རྒྱབས་མཆོག་
མགོན་པོ་གང་གི་བཀའ་དྲིན་བྲན་བཞིན་དུ་དམ་ཆོག་ལ་གནས་དགོས་པ་ནི་བདག་ཅག་ཁ་བ་རི་པ་ཡོངས་ཀྱི་ཕྲག་པར་མཛེས་
པའི་ལས་འགན་ཡིན་ཅང་ཀུན་གྱིས་དེ་ལྟར་གནད་སྦྱོང་ཡོང་བའི་རེ་བསྐྱུལ་འདི་ནི་ཆོས་རྗེ་ས་རྒྱ་པའི་བཀའ་དྲིན་བྲན་པ་དང་
མཉམ་དུ་བྱུང་བའི་མ་བཙས་པའི་གཏམ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ས་རྒྱ་པརྟེན་ས་རྒྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྩ་འཕུལ་རི་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་ནས་ཉོར་དང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་འབངས་ནམས་བཏུལ་བ་ཡིན་ཞེ་
ན། བྱང་རྒྱལ་པའི་ཐེར་རྩ་འཕུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་བཙས་བཞེངས་ཏེ་ཉོར་དང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་འབངས་
ཐམས་ཅད་བཏུལ།^[21] ཤར་པ་རྫོང་ཐེར་གསུང་ཆོངས་དབྱངས་ཀྱི་རྩ་འཕུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དམ་ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་གསུངས་ཏེ་
ཉོར་དང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་འབངས་ཐམས་ཅད་བཏུལ།^[22] རྟོ་དབང་གི་ཐེར་རྩ་འཕུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐུབ་དབང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ལྟ་
སྐྱབས་མཁུ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བཞེངས་ཏེ་ཉོར་དང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་འབངས་ཐམས་ཅད་བཏུལ།^[23] རུབ་རྒྱ་མཆོའི་ཐེར་རྩ་འཕུལ་གྱི་སྒྲོ་
ནས་སྐྱུ་རྒྱལ་ཤིན་དུ་གདུག་པ་ཅན་དམ་ལ་བཏགས་ཏེ་ཉོར་དང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་འབངས་ཐམས་ཅད་བཏུལ་ལོ།^[24] །རྒྱས་པར་ནི་
ཡི་གེས་འཇིགས་སོ། །གང་ལྟར་མང་པོ་བཤད་ཅུང་མ་བཤད་ཅུང་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བོད་ཅེས་པའི་མིང་སོགས་སའི་
ས་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་དེ་སྐབས་སུ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཞུ་བ་དེ་ཡི་ཐུགས་གཏུགས་ན་ས་རྒྱ་པརྟེན་འཕའ་དྲིན་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱུང་བ་ཡིན། དེར་སང་པ་ལྷན་སྐྱེན་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བལ་རིའི་རྫོངས་དང་རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་བརྒྱུད་དང་འབྲུག་དང་འབྲས་ལྗོངས་
དང་བལ་པོའི་བྱང་བརྒྱུད་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དུ་གཏོགས། ཡིན་ནའང་ཕག་གྲུ་མན་

[20] འཇམ་མགོན་གློ་མོས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་རྗེ་ས་རྒྱ་པརྟེན་སྐྱུ་བརྟེན་ལས་གསུངས་སོ། །

[21] ལང་རྩ་ཕྱེ་བཞིའི་དཀར་ཆག་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །

[22] ལང་རྩ་ཕྱེ་བཞིའི་དཀར་ཆག་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །

[23] ལང་རྩ་ཕྱེ་བཞིའི་དཀར་ཆག་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །

[24] ལང་རྩ་ཕྱེ་བཞིའི་དཀར་ཆག་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །

ཆད་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ས་རྒྱ་ཚུང་དུ་ཚུང་དུ་སོང་བ་ནི་ངེས་གཏམ་ཡིན། ཕག་གྱུ་ཤིན་དུ་རྒྱས་ཡོད་ཅན་གྱི་ས་རྒྱ་པའི་ངོ་ལ་
དམ་ཆོག་ཅན་གྱི་ཕག་གྱུས་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་དང་ས་རྒྱ་པས་བཟུང་བ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཅང་ཕག་གྱུ་ལ་ཆབ་སྲིད་གྱི་དབང་
ཆ་ས་རྒྱ་པས་དོན་གྱིས་གནང་བ་ལས་དངོས་སུ་ཤོར་བ་མིན། གང་ཡིན་ཞུ་ན། དོན་གྱིས་ཆབ་སྲིད་གྱི་འགན་དབང་གནང་མཁན་
གཙོ་བོ་ལྷ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་རེད། ཁོང་ནི་དེ་སྐབས་གྱི་ས་རྒྱ་པ་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བཅུ་ཙམ་གྱི་ཆོ་འདི་ཕྱི་མོ་མགོན་
རྒྱལ་མ་དམ་པ་མེད་པ་ཡིན་ཅང་ཁོང་གིས་བཞེད་ན་ས་རྒྱ་པ་སྤྱི་ཤར་གྱི་དེའི་བཀའ་ལས་འདའ་^[25]མི་རྣམས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་
མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་^[26]དང་ཕག་གྱུ་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཆོན་^[27]གཉིས་ནི་ནམ་ཡང་འཇིག་མི་རྣམས་པའི་ལྷ་སྐོབ་གྱི་
དོ་ཇེའི་དམ་ཆོག་གི་མཐུད་ཆེན་གྱིས་བཅིངས་ཡོད། གལ་སྲིད་ས་རྒྱའི་ཁྱི་འཛིན་བཅུ་བཞི་པ་ལྷ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
མཆོན་གྱི་ཐུགས་དགོངས་ལ་ཕག་གྱུ་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་གྱིས་སྲིད་དབང་གི་འགན་བཞེས་ན་རྣམས་པ་དེ་ཡི་ནས་མེད་ན་ཕག་གྱུ་བྱང་ཚུབ་
གྱིས་སྲིད་དབང་གི་འགན་དེ་ནམ་ཡང་བཞེས་མི་སྲིད་པ་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་ཕག་གྱུ་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཆོ་རབས་ཀྱན་གྱི་རྒྱལ་མ་
གནས་དམ་པ་ཙ་བའི་ལྷ་མ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཙུག་གི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་དེ་ཆོས་རྗེ་ལྷ་མ་དམ་པ་ཁོ་ན་^[28]ཡིན་ཅང་དེའི་
དམ་ཆོག་ལ་གནས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་ལྷ་མ་དམ་པས་དོན་གྱིས་སྲིད་དབང་འགན་དེ་གནང་འདོད་ཡོད་ས་མ་རེད། གང་ཡིན་ཞུ་ན། དེའི་སྐབས་གྱི་ཚོད་རྟོག་གི་
བར་འདུམ་མང་པོ་ལ་ཕེབས་འདུག་ཅེས་ཟེར་ན། གཞན་དབང་གིས་ཕེབས་པ་འདྲ་ཡོད། མི་གསོད་ཁྲག་སྦྱོར་མི་ཡོང་བའི་སྤྱད་དུ་
ཕེབས་པ་ལས་དོན་གྱིས་སྲིད་དབང་གནང་འདོད་མེད་ནས་ཕེབས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཁོ་ན་ལྷ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་
ཞུ་མཁན་དེ་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་རྩོམ་མཁན་དེ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དེ་ལྷ་མ་དམ་པ་ཁོང་
གིས་བརྩམས་^[29]པ་མིན། ཁོང་ལ་ཁ་གཡར་བཞག་པའི་རྒྱལ་རབས་ཡིན་ནོ། འདྲེ་ན་ལྷ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ཞུ་
བ་དེ་ཡི་སྐོར་རྒྱས་པར་འཆད་ན་ག་འདྲ་ཡོད་ཅེ་ན། ཁོང་ནི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྤྱི་བུ་བྱང་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། མཁས་
རྟགས་སུ་གསུང་རྩོམ་པོད་ཉི་ཤུ་ཙ་བཟུལ་བ་^[30]དང་གྲུབ་རྟགས་སུ་སྟོང་ལྷུང་པས་ལག་པའི་སོར་མོ་གདུབས་ཏེ་མཛུལ་གྱི་

[25] དེའི་སྐབས་གྱི་ས་རྒྱ་པ་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བཅུ་ཙམ་ནི་ཁོང་གི་ཞལ་སྐོབ་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་དོ།

[26] རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ནི་གདུང་རབས་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ།

[27] རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ནི་རྒྱལ་གྱི་པོ་ཏི་བསེ་དུ་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ།

[28] རོ་གོང་ས་ལུ་པའི་ཞལ་སྐོབ་ནས། བྱང་པར་གོང་མ་ལྟེ་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུབ་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པས་བྱང་པར་འཕགས་ཞེས་དང་། ཕག་གྱུའི་ཞལ་རྩམས་
ཡི་གེ་ལས། ལྷ་མ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་པ་དང་ལྷ་མ་མཉམ་མེད་པ་ཆེན་པོ་ནི་གཞན་དང་མི་འདྲ། ཙ་བའི་ལྷ་མ་འགྲན་གྱི་དོ་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སོགས་གསུངས་སོ།

[29] ལྷ་མ་དམ་པའི་གསུང་རྩོམ་མ་ཡིན་པར་འཇམ་མགོན་ཨ་མེས་ཞབས་ལ་སོགས་གྱིས་གསུངས་སོ།

[30] བརྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ།

ཚུལ་དུ་སྤུལ་བ་ན་དེ་མ་ཐག་ཞལ་ཆབ་བཏབ་སྟེ་རང་གནས་སུ་སོར་ཆུད་པ་^[31]ལ་སོགས་པའི་བྱུང་ཆུགས་བསྟན་བྱུང་མཁུ་
 དེ་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་ཤར་བྱུང་བ་ཙཱ་ཁ་པ་དང་ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྟོ་རྩེ་དང་བྱུང་བ་སྟོང་ཆེན་རབ་འབྲམས་པ་དང་བྱུ་རྟོན་
 རིན་ཆེན་བྱུང་དང་དོལ་བྱ་པ་ཤེས་རབ་བྱུང་མཆོན་དང་ལོ་ཆེན་བྱང་ཅེ་དང་ལོ་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་དང་རེད་མཛུགས་
 གཞོན་ཏུ་སྟོ་སྟོས་དང་བྱུང་སྤུལ་ཆུ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་གངས་ཅན་ལྟོངས་སུ་དེ་སྐབས་བྱོན་པའི་བསྟན་འཛིན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ཆ་བའི་སྒྲ་མཁུང་^[32]ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ལོ་གོང་ས་ལུ་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྤུ་ནས་^[33] བསྟན་འཛིན་ཀྱན་གྱི་གཙུག་
 གི་ནོར་བུར་གྱུར་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཕག་གྱུ་བྱང་བྱུང་ལ་དོན་གྱིས་སྤྱིད་དབང་འགན་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་གནང་ཞེ་ན། སྒྲ་མ་
 བག་ཕུག་པའི་ལྷང་བསྟན་དང་ཕག་གྱུའི་ཕུག་བྱུང་གནས་ཀྱི་སྟོང་པོར་ཁམས་གསུམ་སྒྲ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་བྱུང་མཆོན་
 གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་གནས་ཚུལ་^[34]དང་ཕྱོགས་ལྷང་ཅན་གྱི་དཔོན་ཆེན་ནམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་མཁྱེགས་པའི་རང་གཅེས་
 འཛིན་^[35]དང་ས་སྐྱའི་ཞལ་དོ་ནམས་ནམ་པ་ཐ་དད་ཅམ་ལས་ངེས་དོན་ལ་སྤུགས་དགོངས་གཅིག་འདྲེས་ཕན་ཚུན་དམ་ཆོག་
 གཙང་མ་ཡིན་ནའང་འབྲེལ་ཡོད་དབང་ཆེན་འགའ་ཡི་ནང་གི་གནས་ཚུལ་^[36]ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་དེ་སྐབས་བྱུང་བསྐྱད་པ་དེའི་
 རྒྱུ་གྱིས་སྤྱིད་དབང་གི་འགན་དེ་དོན་གྱིས་གནང་བ་ཡིན་ནོ། །གོང་མ་ཉོར་བྱུང་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཆོས་རྒྱུ་མ་དམ་པ་
 བསོད་ནམས་བྱུང་མཆོན་མཆོག་ཉིད་སྤྱིད་དབང་ལ་སྤུགས་མཉེས་པོ་མེད་པ་^[37]དང་ཕག་གྱུ་ལ་སྤུགས་གཏད་ཟིན་པ་དང་ལྷག་
 པར་དུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་གྱིས་ཉོར་བྱུང་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེར་གཏམས་པའི་མི་ཕག་གྱུ་བྱང་བྱུང་ཡིན་པ་^[38]ལ་
 སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་ཤུ་མཁྱེན་ཅང་ཕག་གྱུ་ལ་བཀའ་བཀྲོན་དང་དགོངས་འཆོམས་མེད་པའི་སྟོང་སྒྲ་མ་དམ་པ་
 བསོད་ནམས་བྱུང་མཆོན་ཉོར་ལྷལ་ལ་གདན་ཞུའི་དོ་དམ་གྱིས་ཞེས་པའི་གོང་མའི་བཀའ་ཡིག་ཕག་གྱུ་ལ་ཐེབས་པའི་ཆ་བཁུང་
 སྒྲ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་སྒྲ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་བྱུང་མཆོན་ལ་སྤུག་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སྒྲ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་བྱུང་མཆོན་གྱིས་ཕག་གྱུ་ལ་སྤུགས་གཏད་པའི་གསལ་བྱེད་གང་ཞེ་ན། ཕག་གྱུ་བཙོན་ཁང་ནས་

[31] གདུང་རབས་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །
 [32] བསྟན་འཛིན་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །
 [33] ལོ་གོང་ས་ལུ་པ་ཆེན་པོའི་བྱུང་རབས་ལས་གསུངས་སོ། །
 [34] འདི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ། འདིའི་དོན་སྤུར་ནས་རྟོགས་ཡོད་ན་ད་ལྟའི་ལྷ་སྐབས་པའི་བྱུང་རབས་ནང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཕག་གྱུ་དང་ས་སྐྱ་པའི་སྟོར་གྱི་བྱུང་
 རབས་མ་འདྲ་བ་ཞིག་སྤུར་ནས་བྱུང་ཆར་བས་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །
 [35] ཕག་གྱུའི་ཞལ་ཆེམས་ཡི་གེ་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །
 [36] ཞལ་ཆེམས་ལས་གདུང་བརྒྱུད་བདག་པོ་གཞན་ནམས་ནི་སྐྱ་ན་གཞོན་པས་གཞན་དབང་དུ་སོང་ཞེས་གསུངས་སོ། །
 [37] སྒྲ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་བྱུང་མཆོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་ཕག་གྱུའི་བཀའ་ཆེམས་ལ་སོགས་སུ་གསལ་སོ། །
 [38] ཕག་གྱུའི་བཀའ་ཆེམས་ལ་སོགས་སུ་གསལ་སོ། །

ཐར་བཅུག་མཁན་གྱི་ཙ་བའང་སྤྲོ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན། བྱས་ཙང་འདི་ནི་ཐོག་མར་སྤྱགས་གཏད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་མཚན་ཡིན་ནོ། རི་བཞིན་དུ་ཕག་གྲུའི་ཞལ་ཆེན་ལས། སྤྲོ་མ་དམ་པ་ཚོས་རྗེ་པས་བྱིད་སྤྲོ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱབས་པའི་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་བྱིད་ལ་སྟོབས་དང་རྩལ་པ་དང་དཔུང་ཤིང་མོང་ཡོད་པས་རྒྱལ་པོའི་བྱིས་དང་ས་སྐྱ་པའི་གཏན་རྩལ་ལ་བསམས་ནས་འཇགས་གཞི་བྱེད་པ་ལ་ཅིས་ཀྱང་ཡོང་དགོས་ཞེས་སོགས་ནི་བར་དུ་སྤྱགས་གཏད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་མཚན་ཡིན་ནོ། རི་བཞིན་དུ་སྤྲོ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཕག་གྲུ་བྱང་རྒྱལ་ལ་གནང་བའི་བཀའ་ཤོག་ལས། སུན་ཚོགས་ཡོན་ཏན་བདུན་ལ་དབང་འབྱོར་ཞིང་། །མཐུ་སྟོབས་ཡོན་ཏན་དུ་མས་མངོས་པ་བྱིད། །ཉི་ཟླ་ཉུ་བར་ཀྱན་དུ་གསལ་བ་དང་། །ཆབ་སྲིད་འཛིན་མའི་ཁྱོན་ལྟར་ཡངས་པར་ཤོག །ཅིས་པ་ནི་མཐའ་མར་སྤྱགས་གཏད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་མཚན་ཡིན་ནོ། ཡིན་ནའང་དང་པོ་དོན་གྱིས་གསོལ་རས་གནང་ནའང་ཕྱིས་གང་མཚན་ནས་སྤྱགས་འཆང་གཟུངས་པས་ཞི་བ་མ་ཡིན་པའི་འཇུག་པ་ལ་རོལ་དགོས་བྱུང་བ་ནི་རྩ་ལོ་དང་གཉན་ལོའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། གང་ཡིན་ཞུ་ན། རྒྱལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་བྱུང་། ཅིས་པའི་སྟེང་དུ་འདི་བབས་པས་ང་རང་ཚོའི་གཏམ་གཞི་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཙང་བསམ་མི་བྱུང་བ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་འཇུག་དེ་ལ་སོགས་པ་ད་དུང་ཞུ་རྒྱུ་^[39]ཤིན་དུ་མང་ནའང་ཡི་གེས་འཇིགས་སོ། །མདོར་ན་འདིའི་བར་དུ་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ཤིན་དུ་བརྟུས་ཙམ་ཞུས་པ་ཡིན་ནོ། །

ད་ཕྱི་ཡི་གནས་ཚུལ་ཤིན་དུ་བརྟུས་ཙམ་ཞུ་ན། དོན་གྱིས་གསོལ་རས་གནང་བ་ལས་རང་དབང་དུ་ས་སྐྱ་ནས་ཕག་གྲུས་སྲིད་དབང་འཕྲོག་འདོད་མེད་ལ་འཕྲོག་ཀྱང་མི་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ས་སྐྱ་ལ་སྟོན་ན། ཕག་གྲུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩལ་པ་ཏ་ཙང་ཆུང་བ་ཡོད། དེའི་དཔེ་མཚན་ནི་སྟོན་སྐྱའི་ཆབ་འོག་དུ་གཏོགས་པའི་བྱང་དང་རྒྱལ་མཁར་ཅེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཕག་གྲུས་དབང་དུ་བརྟུས་མ་བྱུང་པར་ཕག་གྲུ་བྱང་རྒྱལ་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ཆེ་ཡུལ་ལུང་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་དཔོན་གྱིས་བསྐྱངས་ནས་རང་བཅོན་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ།^[40] བྱས་ཙང་སྟོབས་ཆུང་བའི་བྱང་དང་རྒྱལ་མཁར་ཅེ་ལ་སོགས་ཀྱི་སྲིད་དབང་འཕྲོགས་མ་བྱུང་ན་དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེ་བ་ས་སྐྱ་ནས་སྲིད་དབང་འཕྲོགས་མི་རྩལ་པ་དེ་བཤད་མི་དགོས་སོ། དེས་ན་ཟླ་མེད་མཁས་པའི་དབང་པོ་དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་མཚན་ལས། བོད་ཡོངས་ལ་ཕག་གྲུས་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་འགོ་རྒྱུགས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་ལ་ཞིབ་གཟིགས་མ་བྱུང་བའི་རྟོགས་མིན་ནམ་སྟུམ། གང་ཡིན་ཞུ་ན། བྱང་དང་རྒྱལ་མཁར་ཅེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཕག་གྲུ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་དབང་འོག་དུ་མེད་པས་

[39] གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་ནའང་བདག་ཅག་འདྲ་བ་ལ་སྤྱིས་ཆ་འཛོག་དེ་ལས་ཁྱ་བྱུག་གིས་རང་སྐྱོང་སྤྱོད་པ་དང་ནི་ཅོས་མི་སྐྱོང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་དོན་ལྟར་དེ་ནི་མང་པོ་མི་སྤྱོད། །

[40] རོར་ཚོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་སོ། །

སོ། །གལ་ཏེ་ཕག་གྲས་དཔོན་ཆེན་ལས་ཐོག་པ་དབང་ལྷན་བཅོམ་འགྲུས་དཔག་གིས་པམ་པ་དེ་སྲིད་དབང་འཕྲོགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དཔོན་ཆེན་དེ་སྤྱི་མ་དམ་པའི་བཀའ་ལ་ཅི་འཇོག་མི་བྱེད་མཁན་ཡིན་ཅང་ས་སྐྱ་སྤྱིའི་རྒྱབ་ཅ་མེད། བྱས་ཅང་པམ་བདེ་པོ་བྱང་། འདི་ཙམ་གྱིས་སྲིད་དབང་འཕྲོགས་པའི་གོ་མི་ཆོད་དོ། །ལྷན་ཏུ་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཅན་ཡོད་མཁན་གཅིག་གིས་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཅན་ཡོད་པ་གཞན་ཞིག་ལ་དཔུང་རོགས་ཞུ་བྱའི་སྒོའ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ས་སྐྱ་པ་ཡི་རོགས་ལ་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ལམ་སངས་གདན་ཞུ་ཆོག་ཆོག་ཡོད་པ་ལ་ཆོས་རྒྱུ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཆེད་མངགས་སུ་མ་གདན་པའང་དོན་གྱིས་ཕག་གྲས་ལ་ཆབ་སྲིད་གྱི་འགན་དབང་དེ་གནང་འདོད་ཡོད་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་སྲིད་དེ་དུས་ཉོར་ལ་འབྲེལ་བ་གནང་ཡོད་ན་ཆོས་རྒྱུ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་ཉོར་ཡུལ་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་ཡོང་བའི་གདན་ཞུ་ལན་གངས་མང་པོར་གནང་མཁན་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་དུས་^[41]ཞལ་བཞུགས་བཞུགས་པ་ཡིན་དུས་ལམ་སངས་རོགས་དཔུང་དུ་ཡོང་བའི་བྱུང་བ་དེས་པ་དང་ཆོས་རྒྱུ་མ་དམ་པའི་ཐུགས་སྒྲུབ་ཐོག་ཆེན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཀུན་དགའ་བགྲིས་མཆོག་ལ་སོགས་ནམས་དེ་སྐབས་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་པོའི་གཙུག་རྒྱན་དུ་ཉོར་ཡུལ་དུ་བཞུགས་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་དོན་གྱིས་ཆབ་སྲིད་གྱི་འགན་གནང་བ་ཡིན་ན་ཡར་ལྷངས་སུ་ནང་མི་མཐུན་པའི་དཔོན་ཆེན་གཉིས་གྱི་དཔག་སྤྱི་གཉིས་སུ་བྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་དང་དཔོན་ཆེན་དབང་བཅོམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲི་སྐྱོར་བཅུ་གསུམ་ལ་སོགས་གྱི་དཔག་སྤྱི་གཉིས་ཡར་ལྷངས་སུ་བྱུང་བ་དེ་ཡང་གོང་མ་མཆོད་ཡོན་གྱི་བཀའ་དང་མ་འབྲེལ་ཞིང་ས་སྐྱ་སྤྱིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡེ་ནས་མེད་པའི་དཔོན་ཆེན་ཁོ་རང་ཆོའི་སྐར་དོན་གྱི་དཔག་ལས་དེའི་སྐབས་གྱི་ས་སྐྱ་པ་མཆོད་ཡོན་ཐམས་ཅད་གྱིས་ལྷན་ཞུགས་གཅིག་དུ་དྲིལ་བའི་དཔག་མ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༠ ལས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ བར་དུ་བོན་པའི་སྤེ་སྲིད་གྱི་ནང་ནས་སྤྱིར་ས་སྐྱའི་བསྟན་པ་ལ་ལྷན་བསམ་དང་སྒོས་སུ་སྤྱི་མ་བརྒྱུད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་དམ་ཆོག་གཅང་མ་དང་ཤེས་འཛོན་དང་སྒོ་སྟོབས་འགུན་བཤལ་ཡོད་མཁན་ཕག་གྲས་བྱང་རྒྱལ་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་གཞན་ས་སྐྱ་པ་ལ་མེད་ཅང་ས་སྐྱ་སྤྱི་ཐོག་ནས་ཕག་གྲས་ཀྱི་ཉིད་དཔག་དྲངས་དགོས་དོན་ཡང་མེད། དམ་ཆོག་ཅན་གྱི་ཕག་གྲས་ཀྱང་ས་སྐྱ་ནས་སྲིད་དབང་འཕྲོག་དགོས་སྐྱམ་པ་ཐུགས་ལ་ཤར་ཡང་མི་སྲིད་དོ^[42] །ཡིན་ནའང་རང་འདོད་ཅན་གྱི་དཔོན་ལ་ལན་དགོས་འདུག་སྐྱམ་པ་ནི་ཉན་ཉན་ཕག་གྲས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་ཡོད་དོ། ^[43]

[41] ལན་མང་གདན་ཞུ་བྱུང་བའི་སྐར་གདུང་རབས་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་སུ་གསལ་ཡོ། །

[42] ཕག་གྲས་ཀྱི་ཞལ་ཆེམས་ལ་སོགས་སུ་གསལ་ཡོ། །

[43] ཕག་གྲས་ཀྱི་ཞལ་ཆེམས་ལ་སོགས་སུ་གསལ་ཡོ། །

འོན་པོ་དཔོན་ཆེན་ཆོའི་དམག་དེ་སྒྲེར་དམག་ཡིན་པའི་གསལ་བྱེད་གང་ཞེ་ན། སྤྲེལ་བརྒྱུད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་དམ་ཆོག་གཙང་
ཞིང་རྩེ་བཅུན་ས་སྐྱ་པའི་བསྟན་པ་ལ་ལྷག་བསམ་རྩོམ་མེད་མཁན་དང་ལྷག་པར་དུ་སྤྲེལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱེད་ས་
པའི་བྱ་རྒྱུ་པག་གྲུ་ལ་ཅི་འཛིན་ཅ་བ་ནས་མེད་པར་པག་གྲུའི་ཚབ་ལ་ཕྱང་ཅ་རང་ཉེ་རེ་ཡོད་པ་དེ་ཡི་རྒྱུན་གྱིས་ཡར་སྐྱེད་ས་
སྤྲེལ་དམག་དྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དཔོན་ཆེན་འདི་ཆོའི་སྒྲེར་དམག་ལ་ས་སྐྱ་པ་སྐྱེའི་དམག་དང་དཔོན་ཆེན་འདི་ཆོའི་སྒྲེར་
དམག་པམ་པ་ལ་ས་སྐྱ་པ་སྐྱེའི་དམག་པག་གྲུས་པམ་ཞེས་རྒྱལ་རབས་སྤྲེལ་གསལ་བ་ནི་ཞལ་ཆེམས་དང་མི་མཐུན་སྟེ།

མདོར་ན་གོང་ཞུས་ལྟར་པག་གྲུ་བཙོན་ནས་ཐར་པའི་ཅ་བའང་སྤྲེལ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་ཡིན་པར་ལོ་ཆེན་བྱང་
ཅེས་གསུངས། རྟོག་ལ་ཐུག་པའི་ཉེས་རྒྱུ་བྱང་བྱང་སྟེ་པག་གྲུ་ལྷ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་རིང་ཁ་བྱབ་ཉལ་དགོས་ཐུག་པ་བཟོ་མཁན་
རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་པག་གྲུ་གཉིས་སྤྲེལ་ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་བཟོ་མཁན་གྱི་ཅ་བའང་སྤྲེལ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
མཆན་ཡིན་པར་ལོ་ཆེན་བྱང་ཅི་དང་པག་གྲུས་གསུངས་སོ། །བྱས་ཅང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་པག་གྲུ་བཙོན་ནས་བྱང་བའི་དགོས་
དམིགས་ཀྱི་སྒྲོར་སྐྱ་རོ་ལྷ་སྐབ་པས་རང་གི་རྒྱལ་རབས་སྤྲེལ་གྱིས་པ་ལ་བྱངས་ཡོད་པར་མ་མཐོང་། དཔོན་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
ནག་ཉེས་རྒྱལ་བཟང་ཆུང་། སྤྲེལ་དམ་པའི་བཀའ་པག་གྲུས་ཀྱང་ཕྱིས་སྤྲེལ་ཅི་མཐོང་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །

གལ་སྲིད་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་བཀོངས་མེད་ན་པག་གྲུའི་སྲིད་དབང་ལ་འགྱུར་ཐོག་ཉན་ཉན་ཡོང་ངེས་པ་ནི་ཁོ་བོའི་རྟོག་པོ། །དེ་
བཞིན་དུ་གཙང་དུ་བྱང་བའི་དབང་བཙོན་གྱི་དམག་དེ་ཡང་ས་སྐྱ་པ་སྐྱེའི་དམག་མ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་དམ་ཆོག་ཅན་པག་གྲུས་
ཀྱང་ཤེས་སོ། །འདིའི་རིགས་པག་གྲུའི་ཞལ་ཆེམས་སྤྲེལ་མང་དུ་བྱང་བ་ནི་ས་སྐྱ་པ་སྐྱེའི་དང་མ་འབྲེལ་བར་གཙོ་བོ་དཔོན་ཆེན་དབར་
ཀྱི་སྒྲེར་གྱི་ནང་འཛིང་གི་སྒྲོར་ཡིན་ནོ། །ཡིན་ནའང་གནས་ཚུལ་དང་སྤྲེལ་ཚུལ་ལ་ཞིབ་ཆ་ཡི་ནས་མེད་པར་རི་བོང་ཅལ་ལྟར་
འཕྲོགས་ཏེ་གནས་ཚུལ་དང་སྤྲེལ་ཚུལ་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་གཏམ་ལ་གཞི་བཙུག་ནས་ཤིན་ཏུ་དམ་ཆོག་ཅན་གྱི་པག་གྲུས་ས་
སྐྱ་ནས་སྲིད་དབང་འཕྲོགས་སོ་ཞེས་སྤྲེལ་མཁན་ནམས་ནི་ཆོས་དང་དམ་ཆོག་གིས་འབྲེལ་བའི་ས་སྐྱ་དང་པག་གྲུ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་
ཡོད་པའི་ནང་གཏམ་ཉེ་བ་མ་ཤེས་པའི་ནམ་འགྱུར་ཡིན་ནོ། །འོན་པོ་དཔོན་ཆེན་ཆོའི་རང་གིས་བཤད་པ་དེ་ས་སྐྱ་པ་རྒྱུད་པའི་གཏམ་མ་
ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཅ་བ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། འཕྲོགས་པ་མ་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་གསོལ་རས་གནང་བ་ཡིན་པར་པག་གྲུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་
མཆན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། པག་གྲུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆན་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་
རུ་^[44]ལས། སྤྲེལ་ས་སྐྱ་པ་ཙམ་དང་འབྲེལ་ཐབས་མེད་ཅེས་དང་རང་རེའི་ཆོས་བརྒྱུད་འདི་མི་རབས་ནས་མི་རབས་སྤྲེལ་ས་སྐྱ་པ་
དང་དཔོན་སྤྲེལ་རུ་འབྲེལ་འདུག་ཅིང་དམ་ཆོག་གཙང་། ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་སྐྱགས་མེད་པར་གོ་ཞེས་

[44] པག་གྲུ་བྱང་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ལོར་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་བཀའ་ཆེམས་དེབ་ཐེར་བཙུམས་པ་ལས་གསུངས་སོ། །

དང་། ཐ་མ་མི་འབྲལ་བའི་སྒྲོན་ལམ་ཐེབས་པས་ཆོས་རྒྱུ་པརྟེན་ཁྱེད་ཀྱི་དཔོན་^[45]དང་ཐམས་ཅད་མཁྱིམ་པ་སྦྱར་སྦྲེན་འོ་ཆེ་
ཁྱེད་ཀྱི་དཔོན་^[46]མཇུག་ཆོས་དམ་ཆོག་མང་པོས་སྦྱེལ་ནས་སྦྱུང་གཏུང་བརྒྱུད་འོ་མ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་དེང་སང་འོ་མ་
འོ་ཆེ་དང་དང་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཆོན་ཡར་བཅད་ཀྱིས་གཏུགས་ནས་དམ་ཆོག་གཙང་ཞེས་དང་ལྷ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
མཆོན་བཞུགས་པ་ཡར་བཅད་དུ་དཔོན་སྒྲོལ་ཟབ་པའི་དོན་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་དང་། སྒྲོས་ཀྱི་མཁས་བཙུན་པའི་སྒྲོར་དང་འོ་མ་
ཆེན་སྒྲུང་པའི་སྦྱུ་མཆེད་སྒྲོར་དང་གང་མོ་ཆེ་བའི་སྒྲོར་རྣམས་དང་རང་རེ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཡིན་པས་འབྲལ་ཐབས་མེད་ཅེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དམ་ཆོག་གཙང་ལ་སོགས་གསུངས་པ་དེ་ཡི་དོན་ནི་སྤྱིད་དབང་འཕྲོགས་པ་མ་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་གསོལ་
རས་གནང་བའི་དོན་དག་རང་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ནང་ནས་ཀྱང་འོ་མ་ཆེན་སྒྲུང་པའི་སྦྱུ་མཆེད་སྒྲོར་དང་རང་རེ་དབྱེར་
མེད་ཡིན་ཞེས་པས་སྐབས་ཀྱི་དོན་གནད་ཆེ་ཤོས་དེ་བརྟན་ཏོ། །གཞན་དུ་ན་ལྷ་མའི་སྦྱགས་དང་འགལ་བ་སྤྱིད་དབང་འཕྲོགས་
ནས་ད་དུང་དམ་ཆོག་གཙང་མ་དང་དབྱེར་མེད་ལ་སོགས་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན་དམ་ཆོག་གཙང་ལ་སོགས་ཅམ་ལས་ཕག་གུའི་བཀའ་ཆེམས་ཡི་གེ་ལས་དོན་གྱིས་གསོལ་རས་གནང་བྱུང་ཞེས་གསལ་པོ་ཅིའི་
ཕྱིར་མ་གྲིས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསལ་པོ་མ་གྲིས་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། གསལ་པོ་མ་གྲིས་པ་འདིའི་དངོས་གྲུལ་རོ་མ་ནི་
ཆོས་རྒྱུ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ལ་འོ་བརྒྱལ་ཆོད་མེད་དེ་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་ནའང་ཡོངས་བྱུང་ལ་གསལ་
བསྐྱགས་བྱ་རྒྱུ་ནི་ད་བར་གྱི་ས་སྦྱུ་པ་རྣམས་མི་མཉེས། ཡིན་ནའང་འདིའི་སྒྲོར་རོབ་ཅམ་ནི་དེ་སྐབས་སུ་ཞལ་བཞུགས་པའི་ཆོས་
རྒྱུ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་དངོས་སྒྲོལ་རྒྱལ་སྐག་ལེན་སོ་བདུན་མ་གསུངས་པ་པོ་མཐུ་པརྟེན་རྒྱལ་སྐག་
དངུལ་རྒྱ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ང་ལ་སྒྲུང་བ་སེམས་ཡིན་པའི་གོ་བ་རགས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་བསམ་པ་མེད་ཅེས་པ་ལས་
ཤེས་རབ་ཡོད་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ངས་ཀྱང་བྱིད་རྣམས་ལ་གསང་བ་དེ་ཡི་སྒྲོར་ལ་གསལ་བཤད་ཅ་བ་རང་ནས་ལྷ་གི་མིན།

མདོར་ན་དེའི་སྐབས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ནང་འཛིང་ལ་སོགས་སྤྱི་ཡི་སྒྲུང་ཚུལ་ཅམ་ལ་བསམས་ནས་བདེན་མེད་ལྷ་རྒྱུགས་
ཀྱིས་དམ་ཆོག་ཅན་གྱི་ཕག་གུས་སྦྱུ་ནས་སྤྱིད་དབང་འཕྲོགས་པ་རེད་ཅེས་ད་དུང་སྦྲེན་གྱི་དམ་བཅའ་དེ་རང་བརྟེན་ན་ལྷངས་
གྱི་པོ་ཏི་བསེ་བུ་ལས་སྦྱིར་ས་སྦྱུ་པ་ཅམ་དང་འབྲལ་ཐབས་མེད་ལ་སོགས་གསུངས་པ་དེ་དག་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེས་
ཁོ་བོས་བྱིད་མཁས་པ་འབྲུམ་རྣམས་ལ་འདྲིའོ། །ལྷ་མའི་དགོངས་པ་ལ་མེད་བཞིན་དུ་སྤྱིད་དབང་བཙན་འཕྲོག་བྱས་ཡོད་ན་ཕག་
གུའི་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ནང་དུ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མཆོམས་རེ་ཆོས་རྒྱུ་མ་དམ་པ་ཞེས་ལྷ་མ་དམ་པ་ཞེས་ལྷ་མ་དམ་

[45] ས་པཎ་དང་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་རྣམ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །
[46] སྦྱར་སྦྲེན་གསལ་པ་འབྱུང་གནས་ཁྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཚན་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་དང་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གདན་ཞུ་ཇི་ལྟར་སོད། སྤྲོ་མས་ཀྱང་གདན་ཞུས་ལྟར་
 བཀ་གྲུའི་གཅིན་སྒྲན་སྒྲ་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱེ་འབྱུང་རབ་གནས་^[47]དང་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་ཅེ་ཐང་གི་རབ་གནས་^[48]ལ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
 ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཐེལ་དུ་ཐེབས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་མཉེས། བཀ་གྲུའི་ཞལ་ཆེམས་ལས། ཤར་རྒྱལ་པོས་གདན་མ་འདྲོངས་པའི་སྤྲོ་མ་དེ་
 རང་རེས་གདན་འདྲོངས་ཡོད་པས་རང་རེའི་བསོད་ནམས་ཡིན་ཞེས་གདན་ཞུ་བྱུ་བ་ལ་བཀ་གྲུས་ཞལ་ངོམ་ཅིའི་ཕྱིར་གནང་།
 ལྟག་པར་དུ་ལོ་ཆེན་བྱང་ཅེས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས། ཉའི་སི་དུ་བ་ཞི་བར་གཤེགས་ནས་སྤྲོ་མ་དམ་པ་གདན་བྲངས། དེའི་ཆེ་
 སྤྲོ་མ་དམ་པས་སྒྲོན་ཆད་སྤྲོ་མ་ཐོས་མ་སྒྲོང་བའི་ཕྱ་ངན་བསལ་བའི་གཏམ་ས་བཅད་ལྷང་འབྲེན་དང་བཅས་པ་མཛད་པས་
 རལས་པ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་མཚར་བར་ཡུར་ཅིང་ཆོ་ག་ཞག་མང་པོ་མཛད་ཅེས་གསུངས་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད། མདོར་ན་དེང་གི་སྐྱེ་ངོ་
 ལྷ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ནང་དུ་ནི་སྤྱིར་ས་སྐྱ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་ཀླུ་བསྐྱར་སྐྱོང་བར་གྱི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་ནི་ཅང་ཁྱད་
 ཞིང་བྱེ་བྲག་དེ་སྐབས་སུ་བྱུང་ངེས་པའི་བྱུན་མིན་འབྱུར་དོད་ཀྱི་ངེས་གཏམ་ཡོངས་རྒྱུགས་གསལ་པོ་རང་གསུངས་མེད་པ་དང་
 ཙ་བ་ནས་མ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གསལ་ཅང་ང་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མི་ཤེས་མཁན་མོངས་པ་ལ་རྒྱལ་རབས་དེ་ཤིན་ཏུ་
 གོ་ཁག་པོ་འདུག གང་ཡིན་ཞུ་ན། དེའི་ནང་ནས་ས་སྐྱ་དང་ཕག་གྲུ་ལྟ་བུ་ལ་དཔེ་མཚོན་ན། དོན་གྱིས་གསོལ་རས་མ་གནང་ན་
 ཤོར་མཁན་གྱི་ལས་སྤྲོ་མར་ཤོར་ཆོག་ཆོག་དང་འཕྲོག་མཁན་གྱིས་ལམ་སངས་ལས་སྤྲོ་མར་འཕྲོག་ཆོག་ཆོག་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཡང་
 བཀ་གྲུ་ལ་ལྟོས་ན་ས་སྐྱ་པ་རྣམས་ལ་དེ་དུས་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་སོགས་རྒྱལ་སྤོངས་ཞེ་དྲག་གི་ཆེ་བ་ཡོད་རེད། བྱས་ཅང་ཞིབ་
 ཆ་དང་ཁ་སྐོང་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བཞག་ན་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཡི་རྒྱལ་རབས་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་མཚོན་ཞི་བྱུང་སྤྲོ་མ་པ་ནི་
 ཁོ་བོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

ལྟག་དུ་སྐྱེ་ངོ་ལྷ་སྐབ་པའི་རྒྱལ་རབས་ནང་དུ་ས་སྤྲོ་མས་བསྐྱེས་ཏེ་ཞལ་དུ་བཏབ་པས་ས་སྐྱ་ཁར་བཏབ་པ་འོང་བའི་རྟོན་འབྲེལ་
 བཟང་གསུངས་ཞེས་སོགས་གསལ་བའང་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་ན་ནམ་ཡང་ཐོན་མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུར་འདུག་གོ། ཡང་སྐྱེ་ངོའི་རྒྱལ་རབས་
 ལས། ས་སྐྱ་འདི་ལ་ངོ་ལོག་ཅིག་མ་བྱས་པར་འགྲིགས་ཐབས་ཙ་བ་ནས་མི་འདུག་ཅེས་པ་འདི་ཡང་ཞལ་ཆེམས་སུ་མ་མཐོང་། རྒྱལ་
 བཟང་གཅིག་ཤུའི་ཆེད་དུ་ཕག་གྲུས་འོ་བརྒྱལ་གནང་སྤངས་རྣམས་ལ་གཟིགས་ཡོད་ན་འདི་རིགས་ཙ་བ་ནས་ཐོན་མི་སྲིད་པ་ལྟ་
 བུར་འདུག་སྟེ། འདི་དག་ནི་ཡོ་བསྐང་གི་ཆེད་དུ་ཅུང་ཟད་ཞུས་ཐལ། རྟོར་ཡོད་ན་བཟོད་གསོལ་ཞུ། གང་ལྟར་ཡང་དེ་སྐབས་
 ས་སྐྱ་བརྟེན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཅུང་ཉོར་སོག་གི་གདོང་ལེན་ལ་ཐེབས་ཏེ་བོད་དང་བོད་མི་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་གོང་ཞུས་དེ་

[47] ཕག་གྲུའི་ཞལ་ཆེམས་ལས་གསུངས་སོ། །
 [48] རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ཆེན་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །

འདྲའི་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་བཞིན་ཏུ་བསྐྱགས་ནས་མེདས་པ་རེད་ཅེས་ཉོར་གཙང་འཛིགས་མེད་པས་ཉ་ཅང་མ་གྲས་པའི་ཚིག་
སྒྲས་པ་^[49]ནི་མཁས་པའི་གྲུམ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྒྲས་པ་ལ་ས་སྐྱ་པ་རྣམས་གྱིས་ཁོ་ནས་ཞེན་པའི་དབང་ཏུ་མ་འགོ་
བར་གྱུར་ཅིག^[50] འོ་ན་བསྐྱགས་ནས་མ་མེདས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དེ་ནི་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་^[51]ལས་
གསལ་བར་རྟོགས་སྟབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གོང་ཁྲུས་སྐྱ་མཚན་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ས་སྐྱ་པ་རྣམས་ནི་པོད་བསྟན་སྤྱིད་གཉིས་
ཀའི་རྩ་བའམ་བྱི་མོ་ཡིན་ནོ། །

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ཁི་སྐད་དུ། བྱང་ཚུགས་ལུན་པའི་སྒྲིག་ཁུམ་ན། །ཞེས་གསུངས་^[52]པ་ལྟར་རྒྱ་གར་པ་ནམས་ཀྱིས་བོད་ལྷན་པོ་ཞེས་རྒྱན་དུ་བརྟམ་
པའི་གཉེན་པོར་ས་རྒྱ་བརྟེན་ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་འཁོར་བཅས་མདུན་དུ་ལེགས་རྒྱར་གྱི་སྐད་ཚོག་ནས་རྒྱ་གར་པའི་མཁས་པས་
རྟག་དུ་ངོམ་རྒྱའི་རིག་གནས་བཅུ་གེ་ལ་རྒྱུངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་སྟེ། རིག་གནས་བཅུ་གེ་རྒྱ་པ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་པར་ཆེན་
ལྟར་འགན་ཟུང་དང་བྲལ་བའི་བརྟེན་ལྷན་ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་པར་ཆེན་དང་པོའི་གོ་གནས་^[53]དང་
བསྟགས་བརྗོད་^[54]རྒྱ་ཆེར་སྤུལ། བོད་དུ་རིག་གནས་བཅུ་གའི་སྟོལ་གསར་དུ་ཕྱིས་^[55] འཆད་སྟེལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད།^[56] རིག་གནས་
བཅུ་གེ་རྒྱ་པའི་ཞལ་སྟོང་པར་ཆེན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་བྱོན་^[57]རྒྱ་གར་པར་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིག་གནས་བཅུ་ཡི་

[49] ཉུང་གཙང་འཛིགས་མེད་ཀྱིས་བརྒྱུམས་པའི་མདོ་སྨྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ།

[50] ལེགས་བཤད་ལས། ལྷ་དཔལ་མི་དགར་མི་དབྱུར་ཁོང་། ། རང་གི་ཡོན་ཏན་ལེགས་གནས་པ། ལྷེ་པོ་དཔལ་པའི་མཆོག་ཉིད་ཡིན། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྷ་དཔལ་མི་དགལ་བ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ནོ། །

[51] ལྷུལ་ཆེད་དང་མ་འཛིན་ཆེན་གྱི་ཞལ་ཐུ་ནས། ལྷུ་ནག་པོའི་ཚུགས་ཀྱི་སྒྲེ་བོ་གདུག་པ་ཅན་བོད་ཀྱི་བསྐྱན་པ་ཉམས་པར་བྱེད་འདོད་པ་དག་གདུལ་བའི་ཆེད་
དུ་རྒྱ་ཤྲོག་པ་མི་ལཱ་པར་བྱོན་ཏེ་དག་པོའི་ཚུགས་ལ་ཤེས་པར་བཞེད་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་གདུལ་བྱ་དང་ཁ་བ་ཅན་པ་མཐའ་དག་ལ་རྒྱུ་རྗེ་གྱིས་ཁྱབ་པར་
མཛད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྷུང་རྒྱ་ཤྲོག་པ་མི་གཤིགས་པར་དཔལ་བོ་ཡི་ཚུགས་གཉེར་བཞིན་ཏེ་མོག་ལ་ཤེས་པར་གསུངས་སོ། །

[52] བཀ་ཆེན་ན་རོ་པས་གསུངས་སོ། །

[53] འཇམ་མགོན་ཨ་མེས་ཞབས་གྱིས་མཛད་པའི་ཚོས་རྗེའི་སྐུ་བསྐྱེད་པས། རྒྱུ་མྱིས་ས་པར་མཚན་དུ་གསོལ། ཁེས་སོགས་གསུངས་སོ།

[54] ཁ་ཆེ་དང་ཆེན་དང་མགས་རྒྱ་ལོག་པའི་བླ་མ་དང་པ་ཆེན་པོ། གཤེགས་དཔལ་གྱི་ཞལ་ཐུང་མ། ཀྲན་དགའ་བྱུང་མཚོ་ཁྱེད་ལྟོ་མོ། གསལ་བྱ་མཚོ་འཕེལ་བྱས་མ་ལྟོ་འདི་ན་ལྟེ་ད་དགའ་ལྟོ། ཞེས་ཐོགས་པ་ཡུལ་མ་ལྟོ།

[55] དཔལ་ཁང་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཞལ་སྒྲ་ནས། རིན་ཆེན་ཆེ་བའི་རྣོ་ཏུ་རིག་གནས་བསྟུ་ཁྱོད་ལྟོ་འོ་རྩོ་རྩོ་ཡང་དག་མ་སྟུག་པར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་གསུངས་སོ།

[56] འཇམ་མགོན་ཆེན་པ་སྐུ་བཞེད་འཇམ་མ་ནས། བསྐྱད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ལ་ཡང་ལག་རྒྱས་ཆེན་པོ་ལྟར་བས་སེམས་ལ་འཁོད་བ་མེད་ཅེས་གསུངས་།
བ་ལྟར་མཛད་སྟབས་ཀྱི་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་འཆད་སྟེལ་བྱ་ཆེན་མཛད།

[57] འགྲོ་པའི་མགོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་དབང་ཕྱེས་པ་ལ་མོག་ཤིང་ཡིན་གནས་པ་ཏུ་གསྐྱེ་བའི་པ་ཆ་ཆེན་པོ་མཉམ་གྱིས་མི་བླུང་པ་བླུང་ཅན་མཉམ་མེད་འགྲུབ་བརྟུན་པའི་
མཉམ་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་མགོན་ཀོང་རྒྱལ་ཡིན་པོ་ཆོས་པ་པ་ཆ་ཉི་མཉམ་པའི་བླུང་བླུང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ།

བརྟན་བཙུག་དང་ན་མཉམ་པའི་རིག་གནས་བཅུ་ལྷི་བརྟན་བཙུག་^[58]མཛད་པ་ནི་རྒྱ་རིག་པ་ལ་ཤེས་རབ་འཕྲོ་བ་^[59]སོགས་དང་།
ཚད་མ་རིག་པ་ལ་རིགས་གཉིར་རྩ་འབྲེལ་^[60]དང་། གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་དོན་བཅུས་^[61]ལ་སོགས་དང་། བཟོ་
རིག་པ་ལ་སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་བརྟན་བཙུག་^[62]ལ་སོགས་དང་། བད་དོན་རིག་པ་ལ་སྒྲིམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་^[63]ལ་སོགས་དང་། རྟན་པག་
རིག་པ་ལ་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱུ་^[64]ལ་སོགས་དང་། བཅོམ་བརྟོད་རིག་པ་ལ་ཆོག་གཉིར་^[65]ལ་སོགས་དང་། རྟེན་སྦྱོར་རིག་པ་ལ་མེ་
རྟོག་རྒྱུ་པོ་^[66]ལ་སོགས་དང་། རྒྱུ་གར་རིག་པ་ལ་རབ་དགའི་འབྲུག་པ་^[67]ལ་སོགས་དང་། ཅིས་རིག་པ་ལ་བརྟན་ཅིས་ཆེན་པོ་

- [58] གསེར་མདོག་པུཾ་ཆེན་ཤུ་མཆོག་ལྷན་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་རྗེའི་སྤྱ་བརྟེན་ལས། འཕགས་ལུལ་མཁས་པའི་གཞུང་ཇི་བཞིན། ཁྱིམ་འཕགས་ལུལ་པུཾ་ཆེན་དང་ན་མཉམ་པའི་བསྟན་པའི་མཛད་ཅེས་གསུངས་སོ། །
- [59] སྤྱ་ལ་མཁས་རྟགས་སུ་ལེགས་སྦྱར་དང་བྱར་ཆག་དང་ཤ་ཟའི་སྐད་དང་ལུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་དེ་བཞི་ཀར་མཁྱེན་མཁན་ས་པུཾ་ན་པོད་དུ་བྱུང་།
- [60] ཚད་མ་ལ་མཁས་རྟགས་སུ་ཚད་མ་རིགས་གཉིར་བཅུ་མས། རྩ་གར་པུཾ་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་རྩ་མཆར་ཏེ་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཏེ་རྩ་གར་གྱི་ཆོས་ཤོགས་པུཾ་ཆེན་རྣམས་ལས་སྤྱེས་སུ་བཟངས་སོ། རྩ་གར་གྱི་པུཾ་ཆེན་གྱིས་བོད་ཆོས་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན། རིགས་གཉིར་གྱི་སྐད་གསུང་འཕགས་པའི་ལུལ་རྩ་གར་དུ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་གྱིས་རྩ་གར་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་བོད་སྤྱོད་ལ་དབུ་གཏུགས་ཏེ་ཕྱག་འཆོལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་རོང་རྩལ་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །
- [61] གསེར་པུཾ་ལ་ལ་མཁས་རྟགས་སུ་རྟོར་སོགས་སྤྱན་པ་འབྱམ་གྱིས་ནམ་ཡང་བཅོས་མ་བྱུང་པའི་རྩལ་པོ་གོ་དན་གྱི་མཛོ་ནད་སྐད་ཅིག་ལ་བཅོས་པར་མཛད། མཛོ་ནད་ནི་ཆོས་རྗེའི་རྩལ་དུ་ཤིངས་རྗེས་བྱུང་བར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་གྱིས་གསུངས་སོ། །གཞན་སྤྱོད་ནི་ཤི་ཤོ། །
- [62] བཟོ་རིག་པ་ལ་མཁས་རྟགས་སུ་རྩ་གར་ལུལ་དབུས་གྱི་ལྷའི་སྤྱེ་མཆོད་དང་ཁ་ཆེའི་འཕྲུལ་ཆོགས་དང་རྩ་གར་གི་སོས་ཁྱུང་དང་བལ་པོའི་རྩལ་སྤྱོད་ཏེ་གངས་ཅན་རྫོངས་ན་ཅ་བ་ནས་མཆོན་གཞི་ལ་མེད་པའི་ཁྱུང་ཆོས་བཞི་ལྷན་གྱི་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྤྱེ་གཟེ་འོད་འབར་བ་བཞིངས་པར་མཛད།
- [63] རྩད་དོན་རིག་པ་ལ་མཁས་རྟགས་སུ་རྩོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་བཅུ་མས། རྗེ་ཡང་སྤྱོད་གསུམ་གྱིས་བསྟགས་བཞོད་ཀྱི་མི་རྟོག་གཏོར། འགྲེལ་ཆོགས་བརྩུ་བཞུ། རྩད་དོན་བཞོད་བྱ་བྱལ་དྲགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༢༢ རས་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༦༡ ལ་བ་མི་ལོ་ཕྱིལ་པོ་ཉེར་བརྒྱད་རིང་ལ་བོད་དབུས་ཁམས་མངའ་རིས་དང་བཅས་པ་ན་ཡོད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་བཤྲོ་ཤིང་དང་ཆོད་པ་ལུགས་སྦྱང་དང་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ལ་ཕྱོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་འདི་དབྱེན་རྩུམ་མཆོད་རྟེན་དུ་གྱགས། བསྟན་པ་སྤྱི་ཡི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་འདི་རྩལ་བའི་བཀའ་བསྟེ་བཞི་པར་གྱགས་སོ། །
- [64] སྤྱན་དག་ལ་མཁས་རྟགས་སུ་སྤྱན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པའི་ཁ་རྩལ་མཛད་ནའང་བསྟགས་ནས་དེར་སང་མེད། ཡིན་ནའང་སྤྱན་དག་གི་ཆོག་རྩལ་གྱི་གཞུང་ལ་མཁས་རྟགས་དེར་སང་མཁས་འཇུག་བཞུགས། དེའི་ནད་གི་ཆོག་རྩལ་གྱི་བཞོད་བྱ་ནི་མི་ལོང་མ་ལས་ཀྱང་ཟབ་སྤྱེ། ཇི་སྐད་དུ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་ཡོངས་འཛིན་རྗེ་བཅུན་ཤེས་རབ་རྩ་མཆོད་ཞལ་ལྷ་ནས། མི་ལོང་རང་ཡང་ས་བོན་ཅམ་ཞིག་ཏུ། རྟོན་གྱིས་འཕངས་ཕྱིར་རྩལ་གྱི་ཁྱུང་པར་ལས། ཁྱེད་པུཾ་བརྒྱུར་འཕུལ་པའི་རྩལ་ཆེན་འགལ། ཁ་པུཾ་མཁས་འཇུག་ལྷ་བྱར་ཁྱེད་མ་ན་ཟེ། ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྤྱན་དག་ལ་མཁས་རྟགས་སུ་བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ས་སྤྱེ་ལེགས་བཤད་མཛད། དེ་ནི་སྤྱན་དག་གི་རྩལ་གྱིས་སྤྱད་ཅིང་སྤྱན་ལ་གོ་ཤིན་དུ་བདེ་པོ་ཡོད་པའི་དབང་པོ་ནི་བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཡིན། བྱས་ཅང་སྤྱན་དག་གི་གཞུང་བཅུ་འདོད་ན་ས་སྤྱེ་ལེགས་བཤད་ནད་བཞིན་དགོས་སྤྱོད་པ་ནི་ཁོ་བོའི་རྟོག་པོ། རྩལ་པ་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྱེ་མིའི་འཕྲིང་བ་ཡང་བརྩལ་དགུ་བཅུ་ཅམ་ས་པུཾ་གི་ལེགས་བཤད་འཕུལ་གྱི་བལ་ལ་གཞི་བཅོལ་འདུག་པ་ནི་གཟིགས་ན་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །
- [65] དཔལ་ཁང་ལོ་ལྷ་པས་མཛད་པའི་ཆོས་རྗེ་ས་པུཾ་གི་སྤྱ་བརྟེན་ལས། འཆི་མེད་སྲིད་གེའི་ཁེངས་པ་བྱུང་དུར་མཛད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྷར་མདོན་བཞོད་ལ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཁས་རྟགས་སུ་མདོན་བཞོད་རྩ་མཆོད་གཉིར་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོག་སྤྱོད་དང་བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཤིན་དུ་མགོ་བའི་མདོན་བཞོད་ཡིད་བཞིན་རོར་བུ་ཆོག་གཉིར་ཞེས་པ་དེ་ཁྱེད་ནས་གངས་ཅན་པ་ལ་ཕྱིན་པར་མཛད་དོ། །
- [66] སྤེབ་རྩྱུར་ལ་མཁས་རྟགས་སུ་སྤེབ་ར

[68]ལ་སོགས་མཛད་དོ། །མདོར་ན་བོད་དུ་རིག་གནས་བཅུ་ཡི་བསྟན་པ་ཟུང་བ་ཞིག་ཡོང་བའི་སྐད་རྒྱ་དུ་སྦྲེང་ལ་ཚད་མེད་མཛད་པ་དང་བོད་རྒྱལ་ཁྲི་གར་བ་རིག་གནས་བཅུ་ཀ་སྤྲོ་མཁན་ལྟར་དུ་འབྱུང་ན་སྟེ་པ་རྒྱ་དུ་བྱུགས་དགོངས་^[69]ལ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དབུ་ཤོང་ལོ་ནས་གཟུག་སྟེ་མཁུག་ལྟ་ལོ་ཆེན་གྱི་བར་དུ་རིག་གནས་བཅུ་ལ་ཕྱག་རྒྱུ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་མཛད་མཁན་གཞན་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་གསེར་རིའི་ཤེང་བ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ས་སྐྱ་པ་རྩྱེད་ཡི་བྱུགས་དགོངས་རྒྱལ་པའི་ཞབས་ཁྲུ་གནད་མཁན་གྱི་རྩེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་དགེ་བཤེས་འབའ་ཞིག་^[70]ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་འདི་རྒྱལ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་རྒྱུ་པ་རྩྱེད་འཁོར་ལ་མདོར་སྤྲོད་པ་མཛུགས་པའི་མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཇམ་མགོན་མོ་མོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཞལ་སྤྲེལ་^[71]ནས། གངས་རིས་བསྐྱར་བའི་སྤྲོད་པ་ལྟར་སྤྲེལ་བྱ་བྱི་དར་གྱི་ཉི་མ་འཆར་བ་དེ་སྤྲོད་དུ་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སམ་ཕྱི་མོ་གཅིག་སྤྲེལ་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དགེ་བའི་བཤེས་སྤྲོད་པ་ཞེས་ས་སྐྱ་པ་རྩྱེད་ནི་ཕྱི་དར་གྱི་མཁས་པ་མ་ལུས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་གཅིག་སྤྲེལ་ཡིན་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་རིས་མེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་གཏམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་ས་སྐྱ་པ་རྒྱལ་གྱིས་དགའ་ནས་ཞེན་པའི་དབང་དུ་མ་འགྲོ་བར་གྱུར་ཅིག་^[72]དེས་ན་གོང་གི་རྒྱ་མཚན་དེ་རྒྱལ་ལ་བཞེན་ནས་ས་སྐྱ་པ་རྩྱེད་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་བཅུ་ཀའི་རྩ་བའམ་ཕྱི་མོ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འཕྲོས་དངོས་ས་བཤེས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སྤྱད་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྐོར།

ཐྱིར་རྒྱ་གར་དུ་ཚད་མ་རིག་པ་ལ། ཕྱི་ནང་གི་སྒོལ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྒོལ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྒྱལ་གྱིས། །བསྟེན་བཅད་བརྟེན་པའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ཞིགས་པར་བརྟག་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །ཁྱང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་^[73]ལྟར་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་དེ་རིགས་པ་ཡང་དག་དང་འབྲེལ་བའི་བསྟན་པ་རྒྱལ་དག་ཡིན་པ་དང་རྒྱལ་ལྟར་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་མོངས་དང་ཅམ་ལ་རག་མ་ལས་པར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་རིགས་པ་ཡང་

[68] ཅིས་རིག་པ་ལ་མཁས་རྟགས་སྤྱེ། ཤིང་མོ་སྤྲུལ་གྱི་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོ་དང་། །ལྷགས་པོ་ཀྱི་ཡི་ལྷོན་ཟླ་ཐ་རྒྱུད་ཆོ། །ལྷགས་མོ་ཕག་ལ་གཞན་དོན་འགོ་ཞེས་གསུངས། །དུས་མཁུན་ཁྱེད་ལ་སྤྱི་བོས་ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུས་མཁུན་ཉི་ཅིས་རིག་པ་ལ་མཁུན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཅང་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་གཞན་དོན་ལ་ཐེབས་པའི་དུས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ཡིན་པ་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་སྤྲོད་འབངས་རྒྱ་མཚན་པའི་ཤིན་ཏུ་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

[69] ཇི་སྐད་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་སྤྲེལ་ནས། དེད་ལ་ཆོས་རྒྱུ་པའི་དགོངས་པ་བསྐྱར་དགོས་པ་ཡོད་དེ་ཞེས་གསུངས་པས་ན་རྒྱུན་ནས་དགོངས་པ་ལ་བོད་དུ་རིག་གནས་བཅུ་ཀ་རྒྱ་གར་ལྟར་ན་སྟེ་པ་དེ་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ། །

[70] གསེར་མདོག་པར་ཆེན་ཤུག་མཚན་ལྷན་མཚན་གིས་གསུངས་སོ། །

[71] འཇམ་མགོན་མོ་མོས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྐྱ་པ་རྩྱེད་ཀྱི་མཁུག་ཚོས་དུ་གསུངས་སོ། །

[72] བསྟོད་པས་དགའ་བར་མི་འབྱུར་ལ། །སྤྲོད་པས་མི་དགར་མི་འབྱུར་ཞིང་། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ལེགས་གནས་པ། །སྤྱི་བོ་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟོད་པ་ལས་དགའ་བར་མི་འབྱུར་བ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ནོ། །

[73] ལྱང་འདི་རྩྱེད་ཀྱི་ནང་པ་ཡོངས་ལ་གཞན་པའི་ལྱང་ཡིན་ནོ། །

དག་ལ་གཞི་བཙུག་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་སོགས་དགོས་པའི་དོན་དུ་ཚད་མ་རིག་པ་དེ་ཐོག་མར་སངས་རྒྱུ་བཙུག་པའི་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་གསུངས། འོ་ན་ནང་པའི་ཚད་མ་དེ་ཐོག་མར་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་གསུངས་ན། དེའི་ཚུ་བའི་མདོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཚུ་
བའི་མདོ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མདོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་དགོས། གང་ཡིན་ཞུ་ན། ཚད་མ་དེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བཀའ་སློབ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་
རིག་གནས་གཅིག་རེད། བྱས་ཅད་བཤད་གཞི་དེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མདོ་ཚད་མ་ཡིན། དེ་འདྲ་སྤྱད་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཚད་མ་རྒྱུ་
ལ་སོགས་ནས་བཤད་པ་རེད། དེ་འདྲ་དོ་མ་ཡིན་བསམ་བསམ་ཡོད་རེད། གང་ཡིན་ཞུ་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་དཔག་པ་
མ་བཞོག་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེས་ན་ནང་པའི་ཚད་མའི་སྒྲོམ་འདི་ཐོག་མར་བདག་ཅག་གི་སྒྲོན་པ་བདེ་
གཤེགས་སྒྲོབ་པས་མཁྱེན་རབ་དབང་ལྷག་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་དང་། དེས་ཉོན་མོངས་དག་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དག་བཙུག་པ་
ཚོས་སྒྲོབ་ལ་གསུངས། དེས་པར་ཆེན་མེ་མང་ལ་དང་། དེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་པ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ལ་གསུངས་
སོ། །དེས་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱགས་སྤང་ལ་དང་། དེས་སྒྲོབ་དཔོན་དབང་ལྷག་མེ་ལ་དང་། དེས་སྒྲོབ་དཔོན་ཚོས་གཤམ་ལ་དང་། དེས་
སྒྲོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒྲོ་ལ་དང་། དེ་ནས་ཤུག་སྒྲོ་དང་རྒྱན་མཁན་པོ་དང་འཆི་བདག་དག་དང་ཚོས་མཆོག་དང་དུལ་བ་ལྟ་དང་
བདེ་བྱེད་དགའ་བ་དང་པར་ཆེན་མང་གྲུ་དང་ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་གྱི་བར་དུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱུང་།^[77]འོ། །

མདོར་ན་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ནང་པའི་ཚད་མར་འཆད་སྤེལ་བྱ་བའི་གནད་འབྲས་སུ་རྒྱ་གར་ནང་པའི་ཚད་མ་སྤྱི་
རབས་པ་ཞེས་གཤམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་ནང་པའི་ཚད་མའི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་སོགས་ཚད་མ་སྤྱི་རབས་པ་དང་། ཕྱགས་སྤང་དང་ཚོས་གཤམ་སོགས་ལ་ནང་པའི་ཚད་མ་ཕྱི་རབས་པ་ཞེས་པའི་
སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཚད་མ་སྤྱི་རབས་པ་དང་ཚད་མ་ཕྱི་རབས་པ་གཉིས་པོའི་བར་དུ་དོན་ལ་ཁྱད་པར་ཆེར་མེད་
ནའང་རྒྱུད་བྱེད་དང་བརྒྱུད་ཚུལ་སོགས་ལ་ཕྱི་རབས་པ་རྣམས་ཞེ་དྲག་གི་ཡག་ག་ཡོད་རེད།^[79] དཔེར་ན་ཚད་མ་སྤྱི་རབས་པ་
དབྱིག་གཉེན་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོབ་དག་ཡན་ལག་ལྟ་ལྟ་སོགས་འདོད་ནའང་ཕྱི་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱུད་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་

[74] འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་པར་ཆེན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྤྱི་རབས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ལཱུ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་སྟེ། འདི་ནི་
རྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གསལ་ཞིང་བརྒྱུད་བྱེད་དོན་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཙལ་གྱིས་བཏོན་པ་ཞིག་དུ་ཡོད། རྒྱ་གར་འཁོར་ལམ་སྤྱི་རབས་
པའི་རྒྱན་ལྷན་གྱི་འདི་བཞུགས། ཞེས་གསུངས་པའང་འགྲེལ་པ་འདི་ལ་དགོངས་སོ། །

[75] རྣམ་འགྲེལ་ལཱུ་གཉིས་པའི་མཇུག་དུ་གསུངས་སོ། །

[76] འདི་ལ་མཚན་གཞན་མི་དབང་ལྟ་ཞེས་སྤྱི་རབས་ཚོས་འབྱུང་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །

[77] ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་བར་གྱི་ཚད་མའི་སྤྱི་བརྒྱུད་དེ་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་གོ་རམས་པས་གསུངས་སོ། །

[78] མཁས་འཇུག་ལས། རང་སྤྱི་སངས་རྒྱུ་ཚད་མར་འཛིན། དེ་ལ་སྤྱི་རྣམ་པ་གཉིས། རྣམ་དབྱིག་གཉེན་ལེགས་ལྟ་སོགས། དོན་ལ་འཁྱུལ་པ་མེད་མོད་
ཀྱི། དབྱེ་བསྐྱེད་ཀྱི་དང་པར་འགའ་ཞིག་དང་། བརྒྱུད་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད། ཕྱི་མ་ཕྱགས་སྤང་ཚོས་གཤམ་སོགས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

[79] མཁས་འཇུག་ལས། རྣམ་མའི་ཚུལ་ལས་ཀྱི་དང་པར་འགའ་ཞིག་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འཕགས་པ་སྐབ་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན་སྟགས་འདྲི་པ་ལྟ་བུ་རེད། རྒྱ་མཚན་འདི་ཚེར་བསམ་ན། དངོས་གནས་ཚྭ་གས་
 དེ་དབྱིག་གཉེན་ལས་ཚད་མ་ལ་མཁུངས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཡོད་པ་ཏེ་གོ་བྱུང་། བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་ཆེ་བའི་ནང་དབྱིག་གཉེན་
 ལ་རང་མཁུངས་ཀྱི་སློབ་མ་བཞི་^[80]ཞེས་ཏུ་འདྲི་བྱས་པའི་ཚྭ་གས་སྐབ་དེ་དབྱིག་གཉེན་ལས་ཚད་མ་ལ་མཁུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་མཁུངས་
 འཇུག་ནང་ཡོད་གི་འདྲུག་^[81]མ་གཏོགས་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཕལ་ཆེ་བའི་ནང་མཐོང་མ་སོང་།

ཡང་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྐབ་པོའི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཚད་མ་བསྐྱབ་མྱེར་རང་གི་གཞུང་ཀུན་ལས། །བཏུས་ཏེ་སྤྲོ་ཚྭ་གས་འཐོར་རྣམས་
 འདིར་གཅིག་བྱ། ཞེས་སྟགས་ལ་ཉོབ་དེ་བལྟས་ན། ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཙ་བའི་ཁྱད་པར་དེ་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྐབ་པོ་ཁོང་རང་གི་
 གཞུང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལྟར་གསུངས་པ་རེད། བྱས་ཙང་ཀུན་བཏུས་^[82]འདི་དང་ཚད་མ་རྒྱ་^[83]སྟགས་དང་མི་འགལ་བར་བྱ་བྱ་གལ་
 ཆེན་པོ་ཡིན། གང་ལྟར་ཡང་བྱ་གར་ཏུ་ནང་པའི་ཚད་མ་ལ་ཕྱག་ལས་ཆེ་ཤོས་གནང་མཁུངས་ཚྭ་གས་སྐབ་ཚོས་གཤམས་^[84]གཉིས་རེད།
 སློབ་དཔོན་ཚྭ་གས་སྐབ་ནི་རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ལས། ཚྭ་གས་ཀྱི་སྐབ་པོ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པ་བཅུན་པ་ལྟ་བུའི་ཁྱེ་
 བ་དང་། ཞེས་སྟགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ལྟང་གིས་ཟིན་པའང་རེད་ལ། ལྟག་པར་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་མཚོད་བརྒྱུད་བཅུ་མས་
 རྒྱུ་ལྟགས་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་དཀའ་ངལ་ཕྲད་སྐབས་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་སུ་བྱོན་ནས་ས་མ་ཐོབ་བར་ཏུ་
 དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཚུམ་པའི་བསྐྱལ་མ་དང་ཀུན་བཏུས་དེ་ཉིད་མ་འོངས་
 པ་ན་ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོག་པའི་སྟོང་དང་དཔལ་བའི་མིག་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་ལྟར་བསྟན་པ་རེད་ཅེས་ཚད་མ་
 ཚོས་མཚོག་གིས་^[85]གསུངས་པ་རེད། ཚྭ་གས་སྐབ་གི་སྤར་བྱ་གར་ཏུ་ནང་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་དཔེར་ན། དབྱ་བཅོམ་ཚོས་

[80] སློབ་མ་རང་ལས་མཁུངས་པ་བཞི་ནི་ཚད་མ་རང་ལས་མཁུངས་པ་སློབ་དཔོན་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྐབ་པོ། མངོན་པ་རང་ལས་མཁུངས་པ་སློབ་པ་བཅུན་པ། ཕར་བྱིན་རང་
 ལས་མཁུངས་པ་འཕགས་པ་སྟོལ་སྟེ། འདུལ་བ་རང་ལས་མཁུངས་པ་ཡོན་ཏན་འོད་དང་བཅས་པ་བཞི་པོ་དེ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གཤམས་པ་ཡིན་ནོ།

[81] མཁུངས་འཇུག་ལས། ཕྱི་མ་ཚྭ་གས་སྐབ་ཚོས་གཤམས་སྟགས། །ཁྱད་པར་དབྱི་བསྟེན་བྱེ་བྱག་དང་། །བརྒྱུད་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ལ་ལྟར་བྱས་སྟགས། །སྤར་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་
 ལྟར་པར་འཕགས། ཞེས་ཕྱི་མ་རྣམས་སྤར་པ་ལས་མཁུངས་པར་དངོས་སུ་གསུངས་སོ།

[82] ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱ་ཙ་བའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་བརྒྱུད་བྱེ་བྱམས་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་བཅུ་མས། དེ་ནི་མངོན་སུམ་དང་རང་དོན་རྒྱུ་
 དཔལ་དང་གཞན་དོན་རྒྱུ་དཔལ་དང་དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྤར་བཅུག་པ་དང་གཞན་སེལ་བཅུག་པ་དང་ལྟག་ཚད་བཅུག་པ་སྟེ་ལུ་བྱ་གི་བདག་ཉིད་
 ཅན་ཡིན། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་དབང་ལྷན་སྟེ་དང་སློབ་དཔོན་འཆི་བདག་དབྱ་དང་བྱུང་དབང་སྟོའི་འགྲེལ་བཤད་ཡོད།
 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་དང་དེའི་རང་འགྲེལ་ནི་སྟེ་དགོ་བསྟན་འབྱུར་ཚད་མ་ཞེས་ནང་བཞུགས་སོ། །འདིའི་བཤད་རྒྱུ་དེང་སང་ཡང་ཡོད་དོ།

[83] འདི་ནི་གོང་ཁུས་ལྟར་པར་ཆེན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྤུས་པས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ།

[84] པར་ཆེན་དག་དབང་ཚོས་གཤམས་ཀྱི་ཞལ་སྤར་ནས། ཡང་དག་རིགས་པའི་དབྱང་ཚྭ་གས་ཡན་ལག་བཞེས། ཕྱི་རོལ་རྒྱལ་བ་མིང་གི་ལྟག་མར་བྱས། །ཐར་ལམ་
 ལྟན་པའི་རྒྱལ་ར་སྤྲིད་ན་བརྟུངས། རིགས་པའི་དབང་ལྷན་རྣམ་གཉིས་རྒྱལ་ལྟར་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཕགས་ལྟུང་ཏུ་ཚད་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ནང་པའི་བསྟན་པ་སྤར་མཁུངས་ལ་ཁོང་གཉིས་ལས་ལྟག་པ་མ་བྱུང་དོ།

[85] ལྟ་བྱེགས་པ་ལས་ཚོད་པ་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ར་ལན་བཏུན་བརྟུངས་མཛད་སློབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་སོ།

སྒྲིབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྤྱོད་པའི་སྒྲིབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མཛད་པའི་ཚྭ་པ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་^[86]བྱུང་ནའང་བསྟན་པ་
ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་འཕྱུར་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་མ་ནི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་དམིགས་པ་བཞག་
པ་ལ་སོགས་བསྟན་བཅོས་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་^[87]དང་དེའི་སྤྱོད་དོན་ཚད་མ་ཀྱན་བརྟུས་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཡིན། ཡིན་ནའང་
ཚད་མ་མདོའི་རང་འགྲེལ་ལ་ནི་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་དངོས་སུ་བཅུམས་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཚྭ་པ་རྒྱ་གར་དུ་ཕལ་ཆེར་ཡོད་ས་མ་རེད།^[88]
གང་ཡིན་ཞུ་ན། མཁས་པ་གྲགས་ཅན་འཆི་བདག་དག་དང་རྒྱལ་དབང་སྒྲོས་ཀྱན་བརྟུས་རང་འགྲེལ་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཆེན་པོ་
བཅུམས་པ་རེད། བོད་དུ་ནི་སྒྲིབ་དང་ཕྱི་མའི་དུས་སུ་ཐེ་ཆོམ་དུ་བྱེད་མཁན་ཡོད་ཅེས་གསེར་མདོག་པཎ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྟ་
གྱིས་གསུངས་སོ། །

སྤྱིར་བཏང་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་བཅུམས་པའི་ཀྱན་བརྟུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཤིན་ཏུ་ཁག་པོ་རྩོམ་ཆོག་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་རེད། འདི་གང་ལ་
བརྟན་ནས་ཏ་གོ་བྱུང་གི་རེད་ཅེས་ཞུ་ན། དེ་སྐབས་སུ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་སྒྲིབ་མ་སྒྲིབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྤེལ་སོགས་ཏུང་
ཤས་ཅམ་ལས་དེ་མིན་མཁས་སྤྱོད་ཚད་མས་ཀྱན་བརྟུས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཏ་གོ་ནས་ཀྱན་བརྟུས་ལ་ལོག་ཞོག་ཀྱན་བརྟུས་དང་སྒྲིབ་
དཔོན་ལ་ལྷན་པའི་སྤྱང་པོ་^[89]ཞེས་ཞུས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟར་རེད། སྒྲིབ་དཔོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་མདུན་དུ་སྒྲིབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་
སྤེལ་བཅོན་འགྲུས་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་ནས་ཀྱན་བརྟུས་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་སྒྲིབ་གཉེར་གནང་ཡང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་
ཆ་ཆད་ཡོངས་མ་བྱུང་པ་རེད། ལྷན་ཅད་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་དངོས་སྒྲིབ་དབང་ཕྱག་སྤེལ་ཀྱན་བརྟུས་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་
འགྲེལ་ཚུལ་ལ་ནོར་འབྲུལ་བྱུང་བ་དེ་ཆོ་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་སོགས་སུ་བཀག་དགོས་བྱུག་པ་རེད།^[90]

དེ་ཡང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྤེལ་མདུན་དུ་ཀྱན་བརྟུས་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་འགས་ལན་གསུམ་གསན་
ཟེར། འགས་ལན་བརྒྱ་གཉིས་སུ་གསན་ཞེས་ཟེར།^[91] གང་ལྟར་གཞུང་གི་ཆོག་དོན་བསྐྱོང་པས་གང་ལྟར་ལན་མང་པོ་གསན་པ་
ཡིན་ས་འདུག མཐར་སྒྲིབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྤེལ་ཡང་ཐུགས་མཉེས་ནས་ད་ཁྱེད་ཀྱིས་ངའི་ནོར་བ་རྣམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་ཀྱན་

[86] ཀྱན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་ལ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

[87] རྒྱང་གི་རབ་བྱེད་ཙུ་ཙུ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་དམིགས་པ་བཞག་པ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་དང་དུས་གསུམ་བཞག་པ་དང་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོས་དགའི་འཁོར་ལོ་སྤྱོད་དེ་རྣམས་མ་གཏོགས་གཞན་བསྟན་བཅོས་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་ཆ་ཆད་བོད་ཀྱི་བསྟན་འཕྱུར་ནང་བཞག་མེད།

[88] ཀྱན་བརྟུས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དེ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་ཡིན་མིན་ལ་རྒྱ་གར་དུ་ཚྭ་པ་བྱུང་མི་འདུག་ཅེས་གསེར་མདོག་པཎ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྟ་གྱིས་
གསུངས་སོ། །

[89] ཀྱན་མཁྱེན་སྒྲིབ་ཆེན་པས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་ཀྱན་མཁྱེན་པད་དཀར་ཆོས་འབྱུང་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །

[90] གསེར་མདོག་པཎ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྟ་གྱིས་ཚད་མ་དང་པད་དཀར་ཆོས་འབྱུང་ལ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

[91] པཎ་ཆེན་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་ལ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

བདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚུམས་ཤིག་ཅེས་བསྟུན་མ་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་བདུན་རང་འགྲེལ་^[92]དང་བཅས་པ་མཛད།^[93] གུན་བདུས་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་འགྲེལ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་ཅང་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་དཔོན་ཚྭ་གས་སྐད་གི་ཚད་མ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཏུ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཁས་པ་གུན་གྱིས་བཀྲམ།^[94] བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ཐུགས་ལ་དགོངས་ནས་བཅུམས་ནའང་འགས་ཐུག་དོག་དང་། འགས་དོན་གཉེར་མ་གནང་བར་བརྟེན་སྦྱོར་པོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན་ལེགས་བཤད་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དབྱུར་ཐུགས་པམ་པའི་དང་ནས་གསར་དུ་བཅུག་དགོས་བྱུང་།^[95] སློབ་མ་རྣམས་ལ་དཔེ་མཁྱེད་མེད་པར་ཚད་མའི་རིགས་པ་ཆ་ཆར་གསུངས་ནའང་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཆ་ཆར་ལོངས་པའི་དངོས་སློབ་མ་བྱུང་བར་བརྟེན་རྣམ་འགྲེལ་མཐུག་ཏུ་རྒྱ་མཆོ་ལ་ནི་རྩ་བོ་བཞིན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་ཐིམ་ཞིང་རྒྱུ་པ་ཉིད་དུ་འཕྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཏུ་ཐུག་པའི་ཚུལ་དུ་གསུངས་དགོས་བྱུང་།^[96] གཏམ་རྒྱུད་འདི་ངོ་མ་ཡིན་ས་རེད། གང་ཡིན་ཞུ་ན། དངོས་སློབ་ལྟ་དབང་སློབ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་འགྲེལ་པ་བཅུམས་ནས་གཟིགས་སུ་ལུའ་བས་ཐུགས་མ་རངས་ནས་རྒྱུར་བསྐྱར། ཡང་གཅིག་ལུའ་བས་ཐུགས་མ་མཉམས་ནས་མེར་བསྐྱེགས། མཐར་ལྟ་དབང་སློབ་སློ་རུས་གང་ཡོད་གཅིག་ཏུ་སྐྱེད་ནས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱུད་པ་བཅུམས་པ་སོགས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་

[92] ཚད་མ་ཕྱི་བདུན་ནི་རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པེས་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་རིགས་པའི་ཐིགས་པ་དང་གཏན་ཆོགས་ཐིགས་པ་དང་འགྲེལ་པ་བརྟག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་རྒྱུད་གཞན་གྱུ་པ་དང་ཚྭ་རིགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཕྱི་བདུན་མཛད་དོ། །འདིར་བོད་སྐད་རབས་པ་རྣམས་དང་པོ་གསུམ་ལ་གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་ལ་གྱིས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་སུ་འདོད་ཀྱང་ཆོས་རྒྱུ་པ་ཐིག་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ་ལྟ་དང་གཞན་རྣམས་དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས་ཀ་རྒྱས་པ་རྣམ་འགྲེལ། རང་ལུགས་བཞག་པ་རྒྱས་ཤིང་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ཅུང་ཟད་བསྟན་པ་འཕྲིང་རྣམ་པེས། རང་ལུགས་བཞག་པ་ཡང་བསྟན་ཏེ་སྟོན་པ་བསྟན་པ་རིགས་ཐིགས་ཏེ་གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ། རང་དོན་ལེུ་ལས་འཕྲོས་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་སྤྱིར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་གཏན་ཆོགས་ཐིགས་པ། རྟོགས་དཀའ་བ་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་འགྲེལ་བ་བརྟག་པ། གཞན་དོན་ལེུ་ལས་འཕྲོས་ནས་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་ཚྭ་པ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་དང་ཆར་གཅད་ཀྱི་གནས་ལ་སོགས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཚྭ་པའི་རིགས་པ། དག་ལས་གཞན་གྱི་སློབ་སྐྱེད་དུ་སེམས་ཅམ་པ་ལ་ཡང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པ་རྒྱུད་གཞན་གྱུ་པ་ལྟེ་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་བཞི་མཛད་དོ། །བདུན་པོའི་ནང་ནས་རྣམ་འགྲེལ་དང་རྣམ་པེས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུད་དེང་སང་བཞུགས་སོ། །ཕྱི་བདུན་འདི་རྣམས་ཕྱི་དགེ་བསྟན་འཕྱུར་ཆད་མ་ ཁྱིེ་པའི་ནང་དུ་བཞུགས་སོ། །

[93] ད་ཀྱི་དྲུག་ཀྱིས་པའི་ནོར་བ་རྣམས་ཕྱོགས་སྐར་གྱིས་ལ་གུན་ལས་བདུས་ལ་འགྲེལ་པ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་རྒྱུ་གནང་ངོ་ཞེས་གུན་མཁྱེན་པད་དཀར་ཆོས་འབྱུང་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །

[94] གུན་མཁྱེན་སྟོང་ཆེན་པས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཚད་མའི་དེ་སོན་ཉིད་བསྟན་པ་ལས། དེས་ན་གཞུང་ཤར་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཕྱོགས་སྐད་ལ་མདོ་མཛད་པ་ཞེས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ཞེས་བྲིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཆོས་གྲགས་དེ་ཕྱོགས་སྐད་ལྟར་མཁས་པ་གུན་གྱིས་བཀྲམ་པའི་ཚུལ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསེར་མདོག་པར་ཆེན་ལྷུ་མཆོག་ལྟ་བུ་གྱི་ཞལ་སྐར་ནས་སློབ་དཔོན་འདིས་ནི་ཕྱིར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་མཛད། གྱེ་བཀྲ་ཏུ་ཆད་མ་ཕྱི་བདུན་དུ་གྲགས་པ་འདི་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐད་པོའི་བསྟན་བཅོས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཕྱོགས་སྐད་གི་གསུང་ངོ་རྒྱུ་ལྟ་བུར་ལྟར་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཆོས་ངོ་མཆར་མད་དུ་བྱུང་བ་སོ་སོ་སྦྱེ་བོའི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་དཔག་པར་དཀའ་བ་འདི་དག་ནི་གསུང་རབ་གུན་ལ་ལྟ་བུའི་མིག་ཏུ་འཕྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གུན་གྱིས་བཀྲམ་དོ། །

[95] གུན་མཁྱེན་པད་དཀར་ཆོས་འབྱུང་ལས། སློབ་དཔོན་གྱི་ཕྱི་བདུན་པལ་ཆེར་གྱིས་མ་ཤེས། ཤེས་པ་འགས་ཉེས་སོ་ཞེས་ཐུག་དོག་བྱས་ཏེ་ཁྱི་ལྟ་མཐུག་མར་བཅུགས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དབྱུར་སྦྱོར་པོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན་ལེགས་བཤད་རྣམས། ཞེས་པའི་ཤོ་ལ་བཅུག་ཅེས་གསུངས་སོ། །

[96] གསེར་མདོག་པར་ཆེན་ལྷུ་མཆོག་ལྟ་བུ་གསུངས་སོ། །

འདི་ནམས་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྲུང་^[97]ནང་ཡོང་བསྐད་པ་འདི་རེད། གཏམ་རྒྱུད་འདི་ཡང་བདེན་པ་ཡིན་ས་རེད། གང་ཡིན་ཞུ་ན། ལྷ་
དབང་སྒྲིབ་འགྲེལ་པའི་མཆུག་ཏུ། སལ་ཆེར་བསྐལ་པ་མེད་པ་དང་། །རྩས་ལའང་སྣོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་ན་མདོར་
བརྩམ་ནས། །དཀའ་འགྲེལ་འདི་ནི་འདིར་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་གོང་གི་གཏམ་རྒྱུད་འདིའི་བདེན་དབང་འདྲ་པོ་གཅིག་རེད་འདུག
མདོར་ན་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱོགས་སྐང་དང་། དབང་ཕྱུག་སྤེལ་ཆོས་གསལ། ལྷ་དབང་སྒྲིབ་དེ་ནས་ཤུག་སྒྲིབ་དང་། རྒྱ་མཐམ་པོ། འཆི་བདག་
དགྲ། ཆོས་མཆོག་དུལ་བ་ལྷ། བདེ་བྱིད་དགའ་བ། པཌ་ཆེན་ལང་གྲ། ཁ་ཆེ་པཌ་ཆེན་བཅས་ཀྱི་བར་གྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོད་མ་མཁས་པ་
ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དུ་ཆོད་མའི་བསྟན་པ་བསྐྱབས་ནའང་ཕྱོགས་སྐང་དང་ཆོས་གསལ་གྱི་འོག་ཏུ་ཁ་ཆེ་པཌ་ཆེན་མ་གཏོགས་སྤེ་
བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཆ་ཆོད་ལོངས་པའི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྒྲོབ་བརྒྱུད་མ་བྱུང་བ་ཡིན། གང་ཡིན་ཞུ་ན། རྒྱ་
ལོས། གཞུང་ཚོམ་ནམས་ཀྱི་སྒྲོལ་ཡང་། །ཇི་བཞིན་ལེགས་པར་མི་གསལ་བ། །ཆོད་མའི་དེ་ཉིད་དཀའ་བ་ནམས། །ཇི་བཞིན་དུ་ནི་
འདིར་ངེས་བྱ། །ཞེས་ནམ་ངེས་དེག་ཆེན་གྱི་ཚོམ་པ་དམ་བཅའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་ཆོགས་རྒྱུད་དང་པོའི་གཞུང་ཚོམ་པ་པོ་
དངོས་ཤུགས་དང་བཅས་པ་ནི་ཕྱོགས་སྐང་སྐབས་དབང་ཕྱུག་སྤེལ་དང་ཆོས་གསལ་སྐབས་ལྷ་དབང་སྒྲིབ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་
དང་། ཆོས་མཆོག་འཆི་བདག་དགྲ། དུལ་བ་ལྷ། བདེ་བྱིད་དགའ་བ། པཌ་ཆེན་ལང་གྲ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་དགོས། གང་
ལྟར་ཡང་། རྒྱ་མཆོ་ལ་ནི་ཆུ་བོ་བཞིན་དུ་རང་གི་ལྷས་ལ་ཐུང་ཞིང་རུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་མཆུག་སྤྱད་ཀྱི་ཆོག་མཆོམས་
ཀྱི་ཡི་གེའི་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་གར་དུ་ཆོད་མ་ནམ་ངེས་ནང་བཞིན་ནམ་འགྲེལ་ལ་བཤད་སྟོལ་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་
ངོ་། །^[98]འདི་ནམས་ནི་རྒྱ་གར་དུ་ཆོད་མའི་བསྟན་པ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་སྐོར་མདོར་བརྩམས་པ་ཅམ་ཞུས་པ་ཡིན།

བོད་དུ་སྒྲོན་བསྟན་པ་སྤྱད་རར་རྒྱལ་པོ་ཁྱིམ་ལྷེ་བཙན་དུས་སུ་མཐམ་ཆེན་ཞི་བ་འཆོས་ཆོད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདུས་པ་དང་
མཁས་མཆོག་ཀ་མལ་ཤྱི་ལས་དེའི་འགྲེལ་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱུད་པ་ལ་སོགས་བཙམས། མཐམ་ཆེན་ཡབ་སྲས་གཉིས་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་
ཡེ་ཤེས་སྤེ་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་ས་དང་བསམ་ཡས་སུ་ཆོད་མའི་བཤད་སྟོལ་བཙུགས་ནའང་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་ཆོད་མའི་སྟོལ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་མ་དར། དེང་སང་ནི་ཡིག་ཆ་ཅམ་ལས་བསྟན་པ་སྤྱད་འགྱུར་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་ཆོད་མའི་བཤད་རྒྱུན་ཅམ་ཡང་མི་སྣང་ངོ་། ^[99]
དེ་རྗེས་ཀྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐབས་སྤེ་ལོ་ལ་སོགས་པས་ནམ་འགྲེལ་ལྷ་ཤུག་དང་བཅས་པ་ལ་འཆད་

[97] གཏམ་མཁྱིན་པད་དཀར་ཆོས་འབྲུང་ལས། རྒྱལ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་ལ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲེལ་པ་མཛད། ལྷག་མ་ལ་ལྷ་དབང་སྒྲོལ་འགྲེལ་པ་ཚོམ་དུ་བརྟུག་ནས་
གྲུབ་ནས་གཟིགས་སུ་ཕུལ་བས་ཆུས་བཀྲས། གཉིས་པ་བཙམས། ཐེས་བསྟེགས། གསུམ་པའི་མཆུག་ཏུ། སལ་ཆེར་སྐལ་པ་མེད་པ་དང་། །རྩས་ལའང་སྣོད་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ཕྱིར་ནི་མདོར་བརྩམས་ནས། །དཀའ་འགྲེལ་འདི་ནི་འདིར་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

[98] གཏམ་མཁྱིན་པད་དཀར་ཆོས་འབྲུང་ལས། ངའི་རིགས་པ་འདི་གཞན་གྱིས་མ་ནོར་བར་མི་ཤེས་འདུག་དགོངས་ཏེ་རྒྱལ་འགྲེལ་གྱི་མཆུག་ཏུ། རྒྱ་སྤོང་གི་དུ་
ལྷག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་གསར་དུ་བརྟུག་པར་གྲགས་སོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

[99] གཏམ་མཁྱིན་གོ་རམས་པ་ཆེན་པོ་དང་གསེར་མདོག་པཌ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྷན་གྱིས་གསུངས་སོ། །

26

ཅད་ལ་བྱུང། རྗེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྒྱུ་མར་བཀྲུལ།^[108] དེའི་རྟེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་རྒྱུ་མར་བཀྲུལ།^[109] རྒྱ་པའི་སྐབས་ནམ་འགྲུལ་ལྟ་བུ་གྲག་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་འཆད་ཉན་ལུས་ནས་རྣམ་དེས་ཆོས་མཆོག་དང་བཅས་པར་འཆད་ཉན་དར་བའི་སྐབས་ཡིན།^[110] རྒྱ་པ་དགོངས་པ་རྟོགས་ནས་པལ་ཆེར་ལོ་ ༡༣ པ་ལ་ས་རྒྱུ་པརྟེན་སྒྲུབ་འབྲུངས། དཔྱད་ལོ་ ༡༧ ཙམ་ལ་ཆོད་མ་རྣམ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ལྷགས་དང་བཅས་པ་མཐའ་ཆོད་པར་གསན།^[111] རྟོག་ལོས་ཆོད་མ་རྒྱུ་འཕྱར་ནས་པལ་ཆེར་ལོ་གྲངས་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཙམ་ལོན་པ་ན་ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་འཁོར་བཅས་བོད་རྒྱ་ས་པར་ལ་རིག་གནས་བཅུ་དྲུག་པའི་གདམས་པ་སྟོ་སྟེལ་རྒྱ་ཕེབས་པ་ལྟར་ཆོས་རྒྱུ་པརྟེན་ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་འཁོར་བཅས་ལས་རྣམ་འགྲུལ་ལྟ་བུ་གྲག་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་དེས་ཆོས་མཆོག་འགྲུལ་བཤད་དང་བཅས་པ་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་རྟོག་གཤེད་གཞུང་ཆེན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་གསན།^[112] ཆོས་རྒྱུ་པརྟེན་པའི་རིག་གནས་གཞན་ལྟར་བོད་རྒྱ་ཆོད་མ་ལྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་ལའང་འཆད་སྟེལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད།^[113] ལྷག་པར་རྒྱ་འཕགས་ལུལ་གྱི་བཤད་སྟོལ་གཙང་མས་བརྒྱུན་པའི་ནང་པའི་ཆོད་མའི་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་སྟོན་སྟོགས་སྤངས་དང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱ་ལྟར་བོད་རྒྱ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ལ་ཆོད་མའི་མཛད།^[114] ཡིན་ནའང་ཆོས་རྒྱུ་པརྟེན་འལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་རྗེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་ནང་ནས་རྣམ་

[108] གཤེད་མདོག་པར་ཆེན་ལྟར་མཆོག་ལྷན་གྱི་འལ་སྒྲུབ་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་རིགས་པའི་སེང་གེ་ཡིས། ཡིད་ཀྱི་ལྷན་སེལ་ཞེས་བྱའི་བསྟན་བཅོས་སུ། མདོ་སེམས་ལྷགས་གཉིས་བཀག་ནས་རྗེ་བདུན་གཞུང་། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྒྱུ་མར་བཀྲུལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

[109] གཤེད་མདོག་པར་ཆེན་ལྟར་མཆོག་ལྷན་གྱི་འལ་སྒྲུབ་ནས་གསུངས་སོ། །

[110] གཤེད་མདོག་པར་ཆེན་ལྟར་མཆོག་ལྷན་ལ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

[111] གཤེད་མདོག་པར་ཆེན་ལྟར་མཆོག་ལྷན་ལ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

[112] ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་རྒྱ་ཆོད་མ་ལྟར་བུས་དང་དེའི་དགོངས་པའི་ཆོད་མ་ལྟེ་བདུན་མདོ་གསུམ་དང་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲུལ་གྱི་ལེའུ་གསུམ་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ལ་དགའ་བའི་རྒྱུ་ལྟར་བུ་དང་རྒྱ་དབང་རྒྱའི་འགྲུལ་པ་དང་ལྷན་བུས་དང་རྒྱུ་པའི་རྣམ་འགྲུལ་གྱི་བཤད་པ་དང་ཆོད་མ་ཆོས་མཆོག་དང་རིགས་ཐེགས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་མདོར་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་མཛད་པ་དང་རྒྱུ་དགའ་བུ་པ་དང་རྣམ་འགྲུལ་གྱི་རྒྱུ་རྟོག་ཕྱོག་བཅོ་བརྒྱད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་ཆོད་མ་གྱུ་པའི་རབ་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་བཟའ་བའི་ཆོད་མ་གྱུ་པའི་རབ་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་ཕྱོགས་སྤངས་གིས་མཛད་པའི་དམིགས་པ་བརྟག་པ་ཙ་ཙ་འགྲུལ་དང་རྒྱུ་གི་རབ་བྱེད་ཙ་ཙ་འགྲུལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལེགས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐད་ཐོག་ནས་གསན་ནོ། །པརྟེན་དུན་ཕྱེད་ལ་ལས་འགྲུལ་བ་བརྟག་པ་དང་ཆོད་པའི་རིགས་པ་འགྲུལ་པ་དང་བཅས་པ་དང་སྟོན་དཔོན་དག་ལས་རྣམ་རྒྱུལ་གྱིས་བཅུམས་པའི་བྱིས་པ་འབྲུག་པའི་རབ་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ལ་སོགས་གསན་ནོ། །པརྟེན་སྟོན་གྱི་སྐད་རྣམ་འགྲུལ་ལེའུ་དང་པོའི་འགྲུལ་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྩའི་བཤད་པ་ལྷན་ལས་བུས་པ་དང་རྒྱུ་པའི་བཟའ་བའི་འགྲུལ་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལེགས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐད་ཐོག་ནས་གསན་ནོ། །པརྟེན་སྟོན་གྱི་སྐད་རྣམ་འགྲུལ་ལེའུ་དང་པོའི་འགྲུལ་པ་སྟོན་ཕྱོག་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་དང་ཐར་པ་འབྲུག་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྟོག་གཤེད་སྐད་དང་དབང་ཕྱོགས་གཟན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་རྟོག་གཤེད་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ་རྩེ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ལེགས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐད་ཐོག་ནས་གསན་པར་མཛད་དོ། །དེའི་སྟོན་རྒྱ་ལྟེ་བདུན་མདོ་དང་ཆོད་མ་ལྟར་བུས་དང་དེའི་རབ་འགྲུལ་དང་ལྷན་བུས་ཀྱི་རབ་འགྲུལ་གྱི་འགྲུལ་བཤད་རྣམ་གཉིས་དང་བཅས་པ་གསན་པར་མཛད། ཅེགས་རྟོན་ཀྱི་རྒྱུ་དང་རྒྱ་ཆོད་མ་ལྟར་བུས་དང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམ་དེས་རབ་འགྲུལ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་མཐའ་ཡས་པར་གསན་པར་མཛད་དོ། །

[113] རིགས་གཉེར་ལས། ལེགས་པར་བཤད་པས་རྒྱོ་ལོས་རབ་བྱེ་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྗེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་འཆད་སྟེལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པར་གསུངས་སོ། །

[114] རིགས་གཉེར་ལས། རྒྱ་པོའི་ལྷགས་དན་དོར་ནས་ངས་འདི་བཤད། ཅེས་པ་འདིས་རྒྱ་གར་བའི་བཤད་སྟོལ་གཙང་མས་བརྒྱུན་པའི་ཆོད་མའི་བཤད་སྟོལ་བཟང་པོ་བོད་རྒྱ་དང་བའི་ཆོད་རྒྱ་ལ་ཆོད་མའི་ཆོད་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

འགྲེལ་ལྟ་ཤྱུག་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་བཤད་སྟོལ་ཤིན་ཏུ་ཉམ་དམའ་བའི་སྐབས་སུ་སོང་བ་ཐུགས་གྱིས་མ་བཟོད་ནས་རྣམ་འགྲེལ་
ལྟ་ཤྱུག་རྒྱུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བཅོས་དང་ཞུས་ཆེན་མཐར་ཕྱིན་པར་གནང་ཏེ་རིགས་པའི་མཐར་ཐུག་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་
ཡང་བསྐྱར་བསྐྱར།^[115] ཉིན་འབེལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་འགྲེལ་མཐུག་ཏུ། དེ་ལྟ་མོད་གྱི་སྒོ་མིག་རྣམ་དག་མཁས་
པའི་བསྐྱོ་རྒྱས་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གསར་དུ་བཅུག་སོ།^[116]

ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ཉི་མ་ཉག་པར་འཆད་ཉན་དགོས་པའི་དམ་བཅའ་ཁ་ཆེ་པ་ཆ་ཆེན་གྱིས་བཞེས་བཅུག་པ་ལྟར་སྒྲ་མའི་དམ་
ཆོག་དང་བཀའ་དྲིན་བསབ་པའི་ཕྱིར་དང་བསྟན་པ་ཁོ་ནར་དགོངས་ནས་ཁ་ཆེ་པ་ཆ་ཆེན་གྱི་བྱང་ནས་རྣམས་འགྲེལ་ལ་གསན་
བསམ་གནང་བ་ནས་བཟུང་ཉོར་སོག་ལ་མ་ཐེབས་བར་དུ་མི་ལོ་ཁྱིལ་པོ་བཞི་བཅུ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ཉིན་ལྟར་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་
ཆོས་ཐུན་མ་ཆགས་པར་གསུངས་^[117]། རྣམས་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པར་སློབ་གཉེར་གནང་མཁན་གྱི་ཚྭ་གས་བཞུགས་གྱི་
མཁས་པ་རྣམས་ལ་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་མཐུད་ཆོད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ཐུགས་ཁུར་ཆེན་པོ་གནང་མཁན་བོད་
གྱི་མཁས་པ་གཅིག་གི་ཡང་རྣམ་ཐར་ལ་མི་འདུག་བྱས་ཙང་ཤིན་ཏུ་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་རེད། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་རྣམས་འགྲེལ་དར་རྒྱས་
སྟེལ་ལུས་པའི་སློབ་མ་འགའ་ཟླ་དང་བུལ་བ་འུ་ཡུག་པ་ལ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱུང་།^[119]

འུ་ཡུག་པས་རྣམས་འགྲེལ་ལ་འགྲེལ་པ་ཆེན་པོ་བཙུམས།^[120] འགྲེལ་པ་འདི་བཞིན་བྱ་རྒྱུ་དེ་གང་ལ་བསམས་ཀྱང་མཁས་པའི་
ཡིད་འཕྲོག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་རེད། དཔེར་ན་རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་དཔེ་མཆོམས་མཛད་དེ་འུ་ཡུག་པའི་རྣམས་འགྲེལ་རྣམས་བཤད་
རིགས་མཛོད་ལ་གཟིགས་ཏེ་གས་མཛད་སྐབས་འུ་ཡུག་པའི་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པའི་བཞིན་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལ་ངོ་མཆར་སྒྲིམ་ཏེ་
སྟུན་ཆབ་མང་དུ་བསིལ་ལོ།^[121] །ཆོས་རྩེ་ས་སྐྱ་པ་རྩེ་ཏའི་ཆོད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་འུ་ཡུག་པ་བརྒྱུད་
ནས་དེང་སང་བོད་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་བཞི་གའི་ནང་དུ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་བཤད་རྒྱུ་དར་བཞིན་པ་ནི་ཆོས་རྩེའི་བཀའ་དྲིན་ཉག་གཅིག་

[115] གསེར་མདོག་པ་ཆ་ཆེན་ཤྱུ་མཆོག་ལྟ་ལ་སོགས་གྱིས་གསུངས་སོ། །
[116] རྣམས་འགྲེལ་གྱི་མཐུག་ཏུ་མཁས་པ་རྣམས་འགྲེལ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་དེ་ཆོས་རྩེ་ས་པ་ཆ་ཆེན་གྱིས་གསར་དུ་བཅུག་པའི་ཚུལ་ནི་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་
སྟོན་ལས། རྩོན་ཚད་མ་བསྐྱས་འཕྲིང་ཁོ་ན་ལས་རྣམས་འགྲེལ་མ་དར་བ་ལས་ཆོས་རྩེ་ས་པ་ཆ་ཆེན་གྱིས་ལུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཐའི་ཆོག་
སྒྲ་མ་ལེགས་པར་དགོངས་ནས། མཁས་པའི་བསྐྱོ་རྒྱས་བྱེད་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐོག་བསྟན་པས་རྣམས་འགྲེལ་ཆེར་དར་ཏེ་དེང་སང་ནི་བསྐྱས་འཕྲིང་ལུབ་པ་ལྟར་
སྣང་སྟེ་ལ་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
[117] གསེར་མདོག་པ་ཆ་ཆེན་ཤྱུ་མཆོག་ལྟ་ལ་སོགས་གྱིས་གསུངས་སོ། །
[118] གསེར་མདོག་པ་ཆ་ཆེན་ཤྱུ་མཆོག་ལྟ་ལ་སོགས་གྱིས་གསུངས་སོ། །
[119] དེབ་ཐེར་ཐོན་པོ་དང་ཀུན་མཁྱེན་པ་དང་ཀུན་ལ་སོགས་གྱིས་གསུངས་སོ། །
[120] ཀུན་མཁྱེན་པ་དང་ཀུན་ལ་སོགས་གྱིས་གསུངས་སོ། །
[121] རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་ནང་དུ་གསུངས་སོ། །

རེད། གང་ཡིན་ཞུ་ན། འུ་ཡུག་པ་ལ་མ་བཞེན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་རྒྱུ་ཕྱིས་སུ་བོད་དུ་དར་བ་མེད་ཅེས་འགོས་ལོ་སྔ་བ་དང་
ཀུན་མཁྱེན་པ་རྒྱ་དཀར་པོ་^[122]སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་རེད། འདི་བདེན་པ་ཡིན་ས་རེད། གང་ཡིན་ཞུ་ན། རྟོག་ལོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་
རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་སྟོལ་ནི་ཕྱ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་རྒྱུ་ལལ་ཆེར་ཉམས་ཆར་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་རེད། ཕྱིས་སུ་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་
གྱི་བཤད་སྟོལ་དར་ས་ཆེ་ཤོས་གཅིག་གསང་བུ་རེད། དེ་ནི་ཉ་དཔོན་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཤད་སྟོལ་རེད། དེའི་ཕྱ་གཏུགས་
ན་འུ་ཡུག་པ་ལ་ཐུག་གི་ཡོད། ད་ལྟ་དགེ་ལུགས་པའི་ནང་དར་སྟོལ་ཆེ་བའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་སྟོལ་དེ་གཙོ་བོ་རྒྱལ་ཚབ་རིན་
པོ་ཆེ་དང་མཁས་གྲུབ་རྗེ་གཉིས་ལ་ཐུག་པ་རེད། དེ་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེ་དང་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་
བཟང་དང་བཅས་གསུམ་ཀས་^[123]རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་དངོས་བརྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསན་བསམ་གནང་ས་
གཙོ་བོ་ཉ་དཔོན་ཆེན་པོ་དང་རྗེ་བཙུན་རེད་མཛུགས་བ་རྣམ་གཉིས་ཡིན།

ཉ་དཔོན་ནི་ས་སྐྱའི་མཁས་མཆོག་ཉ་བཙོན་ཞེས་པའི་ཉ་^[124]དང་དབྱུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བླ་ག་^[125]གི་གཙུག་ན་ཟུ་བ་དང་།
དཔལ་ལྷན་སྐྱ་མ་དམ་པའི་གསུང་དག་འཛིན་པའི་ཐུགས་སྤྲས་མཁས་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཆོན་^[126]དང་། བྱ་དྲོལ་ལས་ཉ་བཙོན་ཞེས་
པའི་དྲོལ་བྱའི་^[127]འགྲན་ཟུ་བའི་སྒྲོབ་མ་གཅིག་ཕྱ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཆོད་མ་ཉ་ལ་ཐུག་^[128]ཅེས་པ་དེ་ཡིན། རྗེ་བཙུན་རེད་
མཛུགས་བ་ནི་སྐྱ་མ་དམ་པའི་ཐུགས་སྤྲས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཁས་པ་བཙུ་གཅིག་གི་^[129]ནང་ཆོན་དང་། བྱ་དྲོལ་^[130]ལས་ཉ་བཙོན་^[131]
ཉ་བཙོན་ལས་གཡག་གཞོན་^[132]ཞེས་པའི་གཡག་གི་ཡ་དོ་དང་། ཉ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་སྤྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་། ཡོངས་གྲགས་དབྱུ་མ་

[122] དབ་ཐེར་ཚོན་པོ་དང་འབྲུག་པའི་ཆོས་འབྱུང་ལ་སོགས་སུ་གསུངས་སོ།

[123] རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་དང་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལས་གསུངས་སོ།

[124] ཀུན་མཁྱེན་ཏཱ་ལྷ་མས་གསུངས་སོ།

[125] བརྟན་ཅིས་གསལ་བའི་ཉིན་འུག་གཉག་ཕྱ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་གཡག་ཐུག་སངས་རྒྱུས་དཔལ་དང་ཀམ་དགོན་མཆོག་གཞོན་ཅུ་དང་མཁས་
པ་སངས་རྒྱུས་འཕེལ་དང་གཞན་གཉིས་དང་བཅས་པའི་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་པའི་མཁས་པ་བླ་ག་ཅེས་གསུངས་པ་དེའི་གཙུག་གི་ཟུ་བ་ཡང་ཁོང་ཡིན་ནོ།

[126] གསུང་དག་འཛིན་པའི་ཐུགས་སྤྲས་བརྒྱུད་ནི། ཐུགས་འཆང་གཟུངས་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་
དཔལ་ལྷན་རྟོ་ནང་མཁན་ཆེན་བྱང་མེད་། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆེ་དང་། ལོ་ཆེན་སྐབས་མཆོག་དཔལ་ལྷན་ཐུག་ཐུགས་པ་བྱང་ཆུབ་དང་བརྒྱུད་པོ་དེ་ཡིན་ནོ།

[127] ཀུན་མཁྱེན་དོལ་བྱ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་ཡིན་ནོ།

[128] ས་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་པ་སྤྱིའི་ཁ་སྐད་ལ་དེ་བུས་དེ་ལྟར་གྲགས་སོ།

[129] ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཁས་པ་བཙུ་གཅིག་ནི་རེད་མཛུགས་བ་གཞོན་ཅུ་སྟོ་གོས་དང་། ཉི་རིངས་པ་འཇམ་དཔལ་ལྷོ་རྗེ། ཐུག་དགའ་བཀྲིས། གཉག་
ཕྱ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ། རྟོག་གི་བ་དཀར་པོ་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ། ཐུག་ཆེན་བློ་སྤྲུལ། ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྟོ་རྗེ། ཐོས་ཁང་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན། ཉ་
བཙུན་བསམ་ཡས་པ། ཤར་ཅོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་སྟེ་བཙུ་གཅིག་པོ་དེ་རྣམས་ཡིན་ནོ།

[130] ཀུན་མཁྱེན་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་དང་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་བྱ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་གཉིས་ཡིན་ནོ།

[131] ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་དང་བཙོན་འགྲུས་དཔལ་རྣམ་གཉིས་ཡིན་ནོ།

[132] གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱུས་དཔལ་དང་རེད་མཛུགས་བ་གཞོན་ཅུ་སྟོ་གོས་རྣམ་གཉིས་ཡིན་ནོ།

རེད་ལ་སྤྱག་^[133]ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གཉིས་ཀའི་བཤད་རྒྱན་དེ་ཡང་སྤྱ་གཏུགས་ན་འུ་ཡུག་པར་སྤྱག་དཔེ་དེ་བཞིན་ཆོས་རྩེ་
གམ་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ཡི་བཤད་སྟོལ་ལ་མཚོན་ནའང་འདིའི་བཤད་སྟོལ་གྱི་སྤྱག་འུ་ཡུག་པ་
ཆེན་པོ་ལ་སྤྱག་པ་རེད། ཀང་ཡིན་ཞུ་ན། མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཇམ་མགོན་ཐོ་གྲོས་མཐའ་ཡས་
མཚོག་གིས་བཀའ་བརྒྱད་པའི་ཚད་མའི་བཤད་སྟོལ་དེ་ས་སྐྱ་པ་ལ་སྤྱག་པ་ཡིན་ཞེས་ཤེས་ཀྱི་ཀུན་ཁྲབ་ཏུ་གསུངས་པ་དང་གམ་
པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གསན་ས་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་རེད་ཅེས་མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱད་པའི་
མཁན་ཆེན་ཞོ་ར་གཡང་གིས་གསུངས་པ་རེད།^[134]

དེ་བཞིན་རྒྱ་ཀུན་མཁུན་པ་སྒྲ་དཀར་པོའི་ཚད་མའི་བཤད་སྟོལ་ཡང་ཏུ་ཡུག་པ་ལ་ཐུག་པ་རེད། ཀང་ཡིན་ཞུ་ན། ཀུན་མཁུན་པ་སྒྲ་
ཀར་པོས་^[135]རང་གཞུང་རྒྱ་དངོས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་རེད། ཞུང་པར་རྒྱ་གསར་ཆེན་རྒྱུར་མ་པའི་ཚུགས་ལ་ནི་མིས་སུ་ཡུལ་རྩ་
རྟེན་རྒྱ་བྱོན་པའི་མཆོད་པ་རྟེན་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམས་འབྲེལ་གྱི་རྣམས་བཤད་ལེགས་བཤད་སྤང་བའི་གཏིར་
ལས་བྱུང་བའི་རྣམས་འབྲེལ་གྱི་བཤད་སྟོལ་འདི་ཡང་ཆོས་རྩེ་ས་སྐྱ་པ་རྟེན་འདི་བྱིན་རྒྱལ་ཉེ་བཞུང་ལས་བྱུང་བའི་བཤད་སྟོལ་ཡིན་
པར་འཇམ་མགོན་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམས་ཐར་^[136]ལ་སོགས་ལས་ཤེས་སོ། །ཀང་ལྟར་ཡང་ཐོན་ས་སྐྱ་པ་རྟེན་ས་སྐྱ་བརྟན་མདོ་
དང་བཅས་པ་ལ་^[137]འཆད་སྟེལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནའང་དེར་སངས་སྟེ་བརྟན་མདོ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མེད་
པ་ནི། རི་རྩོད་རྒྱ། སལ་ཆེར་སྐལ་བ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེང་རྒྱ་བཤད་སོ། །

མདོར་ན་ཕྱིས་སུ་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་ཆོད་མ་ཟེ་བུ་ན་ལས་ནམ་འགྲེལ་ཁོ་ན་པོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་བཞི་ཀའི་ནང་ཏུ་དར་བའི་
 ཆོད་མ་རིགས་གཉིད་བརྒྱམས་པའི་ཁྱིན་ལས་ཡིན་ཞེས་གསལ་མདོག་དེ་ཆེན་ལྷག་མཆོག་ལྷན་གྱིས་གསུངས་སོ། ^[138]

འོ་ན་ཆམ་པ་ཤེས་ཀྱི་བཤད་སྟོབ་ལས་ཁྱེད་ཀྱི་འཇགས་གཏོར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་བཅུ་མས་ཞེ་ན། ལྷོར་འཇགས་གཏོར་མ་ཚུ་མ་གོང་ཕྱ་བཟུང་མེན་

[133] ས་སྐྱའི་མཆན་ཉིད་པ་སྒྱུའི་ཁ་སྐད་ལ་དེ་དུས་དེ་ཉྱར་གྲགས་སོ།

[134] གཤམ་ཆེན་ཆོས་གཡང་མཆོག་གིས་ཀྱལ་བ་བདུན་པའི་རྣམ་ཐར་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་མཛུགས་ཀྱིས་ཀྱེད་ཀྱི་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ལོ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཅོ། །དེ་བཞེས་ཀྱི་རེད། དེ་ལྟར་མིན་ན་གོང་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོད་མའི་བཤད་སྟོལ་དེ་སྐུལ་པ་ལ་བྱག་ཅས་གསུངས་དགོས་ལ་མེད་དོ། །

[135] འབྲུག་པའི་ཚེས་འབྱུང་དུ་གསུངས་སོ།

[136] འཇམ་མགོན་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ།

[137] རིགས་གཉིད་ལས། སྤྱོད་པ་ལས་རྒྱུ་ལ་སྤྱོད་པ་སྐྱབས་པ་འདི་གཞུང་། །མདོ་དང་རྩམ་འགྲེལ་དེ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ། །ཡིགས་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོག་གི་
རྩལ་ཤེས་ནས། །ཁྲིམ་པ་ནས། །ལེགས་པར་བཤད་པས་ །སློབ་པ་མི་གཏེ་ཙམ། །ཁྲིམ་པ་འདིས་མདོ་དང་རྩམ་འགྲེལ་དེ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་འཆད་སླེལ་གྱི་
ཆེད་གནད་འདི་སྟོར་གསུངས་སོ། །

[138] ཚད་མའི་མདོ་དང་ཤུལ་བཅོས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་ཤོལ་རྣམས་ནི་ལྟར་འབྱུང་པའི་ཚུལ་གྲུབ་དུ་བྱ་བ་ཉིམ་བྱེད་སྤང་བ་ལས་གསུངས་སོ།

ཏུ་དར་བའི་སྐབས་ཡིན་པ་དང་དེའི་རྒྱན་ཐུ་མཐུན་ན་བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་གནོད་པའི་གཞིར་དགོངས་ནས་ཕྱ་བསྟན་གྱི་བཤད་སྟོལ་
ནོར་བ་རྣམས་བཀག་སྟེ་བོད་ཀྱི་པོའི་བཤད་སྟོལ་རན་པའི་ལྷན་མེད་ཅིང་ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་འཁོར་དང་བཅས་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་
རྒྱ་གར་བའི་བཤད་སྟོལ་གཙང་སིང་རེ་ཡོད་པའི་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་རྒྱ་བོད་ཉོར་གསུམ་དུ་གྲགས་
པའི་རྟོག་གཤིམ་གཞུང་ཆེན་པོ་ཆོད་མ་རིགས་གཏིར་བཅུམས།^[139] མདོར་ན་ཆོད་མ་རིགས་གཏིར་མི་ཡུལ་དུ་དངོས་སུ་གདན་ཞུ་
མཛད་མཁན་གཙོ་བོ་ནི་མཚུར་སྟོན་གཞོན་ཅུ་སང་གཤིམ་སྟོན་འཛིན་པ་ཅེགས་སྟོན་དབང་ལྷག་སང་གཤིམ་སྟོན་མཛད་དུ་ཡོད་
པའི་ལྟོག་པ་ཤུ་མངས་ཀྱི་སྤྱལ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་ཆོད་མ་རིགས་གཏིར་ཚྭ་པའི་བདག་རྒྱུན་གང་ཡིན། རིགས་གཏིར་ཚྭ་པའི་དམིགས་རྒྱུན་གང་ཡིན། རིགས་གཏིར་ཚྭ་
པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གང་ཡིན་ཞུ་ན། དང་པོ་བདག་པོའི་རྒྱུན་ནི་རྗེས་གོང་མ་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྟོ་འདས་ཟག་མེད་ཀྱི་བཀའ་གནང་
བ་^[140]དེ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ཚྭ་པའི་དམིགས་རྒྱུན་ནི་ཕྱི་ནང་གི་རྟོག་གཤིམ་བསྟན་བཅོས་རན་པ་^[141]རྣམས་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་ནི་ཕྱོགས་སྒྲིང་དང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་མ་ལུས་པ་འབྲུལ་
པའི་དྲི་མ་རྩལ་ཅན་མེད་པར་རྟོགས་པ་^[142]དེ་ཡིན་ནོ།

ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་གྱི་འཁོར་པར་ཆེན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོད་མ་རིགས་གཏིར་གྱི་བཛོད་བྱ་ཚྱེད་བྱེད་བཛོད་ཚུལ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་
ལ་ངོ་མཆར་ཏེ། ཁོང་རྣམ་པས་ཆོད་མ་རིགས་གཏིར་ལྷོ་ཉིང་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཏེ་བལ་པོ་དང་རྒྱ་གར་གི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེས་
སུ་བརྒྱུད་གནང་བ་རེད།^[143] རིགས་གཏིར་ལ་རྒྱ་གར་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཏ་ལས་དགོས་པའི་བཛོད་བྱ་ཚྱེད་བྱེད་ལུན་
སུམ་ཆོགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་གང་ཡོད་ཅེ་ན། རིགས་གཏིར་གྱི་བཛོད་བྱ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་བཤད་སྟོལ་ངོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚྭ་པའི་ཚུལ་
ལ་ཕན་པ་དང་སྟེ་བསྐྱར་གཙོར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཚྱེད་བྱེད་ནི་ཤིན་ཏུ་གོ་བདེ་བའི་ཚུལ་དུ་བཀའ་
ཡོད་རེད། ཆོད་མ་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་རྣམས་རིགས་གཏིར་གྱིས་འགྲེལ་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་ངོ་མཆར་

[139] ཆོས་རྗེས་སྐུ་པརྟེན་དགུང་གུངས་སོ་བརྒྱད་བཞེས་པའི་ཆོ་རྒྱ་བོད་རྟོག་གཤིམ་འབྲུལ་འཛོམས་ཆེན་པོ་ཆོད་མ་རིགས་གཏིར་བཅུམས་པར་མཛད་དོ།

[140] ཇི་སྐད་དུ། རིགས་བརྒྱུད་གོང་མའི་ཐུགས་ལ་བཞེད་བྱུར་བྱང་། །ཕྱག་ལེན་ཉིད་དུ་ཇི་བཞིན་མ་ཁེལ་བ། །ཞེས་སྟགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ནོ།

[141] ཇི་སྐད་དུ། རྟོག་གཤིམ་འཛོམས་བསྟན་བཅོས་འདི་བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་རྟོག་གཤིམ་དང་པོའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ནོ།

[142] ཇི་སྐད་དུ། མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་དེ་འགྲེལ་དང་བཅས་རྣམས། །ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོག་གཤིམ་ཚུལ་ཤེས་ནས། །ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ནོ།

[143] རྣམ་ཐར་སྐལ་བཟང་ལེགས་ལམ་ལས། ཁྱད་པར་པར་ཆེན་སྟོབ་མ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས། །རྟོག་གཤིམ་འབྲུལ་འཛོམས་ཉིད་གསུང་རིགས་པའི་གཏིར། །འཆི་མེད་
གོང་གི་ཡི་གེར་འབྲུངས་པའི་སྐྱེས། །རྩ་བའི་རྒྱ་དུ་ཡུན་རིང་མཛོས་པར་བྱིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་དང་མཉམ་དུ་ལེགས་པའི་པར་ཆེན་
རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་རིགས་གཏིར་ལེགས་སྐྱར་མ་དེ་ཉིད་རྒྱ་གར་པའི་མཁས་པའི་སྐྱེས་སུ་བརྒྱུད་སོ།

ཆེན་པོ་ཡོད། གང་ཡིན་ཏེ་ན། བོད་དུ་ཕྱི་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་ཚད་མའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་ཕྱི་བདུན་གོང་འོག་
བསྐྱེད་པས་ནས་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ཡང་རྒྱ་འགྲེལ་ནང་རང་གི་གོ་བདེ་བ་རྣམས་བསགས་ནས་འགྲེལ་ཚུལ་གཅིག་ཡང་རང་
གི་རྣམ་རྟོག་རྒྱུ་དང་པོ་སློ་ནས་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་དང་བཅས་གསུམ་བྱུང་བ་རེད།^[144] དེའི་ནང་ནས་རིགས་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་
འགྲེལ་ཚུལ་དང་པོ་^[145]དེ་རེད། འདི་འདྲ་གང་གིས་ཉ་གོ་བྱུང་གི་རེད་ཅེ་ན། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚང་མའི་ཚད་མའི་འགྲེལ་པའི་ནང་
རྒྱ་གར་གི་པམ་ཆེན་ལྷ་ཡུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོས་མཆོག་ལ་སོགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུང་རྒྱུ་དཔྱད་དུ་འདྲེན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་
ཚད་མ་རིགས་གཉིས་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ནང་དུ་མགོན་རྒྱབས་ལྷ་ས་དེ་ཕྱོགས་སྒྲུང་དང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཕྱི་བདུན་
མདོ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ལས་འཕགས་ཡུལ་གི་པམ་ཆེན་ལྷ་ཡུ་རྒྱུ་དང་ཆོས་མཆོག་དང་བཅས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུང་
ལ་ཙ་བ་ནས་རྒྱབས་བཅོལ་ཡོད་མ་རེད། བྱས་ཅང་དེ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་དབང་པོ་རྣམས་པོའི་འགྲེལ་ཚུལ་རེད། དེ་ལ་སོགས་
པའི་བྱད་ཆོས་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ཉ་ལས་པ་རེད། སྤྱིར་སྤངས་དེའི་སྐབས་སུ་སྤྱིར་རྒྱ་གར་བས་བོད་རྫོང་བཅུད་
གཉིས་ཀར་ཅུང་བརྟན་པའི་སྐབས་ཡིན།^[146] ཡིན་ནའང་ཚད་མ་རིགས་གཉིས་བཅའ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞི་ནས་བོད་མིའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་
སློ་ཚལ་ལ་རྒྱ་གར་མཁས་པས་ཀྱང་དོ་སྣང་གནང་དགོས་པའི་གོ་སྐབས་དང་པོར་བྱས་པ་རེད།^[147] བྱས་ཅང་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་
བཅའ་སྤྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱ་གར་གི་མཁས་པའི་ཆོགས་སུ་བྱུང་པའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ནི་ཚད་མ་རིགས་གཉིས་གཅིག་ལ་
རེད།^[148] རིགས་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རང་ལ་དགོངས་ནས་ཕྱ་པ་རྒྱུ་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་བཞེད་སྟོལ་ལོར་བ་
རྣམས་བཀག་དུས་ཕྱ་པའི་རྒྱུ་འབྲངས་མཁས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དེ་དུས་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་དགག་ལན་གི་རིགས་
དངོས་སུ་ཙ་བ་ནས་མ་བྱུང་། བྱས་ཅང་རིགས་གཉིས་འདི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་རྫོང་པ་དང་བྲལ་བའི་བསྟན་བཅོས་རེད།
དཔེར་ན་རྒྱ་གར་དུ་སྤོན་རྫོང་པ་དང་བྲལ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ལ་འཛམ་གླིང་རྒྱུ་ཅས་གྲགས་པ་^[149]ལྟར་རིགས་གཉིས་

[144] ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པའི་ཞལ་སྤྱི་ནས། ཕྱི་བདུན་གོང་འོག་བསྐྱེད་པས་ནས་འཆད་པ་དང་། རྒྱ་འགྲེལ་ལེགས་ཆ་བདུས་ནས་འཆད་པ་དང་། རང་
གི་རྣམ་རྟོག་དབང་གིས་འཆད་པ་སྟེ། གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་འཆད་ཚུལ་རྣམ་གསུམ་ལས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཆད་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དོ།
[145] ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྤྱི་ནས། ས་སྤྱི་པ་ནི་འཆད་ཚུལ་དང་པོ་འདོད། ཅེས་འགྲེལ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རིགས་གཉིས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་དེ་འགྲེལ་ཚུལ་
དང་པོ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།
[146] ལྷག་ཆེད་ལོ་ལྟོ་བའི་ཞལ་སྤྱི་ནས། བོད་ཡུལ་བ་ལང་གནས་སུ་འཛིན་པའི་ཆོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྤོན་ལ་བོད་ཀྱི་རྫོང་བཅུད་གཉིས་
ཀ་ལ་རྒྱ་གར་བས་བརྟན་བཅོས་གནང་གི་ཡོད་དོ།
[147] ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་ཐར་སྐལ་བཟང་ལེགས་ལམ་ལས། རྒྱ་གར་མཁས་མང་ཁེངས་པའི་ལག་ལུན་ལྟེ། གསོད་བྱེད་རལ་པ་ལྷན་པའི་ལྷ་བཞེན་གསུང་། མཛེས་
མའི་རྒྱུང་པས་བསྐྱར་པ་གངས་ཅན་གྱི། བསྟན་བཅོས་ལྷ་བཟུང་དེ་དར་དེ་རྒྱུ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བོད་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་ལ་རྒྱ་གར་གི་མཁས་པས་
དང་པོར་བརྟོད་དོ།
[148] ཇི་སྐད་དུ་རིས་མེད་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་འཛམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་སློ་སྟོན་གྱི་ཞལ་སྤྱི་ནས། གང་གི་དཔྱད་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་དྲི་བལ་བསྟན་བཅོས་
རིགས་པའི་གཉིས། གཙང་མའི་སྐད་ལས་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྐད་དུ་ཕབ་པ་འདི་ཉིད་ཅམ། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་ཡོངས་ལ་གཏམ་དུ་གྲགས་
ཤིང་གཅིག་དུ་བཀུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་གར་གི་མཁས་པའི་ཆོགས་སུ་བྱུང་པའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དང་པོ་ཚད་མ་རིགས་གཉིས་ཡིན་སོ།
[149] གསེར་མདོག་པམ་ཆེན་ལྷ་ཡུ་རྒྱུ་མཆོག་ལ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།

ཚུམ་པ་པོ་འདི་འདྲ་འཇམ་སྒྲིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་རེད། སྒྲིར་སྒྲངས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱན་དྲུག་ཅེས་རྒྱན་དུ་འདོན་
ན་ཡང་རྒྱན་དྲུག་ཅེས་པའི་རྒྱན་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་མཁན་དགོན་པོ་འདུག་དངོས་གནས་བྱས་ན་མཁས་གྲུབ་ཚད་མས་རྒྱན་
དྲུག་གི་རྒྱན་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་དགོས་ཡོད་ཞིག་ནི་འདུག་གོ། སྒྲིགས་མཚུངས་རིགས་གཏིར་འདི་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་
པ་ཚད་ལྡན་གྱིས་བཀྱར་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་རེད་ལ། བོད་ཀྱི་མཁས་པས་བརྟམས་པའི་བོད་ཀྱི་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་འགྲེལ་པ་
མང་ཤོས་ཚུམ་པའི་གཞི་ཡང་རིགས་གཏིར་འདི་རེད། དཔེར་ན་ས་སྐྱ་རང་ཁྱད་པ་ཆ་བཞག་ན་ཐོན་གྱི་དུས་སུ་རིགས་གཏིར་
ལ་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་གསུམ་དང་ཚོག་གི་འགྲེལ་པ་དྲུག་སོགས་དང་བར་དུ་ཉ་བཙོན་དང་གཡག་གཞོན་རོང་གསུམ་སོགས་ནས་
བཟུང་ད་བར་རིགས་གཏིར་ལ་འགྲེལ་པ་དྲུག་ཅུ་^[150]བཞུལ་བ་བྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་ཆེད་རིགས་གཏིར་ནམ་བཤད་
དང་འཇམ་མགོན་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེད་རིགས་གཏིར་འགྲེལ་པ་སོགས་ཀྱང་བྱུང་། རང་ལྷགས་ས་སྐྱ་པའི་མཁས་པས་རིགས་གཏིར་
ལ་དགག་པ་མིན་ན་འདྲ་དོགས་སྒྲོང་དང་དོགས་ལན་སྒྲུད་པ་དཔེར་ན་རམ་རིང་ཆོས་སྒྲེར་འབྲུག་ལོའི་དགུན་ཆོས་སྐབས་ཤིག་ལ།
ཆོས་རྒྱལ་ཏའི་སི་དུ་ཡབ་སྲས་དང་བཅས་པའི་མཁས་མང་ཆོགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་སུ་བོ་དོང་པ་རྟེན་རིགས་གཏིར་དབུ་ནས་
ཐར་ཆགས་སུ་བཀག་དུས་མཁས་གྲུབ་རྗེས་བོ་དོང་བའི་སྟོན་བཙོན་ནམས་ཐར་ཆགས་སུ་བཀག་ནས་ལན་མཛད་པའི་གཏམ་
རྒྱུད་གྲགས་པའི་གཞུགས་ལས་ཤེས་སོ།^[151] བོ་དོང་བའི་དེ་དགག་པ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚོན་གང་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་བོ་དོང་པ་ཆ་ཆེན་
ཀྱིས་རིགས་གཏིར་ལ་འགྲེལ་པ་ཆེན་པོ་བརྟམས་པ་^[152]དེ་ལ་བཞེན་ནས་ཏ་གོ་བྱུབ་པ་ཡིན་ནོ།

ད་ལོ་ན་ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་རྟེན་ཏའི་བཀའ་དྲིན་ལས་དེང་སང་བར་ནམ་འགྲེལ་དང་ནམ་ངེས་དང་ཀུན་བཏུས་དང་རིགས་གཏིར་གྱི་
བཤད་སྟོལ་མ་ཉམས་པར་བྱུང་ན་དེའི་སྒྲ་མ་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པར་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་རྟེན་ནས་དེང་གི་
ཆ་བའི་སྒྲ་མའི་བར་དུ་རང་ལྷགས་ཚད་མའི་སྒྲ་མ་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པར་ཡོད་དོ། ཡིན་ན་འདྲ་དེང་སང་ཁང་དཀར་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྐལ་བཟང་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་ནམས་ཀྱིས་མ་ཤེས་ཤེས་མདོག་གིས་རྫོགས་ཆེན་གཞན་དགའ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
བརྒྱུད་ནས་དེང་སང་གི་ས་སྐྱ་པའི་རིགས་གཏིར་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མའི་བཤད་སྟོལ་དར་བ་རེད་ཅེས་ལབ་གྱི་འདུག་^[153] དེ་ནོར་
བ་རེད། གང་ཡིན་ཞུ་ན། གཞན་དགའ་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱ་ཆོ་དེར་ཚད་མ་ལ་སྟོབ་གཉེར་ཡང་གནང་ཡོད་མ་རེད་ལ། གཞན་ལ་འཆད་

[150] འགྲེལ་པའི་སྟོར་མཁྱེན་དགོས་ན་རིགས་གཏིར་ནམ་བཤད་ཁོ་བོའི་སྟོན་གྱི་ན་ཚད་ལ་སོགས་པར་གཟིགས་གནང་ཞུ།

[151] མཁས་གྲུབ་རྗེ་དང་བོ་དོང་པ་ཆ་ཆེན་གྱི་ནམ་ཐར་ལ་གཟིགས་ཤིག།

[152] བོ་དོང་པ་ཆ་ཆེན་གྱི་རང་ནམ་དུ་གསལ་ཡོ།

[153] ཁང་དཀར་གྱིས་བརྟམས་པའི་ཚད་མའི་ཆོས་འབྲུང་དུ་གསལ་ཡོ།

སྤེལ་ཡང་གནང་ཡོད་མ་རེད།^[154] གང་ལྟར་སྤེལ་བ་བཟང་དུས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཟེ་བདུན་མདོ་ཆ་ལག་ཅ་འགྲེལ་
 དང་བཅས་པ་དང་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་ཚད་མ་ཀུན་བདུས་དང་རིགས་གཉིས་སྟགས་ཀྱི་བཤད་སྟེལ་
 དེ་ཐོག་མར་བདེ་གཤེགས་སྦྱབ་པ་བརྟེན་པའི་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་གསུངས། དེས་ཉོན་
 མོངས་དག་ཚོགས་པམ་པའི་དག་བཅོམ་ཚོས་སྦྱབ་^[155]ལ་དང་དེས་ཐུགས་སྤྲུལ་གཙོ་བོ་པཎ་ཆེན་མེ་ལུང་^[156]དང་དེས་ཐམས་ཅད་
 མཁྱིན་པ་གཉིས་པ་དབྱིག་གཉེན་^[157]ལ་དང་དེས་ཚད་མ་རང་ལས་མཁས་པ་ཕྱོགས་སྤྱང་^[158]དང་དེས་ཐད་ཕྱང་བཤད་པའི་སྟེལ་
 འཛིན་སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་ཟེ་ལ་གསུངས།^[159] དེས་ཟེ་བདུན་ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་སྟོགས་གྲགས་པའི་མཚན་^[160]ལ་དང་། དེ་ནས་རིམ་
 པ་བཞིན་པས་ཤོད་འདམ་བུའི་གྲོང་འཛམས་པཎ་ཆེན་ལྟ་དབང་སྟོ་^[161]ལ་དང་། སྤྱུའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པའི་སྟོ་སྟོས་མཚོག་
 ལྷན་ཤུ་སྟོ་^[162]ལ་དང་། དུལ་ཕྱིན་ཤེས་རབ་ནོར་འཛིན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྟོ་སྟོས་^[163]ལ་དང་། དེས་འཆི་བདག་བདུད་
 ཀྱི་དཔུང་འཛམས་འཆི་བདག་དག་^[164]ལ་དང་། དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱལ་རྩ་བདུན་པ་ཚོས་མཚོག་^[165]དང་། རང་གཞན་སྦྱོང་

[154] མཁན་ཆེན་གཞན་དགའ་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་གཟིགས་དང་མཁྱིན་པར་འབྱུར་རོ།
 [155] འདི་དག་བཅོམ་པ་ཚོས་སྦྱབ་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་སྒྲ་བའི་སྟོ་ཞེས་པ་དེ་བཅམས་པར་གྲགས།
 [156] འདི་ལ་མཚན་གཞན་མི་དབང་ལྟ་ཞེས་སྟག་ལུང་ཚོས་འབྱུང་ལ་སྟགས་ལས་གསུངས།
 [157] སྟོབ་དཔོན་འདི་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ཡི་གེ་དང་པོ་བསྟན་པ། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་ལུང་དུ་བསྟན། རྒྱུ་དྲུག་གི་ཡ་གྲུལ་དུ་བཞུགས།
 ཁོང་གིས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཚོད་པ་སྦྱབ་པ་ཞེས་པ་དེ་བཅམས་པར་གྲགས།
 [158] དུས་འཁོར་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་ལུང་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཚད་མ་ཀུན་བདུས་ལ་སྟགས་བཅམས་པར་མཛད་དོ།
 [159] པཎ་ཆེན་དབང་ཕྱག་ཟེ་ལ་ཀུན་བདུས་ལ་འགྲེལ་བཤད་བཅམས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤྱང་ལ་ཁོང་འདྲ་བའི་སྟོབ་མ་མ་བྱུང་བའི་སྟོར་ནི་ཀུན་མཁྱིན་
 པད་དཀར་གྱི་ཚོས་འབྱུང་ལས། དེའི་སྟོབ་མ་དབང་ཕྱག་ཟེ། དེས་ཀྱང་དེ་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཅེས་དང་ཕྱོགས་སྤྱང་ལ་སྟོབ་མ་འདི་ལྟ་བུ་ལས་མེད་ཅེས་གསུངས་
 གོ།
 [160] ཇི་སྐད་དུ། ཡི་གེ་རྩ་ཞེས་ཕྱི་མ་བཙུན་ཉིད། ལྟོ་ཡི་ཕྱོགས་སྤྲུལ་རྣམ་པར་གྲགས། ཤམས་ཤོད་ཤོད་པ་བསྟོག་ནས་ཀྱང་། རྟོ་བཞིན་སྟོམ་བཙུན་ཐུགས་ཀྱང་འབྱུང་།
 ཁྱེད་པོ་ཚོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དངོས་སྤྱུ་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་དཔལ་ལྷན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཡིན།
 [161] སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོ་ནི་དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཡིན། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་རྣམ་འགྲེལ་ལེུ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་འགྲེལ་
 པ་བཅམས། འགྲེལ་པ་འདིའི་ཆོག་དོན་གསལ་ཞིང་མཐའ་དཔྱད་པའི་ཚུལ་ཚད་མ་རྒྱུན་དང་ཚད་མ་ཚོས་མཚོག་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས་ན་ཤེན་ཏུ་བསྟུས་པ་ཞིག་ཏུ་
 ལྷང་།
 [162] སྟོབ་དཔོན་ཤུ་སྟོ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོ་དངོས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཡིན། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དང་ལྟ་དབང་སྟོ་འགྲེལ་པ་གཉིས་
 ཀ་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཆེན་པོ་བཅམས། ཚོས་པ་པོ་གཅིག་གི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་སྟོབ་པ་བོད་སྐད་དུ་འབྱུར་པ་ནི་ཤུ་སྟོ་འགྲེལ་པ་འདི་
 ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།
 [163] སྟོབ་དཔོན་ཤེར་འབྱུང་སྤྲུལ་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཤུ་སྟོ་འདི་སྟོབ་མ་ཡིན། སྟོབ་དཔོན་འདི་ལ་རྒྱུན་མཁན་པོ་ཞེས་ཞུ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་རྣམ་འགྲེལ་ལེུ་ཕྱི་མ་
 གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ་རྣམ་འགྲེལ་རྒྱུན་ཞེས་པ་དེ་བཅམས། འགྲེལ་པ་འདི་ནི་རྫོང་བྱུང་གྱི་ཆོག་གསལ་ཤིང་བརྟེན་བྱའི་དོན་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་
 ཅུལ་གྱིས་བཏོན་པ་ཞིག་ཏུ་སྤང་རོ།
 [164] སྟོབ་དཔོན་འཆི་བདག་དག་ནི་རྒྱུན་མཁན་པོའི་དངོས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཡིན། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཚད་མ་རྒྱུན་ལ་འགྲེལ་བཤད་བཅམས། ཚོས་པ་པོ་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་
 ཅུལ་ཆེ་བར་གྲགས་སོ།
 [165] སྟོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་ནི་སྟོབ་དཔོན་འཆི་བདག་དག་འདི་སྟོབ་མ་ཡིན། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཚད་མ་རྣམ་ཤེས་ལ་འགྲེལ་པ་འཐད་ལྷན་ཆེན་མོ་ཞེས་པ་དེ་
 བཅམས། འགྲེལ་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་འདི་རྣམ་དཔྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་རྟོགས་ཐུབ་གསུངས་སོ།

མཛད་དུལ་བ་ལྟ་^[166]དང་། དཔལ་ཐེ་ལྷ་རིག་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་^[167]དང་། ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ལུས་ལྷན་པར་ཆེན་མང་གུའི་^[168]ཞབས་
དང་། དེས་བསྟན་པ་ཡོངས་རྒྱལ་གྱི་གསལ་བྱེད་ཆེན་པོ་ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་འཁོར་^[169]བཅས་ལ་དང་། དེ་ནམས་གྱིས། དཔལ་ལྷན་ས་
རྒྱ་བསྟན་པའི་གངས་རིར་གནས། ལུ་སྟེགས་སྟོལ་རན་མ་ཆོགས་མཐར་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་ལྷན་མོ་གསལ་རི་དྲགས་ཆོགས་རྒྱུང་
བ། །འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་པའི་གསོལ་བ་འདེབས་ལུལ་^[170]ལ་གསུངས། དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་
དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་མེད་གེ་ཏུ་ལྷག་པ་^[171]དང་། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་རྒྱས་མཛད་མདོ་སྟེ་དཔལ་^[172]དང་། མཁྱིན་པའི་
རྒྱན་གསལ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་པོའི་ཞབས་^[173]དང་། དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་མོ་མོས་བརྟན་པ་^[174]དང་། འཕྲོ་བའི་
མགོན་པོ་ལྷ་མ་དམ་པ་^[175]དང་། རིགས་ལམ་གསལ་མཛད་མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་དཔལ་^[176]དང་། དགའ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
ཚབ་མཁན་ཆེན་གཡམ་ག་གི་མཚན་ཅན་^[177]དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་རོང་སྟོན་ཆེན་པོ་^[178]དང་། སྤྱིད་གསུམ་འཕྲོ་བའི་རྩ་ལག་པར་
ཆེན་གསལ་པ་བཟང་པོ་^[179]དང་། བདེ་གཤེགས་བསྟན་པའི་རྩ་ལག་ཀུན་མཁྱིན་སངས་རྒྱས་འཕེལ་^[180]བར་དུ་བྱུང་། ཀུན་མཁྱིན་
སངས་རྒྱས་འཕེལ་གྱིས། རྒྱ་ཆེན་བསོད་ནམས་ལུས་སྟོབས་རབ་རྒྱས་ཏེ། །བདེ་གཤེགས་གསུང་རབ་མེད་གེའི་ར་རོ་ཡིས། །ལོག་སྒྲུབ་

[166] གྲོ་བ་དཔེ་བུ་པ་ལྟ་བུ་གྲོ་བ་དཔེ་ཆོས་མཆོག་གི་གྲོ་བ་མ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཆོད་མ་ཕྱི་བརྟན་ཀའི་འགྲེལ་བ་མཛད་དོ།

[167] སྒོ་བ་དཔོན་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་རུལ་བ་ལྟ་འདྲི་སྒོ་བ་མ་ཡིན། ཁོང་གིས་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལ་སོགས་མཛད་དོ།

[168] གསེར་མདོག་པའ་ཆེན་ལྷན་མཆོག་ལྷན་གྱིས་པའ་ཆེན་འདིའི་མཆོན་གཞན་ལ་སྤྲུལ་པའ་ཆེན་ཞེས་གསུངས་སོ།

[169] ཁ་ཆེ་པ་ཆེན་གྱུ་མྱི་དང་མཉམ་དུ་པ་ཆེན་གྱལ་དུ་དང་། པ་ཆེན་དུ་མྱི་པ་དང་། པ་ཆེན་ན་གྱུ་མྱི་དང་། པ་ཆེན་ལུ་མྱི་ལྟལ་དང་། པ་ཆེན་གྱལ་ཅུ་དང་། པ་ཆེན་ཅི་གྱུ་དང་། པ་ཆེན་མི་ལྷི་ཅུ་དང་། པ་ཆེན་མུ་ལྷི་ཅུ་དུ་ཤོད་དུ་ལྷོན་པའི་ནང་ནས་ཁ་ཆེ་པ་ཆེན་དང་པ་ཆེན་བདེ་བཤེས་དཔལ་དང་པ་ཆེན་དགེ་འདུན་དཔལ་དང་པ་ཆེན་རྒྱུན་པ་དཔལ་ཉེ་མོར་བཞིན་ཆོས་རྒྱ་མ་རྒྱུ་པ་ལྷོད་ལ་ཆོད་མཆེ་བཅུན་མོད་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གྲགས་པ་ལོ།

[170] འདྲིའི་གསེལ་པ་འདེབས་ཡུལ་ནི་ས་རྒྱ་བརྟེན་ཡིན། ཁོང་གིས་རྟེ་བ་དུན་མདོ་བཅས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཆོད་མ་རིགས་གཏེར་བཅུ་མས་སོ།

[171] འུ་ཡུག་པ་རིགས་པའི་སེང་གེས་རྣམ་འབྲེལ་དང་རིགས་གཉིར་ལ་སོགས་ལ་འབྲེལ་བ་བརྒྱུམས་སོ།

[172] འདིས་རིགས་གཉེར་ལ་སོགས་ལ་འགྲེལ་པ་བརྒྱམས་སོ།

[173] འདིས་རྣམ་འགྲེལ་ལ་སོགས་ལ་འགྲེལ་བ་བརྒྱམས་སོ།

[174] འདི་དང་པ་ལོ་མཛུགས་བརྟན་པ་ཡིན། འདིས་ས་རྒྱ་ར་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་ལོ་འི་མཁུན་ནམ་འགྲེལ་དང་འིགས་གཉེར་གསལ་ནོ། །ནམ་འགྲེལ་ལ་འགྲེལ་པ་
བརྟན་པས།

[175] རྩེ་འདིས་རྣམ་འབྲེལ་ལ་འབྲེལ་པ་ཆེ་འཁྱིར་རྒྱུར་གསུམ་ལ་སོགས་མཛད་དོ།

[176] རྩེ་འདིས་རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་བརྒྱམས་སོ།

[177] རྩེ་འདིས་རྣམ་འགྲེལ་དང་རིགས་གཉིད་གྱི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་བརྒྱམས་སོ།

[178] རྩེ་འདིས་རྣམ་འགྲེལ་དང་རྣམ་ངེས་དང་ཚད་མ་ཀུན་བརྒྱས་དང་རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་བརྒྱམས་སོ།

[179] རྩེ་འདིས་རྣམ་འགྲེལ་ལ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བརྩམས་སོ།

[180] རྩེ་འདིས་ལྷ་ལ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བརྩམས་སོ།།འདི་བར་གྱི་ཚད་མའི་ལྷ་མ་བརྒྱད་པའི་བརྒྱད་རིམ་ནི་ཀྲན་མཁེན་གོ་སྐོར་བ་འབྲམས་པས་གསུངས་སོ།།

རི་དྲགས་མཐའ་དག་སྐྱེད་པའི། ལྷུབ་བསྟན་གངས་རི་སྒྲོང་བ་དེ་ལ་འདུད། ཅིས་པའི་འདུད་ལུལ་ཀྱན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་^[181]ལ་གསུངས་སོ། ཀྱན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་བཤད་རྒྱན་དེ་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་བརྒྱད་གསེར་རིའི་ཕྱང་བ་ལྟར་བྱས་ནས་འཇམ་མགོན་སྟོ་གཏིར་^[182]བར་བརྒྱད། འཇམ་མགོན་སྟོ་གཏིར་དབང་པོ་ནས་མཁན་ཆེན་དཔོན་སྟོ་མཁྱེན་རབ་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་^[183]། དེ་ནས་སྤྲོ་མ་སྟོ་གོས་^[184]དང་། སྤྲོ་མ་ལྷུབ་བསྟན་ནས་མཁན་ཆེན་དག་དབང་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་^[185]དང་། མཁན་ཆེན་ཀྱན་དགའ་དབང་ལྷུག་^[186]རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བར་དར་བསྐྱད་པ་ལྟ་བུ་རེད། མདོར་བསྟུན་ན་འཇམ་མགོན་ས་སྐྱ་པ་རྩེ་ཏའི་ཞལ་མདོན་སྤྲོ་མ་འཇལ་བའི་མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འཇམ་མགོན་སྟོ་གོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཞལ་སྤྲོ་མ་ནས། ཚད་མའི་བཤད་སྟོལ་ས་རྩོག་བྱད་པར་འཕགས་^[187]ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚད་མའི་བཤད་སྟོལ་བྱད་འཕགས་ས་རྩོག་གཉིས་ཡོད་ནའང་རྩོག་མའི་བཤད་སྟོལ་པལ་ཆེར་བྱུང་བ་འདྲ་པོ་རེད། གལ་སྲིད་རྩོག་མའི་བཤད་རྒྱན་དེར་སང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་རྩོག་མོ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེར་གི་རང་གི་སྤྲོ་མའི་བར་བརྒྱད་པ་གཅིག་མཐུད་གཉིས་མཐུད་བར་མ་ཆད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་འབྲིན་དགོས་སོ། དེ་མིན་དམ་བཅས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་པན་ནོ། །

གང་ལྟར་ཡང་ཆོས་ལུགས་བཞི་ཀར་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་སྟོལ་དེ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་ནས་བརྒྱད་པའི་བཤད་སྟོལ་གྱི་རྒྱན་^[188]རེད། ས་སྐྱ་པའི་ཕྱེ་བདུན་མདོ་བཅས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་གྱི་སྦྱིང་པོ་རིགས་གཏིར་^[189]རེད། དེ་ལ་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་མཁས་པ་ཁག་གིས་བཀྱར་བའི་ཚུལ་^[190]དེ་གོང་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་རེད། སྦྱིར་བཏང་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བཞིའི་མཁས་པས་བསྟན་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མང་པོ་ཡོད་ནའང་འུག་པ་དང་བྱ་རྩོག་ལྟར་པལ་ཆེར་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མི་མཁོ་བའི་བཟོ་འདྲ་པོ་རྒྱུད་རྒྱུད་རེད་འདུག དཔེར་ན་རྩྱེད་མའི་མཁས་པས་བསྟན་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཆོས་ལུགས་གཞན་གྱིས་

[181] རྩེ་འདིས་རྣམ་འགྲེལ་ལ་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་རིགས་གཏིར་ལ་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལ་སོགས་བསྟན་སོ། །
 [182] རྩེ་འདིས་ཚད་མ་རིགས་གཏིར་ལ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བསྟན་སོ། །
 [183] རྩེ་འདིས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་ཚད་མ་ཀྱན་བརྒྱས་ལ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བསྟན་སོ། །
 [184] རྩེ་འདིས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་ཚད་མ་ཀྱན་བརྒྱས་ལ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བསྟན་སོ། །
 [185] རྩེ་འདིས་རིགས་གཏིར་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འགྲེལ་ལ་སོགས་བསྟན་སོ། །
 [186] རྩེ་འདིས་རྣམ་འགྲེལ་དང་རིགས་གཏིར་རང་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་བསྟན་སོ། །
 [187] ཤེས་བྱ་ཀྱན་བྱུང་ལས་གསུངས་སོ། །
 [188] ད་ལྟ་ཡོད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་སྟོལ་གྱི་རྒྱན་དེ་ས་སྐྱ་པ་རྩེ་ཏའི་ཞལ་མདོན་སྤྲོ་མ་འཇལ་བའི་མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱད་པའི་མཁས་གྲུབ་སོ། །
 [189] གཞུང་རྣམ་འགྲེལ་དང་བསྟུན་པ་རིགས་གཏིར་ཞེས་པ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྡན་གྱིས་གསུངས་སོ། །
 [190] ས་སྐྱ་ནས་འུ་ལུག་པ་རིགས་པའི་མེད་གེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་གཏིར་ལ་འགྲེལ་པ་བསྟན་སོ། །དགེ་ལུགས་ནས་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་རིགས་གཏིར་ལ་འགྲེལ་པ་བསྟན་སོ། །བཀའ་བརྒྱད་ནས་ཀམ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོས་རིགས་གཏིར་གྱི་དོན་འགྲེལ་རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཆོ་བསྟན་སོ། །རྩྱེད་མ་ནས་རྩེ་མི་པན་རྒྱ་མཆོས་རིགས་གཏིར་གྱི་འགྲེལ་པ་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁག་གིས་བཀྱར་རོ། །

འགྲེལ་པ་ཚཱ་པ་ལ་མི་མཁོ། ད་ག་ནང་བཞིན་དགེ་ལུགས་པའི་མཁས་པས་བཟམས་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ས་སྐྱ་དང་
བཀའ་བརྒྱུད་སོགས་ཀྱིས་འགྲེལ་པ་ཚཱ་པ་ལ་མི་མཁོ་བ་རེད།^[191] རིགས་གཏིར་འདི་མ་གཏོགས་པོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བཞི་ཀའི་
མཁས་པས་ཡོངས་གྲགས་སྤུངས་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཚད་ལྡན་ཅ་འགྲེལ་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག
དེས་ན་ཀུན་ལ་སྤྱི་སྟོན་ཉི་མ་ལྟ་བུར་འཕྱར་བ་ནི་གོང་དུ་ཁྱས་པ་ལྟར་རིགས་གཏིར་འདི་ཁོ་ན་རེད། བྱས་ཅང་འཛམ་སྐྱིང་ཞི་
བདེའི་དེད་དཔོན་ལོ་གོང་ས་ལྟ་མའི་རྣམ་འདྲན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཞེད་དགོངས་པོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བཞིའི་མཐུན་བསྐྱེལ་དང་
དག་སྤང་མི་འཕྱར་གཅིག་དུ་འབྲིལ་བའི་ཟམ་ཆེན་ལྟ་བུ་ཡང་ཚད་མ་རིགས་གཏིར་འདི་རེད་འདུག་ལ། བྱི་རྒྱལ་རྒྱ་གར་དང་བལ་
ཡུལ་དང་རྟོར་དང་རྒྱ་ནག་ལ་བོད་མའི་རྣམ་དཔྱད་ཐོམ་པའི་གཞུང་ཆེན་ཐོག་མ་ཡང་རིགས་གཏིར་འདི་རེད་འདུག་བོད་ཀྱི་
མཁས་པས་བཟམས་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ནང་ནས་འགྲེལ་པ་མང་ཤོས་^[192] དང་འཕྲིན་ལས་ཆེ་ཤོས་^[193] ཀྱང་རིགས་གཏིར་
འདི་རེད་འདུག་པར་བཞེན་ཐོན་བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་བོད་མི་ཤེས་རབ་ཆེ་ཞིང་གཤེས་རྒྱུད་དྲང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་
དེའི་རྒྱན་བཟང་མི་ཉམས་ཤིང་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་བྱ་རྒྱ་ནི་གལ་ཆེན་པོར་མཛོན་ནོ། མདོར་ན་སྤྱིར་ཚད་མ་སྤེལ་བུན་དང་བཅས་
པ་དང་ཡང་སྟོས་རིགས་པའི་མཐར་ཐུག་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་དེང་སང་གི་བར་དུ་བོད་ཀྱི་ཆོས་
ལུགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཀའི་ནང་དུ་ཁྱབ་པ་དེ་ས་སྐྱ་པས་བོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་རིང་ལ་དར་བའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྟོར་ཀྱི་སྟིང་
པོ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་ས་སྐྱ་པ་རྩྱེད་ནི་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་ཅ་བའམ་ཀྱི་མོ་ཡིན་ནོ། ཀྱང་ལྟར་འདུས་བྱས་རྣམ་དཀར་ཀྱི་བསམ་
པ་བཟང་པོས་འདི་ལྟར་བྲིས་པ་ལས་བྱང་བའི་དགེ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་རབས་གཏན་ཀྱི་སྐྱབས་གནས་
ལོ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐྱོ་ཆེ་ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་སྤུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མ་ལུས་པ་འབད་
མེད་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ཏུ་འགོ་བར་ཤོག་ཅིག །སངས་སྐུ་ལོ།

[191] འདི་བདེན་མི་བདེན་རང་གིས་ཉམས་ཞིབ་གནང་དང་མཁྱེན་པར་འཕྱར་ནོ།

[192] རིགས་གཏིར་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དུག་ཅུ་རེ་གསུམ་ལྟག་བཞུགས་སོ།

[193] ཐོན་དུས་བོད་དང་རྟོར་དང་རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པར་ཁྱབ་ནས་ཐོས་བསམ་གྱི་གཞིར་བྱུར་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཆར་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ།

▣ འབྲུ་བཟླན་སྒྲིང་། ༼མོན་ལམ་བན་འཕྱིན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་༽

རྩེ་ཡི་ཐ་སྐྱོན་གཡུ་ཐོག་པ་ནི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བརྒྱུ་པའི་ཡར་ཐོན་གྱི་ ཡིག་ཆ་ནུས་ནས་རྟོག་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན།

དེང་སང་མཁས་པར་གྲགས་པ་འགས་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བརྒྱུ་པ་ཡན་ཆོད་ལ་གཡུ་ཐོག་རྟོག་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་མཆན་ཅམ་ཡང་མི་གསལ་བས། བོད་ཀྱི་གསལ་བ་རིག་པ་དང་གཡུ་ཐོག་རྟོག་མའི་བར་འབྲེལ་བ་མེད་པར་བཤད་ཀྱི་ཡོད་མོད། འདི་དག་ཞིབ་རྒྱུ་མ་དཔྱད་པའི་གཏམ་སྟེ།

བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བརྒྱུ་པའི་ཤིང་སྟག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལ་སྟག་ཆོད་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་བཅུ་པའི་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆོད་མཁས་པ་དག་འཁྱེད་ལས། བོད་ཀྱི་གསལ་བ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་སྐབས། ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྤོང་ལྷེ་ཕུ་བཅན་སྐབས་རྒྱ་དཀར་ནག་བལ་པོ། བྱ་བྱ་ཁྱོམ་བཅས་ནས་གསལ་བ་རིག་གི་རྒྱུད་མང་པོ་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་དག་མཁས་པའི་ཐ་སྐྱོན་སྐོར་དགུ་རྩེ་ཡི་ཐ་སྐྱོན་རྒྱ་བསྐོས་པའི་སྐོར་བཞུགས་ཅིང་། ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པ་ཟུར་རྒྱ་གསལ་བ་སོགས་གསུངས་པའི་ཁྲོད། གཡུ་ཐོག་པ་རྩེ་ཡི་ཐ་སྐྱོན་རྒྱ་བསྐོས་པ་གསལ་བོར་གསུངས་པ་དེས། **རྒྱལ་རབས་བཅུ་བརྒྱུ་པ་ཡན་ལ། གཡུ་ཐོག་རྟོག་མའི་ནུས་ཐར་དང་མཛད་རྩེས་བཞུགས་ཡོད་པ་ཏུ་ཅང་གསལ་བའི་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལས་བཅན་པོའི་རྒྱལ་སྐྱོན་པ་གཡུ་ཐོག་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ཐུགས་རྒྱུ་ཅིས་ཏེ།**

རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆོད་ལས། “ཡང་ཆོས་རྒྱལ་འདི་འི་རིང་ནས། གསལ་སྤྱད་སྐྱོན་གྱི་རིག་ཡང་དར་བར་བྱེད་པ་ལ། དེ་འདྲ་།

དང་པོར། བོད་ཏུ། སྐྱན་སྐྱུང་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་གསུམ་བྱུང་བ་ནི། མེས་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོའི་རིང་ལ། གསོ་རིག་གི་
དབུ་བརྟེན་པར་བྱེད་ནའང་། ཐོར་སྐྱུང་། ཅུང་ཟད་ཙམ་ཅིག་དར་ཏེ། དེ་ནས་མ་དར་རོ། བྱི་སྲོང་ལྷེ་བཙན་གྱི་རིང་
ལ། སྲོལ་ལེགས་པར་གཏོད་པ་ནི། ལོ་ལྔ་བ་བེ་རོ་ཙམ་གས། རྩོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱན་པ་ནམས་སྐྱན་དངས་ནས། བོད་
རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱར་བ་ནི། རྒྱ་གར་གི་རྒྱ་གར་པས། སྐྱན་ལྟས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་བསྐྱར། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཤང་མ་རྒྱ་
ཡ་ནས། འཇམ་དཔལ་གྱིས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ནམས་དང་། བལ་པོ་རྒྱ་གཉིས་སྐྱན་རས་གཟིགས་གྱིས་གསུངས་
པའི་རྒྱུད་ནམས་དང་། བྱ་བྱ་སིང་མཆོག་ཆེན་པོས། རྒྱ་ནག་དོ་རྒྱུ་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ནམས་དང་། བྱི་སྲོང་བཙན་
པ་གི་ལས། བྱམས་པས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ནམས་དང་། དོན་པོ་བྱི་མ་ཏུ་ཅེས། སྲོལ་མས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཐམས་
ཅད་བསྐྱར་ནས། བོད་ཀྱི་སྐྱན་པ་ལ་སྔ་བ། རྒྱལ་པོའི་སྐྱན་ཏུ་བསྐྱོས་པ་དགྲ་དང་། དར་བྱེད་ཀྱི་ཏུ་གསུམ་པའི་
སྐྱན་པ་བཞི་བཅུ་ཙམ་ལ་སོགས་པ། སྐྱན་པ་མཁས་པར་གསུམ་པ་དགྲ་བཅུ་ཙམ་གཉིས་བྱུང་རབས་ལས་སོགས་རྒྱས་
བཤད་བྱུང་གསལ། ཞེས་དང་།

གཡུ་ཐོག་པ་སྐྱ་སྐྱན་ཏུ་བསྐྱོས་ཡོད་པ་ཡང་།

རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་འཕྲིན་ལ། “བོད་རྒྱལ་པོའི་སྐྱ་སྐྱན་པ་དགྲ་ནི། སྟོད་ན་བེ་རི་རྒྱལ་པ་གསུམ། བར་ན་མི་ཉག་
དང་བྱང་ཏི་གཡུ་ཐོག་གསུམ། སྐྱན་ན་གཉའ་དང་མཐའ་བཞི་སྟོད་གསུམ། ཞེས་བའི་དྲང་སྲོང་གི་སྐྱུ་ལ་པ། མཁས་
བཙུན་ལྟན་པ་རིམ་པར་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་ལུང་གིས། ང་ནི་ཀྱན་གྱི་ལྟ་ཡིན་ལ། འདི་དག་ང་ཡི་རྒྱུ་ཡིན་པས། ཀྱན་གྱི་
ལྟ་རྒྱུ་མཆོག་གསོལ་ལས། མཆོད་ཅིང་བཀུར་བའི་གནས་སུ་བཞེན། གསུངས་པའི་དྲིལ་བསྐྱགས་སོ།”

ཞེས་གསལ་པོར་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་། རྒྱས་རབས་བཙུ་ལ་ཡན་ལ་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་སྲོང་གི་སྐྱ་སྐྱན་ཡིན་པར་
བཤད་པ་གསལ་པོ་ཤེས་རྒྱས་ལ། ཞོང་འཁོད། “བྱུང་རབས་ལས་སོགས་རྒྱས་བཤད་བྱུང་གསལ་” གསུངས་པ་ལ་དཔག་ན་སྔ་
མོ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་རྒྱས་རབས་བཙུ་ལ་ཡན་ལ་ཡོད་པ་ཡང་ཤེས་ཐུབ། སྐྱིར་སྔར་གྱི་ཡིག་རྟེང་
མང་པོ་འཕྲོ་བསྐྱགས་སུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་ཏུ་ཅང་གསལ་བས། ཕྱིས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འགའ་རེའི་ནང་མ་འཁོད་པ་ཙམ་གྱི་མི་སྣ་དེ་དག་
སྔར་མ་ཕྱོན་པའམ། མེད་པར་ཐག་བཅད་ན་ཅུང་ཐལ་ཆ་ཆེ་བའི་གཏམ་དུ་ཤེས་དགོས།

བྱ་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་ནི་དཔལ་སྐྱུངས་སེ་ཏུ་བསྐྱན་པའི་ཉིན་བྱེད་དམ་ཆོས་འབྱུང་གི་ཞལ་སྒོ་བཡིན།

ཡང་ཐུབ་བསྟན་ཐུན་ཆོགས་གྱིས་གསུངས་ན། “འདིར་གྱ་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་འབྱུངས་པའི་ལོ་གསལ་པོར་མ་རྟེན་ཀྱང་། རྒྱུས་

དཔག་སྒོ་ནས་རྟོགས་བྱུང་བ་ཞིག་ནི། ཁོང་འབྲུངས་དུས་སི་ཏུ་ཚོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་སྐྱ་གཤེགས་ཟིན་ངེས་ཏེ། ཚོས་
 འབྲུང་སྐྱ་གཤེགས་དུས་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༧༥ ལོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བཀྲའི་ཚོས་འབྲུང་བཙམས་པའི་དུས་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་
 བཞི་པའི་ཐོག་མ་མེ་ཡོས་ལྷ་བ་གཉིས་པ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༧ ལོར་མགོ་བཙམས། མཐར་ཡོངས་སུ་བྱུང་དུས་ནི། ཚུ་བྱ་ལོ་སྤྱི་
 ༡༩༢༩ ལོར་ཡིན་པ་གསལ་བོར་གསུངས་ཡོད་དེ། མཇུག་བྱང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཐོག་མར་སྤེལ་བས་པ་མེ་ཡོས་
 (1807) རྟོར་ལྷ་གཉིས་པ་ནས་བཙམས་ཀྱང་གཞན་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་མང་པོས་ཅུང་ཟད་འབྲུངས་ཀྱང་
 རིམ་པར་ལྷགས་སྤྱུལ་(༡༩༡༧)ལོ་ཡན་ཆད་ལ་ཕལ་ཆེར་བཙམས་བྱུང་ཀྱང་། ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ལག་དུ་མ་སོན་པས་ལོ་
 ཤས་འགོར་ཡང་སྤྲར་ཡང་ཚུ་མོ་སྤྱུལ་ (1872) ལོར་ལེན་དུག་པ་དང་། ལྷགས་གསར་མའི་བརྒྱུད་རྒྱུ་བཙས་བྱིས་
 ཤིང་རྟོལ་ཁང་ལུས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསབ་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྲར་ཚུ་བྱ་ (1873) བར་ལོ་ངོ་རེ་དུག་བརྒྱུད་ནས་
 ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་གསལ་བོར་གསུངས་འདུག བྱ་བཀྲའི་ཚོས་འབྲུང་ཚོམ་དུས་སི་ཏུ་ཚོས་འབྲུང་སྐྱ་གཤེགས་ནས་ལོ་
 ངོ་སོ་ལྔ་ཕྱིན། ཁོང་ནས་ལོ་དེར་བྱ་བཀྲ་སྤྱིས་ན་བྱ་བཀྲ་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་བཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་བྱ་བཀྲའི་
 གསུངས་པའི་སི་ཏུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་ཀུ་ཐོག་སི་ཏུ་ཡིན་ནོ། །”

ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ། བྱ་བཀྲའི་ཚོས་འབྲུང་ཀྱང་གོ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་པར་
 པ་དེའི་དཔར་སྐྱེན་གསལ་བཤད་དུ་ཚོས་འབྲུང་དེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༧ ལོར་བཙམས་ཤིང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༢༩ ལོར་མཇུག་བྱུང་པར་བཤད་
 པ་བདེན་ལ། དེའི་མཛད་མཇུག་བྱང་དུ་ **“རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཐོག་མར་སྤེལ་བས་པ་མེ་ཡོས་(1807) རྟོར་ལྷ་གཉིས་པ་
 ནས་བཙམས་ཀྱང་གཞན་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་མང་པོས་ཅུང་ཟད་འབྲུངས་ཀྱང་རིམ་པར་ལྷགས་སྤྱུལ་(༡༩༡༧)
 ལོ་ཡན་ཆད་ལ་ཕལ་ཆེར་བཙམས་བྱུང་ཀྱང་།”** ཞེས་ལྷགས་སྤྱུལ་ཞེས་འཁོད་པ་ཡོངས་སུ་རྟོར་བ་ཞིག་ཡིན་པས། རྟོར་བ་ལ་
 བྲུངས་གཏུགས་ནས་རྟོར་འབྲུལ་བྱུང་བ་ཞིག་ཏེ། ཞིབ་དུ་བརྟགས་ནས་ཆོག་གི་བབ་ལས་ཀྱང་ཤེས་བྱུང་སྟེ། ཁོང་གིས་ཚོས་འབྲུང་
 དེ་རབ་བྱུང་གཉིས་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པ་སྤོས་ནས་བཅོ་ལྔ་པ་སྤོས་
 དགོས་ངེས་ཀྱང་མ་སྤོས་པ་དང་། ལོ་བཅུ་བཞི་འགོར་བ་ལ་ཅུང་ཟད་འབྲུངས་ཞེས་སྤོས་མི་རིགས་ལ། ལོ་ལྔ་བཅུ་དང་གཅིག་
 ལྷག་འགོར་བ་ལ་ལོ་ཤས་འགོར་ཞེས་བཞེད་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་གཏམ་ཡིན་པ་སུས་ཀྱང་ཤེས་ཅུས་པར་མ་ཟད། ཚོས་འབྲུང་
 གི་དཔྱུས་སུ་རྒྱལ་བ་ལྷང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱི་འཚོ་ཞིང་བཞུགས་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་། ཚོས་འབྲུང་དེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༥ ལོར་བྱུང་
 པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་ཅུས། འདིའི་རྟོར་འབྲུལ་གཙོ་བོ་ཅང་པར་མའི་མ་ཡིག་གམ་ཚོམ་སྤྱིག་སྤེལ་ས་སྤྱུལ་དེ་ལྷགས་སྤྱུལ་ལ་
 རྟོར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཤེས་དགོས་ལ། འདི་ཡང་ཆོད་དཔག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བྱ་བཀྲའི་ཚོས་འབྲུང་བྱིས་མ་ལས་གོང་གི་ལོ་དེ་ས་
 སྤྱུལ་ཡིན་པ་གསལ་བོར་འཁོད་པ་འདིས་ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་མང་ནས་སེལ་ཅུས་ལ། གཞན་ཡང་ཚོས་འབྲུང་དེ་བྱུང་རྗེས་

དོ་བ་བྱུང་ཆེན་ཀྱན་བཟང་གཞན་པན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལེ་ཅང་པར་མའི་མཆོག་ལ་བཀོད་ཡོད་པ་དེས་ཀྱང་ལོག་
 རྟོག་དེ་སེལ་ཅུས། མཆོག་བྱང་དུ་འཁོད་པའི་སི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱང་། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་ཡང་གསལ་
 ཏེ། ཆོས་འབྱུང་དེའི་ཞར་བྱང་རིག་གནས་ ལོ་རྒྱུས་སྐབས། སྐྱེ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྟན་ངག་ལོ་རྒྱུས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སི་ཏུ་
 བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་འཁོད་པ་དཔལ་སྤངས་སི་ཏུ་ཡིན་པ་ཏ་ཅང་གསལ་ཏེ། སྐྱེ་རིག་པའི་སྐབས། **“དུས་ཕྱིས་ཀྱན་མཁྱེན་**
བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས་སྐྱའི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་གསར་འལྱར་དང་འལྱར་རྒྱིང་པ་རྣམས་ལ་འལྱར་བཅོས་མཛད་
ནས་སྟོན་ཆད་བོད་སྟོན་མ་དག་གི་དི་བཞིན་མ་ཤས་པའི་ཚོལ་འཛོག་ཐམས་ཅད་ཐེར་ལ་བཏོན་ནས་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་
ལེགས་བཤད་དང་མཐུན་པའི་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོལ་གཏོད་” ཅེས་དང་། སྟན་ངག་སྐབས། **“དུས་ཕྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་**
བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས་བོད་སྟོན་མ་དག་གི་དི་བཞིན་མ་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་མཛད་པ་དག་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་དག་གི་
དབང་ཕྱུག་གཞན་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། རྩ་མྱིའི་འགྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་ལུལ་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཡབ།” ཅེས་སོགས་ལས་ཤེས་སྤྱབ་པ་ནི་སི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་པ་
 དཔལ་སྤངས་སི་ཏུ་ཡིན་པ་ཏ་ཅང་གསལ་ལ། ཀུའོག་སི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ལྟ་བུ་ཞིག་མེད་ལ། སྐབས་དེའི་ཀུའོག་སི་ཏུ་
 བོ་ཙོ་རྒྱུན་བསམ་བྱུང་ཡིན་ལ། ཁོང་གི་མཆོན་ལ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ལྟ་སྟོལ་མེད་ལ། བཅོན་གྱིས་ཁོང་ལ་སྦྱར་དགོས་པའི་
 རྒྱ་མཆོན་ཀྱང་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་། མཆོན་བྱང་དུ་**ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་**ཅེས་འཁོད་པ་ལས།
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་ལས་ཡོལ་དགོས་པ་རྒྱ་མཆོན་གཞན་ཡོད་ན་ལས་མཛད་བྱང་དུ་མ་
 འཁོད་པའི་མིང་གསར་ཅི་ལ་སྦྱར་དགོས། ད་དུང་ཐུགས་སྒྲུབ་ཟུང་ཞེས་པ་ཡང་ཀུའོག་པའི་སུ་གཉིས་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས།
 མདོར་དོན་དུ་ན། བྱ་བུའི་ཆོས་འབྱུང་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༧ ལ་དབུ་བཅུམས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལ་མཆོག་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་
 ཏ་ཅང་གསལ་བོར་ཡིན། སྤྱིར་དཔེ་སྟོན་པ་ལལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཁག་མེད་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་དང་ཞིབ་འཇུག་པ་ཞིག་ཡིན་
 ཕྱིན་འདི་ལ་ནོར་འབྲུལ་བྱང་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་འབྱུང་ཞིག་ལོ་རྒྱུག་ལ་བཅུམས་པ་རེད་ཟེར་ན་ངེས་པ་དོ་རྣམ་སྟོན་དགོས་
 པ་དང་། ཆོས་འབྱུང་དཀྱུས་ལ་ནན་གཟིགས་དང་། ཆོས་འབྱུང་གྲུབ་ནས་མཁས་པ་དག་གིས་བསྐྱེད་པ་མཛད་ཡོད་པ་ཤན་
 སྒྱར་དུ་ཡོད་པ་འདི་དག་ལ་རྟོག་ཞིབ་ཅུང་ཟད་དགོས་པ་འདྲ་ཡང་། ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན་རང་གིས་འདོད་དོན་མི་འབྲུབ་པ་ངས་
 པའམ། ཉོལ་རྒྱགས་ལ་གོམས་པ་གང་ཅུང་ལས་མ་འདས། འདི་ཅུང་ཟད་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ཡང་། ཞིབ་འཇུག་དང་དཔེ་བསྟར་
 ལ་མ་གོམས་པ་དག་གིས་ནམ་ཡང་དཔེ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ཅིང་། གཞུང་གོང་འོག་བསྟར་བའི་རྣམ་དབྱེད་མེད་ཅིང་། ལྱབ་
 ཆེ་བའི་པེ་ཅང་པར་མ་འདི་ཙམ་གྱིས་ནོར་འབྲུལ་མང་དུ་བསྐྱེད་པ་མཛོད་ནས་བཀོད་པ་ཡིན།

ཕྱི་ཕྱིད་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོའི་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་ཐོག་རྒྱལ་ཐོག་བྱོན་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས།

ཡང་ཐུབ་བསྟན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས། ཕྱི་ཕྱིད་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། ཕྱི་ཕྱིད་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མའི་ནམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མ་ལ་སྟོན་བཅའ་ནས། **“ཁོག་དབུབ་ལས། རྣམ་ཐར་དེ་གསུང་རབ་སྤྱི་དང་མི་མཐུན། ཅ་རྒྱུད་དང་འགལ། བོན་པོའི་ཟེར་སྒྲོས། རིག་བྱིད་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ལས་ཡིད་བརྟེན་ཏུ་ཅང་བ་དཀའ།”** ཞེས་ལུང་ཆོག་ཁོལ་ཆོད་བྱས་འདུག་པ་ནི་རང་གི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཅམ་དེ། ལུང་གི་མགོ་མཁུག་ཞིབ་དུ་མ་བཟླགས་པ་འཇུག་རང་ལ་དགོས་པའི་ཆོག་གཅིག་བཅད་གཏུབ་བྱས་པ་ཅམ་དེ། ཞིབ་དུ་བསམ་ན་ཁོག་དབུབ་ཏུ་འདིའི་སྐོར་ཅི་ཞིག་ལ་བཤད་པའི་སྤྱི་བབ་ཅམ་ལ་ཡང་ཐུགས་རྟོག་མ་ཞུགས་པ་འཇུག། ཆེད་ཏུ་བསྟོན་བྱས་པ་ལས་མ་འདས་ཏེ། རྣམ་ཐར་འདི་གཡུ་ཐོག་གསར་མའི་མེས་པོ་གང་ནས་བྱུང་བཤད་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་ལས། གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་ཐེབས་མིན་སོགས་འདིར་བཤད་ཀྱི་མེད་ལ། ཁོག་དབུབ་ལ་ཞིབ་དབུང་གནང་ན་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་ཐེབས་ཡོད་པ་གསལ་བོར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་འདུག་སྟེ། ཞོང་ཏུ་ཐུབ་བསྟན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་བཞོད་པའི་ལུང་དུས་དེའི་མཁུག་ནས་བཅད་ཟིན་པའི་འང་སྐྱ་དེ་དང་དེ་མ་ཐག་གི་ཆོག་ལ་བསམ་སྟོ་ཞིག་ཐོང་དང་། ཞོང་གི་འང་སྐྱ་དེ་དང་དེ་མ་ཐག་གི་ཆོག་འདི་ཆོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་གཟན་ནས་དོར་བའམ་སྟུན་བར་ནས་བཟླགས་པ་གང་ཡིན་མ་དེས་ཀྱང་། ཁོག་དབུབ་ཏུ་ལོ་རྒྱུས་འདི་དག་ཏུ་ **“དམ་པ་རྟོག་དཀར་མི་ཡུལ་དུ་ཐེབས་པ་དང་སངས་རྒྱལ་གསེར་ཐུབ་ཀྱི་དུས་ནས་བོད་ཡུལ་ཆགས་ཟིན་པ་དང་། སྤུན་པོའི་རྒྱལ་པོར་མགོ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ཡོད་པ་སོགས་གསུང་རབ་སྤྱི་དང་མི་མཐུན་ཅིང་། རྩོམ་གཞན་ནས་དཔག་ཆད་གཅིག་དང་རྒྱུད་གཤམ་གཅིག་གི་སར་གྲོང་ཁྱིམ་སྒྲོས་དང་ལྟན་དང་ཐུག་པ་དང་། ཐུགས་བཞེད་རི་རྣམས་དཔག་ཆད་ལྟ་བུ་ཅམ་གྱི་པ་རོལ་ན་ཡོད་པའང་གསོ་དབུང་ཅ་རྒྱུད་དང་འགལ་ལ། ལྟ་མའི་རྒྱུད་ལམ་ལ་རྒྱ་ཡི་ཐག་པ་ཡོད་པ་གཡུང་དུང་བོན་གྱི་ཟེར་སྒྲོས་དང་། ཅི་འདོད་འགྲུབ་པའི་འཁོར་ལོ་སོགས་རིག་བྱིད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་སོགས་ཡིད་བརྟེན་ཏུང་བ་དཀའ་ནའང་། དུང་གི་ཐོར་གཅུག་མན་ཆད་དོན་ལ་གནས་པས་ན་གོང་དུ་སྒྲོས་པ་སྟོ་གོས་བཞེས་གཉེན་གྱི་སྤྱོད་འདྲེ་རྩོམ་གར་རྩོམ་ལྟ་སྟོད་ལུང་རྣམ་སྟན་དབུང་གིས་འགོ་དོན་སྟོང་བཞེན་བཞུགས་པ་ལས།”** ཞེས་སོགས་བཞེན་གཡུ་ཐོག་པ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་རྣམ་ཐར་བསྟན་ཡོད་པ་ཏ་ཅང་གསལ་བ་ལ། ཐུབ་བསྟན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་གོང་གི་དུང་གི་ཐོར་གཅུག་མན་དོན་ལ་གནས་ཞེས་པ་ཅི་ཕྱིར་མ་དྲངས་པ་ཡིན། དུང་གི་ཐོར་གཅུག་མན་ལ་དོན་ལ་གནས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འདིས་གཡུ་ཐོག་པ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་བཅན་པོའི་དུས་སུ་ཐེབས་པ་དང་ཁོང་གི་མཇུག་ཕྱིན་ཆད་མ་ཕྱི་ཕྱིད་ཀྱིས་ཞལ་བཞེས་གནང་པ་ཏ་ཅང་གསལ་བས་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་མཐུན་སུ་ཡིན་གསལ་བོ་མིན་ནམ། སྤྱིར་ཡང་གཞུང་ལུགས་ཤིག་གི་ནང་སྟོན་གནད་འགའ་ཡོད་པ་བསྟན་པ་ཅམ་གྱི་གཞུང་དོན་འདི་བོར་དོར་བ་སུ་ཡིས་ཁས་ལེན། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་དོར་བ་དང་འདི་ལྟར་ལེན་པ་རྣམ་དབྱེད་ཅན་གྱི་ལས་མ་ཡིན་གསུངས་པ་ཅི་ལ་མི་བདེན།

སྤྱིར་ཡང་ལྷ་སྤྱང་དང་བཤད་སྒྲོལ་མ་དག་པའི་སྤྱད་གཅིག་ཀྱང་མ་ཞུགས་པའི་གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིག་རྟེན་དཀའ་བས།
སྤྱིར་བས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བཤད་ཚད་བྱང་མ་སྤྱིར་བཤམ་རྒྱུ་མ་ཉིད་དུ་སྤྱི་ཁས་ལེན་ནས། མདོར་བྱིས་ན་ཕྱི་སྤྱི་ལོ་
དུང་གི་ཐོར་གཅུག་ཅན་མན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དོན་ལ་གནས་པར་གསུངས་པས་གཡུ་ཐོག་རྟེན་མ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱོན་པའི་མི་སྣ་ཞིག་
ཡིན་པ་ཞལ་བཞེས་མཛད་ཡོད་པ་འདི་ཡིན། ལུང་ཚིག་ཁོལ་ཚད་བྱས་ནས་ཉམ་པ་བཤད་པ་ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙོ་སྤྱི་བ་ལྷ་ཅི།
སྤྱི་ག་པོ་ཚད་ལྷན་ཞིག་གི་ལས་ཅམ་ཡང་མིན་པ་ཤེས་དགོས།

ད་དུང་དེ་ལས་ཀྱང་གསལ་བ་ནི། ཕྱི་སྤྱི་ལོ་ཁོག་འབྲུབས་ལས། **“གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ནི། འདྲི་རྩེ་རྒྱ་
རག་གར་།ཀ་བ་འཕྲང་གི་གདུག་འདྲིས་བྱུང་མེད་གཡུ་རྒྱན་མཚན་བའི་རོ་ལས་དངོས་བྱུང་བྱིན་པ་སོགས་གཏམ་རྒྱུད་
སྤྱི་མ་ལྷར་འཆོས་པ་འདུག་སྟེ། ལྷན་པོ་ཞིག་གིས་ལྷ་དཔེ་ལྷ་མ་འགོག་གིས་ལེགས་པར་མ་མདོན།”**ཞེས་གཡུ་ཐོག་སྤྱི་ལོ་
གཏམ་རྒྱུད་འདྲིས་པ་ལ་བཀའ་བཀྲོན་གནང་འདུག་པ་འདིས་ཀྱང་། གཡུ་ཐོག་རྟེན་མ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། དེའི་
གཏམ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལ་འདྲིས་པར་དགག་པ་གནང་བ་འདིས་ཀྱང་གསལ་ལོ།

སྤྱིར་བས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་དུ་མ་བསྐྲགས་ཤིང་།

རང་སྤྱོད་ཁོ་ནའི་རྩེ་སྤྱི་འབྲངས་པ་འདི།

ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙོ་སྤྱི་བའི་སྤྱི་ལོ་མིན་པས།

ད་དུང་གནའ་བོའི་ཡིག་ཚང་ཞིབ་དུ་སྤྱོད་གས།

སྤྱིན་ལམ་ཚིག་མཛད་ཆེན་མོའི་བྱི་བྱུང་ཚོམ་སྤྱི་ག་པ་འཇུ་བསྟན་སྤྱི་གིས་བྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༠ ལ་

རྩ་རམ་ས་ལ་སྤྱིན་ལམ་བད་འཕྲིན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བྲིས།

གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ཚིག་གི་སྐོར་དང་མའི་བཀའ་བྱ་མ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་ན།

1. རིག་གནས་ཕྱི་ནང་ཞེས་པའི་གཞུང་ལ་ལེའུ་སོ་གསུམ།
2. དེའུ་སྐོར་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་ལ་ལེའུ་ང་ལ།
3. རིག་པའི་གནས་མཆོག་བཙུང་འབྲེལ་པ་ཁ་སྐོར་དང་བཅས་པ།
4. རྒྱད་འབྲེལ་སྟོང་ཙུ་གཅིག་ལ་ལེའུ་སྟོང་དང་ལྷམ་བརྒྱ།
5. མན་ངག་པན་བྱེད་དང་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཕྱན་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།
6. དམར་འདེད་ཀྱི་མན་ངག་ལ་ལེའུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བརྒྱ།
7. རོ་བཀ་འཕུལ་གྱི་མེ་ལོང་ལ་ལེའུ་ཉེར་ལ།
8. བྱང་ཁོག་གསང་དབྱེ་ལ་ལེའུ་བརྒྱད།
9. བྱར་དབྱང་གནད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་ལ་ལེའུ་སོ་ལ།
10. མངོན་ཤེས་གནད་ཀྱི་འཕུལ་འཁོར་ལ་ལེའུ་བཙུང་ལ།
11. གསང་ཐིག་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ལ་ལེའུ་བཙུང་ལ།
12. བཀ་ཆེས་འཁོར་འདས་གཏན་འབེབས་ལ་ལེའུ་བརྒྱ་ཉི་ལྱ།
13. འབྲས་ཆེས་ལ་ལེའུ་ཉེར་ལ།
14. དཀར་ཆེས་རི་བོ་རྩལ་འབེབས་ལ་ལེའུ་དུག་ཅུ།
15. རྒྱད་བཞིའི་ཐེམ་ཡིག་གཅིག་པ་གསལ་བྱེད།
16. ཐོ་བྱང་།
17. རྒྱད་ཀྱི་ཁ་སྐོར་།
18. དཀར་ཆག་
19. ཆ་ལག་
20. མེ་བཙའ་མདོ་ཆོད་ནག་པོ།
21. གཏར་ཁ་ལག་ལེན་འཕུགས་མེད།
22. བྱེན་འདྲན་ལྷགས་ཀྱས་ཉ་འཛིན།
23. བྱར་འབེབས་རི་བོ་ཐབ་སྒྲིལ།
24. ཉམས་ཡིག་མཐོང་བ་དོན་ལྡན།
25. ཁྲིད་ཡིག་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཅིག་
26. རྣད་པ་ལ་གཅིས་པ་སྟོག་འཛོ་དཔལ་སྦྱིད་ཀྱི་གདམས་པ།
27. སྟོན་པ་ལ་གཅིས་པ་བསྐྱེད་པ་ལྡེ་ལྡན་གྱི་གདམས་པ།
28. གཞན་ཡང་ཕྱན་ཆོགས་མན་ངག་གི་གཞུང་ཕྱན་མང་བོ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་མཛད་གསུངས་སོ།།

དགེ་སློང་བྱ་ཡི་གདོང་པ་ཅན།

ཡོ་ཕྱོད་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དཔེ་རྒྱུད་སྐོར་གྱི་སྤྱིར་གཞི།

དེ་ཡང་བོད་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་བྱིན་གྱི་ཆེ་བའི་སྤྱིས་མཆོག་ཡོ་ཕྱོད་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ (༡༥༡-༡༥༥) གི་བོད་སྐད་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་མར་དོའི་ཁྲི་བ་བཞིན་ཉམས་ཤིང་འགྲིལ་པའི་རྣམ་སྤྱོད་བསྟན་ཏེ། དགེ་སློང་བྱ་ཡི་གདོང་པ་ཅན་^[1] ཞེས་ཆེད་རྒྱ་བྱོན་པའི་ཡོ་ཕྱོད་པ་མཆོག་གྲགས་ཏེ་ཅང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། མོ་རངས་སྐར་ཆེན་ཞེས་པའི་མཆོག་སྟན་ཐོགས་པའི་ཡོ་ཕྱོད་པ་འདི་ཉིད་ནི་གསེ་རའི་ཡུལ་སོགས་སུ་ཕྱག་ལེབས་ནས་རྒྱ་གར་པའི་བྱུང་ཁྱེད་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་མ་ཟད་སྤྱད་དཔྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་^[2] སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་སྟན་གཞུང་མང་པོ་ཡང་བོད་དུ་འགྱུར་བས་མཆོག་གསུང་གི་མཛད་པ་དག་ནི་གཉིད་ཀྱི་གལ་ཆེ་ལ། གསུང་རྩིས་ཀྱི་སྐོར་ལ་

[1] 《དཔལ་གཤིན་རྒྱུ་གཤིན་སྐོར་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་འཇམ་དཔལ་ཆོས་ཀྱན་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།》
ཞེས་པ་《ཡི་དམ་ཆོས་སྤྱི་ཁག་ཅིག་གི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ཆོས་ཀྱན་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།》ཞེས་པར་བསྟན་ཡོད། མ་སྤྱོད་མ་ཁྲིས་དག་དགའ་ཀྱན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོག་གིས་མཛད། ༡༠༡༢ ལོར་མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་པར། ཤོག་ངོས་ ༡༡༩ བ། བྱེད་མདོག་སྐོར་བྱེད་གདོང་པ་ཞེས་བྱུང་བ་དང་། བྱ་ཡི་གདོང་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ནི་མཁས་དབང་དུང་དཀར་ལྗོངས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་སྐོར་གྱི་རྣམ་བཤད་ན། ཡོ་ཕྱོད་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དེ་ཞལ་རས་སྐར་པོ་ཞིག་ལ་སྟན་བྱ་མིག་ཡིན། བྱ་མིག་ཟེར་བ་དབྱིབས་སྐོར་སྐོར་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པར། མི་ཡིན་ན་མིག་བཅུ་རྣམ་རྒྱས་སྤྱད་གི་མིག་པགས་མར་ཡོང་བ་ལས། འོག་གི་མིག་པགས་ཡར་བྱེད་དུ་ཡོང་མི་སྤྱིད་པ་དང་། བྱ་གང་ཡིན་པ་དེས། མིག་བཅུ་རྣམ་སྟབས་མིག་པགས་འོག་མ་དེ་ཡར་བྱེད་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡོ་ཕྱོད་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྤྱི་དེ་མིག་པགས་འོག་མ་ཡར་བྱེད་དུ་འགྲོ་མཁན་དེ་བྱ་མིག་ཡིན་པ་དང་། ཞལ་མཆོ་ཡང་བྱ་ཡི་མཆོ་རྟོ་ནང་བཞིན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད།

[2] <<ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྤྱིར་པོ་བསྟན་པ།>>ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐོབ་དཔོན་དཔལ་པོས་མཛད་ཅིང་ཡོ་ཆེན་རིན་པོ་མཆོད་གིས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྟན་གཞུང་ཞིག་ཡིན་ནའང་ས་པའི་གྱི་<<ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་དོན་བསྟན་>>དང་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཁ་ཤས་ལས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཡིན་པས་དཔྱད་དགོས། གཞན་ཡང་ཐོན་མའི་སྤྱི་ཆུ་པའི་ཆ་བ་དང་། ས་པའི་གྱི་ཡི་གེའི་སྐོར་བ་གཉིས་ཀྱང་ཆུ་ལ་འདི་ལས་མ་འདས་ན་ཡང་མཆོར་རྒྱ་མེད་དེ། ཁོ་པོ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་ས་པའི་གསུང་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་ཁོང་སྤྱི་དཔོན་ཆད་པར་དོགས་ནས་དཔེ་བསྟན་གནང་བ་ལྟེན་གྱི་རྒྱུ་འབྱུང་གྲོལ་མས་གསུང་རྩིས་ནང་དུ་བཅུག་པའི་གནས་སྤངས་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ།

བཀའ་བསྟན་གྱི་འཕྱར་དང་། དངོས་སུ་བཅུམས་པ་སོགས་གཉིས་ཆ་ནས་བཅིས་ན་ཁྱོན་པོད་འགའ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད། མདོར་
ན། དམ་པ་འདིས་བོད་གྱི་ཆོས་སྤྱི་དུག་གནས་སོགས་ལ་ཕྱག་རྒྱུ་མེད་བསྟན་པའི་གསུང་ཚུལ་གང་ཡོད་ལ་དཀར་ཆག་
འགོད་པ་དང་འབྲངས་རབས་རྣམས་ཐར་སོགས་ལ་དཔུང་ཞིབ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའང་། ས་སྐྱའི་མཁས་དབང་ཨ་
མེས་ཞབས་དག་དབང་ཀྱན་དགས་(༡༥༩༥ - ༡༦༥༥ ལོ་མི་གསལ།) **ལོ་ལྔ་བ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བྱ་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་**
རྣམས་དང་མི་མཐུན་པ་འགའ་རེ་རྒྱང་།^[3] ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་དོན་རིམ་བཞིན་དུ། འདིར་ཁོང་གི་རྣམས་ཐར་ཡིག་
རྒྱུ་ཅི་རྒྱུ་ཅིག་བཞུགས་པ་རྣམས་འཆོལ་སྤྱད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འདྲ་བཞིན་བྱར་རྒྱས་ཅི་རིགས་ཤིག་འབྱུང་བ་དང་།
རྣམས་ཐར་ཡིག་རྒྱུ་ཅི་ལ་ཤས་དཔེ་དཀོན་གྱི་རོ་བོར་སོང་ནས་གཞན་གྱི་དཔེ་མཐུད་ཀྱིས་ཐོབ་དཀའ་བ་སོགས་དཀའ་ཆོགས་ཏེ་ཅང་
མང་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕྱག་གུས་པས་འཕྲད་རྒྱུ་དེ་དག་གི་བར་ཆོད་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལོ་མང་པོར་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་
རྣམས་ཐར་དཔེ་རྒྱུ་ཅི་ལ་སྤྱད་དང་། དེ་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་པའི་སྤྱི་ཚུལ་ལྟ་བུར་བྲིས་པའི་དཔུང་ཞིབ་ནི་གཤམ་གསལ་ལྟར།
དེ་ལ་ཐོག་མར་ཁོང་གི་དངོས་སྤྱོད་གྲག་གི་བྱི་ཐང་བས་མཛད་པའི་རྣམས་ཐར་འབྲིང་བར་^[4] གྲགས་པ་འདི་ལ་བཞིན་བྱའི་དོན་
གཅིག་པ་ལ་སྤར་གཞི་མི་འདྲ་ཞིང་། ཆོག་དོན་ལ་རྒྱས་བསྟན་གྱི་རིགས་རྣམས་ཆོགས་ཤིག་བཞུགས་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱུས་རབས་དུ་མར་
རྣམས་ཐར་འདི་ཉིད་ལྱི་རབས་པའི་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་སྟོན་འཕྲིའི་རྣམས་ཅན་གྱི་ཞལ་བཤུས་གནང་ནས་ཉར་ཆགས་བྱེད་པའི་
སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུན་ཅམ་དུ་ངོས་འཛིན་དགོས་སམ་སྟུམ་ལ། གང་ལྟར་བོད་ཀྱི་སྤར་རབས་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་
ལས་ཡེ་བཟང་ཆེ་པ་འགོས་ལོ་གཞོན་ཏུ་དཔལ་(༡༩༡༢ - ༡༩༤༧) གྱི་《དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་》^[5] དང་། བསོད་ནམས་ལྟའི་དབང་པོས་ལྱི་
ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་མཛད་པའི་《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་》^[6] དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་ཨ་མེས་ཞབས་དག་དབང་ཀྱན་དགའ་
བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་(༡༥༩༥ - ༡༦༥༥ ལོ་མི་གསལ།) གྱི་《གཤིན་རྒྱུ་གཤེད་ཆོས་འབྱུང་》^[7] ག་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆོ་

[3] ༡) 《དཔལ་གཤིན་རྒྱུ་གཤེད་སྟོན་པོ་ལྱི་དམ་པའི་ཆོས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ལོགས་པར་བཤད་པ་འཇམ་དཔལ་ཆོས་ཀྱན་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། ཞེས་པ་《ཡི་དམ་ཆོས་རྒྱུད་ཁག་ཅིག་གི་བྱུང་བ་བཞིན་པ་ཆོས་ཀྱན་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། ཞེས་པར་བསྟན་ཡོད། ས་སྐྱ་ཨ་མེས་
དག་དགའ་ཀྱན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད། ༢༠༡༢ ལོར་མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་ནས་དཔར། ཤོག་ངོས་ ༢༩༩ན་གསལ།

[4] 《བོད་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྤར་མ་ལོ་ལྔ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམས་ཐར་རིན་ཆེན་གྱི་བང་མཛད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། བྱུང་བའི་དཔེ་རྒྱུ་ཅི་ལ་ཤས་ཐར་གྲག་གི་བྱི་ཐང་བས་མཛད་པའི་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐོ་ལྷིང་དུ་བྲིས་པའི་རྣམས་ཐར་འབྲིང་པོ་ཡིན་ནོ། ། མཁན་པོ་དང་། པར་ ༡ འདི་ནས་
ཆོས་འདི་ལྟར། འདི་འབྱུར་གྱི་གསལ་ལ་རྣམས་དང་། ཆོས་གཉིས་དང་ནོར་གཉིས། ཤིང་ཆ་སོགས་ཞིབ་གཉིས་རྣམས་ནི་རྣམས་ཐར་ཆེན་མོ་ན་གསལ་བར་
དེ་ལ་གཟིགས་ཅེས་སོགས་ལ་བརྟག་ན་ལོ་རིན་ལ་རྣམས་ཐར་རྒྱས་འབྲིང་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པར་གསལ་ཞིང་དེ་དག་ཆ་ཆོད་བྱི་ཐང་བ་ལོ་ནས་མཛད་པ་
ཡིན་མིན་ལ་དཔུང་དགོས་སམ་སྟུམ།

[5] 《དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་》འགོས་ལོ་གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་མཛད། ༡༩༤༩ ལོར་བྱི་ཐོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་ནས་དཔར། ཤོག་ངོས་ ༧༩ བྱི་ཐང་རྒྱ་ནས་བཀོད་
པའི་རྣམས་ཐར་པར་ཞེས་གསལ།

[6] 《བཀའ་གདམས་རིན་པོ་ཆའི་ཆོས་འབྱུང་རྣམས་པར་ཐར་པ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་འོད་སྟོང་བཞུགས་སོ། ། བསོད་ནམས་ལྟའི་དབང་པོས་མཛད། དབུ་མེད་
ཕྱག་བྲིས་མ། ཤོག་ཐེབ་ ༩༩ ན། བྱི་ཐང་བས་མཛད་པའི་ལོ་ཆེན་རྣམས་ཐར་ཞེས་གསལ།

[7] མཆོན་ཨང་གསུམ་པར་གསལ།

ངེས་པའི་《སྐྱ་མ་ལོ་རྩལ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དྲི་མེད་པ་ཤེལ་གྱི་འཕྲིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།》ཞེས་པའི་དཔེ་རྒྱུ་ཤོག་
 ལྡེབ་ཞེ་གཉིས་^[15] ཅན་ཞིག་དེ་ནས་དབྱི་ཐ་ལའི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་ཐུབ་ཆེ་(༡༥༥-༡༦༥)ཡིས་ཉར་ཆགས་གནང་ཞིང་།
 མཚན་བྱང་ལ་《ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་བཞུགས་སོ།》བྱ་བའི་དཔེ་རྒྱུ་དབྱ་ཅན་གྱིས་མ་ཤོག་ལྡེབ་ང་དུག་^[16] གི་
 བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་བཅས་བཞུགས་པ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། འདི་དག་རེ་རེ་ནས་ཞིབ་བཟུར་བྱས་མོད། བཟོད་བྱ་ཟོད་བྱེད་མཚན་
 བྱང་སྟགས་ལ་རྒྱས་བཟུས་ཅི་རིགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་འདིར་གནས་སྐབས་སུ་དེ་དག་མི་སྤྲོད་། ཅིས་ཀྱང་སྤྲོད་དགོས་པ་གཅིག་ནི་
 རྣམ་ཐར་འདིའི་མཛད་པ་པོ་གྱུ་གི་བྱི་ཐང་བའི་སྐོར་སྟེ། 《བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལོ་རྩལ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འཁྲུངས་རབས་
 དཀའ་སྤྱད་སྦྱོན་མ་རྣམ་ཐར་ཤེལ་བྲིང་ལུ་གྱུ་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།》བྱ་བའི་མཛད་བྱང་ན་བྱི་ཐང་བ་ལོ་རྩལ་བ་རིན་ཆེན་
 བཟང་པོ་ལ་སྒྲོབ་མ་ཀ་བཞི་གཏུང་བརྒྱད་^[17] ཡོད་པའི་ནང་གི་**བྱི་ཐང་བ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་།** 《བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དཀའ་སྤྱད་སྦྱོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།》བྱ་བའི་དཔེ་རྒྱུ་ན་གྱུ་གའི་**བྱི་དང་བ་
 རྩ་ན་གྱིས་ཡེ་གའི་རིས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན།**^[18] ཞེས་པ། 《བོད་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཕྱེ་(ཆེ་)བའི་སྐྱ་མ་ལོ་
 རྩལ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡོན་ཏན་གྱི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།》བྱ་བའི་དཔེ་རྒྱུ་ན་གྱུ་གའི་**རྩ་མ་རྩ་བ་ལྟག་
 རྩ་ཏི་གྱུ་གི་བྱི་དང་བ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐེ་ལིང་ཏུ་བྲིས་པའི་རྣམ་ཐར་འབྲིང་པོ་ཡིན།**^[19] ཞེས་རྣམ་ཐར་མི་འདྲ་བ་འདི་
 དག་གི་མཛད་བྱང་ཁག་དང་། གཞན་ཡང་གངས་ཅན་མཁས་པའི་བྱུ་མཚོག་འགོས་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་(༡༣༩-༡༥༡)གྱི་《དེབ་
 ཐེར་སྦྱོན་པོ་》ལྟགས་སྤར་མར་**བྱི་ཐང་བ་རྩ་ནས་བཀོད་པའི་རྣམ་ཐར་ན་**^[20] ཞེས་དང་། བྲག་སྒྲོམ་པ་དཀོན་མཆོག་བཟུན་པ་
 རབ་རྒྱས་(༡༩༠༧-༡༩༥༥)གྱི་《མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྲུང་》བྱ་བར་**ལོ་རྩལ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དཔེ་སྒྲོབ་མ་མངའ་རིས་**

[15] 《སྐྱ་མ་ལོ་རྩལ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དྲི་མེད་པ་ཤེལ་གྱི་འཕྲིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།》དབྱ་ཅན་ལྟག་གིས་མ་ཤོག་ལྡེབ་ཞེས་གཉིས་བཞུགས་
 ཡོད།
 [16] 《ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་བཞུགས་སོ།》ཡི་ཐ་ལའི་བོད་རིག་པ་མཁས་དབང་ཐུབ་ཆེ་ཡིས་ཉར་ཆགས་གནང་ཞིང་། དཔེ་རྒྱུ་དབྱ་ཅན་
 གིས་མ་ཤོག་ལྡེབ་ང་དུག་བཞུགས་ཡོད།
 [17] ལོ་རིན་གྱི་སྒྲོབ་མ་ཀ་བཞི་གཏུང་བརྒྱད་ནི་《བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལོ་རྩལ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འཁྲུངས་རབས་དཀའ་སྤྱད་སྦྱོན་མ་རྣམ་ཐར་ཤེལ་བྲིང་
 ལུ་གྱུ་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།》བྱ་བའི་ལྟགས་དཔལ་ལོ་རྩལ་བ་ལྟར་ན། ཀ་བཞི་ནི། ཀ་ཙེ་བ་རིན་ཆེན་ཤེས་རབ། ཁྱིན་ཐེར་བ་ཤེས་རབ་དམ་པ། བྱི་ཐང་བ་ཡེ་
 ཤེས་དཔལ་དོལ་པོ་པ་བྱང་རྒྱལ་སྤྱི་དོ། གཏུང་བརྒྱད་ནི། མ་ཐན་པ་ཡོན་ཏན་ལེགས་པ། རྩ་བུ་ལོ་རྩལ་བ་བཟང་པོ་མཆོག་གྱུར་ཤིང་པ་བཙུན་ལྟམ་རྒྱལ་མཚོ།
 མ་རྣམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱི་དོ། དགེ་ཐང་བ་དཔལ་གྱི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་པ་གསེར་བཟང་། མ་གོ་བ་ཡོན་ཏན་ཤེས་རབ། སེད་དཀར་བ་བསོད་ནམས་ཤེས་རབ་
 དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ།
 [18] 《བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་རྣམ་ཐར་དཀའ་སྤྱད་རིན་ཆེན་སྦྱོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།》འབྲས་སྤངས་གནས་བཅུ་ལྟ་ཁང་གི་བྱི་ར་ཨང་
 རྟགས་ ༥ རྣམ་སྦོན་པའི་དཔེ་རྒྱུ་དབྱ་ཐེད་ལྟག་གིས་མ་ཤོག་ལྡེབ་ན་གསལ།
 [19] 《བོད་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སྐྱ་མ་ལོ་རྩལ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡོན་ཏན་གྱི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་
 སོ།》འབྲས་སྤངས་གནས་བཅུ་ལྟ་ཁང་གི་བྱི་ར་ཨང་རྟགས་ ༡༥ རྣམ་སྦོན་པའི་དཔེ་རྒྱུ་དབྱ་ཐེད་ལྟག་གིས་མ་ཤོག་ལྡེབ་ན་གསལ།
 [20] 《དེབ་ཐེར་སྦྱོན་པོ་》འགོས་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་གྱིས་མཛད། ༡༩༥༥ལོར་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་དཔུར་སྟོན་ཤོག་ངོས་ ༩༥ དང་ ༩༥ པར་གསལ།

དྲ་ནི་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ཡིན་པས། པཌ་ཆེན་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་སོ་^[25] ཞེས་གསུངས་ཡོད། གང་ལྟར་འདི་ནི་མཁས་པ་
 ཆེན་པོའི་གསུངས་ཡིན་པས་ཡིན་མིན་ཁ་ཆོན་བཅད་ནས་བཤད་པའི་འོས་ཆ་ཕན་གུས་པ་ལྟ་བུར་མི་ཆེན་འང་དབྱེད་གཞི་འདི་
 ཅུམ་ཡོད་དེ། མང་ཐོས་སྤྱི་བྱ་བ་ཀྱི་མཆོད་ལུགས་དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བུ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་དང་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གི་རབ་བྱུང་མཁན་པོ་
 ནི་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ཡིན་དགོས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ནི་རྣམ་གྱི་སྤྱི་བྱ་བ་ཀྱི་ཁྱི་བྱ་གི་ཁྱི་བྱ་ཐང་བ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་གྱི་སྤྱི་བྱ་མིང་ཡིན་པར་
 གསལ་བས། དོན་དངོས་སྤྱི་བྱ་གི་ཁྱི་བྱ་ཐང་བ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་ནི་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གི་དངོས་སྤྱི་བྱ་ཡིན་ནམ་རབ་བྱུང་གི་མཁན་
 པོ་གང་ཡིན་ལ་ནམ་པར་བརྟག་དགོས་སོ་སྟེ། «བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལོ་སྤྱི་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འཁྲུངས་རབས་དཀའ་
 སྤྱད་སྟོན་མ་ནམ་ཐར་ཤེལ་ཤིང་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།»བྱ་བར་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གི་རབ་བྱུང་མཁན་པོ་ལེགས་པ་
 བཟང་པོ་^[26] ཡིན་པར་ཡང་གསུངས་ཡོད་པས་ནང་འགལ་ཅི་རིགས་ཤིག་བྱུང་བཞིན་ཡོད་དམ་སྟེ་པས་དབྱེད་ལྟར་དག་གིས་
 ལུ་མཐུད་ནས་དབྱེད་པར་རིགས་སོ།།

གོང་དུ་བཞུན་པ་ལྟར་ལོ་ཆེན་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱི་བ་གུ་གི་ཁྱི་བྱ་ཐང་པས་མཛད་པའི་ལོ་ཆེན་གྱི་ནམ་ཐར་འབྲིང་པོ་འདི་ནི་དེ་སྤྱི་
 ཏ་ཅང་ཆེད་དཀའ་ལ་ཐོབ་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། འཛམ་གླིང་ཤར་རུབ་གྱི་བོད་རིག་པའི་མཁས་ཅན་ནམས་གྱི་སྟོན་ནས་
 བཟུང་བཅའ་འཛོལ་ཞུས་ཡོད་པ་སྟེ། དབྱི་ཐ་ལའི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་ཐུབ་ཆེ་(༡༧༤༩-༡༨༢༩)ཡིས་ཉར་ཆོགས་གནང་
 ཞིང་མཆོན་བྱང་ལ་«ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་ནམ་ཐར་བཞུགས་སོ།»བྱ་བར་ལོ་ཆེན་གྱི་ནམ་ཐར་འབྲིང་པོ་དབྱེད་ཅན་གྱིས་
 མ་ཤོག་ལྟེ་བ་ད་བྱག་^[27] ཅན་ཞིག་གཞི་ཅར་བཟུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གནང་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིས་སྤྱི་བྱ་ལོ་ ༡༨༤༧ ལོ་སྤྱི་ཏི་
 པ་སྤྱི་ཞབས་རྩི་ཆེ་ཆེ་བརྟན་ལུ་བ་ཞིག་གིས་སྤྱི་ཏི་དཀྱིལ་འཁོར་དགོན་ནས་ལོ་ཆེན་གྱི་ནམ་ཐར་འབྲིང་པོའི་མ་སྤྱི་^[28] ཞིག་ཆེད་
 ནས་དཔར་སྤྱད་ཞུས་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིས་སྤྱི་བྱ་ལོ་ ༡༨༤༠ ལོར་རུབ་ཕྱོགས་བོད་རིག་པ་བ་སེ་ཞེལ་ཟུ་རུབ་ཀྱིས་ལོ་ཆེན་གྱི་
 ་ནམ་ཐར་འབྲིང་པོ་དཔར་སྤྱད་^[29] ཞུས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༨༤༠ ལོར་གངས་རི་བ་ཆོས་དབྱིངས་རྩི་ཆེ་ཡིས་མ་སྤྱི་མཁོ་

[25] 《བསྟན་ཅིས་གསལ་བའི་ཉིད་ལྟ་བུ་བསམ་རབ་དཀའ།》མང་ཐོས་སྤྱི་བྱ་བ་ཀྱི་མཆོད་མཛད། ༡༨༤༧ ལོར། བོད་སྤྱི་བ་མི་དམངས་དཔེ་སྟླན་ཁང་ནས་
 དཔར། ཤོག་ངོས་ ༥༤ ནས་ ༥༩ བར་ན་གསལ།

[26] 《བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལོ་སྤྱི་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འཁྲུངས་རབས་དཀའ་སྤྱད་སྟོན་མ་ནམ་ཐར་ཤེལ་ཤིང་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།》ཐོ་ལིང་
 དཔལ་དཔེ་མེད་ལྟན་གྱིས་བྱུ་བ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལོ་ ༡༠༠༠ འཁོར་བའི་རྩིས་དྲན་མཛད་སྟེ་ཤོ་ཤོ་སྤྱི་གཞི་ཆོགས་ཆུང་གིས་དཔར་སྤྱད་ཞུས་པའི་དཔེ་གཟུགས་
 ལུགས་པར་མ། ཤོག་ངོས་ན་གསལ།

[27] ལྷ་ཡིག་ནང་(梵天佛地)第二卷(仁钦桑波及公元1000年左右藏传佛教的复兴)图齐 著魏正中 萨尔吉 主编 年上海古籍出版社 意大利亚非研究院出版p133—164

[28] Collected Biographical materials about Lo-chen Rin bzang po and his subsepuent reembodyments, Dorjee Tseten, March 1977. P.54-128

[29] Dacid L. Snellgrove and Tadeusz Skorupski, The cultural Heritage of Ladakh, New Delhi, Vol. 2 p101-111

《འཇིག་རྟེན་མིག་གཅིག་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་བསྟུས་པ་བཞུགས་སོ།》ཞེས་པ་^[36] རྩོམ་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་(༡༣༤༩ནས་༡༣༥༦)མཛད་པའི་ལོ་ཆེན་བཟང་པོའི་གསོལ་འདེབས་^[37] དང་། རྩོམ་ཆེན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་གསུམ་གྱི་ཐུགས་མཛན་(༡༣༥༦ནས་༡༣༥༧)གྱིས་མཛད་པའི་ལོ་ཆེན་གསོལ་འདེབས་^[38] གྱུ་བུ་གསེར་མདོག་པཎ་ཆེན་གྱི་མཛོག་ལྷན་(༡༣༥༧ནས་༡༣༥༨)གྱི་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་བསྟོད་པ་^[39] ཞེས་པ། འཇམ་མགོན་ཙཱ་ཁ་པའི་རྣམ་དཔྱད་ལུ་བྱུང་བའི་དངོས་སྟོབས་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱུལ་ཞང་ཁུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པས་(༡༣༥༩ནས་༡༣༦༡)མཛད་པའི་《ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྟེན་མཛོད་པཎ་རི་ཀའི་ཕྱིང་བ་》གྱུ་བའི་^[40] ལྷན་ཆོག་གྲགས་ཆེན། ཁྱི་བྱང་ལྷོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཛོད་(༡༣༦༡ནས་༡༣༦༢)ཡིས་མཛད་པའི་འབྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས།^[41] དང་། དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་(པལ་ཆེར་རུས་རབས་བཙོ་ལྷ་ཙམ་ལ་འབྲུངས་)ལ་ལེགས་པར་ཞུས་ནས་ཁམས་ཟ་བས་མཛད་པའི་《སྤྱི་མཆོག་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་རྩོམ་ཆེན་བཟང་པོ་མཛོད་པ་བཞུགས་སོ།》གྱུ་བའི་དཔེ་རྟིང་^[42] དང་། ལྷུ་བ་དབང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་སྟོབས་མ་སྟོབས་དོན་ཡོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་《ལོ་རྒྱུ་བའི་བསྟོད་པ་བཞུགས་སོ།》ཞེས་པ་^[43] དང་། དཀའ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་བཟོད་པས་རུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་སྤྱད་རུ་མཛད་པའི་《ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དང་ལྷན་དགེ་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།》ཞེས་པ།^[44] ཞིག་དང་། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྤྱི་རབས་བཅུ་བརྒྱུ་པ་རྩི་བཅུན་ལྷོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་རིན་ཆེན་གྱི་མཛོད་ཕྱི་ལོ་༡༤༡༧ལོར་མཛད་པའི་ལོ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས་^[45] བཅས་

[36] 《འཇིག་རྟེན་མིག་གཅིག་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་བསྟུས་པ་བཞུགས་སོ།》སྟེན་ཆེན་རྩོམ་ཆེན་པའི་ཀུན་མགོན་ཆོས་འབྱུང་གི་གསེབ་རུ་བཞུགས་པ་ནས་བཙོན་པའི་དཔེ་རྟིང་ཕྱག་བྲིས་མ། ཤོག་ལྗེ་བ་དགུ་བཞུགས་ཡོད།

[37] 《ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་གསོལ་འདེབས་》ཞེས་པ་རྩོམ་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་པོད་དགུ་པར་བསྟུས་ཡོད། རྩོམ་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་མཛད། སྟེན་ཆེན་པའི་གསུང་འབྲུམ་པོད་དགུ་པར་བཞུགས་ཡོད།

[38] 《ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ལ་བསྟོད་པ་ཐད་བྱུང་གྱི་མཛོད་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བ།》རྩོམ་ཆེན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་ཀྱིས་མཛད། རྩོམ་ཆེན་བཀའ་འབྲུམ་རུ་བཞུགས་ཡོད།

[39] 《འཇིག་རྟེན་མིག་གཅིག་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་བསྟོད་པ་རྟེན་བྱེད་ཀྱི་དང་བ་འབྲེན་བྱེད།》ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ཞེས་པ་ནི་གསེར་མདོག་པཎ་ཆེན་གྱི་གསུང་པོད་༡༥པར་བསྟུས་ཡོད། ཤིང་སྤར་མ། གསེར་མདོག་པཎ་ཆེན་གྱི་མཛོག་ལྷན་གྱིས་མཛད།

[40] 《གངས་ཅན་གྱི་སྤྱད་གཉིས་སྟེན་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཅུན་གྱི་ལྷན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལྷན་དབང་གསུམ་ལྟེན་རྟེན་འཕྱིང་བ།》ཞང་ཁུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པས་མཛད།

[41] 《ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འབྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་རྩོད་རྟེན་བྱེད་དོ་ཤལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།》ཁྱི་བྱང་ལྷོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཛོད་མཛད། ཁྱི་བྱང་གསུང་རུ་བཞུགས།

[42] 《སྤྱི་མཆོག་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་རྩོམ་ཆེན་བཟང་པོ་མཛོད་པ་བཞུགས་སོ།》དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ལེགས་པར་ཞུས་ནས་ཟ་བས་མཛད། དཔེ་རྟིང་ཕྱག་བྲིས་མ། ལྷུ་བ་མ་དགུ་བཞུགས་ཡོད།

[43] 《ལོ་རྒྱུ་བའི་བསྟོད་པ་བཞུགས་སོ།》ལྷུ་བ་དབང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་སྟོབས་མ་སྟོབས་དོན་ཡོད་ཀྱིས་མཛད། དགུ་ཅན་ཕྱག་བྲིས་མ། ཤོག་ལྗེ་བ་དགུ་བཞུགས་ཡོད།

[44] 《ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དང་ལྷན་དགེ་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།》དཀའ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་བཟོད་པས་མཛད། དགུ་ཅན་ཕྱག་བྲིས་མ། ཤོག་ལྗེ་བ་༡༥བཞུགས་ཡོད།

[45] 《འཇིག་རྟེན་མིག་གཅིག་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས་བཞུགས་སོ།》ལོ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་རིན་ཆེན་གྱི་མཛོད་མཛད།

འཇིག་རྟེན་འདིར་བསྟན་ཡོད་ཀྱི་དཔེ་རྒྱན་འགའ་རེ་དངོས་སུ་བཞུགས་པ་འདི་ནི་ད་ལྟའི་ཆར་སྐྱེས་མཆོག་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་
བཟང་པོའི་མཛད་ནམ་ཞིབ་འཇུག་ལ་ངེས་པར་མཁོ་བའི་དཔུང་གཞི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། འདི་ནམས་
ལས་གཞན་ཡང་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གི་མཛད་ནམ་སྟོར་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་གཞན་དང་གཞན་ན་དུམ་བུའི་ངོ་བོར་བཀོད་
པ་ཏ་ཅང་མང་ནའང་དེ་ནམས་རེ་ཞིག་འདིར་བསྟར་བྱས་མེད་པ་བཅས་སོ།།

▣ **རིང་པ་དཔོན་ཆང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕགས། {འབྲུམ་རམས་པ་}**

དབང་སྐྱུར་མཁན་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ།

▣ **འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་ཆེན་པོ་རྟོག་གི་རྒྱལ་པོ་གོ་བོ་ལེ་གན་དབར་གྱི་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ཐད་དེར་**
རབས་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་བསྐྱུར་ཞིབ།^[1]

རང་རེ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ནམས་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་ཞེས་ཡོངས་སྤྱོད་གྲགས་པའི་བོད་གྱི་སྤྱི་དབང་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱུ་
པས་འཛིན་པའི་དུས་སྐབས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ནས་ ༡༩༥༩ བར་ཏེ་མི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་གཅིག་མ་ཟིན་ཅམ་གྱི་རིང་ཡིན། ས་སྐྱུའི་སྤྱི་
དབང་ནི་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་རྫ་ཆོག་ཤིང་གི་ལོག་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། དེའི་ནང་གི་བདག་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ནི་སྐབས་དེའི་དཔལ་
ལྷན་ས་སྐྱུ་པའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཆོས་རྒྱལ་པའི་ཉུང་ཤུག་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་^[2] (ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩-༡༩༥༧) དང་། ཁོང་གི་དཔོན་
པོ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་སྤྱོད་གྲགས་རྒྱལ་མཆོན་^[3] (༡༩༥༥-༡༩༥༠) ནས་གཉིས་དང་། ཆེན་པོ་རྟོག་གི་གོང་མ་ནམས་གྱི་
དབར་ཆོས་སྤྱི་དབང་གི་འབྲེལ་བ་བཅུགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།

ས་སྐྱུ་དང་རྟོག་གི་གོང་མ་ནམས་པའི་དབར་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཏ་ཅང་གལ་གནད་ཆེ་བའི་ཟིན་མཆོམས་ཤིག་

[1] ཆེད་ཚུལ་འདི་ས་སྐྱུའི་མཁན་པོ་སྤྱན་ཡངས་རྒྱ་མཆོ་ལགས་དང་གི་རྟོག་པོ་བཅའ་བཞུགས་སྤྱོད་ཞབས་རྒྱུ་ཆེ་བོད་ལགས་ནམས་གཉིས་ནས་ཞུ་དག་དང་དེ་
འབྲེལ་དགོངས་ཚུལ་གནད་མིན་གསུངས་གནང་བར་ཐུགས་རྒྱུ་ཆེ་ཞུ།

[2] སྤྱད་ཆེད་ཚུལ་འདིའི་ནང་བརྗོད་བདེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཆོས་རྒྱལ་པའི་ཉུང་ཤུག་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

[3] སྤྱད་ཆེད་ཚུལ་འདིའི་ནང་བརྗོད་བདེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་གང་གི་མཆོན་བསྐྱུས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཞེས་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

[4] རྟོག་དང་མཁན་པོ་ཞེས་པར་སྐབས་འགར་གོ་དོན་མ་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་གཅིག་པར་ངོས་འཛིན་གྱིས་གཙོ་བོ་བརྗོད་བདེ་འབྲེན་པའི་ཐོག་གང་དགར་
འགོད་རྒྱ་ཡིན།

རྟུ་ཡུར་ཡོད། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཚོས་བྱེད་རབ་བྱུང་བས་འཛིན་པ་ཐོག་མ་ཡིན་ལ། སྲིད་དབང་སོག་དམག་གི་དྲག་ཤྱགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་གཞན་བརྟེན་ཅན་གྱི་སྲིད་དབང་འཛིན་པའི་འགོ་ཐོག་མ་ཡིན་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་པ་མང་པོས་བཞིན།^[5] དེར་མ་ཟད་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་། རྒྱ་རིགས་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་པ་དག་གིས་གནས་སྐབས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ནས་བོད་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་སུ་ཡུར་པའི་དུས་ཚོགས་ཡིན་པ་སོགས་བབ་ཅོལ་སྤྲོ་ཚོགས་ཤིག་བཞིན་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་ས་སྐྱའི་སྲིད་དབང་གི་སྐོར་དེ་ནི་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་བབས་ལ་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཆགས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་རྟུང་ཡུར་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ཉེ་རབས་རྒྱབ་སྐྱོགས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་པ་གསལ་ཆེ་བ་ལལ་མོ་ཆེས་ཁ་གཅིག་གསལ་ཐོག་ཏོར་གོང་མས་ཚོས་རྩུ་དཔོན་ནམ་གཉིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་། བོད་ཐོག་དྲག་པོའི་དཔུང་འབྱུག་བྱེད་མི་དགོས་པར་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་མངའ་ཁོངས་སུ་བསྐྱུ་ཐབས་ཀྱི་སྲིད་བྱས་ཀྱི་ལག་ཁར་བེད་སྤྱོད་བྱས་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

ཆེད་ཚོམ་འདི་ས་བཅད་བཞིའི་ཐོག་ནས་སྤྱིར་སྟེ། ཐོག་མར་ཚོས་རྩུ་དཔོན་དང་ཏོར་གོང་མའི་དབར་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཚུལ་དང་། སྐབས་དེའི་བོད་སྐྱའི་ཆབ་སྲིད་གནས་བབས་ཀྱི་རྒྱབ་ཚུངས་ལ་ཕྱིར་མིག་ཅིག་ལྟ་བ་དང་། དེ་རྩེས་ཚོས་རྩེ་ས་པཌ་དང་རྒྱལ་བུ་གོ་དན་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་རགས་ཅམ་སྤྱིར་བ། མོས་སུ་འགོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་དང་ཏོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གོ་བེ་ལེ་གན་^[6] (༡༩༧༥-༡༩༧༩) དབར་གྱི་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དངོས་དང་། མཐར་ཆེད་ཚོམ་འདིའི་དོན་འབྲས་གཏན་ལ་ཕབས་ཏེ་མཐུག་བསྐྱུ་བ་བཅས་ཡིན།

རྒྱབ་ཚུངས་ལོ་རྒྱུས།

སོག་དམག་བོད་དུ་འབྱོར་བའི་དུས་སྐབས་ནི་བོད་བཅན་པོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་དམག་ཤྱགས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རུས་པ་ཉམས་དམས་སུ་ཡུར་ཏེ། བོད་སེལ་བྱུང་ལྷང་ཆུང་རེར་དཔོན་ཆུང་རེས་བཅད་བཟུང་བྱེད་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། དེའང་སོག་པོ་རིང་གིས་རྒྱལ་པོས་^[7] (༡༧༥༢-༡༨༥༧) སོག་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་ཟུང་བྱས་རྗེས། བྱིས་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་ཁག་(ད་ལྟའི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་) དང་། མི་ཉག་དང་བཅས་པ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༡༨༧༥ ཅམ་ནས་བཅན་བཟུང་བྱས་ཟིན། རིང་གིས་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་རྗེས་བུ་ཆ་རྒྱད་པ་ནམས་ཀྱིས་ལུང་རང་ས་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་བྱས་ཤིང་། ཨེ་ཤི་ཡའི་

[5] Dawa Norbu (1985: 176-95).

[6] འདི་པ་རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཚོས་འབྱུང་རྣམས་སུ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། སེ་ཆེན་ཞེས་པ་ནི་སོག་སྐད་དུ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ལྷན་བཅའ་ཚོས་འདིའི་ནང་གོ་བེ་ལེ་ཞེས་མཚན་བསྐྱུར་ནས་འབོད་རྒྱ་ཡིན།

[7] བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མང་པོར་རིང་གིས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱིས་འདུག་ཀྱང་། འདིར་སོག་པོའི་སྤྱི་གདངས་ལ་གཞིར་བཞག་གིས་ས་མཐའ་བསྐྱར་ནས་རིང་གིས་ཞེས་བྱིས་པ་ཡིན།

སྤྱི་ཆེན་གྱི་དབུས་ནས་ལྷ་རྩོད་དབུས་བར་བཅན་འཇུག་བྱས་ཏེ། འཛམ་གླིང་ལོ་རྒྱུས་ཁྲོད་འདབས་འབྲེལ་ས་ཁྱོན་ཆེ་ཤོས་ལ་
དབང་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་ཁམས་གསར་དུ་བསྐྱུན་པ་ཡིན། དེའི་ཁྲོད་རིང་གིས་གྱི་བྱ་གསུམ་པ་དང་། སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་གཉིས་པ་
ཨོ་གོ་ཏེ་དེ་རྒྱལ་པོའི་(༡༩༥༩-༡༩༥༩) བྱ་གཉིས་པ་རྒྱལ་བྱ་གོ་དན་(༡༩༥༩-༡༩༥༩) གྱི་དམག་དབུང་ ༡༩༥༠/༥༡ ལོར་བོད་དབུས་སུ་
མངགས་གཏོང་གིས་རྩོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་གདན་ས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་དང་། རྩ་སྤྱིང་སོགས་སུ་གཏོར་བཅོམ་ཆབ་ཆེ་བཏང་བ་
མ་ཟད་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ཕྱུར་ལའི་སྐྱེ་སྤྱོད་འཕྲོག་སྤྱོད་བོད་ཡོངས་རྫོགས་འཛིགས་སྒྲག་གི་གནས་སུ་སྒྱུར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་གོ་
དན་གྱི་ཡབ་ཨོ་གོ་དེ་གཤེགས་ཏེ། དམག་དབུང་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ཀྱིན་བོད་དབུས་ཚྭ་གསུམ་སུ་བཅན་འཇུག་བྱས་པ་
ཅམ་ལས་དམག་སྤྱི་ཆེན་གྱི་ཆེན་གཞི་བཅུ་གསུམ་མེད།^[8]

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་སྐར་ཡང་གོ་དན་གྱི་པོ་ཉ་བོད་དབུས་གཙང་དུ་འབྱོར་སྤྱི་ཆོས་རྩེ་ས་པུ་ལྷ་མཆོད་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་
པུས། དེའང་གདན་འདྲེན་པའི་འཇུག་ས་དེའི་ནང་གོ་དན་གྱིས།^[9]

ངས་མཐའི་ཁྱིམས་ར་སྐངས། དམག་དབུང་ཆེན་པོས་བརྟེན་དེད་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་གནོད་པ་བྱས་ན་

མི་སྐྱག་པ་ཨི་ཡིན། དེས་ན་སངས་རྒྱུས་གྱི་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་སོམས་ལ་ཁྱོད་མཁྱོགས་པར་ཤོག།

ཅེས་ཆོས་རྩེ་ས་པུ་ལ་མ་ཡོང་ན་བོད་ལ་འཆོ་བའི་ལས་ཚོམ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཉེན་བརྟེན་གསལ་བོར་བཀོད་ཡོད། དེ་དང་མཐུན་
པར་ཆོས་རྩེ་ས་པུ་གྱིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཕེབས་དགོས་པའི་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་བཀའ་གདམས་པ་ནམ་མཁའ་འབྲུམ་གྱི་
ཞུས་ལན་ནང་དུ་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་རྩ་བ་གི་གནས་སྐངས་ཡོད་པ་གསལ་བར་མངོན་ཐུབ། དེའང་རྩེ་ཆོས་རྩེ་ས་པུ་གྱིས།

ཉོར་འདི་ངེད་ལ་ཅེས་ཀྱང་མཆོད་གནས་ལ་ཤོག་མི་འོང་ན་དམག་འོང་ངོ་ཟེར་བས། དམག་བྱུང་ན་བོད་ལ་གནོད་

གྱིས་དོགས་ནས་འགོ་བ་ལགས། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་དུ་རེ་ནས་འགོ་བ་མ་གཏོགས་པ་ཕན་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་མ་

མཆིས། ལར་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ན་རང་གི་ལྷན་སྐྱོག་གཏོང་བ་ལ་མི་མོད་རྒྱ་མི་བདོག།

ཅེས་ཆོས་རྩེ་ས་པུ་གྱིས་གཙོ་བོར་བོད་ཁམས་སོག་དམག་གི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱབས་ཕྱིར་རང་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་སྤྱོད་ལའང་མི་འཛོམས་
པའི་སྐབས་ཆེན་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་བདག་གིར་བཞེས་པའི་གནད་དོན་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད། དེ་ནས་

[8] སྐབས་དེར་སོག་དམག་སློབ་དུ་བོད་དབུས་ཚྭ་གསུམ་ནས་ཕྱིར་བུ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་བོད་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་འབྲེལ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
ཡོད་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་ཆེགས་དང་བུ་ཕྱུར་པ་ཡིན་ནའང་འདྲ། གཞན་ཡང་སྐབས་དེར་སོག་དམག་ལྷ་རྩོད་ཀྱི་དབུས་དཀྱིལ་རྣམས་སུ་འདྲེལ་བཞུགས་
བྱས་ཡོད་པས་དེ་དག་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱིར་བུ་བྱས་པ་ལ་གཞིག་ནའང་འདྲ། ལྷག་དོན་རིང་གིས་རྒྱལ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ལ་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རེ་
གཤེགས་མཆོམས་རྒྱལ་རྒྱུད་རྣམས་རང་རང་གི་དབུང་ཡོངས་རྫོགས་བཅས་པ་རྒྱལ་སར་ལོག་ནས་སོག་པོ་གོང་མའི་བྱི་ལ་སུ་བསྐོ་མིན་རྒྱལ་རིགས་རྣམས་
གྱིས་འོས་བཟུ་བྱེད་སྤྱོད་ཡོད་ལ། བྱི་ལ་སུ་ཕེབས་པ་ཡིན་ནའང་དེར་རང་རང་གི་དམག་དབུང་དང་བཅས་པ་མགོ་འབྲེལ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེར་
སོག་དམག་བོད་ནས་སློབ་དུ་ཕྱིར་བུ་བྱེད་པའང་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་ཐུག་པར་སྐྱམ།

[9] ཨ་ཁྱེས་འབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། (༢༠༡༢: ༥༥-༦༠)

ཚོས་ཇི་ས་པུ་ཁྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་དུ་དཔོན་པོ་འགྲོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་དང་ཕྱག་ན་(༡༢༥༤-༡༢༥༧) འཁྲིད་དེ་ས་རྒྱ་ནས་
 ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་བ་དང་། ལམ་བར་དུ་བོད་དབུས་གཙང་གི་གཙོས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཚོས་བརྒྱད་
 ཁག་གི་གདན་ས་གཙོ་ཆེ་རྣམས་ལ་གནས་གཟིགས་དང་། དེ་དག་གི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་རྣམས་ལ་མཇལ་ཤང་ཁྱིས་སྐབས་
 དེའི་སྐབས་དམག་གི་རྩ་དྲག་གནས་སྐྱངས་ལས་གྲོལ་ཐབས་ཀྱི་བཀའ་བསྐྱར་གནང་བ་དང་། དད་ལྷན་མང་ཚོགས་ལ་ཚོས་འབྲེལ་
 བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་བུ་གོ་དན་གི་རྒྱལ་ས་བྱང་ཅོས་(Ch. Liangzhou 凉州) སུ་ལམ་བར་ལོ་གཉིས་ཅམ་འགོར་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༢༥༤ གི་ལོ་
 མཇུག་དུ་འཕྱོར་ནས་ ༡༢༥༧ གི་ལོ་འགོར་གོ་དན་དང་དཔོས་སུ་མཇལ་^[10]འཕྲད་ཁྱིས་བོད་སྤྱིའི་ཆོབ་གནང་སྟེ་རོ་བཏུ་མཛད་།^[11]

རྒྱལ་བུ་གོ་དན་ཁྱིས་ཚོས་ཇི་ས་པུ་གདན་ཁུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་རྣམས་ཡོད་ལ་དེའི་
 ཁྲོད་རང་རེའི་ཚོས་འབྱུང་རྣམས་ལས་རྒྱལ་བུ་གོ་དན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ལྷག་པར་དད་པས་ཁྲུང་དོར་གྱི་ལམ་སྟོན་པའི་
 ཁྲུང་མར་ཚོས་ཇི་ས་པུ་གདན་དྲངས་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གསུང་སྟེ་ཡོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱི་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་མང་པོར་
 གྲུང་བསྐྱེད་ནས་བཏུས་ན་གོ་དན་ཀྱི་གདན་ཁུའི་ཀྱན་སྟོང་བསྟན་པར་མོས་གུས་ཆེ་བ་དེ་ཅམ་ཞིག་མིན་པ་མངོན་ཐུབ། གོ་
 དན་ཀྱི་གདན་ཁུའི་འཇའ་སའི་ནང་ཚོས་ཇི་ས་པུ་མ་ཡེབས་ན་བོད་ལ་དབུང་འཇུག་གིས་བོད་མིའི་ཆོ་སྒྲིག་ལ་འཆོ་བའི་ཉེན་
 བརྒྱབ་པར་ཡོད་ཀྱང་ཚོས་ཇི་ས་པུ་ཁྱིས་རང་ཉིད་གང་མགྲོགས་གོ་དན་ཀྱི་སར་མ་ཡེབས་པར་ལམ་བར་དུ་སྐབས་དེའི་བོད་
 ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་སྟོབས་འཕྱོར་རུས་པ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆེན་མི་ཆེན་རྣམས་ལས་སྐབས་དམག་གི་འཆོ་བ་བསྐྱོད་སྟེ་དེ་ཉིད་
 ཞི་བའི་སྟོན་ནས་འཇགས་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འཆོལ་གནང་བཞིན་ལམ་ཐག་དལ་བུས་གཤེགས་ནས་བོད་སྤྱིའི་རོ་བཏུ་ཡོང་བར་
 འབད་བཅོན་གནང་ཡོད།

དེའང་གོ་དན་ཁྱིས་ཚོས་ཇི་ས་པུ་གདན་དྲངས་པ་^[12]དེ་ཡང་སྐབས་དེའི་ས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་སྤྱིད་བུས་དང་དུས་རྒྱུན་བྱེད་

[10] ས་པུ་ཁུ་དཔོན་བྱང་ཅོས་སུ་ཐོག་མ་འཕྱོར་སྐབས་རྒྱལ་བུ་གོ་དན་དང་ལམ་སང་མཇལ་འཕྲད་མ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༢༥༤ གི་ལོ་མཇུག་དུ་གོ་དན་
 རང་གི་གཙན་པོ་གོ་ཡུག་སྐབས་པོ་གོང་མའི་ཁྱི་ལ་བསྐྱོས་ནས་ཁྱི་འདོན་གྱི་མཛད་སྟོར་བཅར་དུ་ཕྱིན་ནས་བྱང་ཅོས་སུ་མ་བཞུགས་པའི་སྐབས་དང་འཁེལ་
 བས་རེད།

[11] (རོ་བཏུ་) ཞེས་པ་འདི་ནི་ཚོས་ཇི་ས་པུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་དེའི་གནས་སྐྱངས་ལ་ཡེད་སྟོད་གནང་བའི་ཐ་སྟོད་དེ་རེད། ལོ་རྒྱུས་སྐོམ་འདི་ནི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
 ཐ་སྟོད་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་བྱུང་ཡོད། རྒྱ་མཚན་ནི་རོ་བཏུ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོད་འདིས་པ་རོལ་པོར་རོ་སྐྱུང་བུས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་མགོ་བཏགས་པའི་གོ་
 དོན་མེད། ཚོས་ཇི་ས་པུ་ཁྱིས་གོ་དན་ལ་རོ་བཏུ་མཛད་པ་ནི་གཙོ་བོ་བོད་སྐབས་དམག་གི་འཇུགས་པ་ལས་བསྐྱོད་ཐབས་ཁོ་ནར་དགོངས་པ་བཞེས་པ་ཡིན་ལ།
 མཛད་སྟོད་དེར་བོད་ཀྱི་ཚོས་བྱེད་གདན་ས་གཙོ་བོ་རྣམས་དང་མི་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་གང་མཚམས་ཡོད་པ་ནི་འདི་གྲུང་སྟུན་མངའ་རིན་པོ་ཆེས་
 ཚོས་ཇི་ས་པུ་ལ་བུལ་བའི་ཕྱག་བྲིས་སྐོག་ཀྱི་ནང་དོན་དང་། གཞན་ཡང་ཚོས་ཇི་ས་པུ་བྱང་ཅོས་སུ་ཡེབས་པའི་ཡེབས་ལམ་དུ་ཁུ་དཔོན་རྣམས་གཉིས་ལ་
 སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་ཚོས་བྱེད་གདན་ས་ཆེ་ཁག་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་བ་སྟེ་ལེན་ཟབ་རྒྱས་ཞུས་ཡོད་སྟོར་ཚོས་འབྱུང་རྣམས་ཐར་རྣམས་སུ་གསལ་བ་ལས་དཔོག་རུས་
 པ་ཡིན། མ་ཟད་ཚོས་ཇི་ས་པུ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ཤོག་སུ་ཤི་རི་འཁྲིད་ནས་རོ་བཏུ་མཛད་སྟོར་ཡང་འཁོད་ཡོད་པས་བོད་ཁམས་ཁྲུལ་ཤི་རི་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་
 ཇི་ས་པུ་ལྷན་དུ་རྒྱལ་བུ་གོ་དན་ཀྱི་བྱང་ཅོ་རོ་བཏུ་བྱེད་དུ་དཔོས་སུ་རོ་བཅར་ཞུས་ཡོད་ཆོད་འདུག།

[12] ཨ་ཁྱེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། (༢༠༡༢: ༤༥-༥༠)

བབས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེར་གི་མཁས་པ་དག་བཞིན་པ་སྟེ། སོག་པོའི་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་གསར་པ་ཞིག་རང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་འཛུགས་སྐབས་ཡུལ་དེའི་ཚོས་སྲིད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་རང་ཉིད་ཀྱི་སར་མགོ་བཏགས་ཞུ་བར་འབོད་སྲོལ་ཡོད་པ་ཡིན་འདུག^[13] སྐབས་དེར་བོད་སེལ་བྱེད་གནས་ཡོད་དུས་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་ཚོས་སྲིད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཅིག་མེད་ཀྱང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀུན་གྱིས་བཀུར་ཞིང་བོད་སྤྱིའི་ངོ་ཚབ་མཚན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་འཛུལ་དགོས་སྐབས་ཚོས་ཇེ་ས་པའི་ཉིད་གདན་དྲངས་པར་སྟེ། དུས་རྒྱུན་དུ་འབོད་ལྟ་བུའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཤུགས་གང་ཟག་གཅིག་གམ་སྤྱིག་འཛུགས་གཅིག་གི་འོག་དུ་འདུ་བའི་གནས་སྐབས་ཤིག་མེད་ཆོ་སོག་པོས་ཡུལ་དེའི་ཚོས་བྱེད་ཀྱི་མི་སྣ་ཤུགས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཁག་བརྒྱུད་རང་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུར་བཅུག་གིན་ཡོད།^[14] སྤྱད་ཀྱང་གོ་དན་གྱི་གདན་ཞུའི་དགོས་པ་ཚོས་ལ་མོས་པ་རྒྱུད་པས་ཡིན་ན་ས་པའི་ཀྱིས་བོད་ལ་གནང་བའི་བཀའ་ཡིག་ནང་སོག་པོར་གསེར་དབུལ་ལ་སོགས་པའི་འདབ་ཅོར་ལེགས་པོ་མ་བྱས་ན་དམག་རྒྱུ་ནས་མི་ཅོར་ཐམས་ཅད་གཏོར་བ་འདུག་གསུང་ཡོད་པ་^[15]འདིས་ཀྱང་སོག་པོས་བོད་ནང་དཔུང་འདུག་གིས་རང་གི་དཔལ་འབྱོར་མངའ་ཐང་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏོར་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་བྱུང་བ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ན་འདྲ་སྐབས་དེར་ཚོས་ཇེ་ས་པའི་ཀྱིས་ལུ་སྟེགས་འཕྲོག་བྱེད་དགའ་བོ་འཁོར་བཅས་སྐྱེད་གོང་དུ་ཚོད་པས་པམ་པར་མཛད་པའི་མཚན་སྟན་ཀུན་ལ་གྲགས་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ།^[16] མ་ཟད་གོ་དན་ལ་བཅོས་དཀའ་བའི་ཤ་ཁའི་ནད་སོག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཚོས་ཇེ་ས་པའི་ཀྱིས་བཅོས་པའི་རེ་བའང་ཡོད་པ་ཡིན། སྤྱིར་ན་སོག་པོ་གོང་མས་གསར་དུ་བཅོན་བཟུང་བྱས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཁག་ལས་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་། ལག་རྩལ་དམིགས་བསལ་ཡོད་པའི་བྱེད་ལས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་སར་བསྐྱུ་བྱེད་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་གཟིགས་སྦྱོང་ལེགས་པོ་གནང་སྲོལ་ཡོད་པ་ཡིན་འདུག་དེའི་ཁྲོད་ཚོས་བྱེད་པ་དང་། བཞི་ཞེས་པ་རྣམས་ལ་ནད་གསོ་བ་དང་། ཆོ་སྲིད་བ་དང་། རྒྱ་འཕུལ་སོགས་རྩས་པ་བྱེད་པར་ཅན་ཡོད་པར་བཅི་སྲོལ་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་དམིགས་བསལ་མཛོད་ཆེན་འཛིན་གྱི་ཡོད།^[17] ཚོས་ཇེ་ས་པའི་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་གི་དབང་ཕྱུག་དང་། མཐུ་དང་རྩས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་གོ་དན་ལ་བོད་ནས་མདོ་སྐྱེས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་གདན་དྲངས་དགོས་ན་སྐྱེས་བུ་འདི་ལས་ལྷག་པ་ཤིག་

[13] ཨ་ཕྱེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས།(༢༠༡༣: ༥༧-༧༠)

[14] P. Ratchnevsky (1954: 489-90).

[15] P. Ratchnevsky (1954: 489-90).

[16] གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེངྒེ། (༢༠༡༣: ༢༥) མ་ཟད་འཇམ་མགོན་ཨ་ཕྱེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཚོས་ཇེ་ས་པའི་ཀྱིས་འཕྲོག་བྱེད་དགའ་བོ་འཁོར་བཅས་པམ་ནས་གང་གི་མཚན་སྟན་ཐོས་པས་རྒྱལ་བུ་གོ་དན་གྱིས་ཚོས་ཇེ་ས་པའི་གདན་དྲངས་པར་བཞིན། ཨ་ཕྱེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། (༡༩༩༥: ༥༩༩)

[17] Michael Burgan (2009: 115-33), and Morris Rossabi (1988: 153-76). བཞི་ཞེས་པ་འདི་ནི་སོག་པོའི་རྣམ་དོན་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཞུ་བ་ཡིན་ལ། ཀམ་པ་སྐྱེད་གཉིས་པ་ཀམ་བཞིའི་མཚན་ཡང་དེ་ཉིད་ཟུར་ཆགས་པ་ཡིན།

ཉིད་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན།

ཆོས་རྒྱུ་ས་པཌ་དང་རྒྱལ་བུ་གོ་དན་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་རྟགས་ཙམ་སྤེང་བ།

ཆོས་རྒྱུ་ས་པཌ་ ༡༩༩༧ ལོར་རྒྱལ་བུ་གོ་དན་དང་དངོས་སུ་མཇུག་པ་ལྟར་མཚམས་གང་གིས་དབྱས་གཙང་མངའ་རིས་དང་བཅས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡོན་མཚན་རྣམས་ལ་སྤྱིར་པ་ཞེས་པའི་བཀའ་ཡིག་ཅིག་བོད་ཏུ་བསྐྱར་ཁིང་།^[18] བཀའ་ཤོག་འདི་ནི་དང་གི་མཁས་པ་དག་གིས་བོད་དེ་སོག་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་རྒྱུད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།^[19] བཀའ་ཤོག་དེའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་སོག་དམག་གི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲན་བཙོན་པ་མེད་སྟབས་ཀྱིས་སོག་པོར་ངོ་བལྟ་བུས་ན་བཟང་བའི་སྐོར་དང་། ད་བར་སོག་དམག་བོད་སྟོགས་མ་སྤེབས་པ་དེ་ཆོས་རྒྱུ་ས་པཌ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དྲིན་ཡིན་པ། སོག་པོར་རང་རང་སོ་སོའི་ཡུལ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དམ་འདབ་ནོར་གང་ལེགས་འབུལ་དགོས་སྐོར། ངོ་བལྟས་པའི་ཡུལ་སྤེ་སོ་སོའི་དཔོན་གྱི་མིང་། མི་སྤེའི་གྲངས། ས་རིས་དང་བཅས་པ་གསལ་བར་བཀོད་ནས་ས་སྐུ་པའི་གསེར་ཡིག་པར་ངོ་སྤྲོད་བྱེད། ཅས་གསུངས་ནས་ས་སྐུ་པའི་མི་དཔོན་རྣམས་ལ་བོད་ཁུལ་ཏུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་དེ་ནས་ཐོབ་འགོ་རྒྱགས་པར་མངོན། གཞན་ཡང་བཀའ་ཤོག་དེ་ཉིད་ཏུ་ཆོས་རྒྱུ་ས་པཌ་གྱིས་གོ་དན་གྱིས་ཁོང་ལ་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་ཐུགས་ལ་འདོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་བོད་ཡུ་གུར་མི་ཉག་སོགས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་མི་ཆེན་རྣམས་ངོ་མཚར་ཏུ་ཅིས་ནས་ཁོང་ལས་ཆོས་ཉན་པ་དང་གུས་པ་ཆེ་བ་ཞུ་བའི་སྐོར་བཅས་འཁོད།

བཀའ་ཤོག་གི་ནང་དོན་དེ་དང་མཐུན་པར་སྟག་ཚང་རྫོང་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་མཇུག་པའི་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ནང་ཏུ་འདྲ་^[20]ཡོན་མཚན་མཇུག་རྒྱུ་ཆོས་རྒྱུ་ས་པཌ་གཞན་མཚན་^[21]པའི་ཀན་པ་ཐོབ་ཅེས་བཀོད་པ་འདིས་ནི་སོག་པོ་གང་མའི་པོ་བྱང་ཏུ་ཆོས་ལུགས་འདྲ་མིན་གྱི་ཆོས་བྱེད་པ་སྣ་ཆོགས་བསྟུན་པའི་གཙོ་བོར་བསྐོས་པའི་དོན་ཏུ་སྣང་། དོན་དེ་ཉིད་འཇམ་མགོན་ཨ་ཁྱེས་ཞབས་ཀྱིས་གསུང་རབས་ལས་ཀྱང་།

[18] བཀའ་ཤོག་འདི་ཆོས་རྒྱུ་ས་པཌ་པོད་གསུམ་པའི་ནང་ཡོད། ས་སྐུ་པའི་ཉ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། (༢༠༠༩: ༩༥-༩༩).

[19] ཡིན་ནའང་བཀའ་ཤོག་འདི་ཁྱུངས་བཅུན་ལོས་ཡིན་མིན་ཏེ་དེ་ས་པཌ་རང་གི་ཡིན་མིན་ཐད་ཏེ་བུ་རྟེན་ལྷོ་གསུམ་གྱི་དོགས་སྤོང་ཤིག་གནང་ཡོད། David P. Jackson (2013: 241-46).

[20] སྟག་ཚང་རྫོང་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ། (༡༩༩༥: ༩༩)

[21] གནམ་མཚན་པ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་སོག་པོའི་མེས་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་ལ་སྟོན་པའི་ནམ་མཁའི་དགྲའ་ལ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པོའི་དགོན་མཚོག་དྲིང་རི་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་མཚན་པ་དང་མཉེས་པར་བྱས་པས་ཆོ་རིང་བ་དང་ནད་མེད་པ་ལ་སོགས་རང་གི་འདོད་དོན་རྒྱུ་པར་སེམས་ལ། དེ་འདྲའི་དགོན་མཚོག་དྲིང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྩ་པ་ཆོས་བྱེད་པ་ཆོ་ལ་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་གྱིས་སོག་པོ་གང་མ་ཆོས་རང་ཉིད་ཆོ་སྲིད་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཏུ་མའི་ཆེད་ཏུ་བྱི་ནང་ཆོས་ལུགས་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་མི་སྣ་པོ་བྱང་ཏུ་གནམ་མཚན་པའི་སྤྲད་ཉར་སྟོལ་འདུག Nikolaj Poppe and John Krueger (1957: 65). མ་ཟད་རིང་གིས་རྒྱལ་པོར་གནམ་པོས་གི་ས་ཀུན་ལ་དབང་སྐྱར་བའི་ལུང་བསྟན་ཞིག་དྲིང་རིས་བྱས་པར་ཟེར་སྟོལ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རིང་གིས་རྒྱལ་པོར་དང་གང་གི་བྱ་ཆ་རྣམས་ཀྱིས་གནམ་པོས་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་ལ་ལུང་སྐྱར་བ་རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་ཁྱུངས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ལ་བརྩེ་ཡི་ཡོད། འདིའི་སྐོར་རྒྱས་པར་གཟིགས་འདོད་ན་ P. Ratchnevsky and Thomas Nivison Haining (1991: 96-101). ལ་གཟིགས།

དེའི་ཤོད་རྩ་ཀྱལ་པོའི་རྩུང་རྩ་བོད་ཀྱི་བརྗེ་འགའ་འདུག་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་གང་
ཡང་བསྐྱེད་པར་མ་རྩལ་སོ། །སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་ལ་དབང་བར་ཁས་ལེན་པ་ལ་འཆོགས་པའི་རྩལ་སྤྱུ་ཨི་ཀ་འུན་
དང་། ཉོར་གྱི་ལྷ་པ་གལ་འཁོར་འཛིག་པ་ཡོད་པ་འདུག དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དང་སྤྱི་མཆོས་རྗེ་པ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་གྲིང་
མང་པོ་མཛད་པ་ལ། མགོ་བའི་སྐབས་སུ་ཡུ་གུར་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་མང་པོས་ཀྱང་མཆོམས་སྦྱོར་
བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་གོར་བཅུག་པས། རྒྱལ་པོ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པར་གྱུར་ནས། དེ་རིང་
ཕྱིན་ཨི་ཀ་འུན་དང་ལྷ་པ་ཆོ་བརྗེའི་གལ་འཁོར་མ་ཉོད། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གལ་འཁོར་སྤྱི་མཆོས་རྗེ་པ་བཞུགས་ལ། སྟོན་
ལམ་འདེབས་པའི་རྩལ་སྤྱུ་སྟོན་ལ་བརྗེས་སྟོན་ལམ་ཐོབ་གསུངས་པའི་ཡུང་བྱེད་ནས་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་རབ་ཏུ་
བྱུང་བའི་དབུ་འཕང་བསྟོད།^[22]

ཅས་སོགས་གསུངས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཆོས་རྗེ་ས་པའ་གོ་དན་གྱི་པོ་བྱང་རྩ་བཞུགས་ནས་གང་གི་རེ་འདོད་བཞིན་བསྐྱོངས་བར་
མཛད་པ་ལྟེ་དཔེར་ན། རྒྱལ་བྱ་གོ་དན་གྱི་བཅོས་དཀའ་བའི་བགས་ནད་དེ། ཆོས་རྗེས་སེམས་སྤྱི་ཆོ་གའི་སྟོན་སྤྱི་གནོད་པ་
ཞི་བར་མཛད་ལ། དེ་མིན་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་གསུང་ལ་གཞིགས་ན་ཆོས་རྗེའི་མཐུ་ལ་ཉེན་ནས་གོ་དན་གྱི་སྤྱལ་རི་
བིག་དེ་མུར་འབྱུངས་པ་ཡིན་འདུག་ལ།^[23] གཞན་ཡང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། རྩ་འབྱུང་སོགས་མཁྱེན་བཟེ་རུས་པའི་ཐབས་
མཁས་ཐུགས་རྗེ་སྤྱི་ཆོགས་ལ་བཞེན་རིམ་བཞིན་གོ་དན་གྱི་རྒྱུད་བསྟན་པ་ལ་མོས་པར་མཛད་པའི་མངོན་རྟགས་གསལ་པོ་ཡོད།^[24]

འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་དང་། ཉོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གོ་ལེ་ལེ་གན་དབང་གྱི་ འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ལ་བསྐྱེད་ཞིབ་དེས།

ས་པའ་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔོན་པོ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཁྱུར་བཟོད་པར་དགོངས་ནས་ཆོས་རྩུང་དང་ལྷུང་
བཟེད་ལ་སོགས་པ་གནད་ནས་སྟོབ་མའི་ཆོགས་ནམས་གཏད་ནས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་བྱ་བའི་
རྩལ་ལ་བབས་པས་སྟོན་གྱི་དམ་བཅས་པ་དྲན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་བསྟོན་ཤིང་བསྟན་པ་གཏད་དེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༡༧ ལོར་བྱང་
ངོས་སུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ཚུལ་བསྟན། ལོ་དེ་ཉིད་རྩ་ཀྱལ་བྱ་གོ་དན་ཡང་སྤྱི་ཆོ་མ་ཟིན། མ་ཟད་ལོ་དེར་སོག་པོ་
གོང་མའི་ཁྱི་འཛིན་པའི་དབང་ཆའི་འཐབ་ཚོད་ཐད་ལའང་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐེབས་ནས་གོ་དན་གྱི་ཨོ་གོ་ཏའི་ཁྱི་རྒྱུད་

[22] ཨ་ཕྱེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། (༢༠༡༣: ༧༩)

[23] ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (༡༩༩༥ ཅ: ༢༩༩)

[24] ཨ་ཕྱེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། (༢༠༡༣: ༡༠༩)

གྲིས་སོག་པོ་གོང་མའི་ཁྲི་འཛིན་རྒྱ་མཚུག་སྤེལ་སྟེ། དབང་ཆ་ཐོ་ལུའི་བྲིས་རྒྱུད་ལ་ཤོར་ནས་གོ་བེ་ལའི་གཅེན་པོ་ཐུན་ཁེ་རྒྱལ་
བོ་(༡༢༠༧-༡༢༥༧) གོང་མའི་རྒྱལ་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་མཛད།

ཐུན་ཁེ་རྒྱལ་བོ་རྒྱལ་ཁྲིར་འཁོད་མཚམས་རང་གི་གཙུང་པོ་གོ་བེ་ལའི་བོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤར་གོ་དན་གྲིས་
བཟུང་བའི་བྱང་ངོས་ཀྱི་ས་ཚྭ་ཁག་ཁག་གི་བདག་དབང་སྤྲད། གོ་བེ་ལའང་རང་ཉིད་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཁུ་བོ་ཨོ་གོ་ཏའི་རྒྱལ་
བོས་བགོ་སྐལ་དུ་གནང་བའི་རྒྱ་ནག་བྱང་ཚྭ་ཁག་ཉེ་བའི་ (河北) ཡུལ་ཕྱེ་ནས་བྱང་ངོས་ཀྱི་ཚྭ་ཁག་སུ་སྤྲེགས། དེའང་ཆོལ་པ་ཀུན་
དགའ་རྫོང་རྒྱལ་དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་ནང་ཕྱི་ལོ་ ༡༢༥༩ ལོར་གོ་དན་གྱི་སྤྲས་བཤེས་པ་^[25]མོ་གོ་དུས་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལེན་
པཎ་ཤན་ (六盘山) ན་ཡོད་པའི་གོ་བེ་ལའི་དམག་སྐར་དུ་གདན་དྲངས། དེའི་སྤྱ་རྒྱ་དུ་གོ་བེ་ལེས་མོ་གོ་དུར་རྟ་པ་བརྒྱ་སྤྲད་པར་
གྲགས།^[26] ཞེས་གསུངས། འདི་ལྟར་གོ་བེ་ལེས་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སར་གདན་དྲངས་པ་འདི་ནི་མཁས་པ་ཁག་
ཅིག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་འགག་ལ་ཕྱི་ཡོད། གང་ཡིན་ཞེས་ན་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ནི་ས་པཎ་གྲིས་རྒྱལ་ཆབ་དུ་བསྐོ་
གཞག་གནང་བའི་ས་སྤྱ་པའི་བསྟན་བདག་ཡིན་ལ། ས་པཎ་ནི་བོད་སྤྱིའི་རོ་ཆབ་གནང་སྟེ་སོག་པོར་རོ་བཏུ་གནང་མཁན་དེ་ཡིན་
པས་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སར་སྤངས་པ་དེས་གོ་བེ་ལེས་བོད་ཚྭ་ཁག་མངའ་ཁུལ་གྱི་བདག་དབང་རང་ཉིད་ལ་
ཡོད་པར་མཚོན་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བཞེད་དོ།^[27]

འདྲོད་ཚུལ་འདི་ནི་ཆབ་སྲིད་རྒྱུད་པའི་ལྟ་སྟངས་ཡིན་པས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་འགལ་བར་སྤང་། དེའང་གོ་བེ་ལེས་འཇའ་
ས་བོད་ཡིག་མར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལ་དང་པ་ཐོབ། ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་རྒྱ་མོ་སྤང་གི་ལོ་ལ་དབང་བསྐྱར་ཞུས། ཆོས་ཀྱང་
མང་དུ་ཐོབ་པ་དང་། ལྷག་པར་ཡང་བསྟན་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་བདག་པོ་བྱ་སྟེ་པ་ཡིན།^[28] ཞེས་རྒྱ་མོ་སྤང་གི་ལོ་ (༡༢༥༩)
ཉེ་གང་གཉིས་ཐོག་མར་མཇལ་བའི་ལོ་དེ་ཉིད་རང་དུ་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་དང་པ་ཐོབ་ནས་དབང་བསྐྱར་ཞུས་པའི་
གཏམ་དེ་ཆེ་ཉམས་དང་སྟོམ་ཆོད་སོགས་དོར་ཏེ་ཡོང་གྲགས་སུ་བསྒྲགས་ཡོད་པ་འདིས་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་རང་གི་གམ་
དུ་གདན་དྲངས་པའི་དགོས་པ་བོད་ཚྭ་ཁག་གྱི་བདག་དབང་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་རྒྱུད་
པ་ཡིན་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་དེར་གནོད་ཡོད་སྟེ།

དེ་ལྟར་གོ་བེ་ལེས་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་རང་གི་སྤར་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་རྒྱ་མོ་སྤང་གི་ལོར་དཔལ་གྱི་རྫོང་ཁྲིའི་དབང་མོ་

[25] Rashīd al-Dīn (1971: 20)

[26] ཆོལ་པ་ཀུན་དགའ་རྫོང་། (༡༧༥༧: ༤༩)

[27] Wylie (2003: 323–24).

[28] ཨ་བྲེས་ཞབས་པག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། (༢༠༡༢: ༡༢༩)

ཆེ་ལྷན་ཏི་དབུ་སྒྲར་བཀྲར། གྱི་ལོ་ ༡༥༤༡ ལོར་གོ་ཤེ་ལེ་སོག་པོ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁྲིར་འཁོད་འཕུལ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་གོ་
ཤི་ (國師) ལྟེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་སྒྲའི་མཆན་གསལ་བ་དང་། ཆེན་པོ་རྟོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་ཀྱི་ནང་པའི་དབུ་ཁྲིར་བཀྲར།^[29]
དེར་མ་ཟད་གྱི་ལོ་ ༡༥༧༠ ལོར་མི་ཉག་རྒྱལ་ཁམས་ལ་དཔེ་སྒྲངས་ནས་སོག་པོ་གོང་མའི་པོ་བླང་ནང་སྒར་མེད་ཀྱི་མཆན་གནས་
སྒྲ་ན་མཐོ་བ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་ཏི་ཤི་ (帝師) ལྟེ་གོང་མའི་དབུ་སྒྲའི་མཆན་གྱིས་མངའ་གསོལ།^[30]

འོ་ན་གོ་ཤེ་ལེས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་གཟིགས་པ་གནང་བ་དང་། ཁོང་གཉིས་དབར་དེ་འདྲའི་འབྲེལ་
བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེར་འབྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐྱེད་ལ་རྩབ་ཕྱོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མཁན་གཙོས་པའི་ལོ་
རྒྱུས་མཁན་པོ་ནམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་སྤྲ་ཆོགས་པ་ཤིག་ཡོད། དེ་དག་ལས་འཆད་ཐབས་གཙོ་ཆེ་བའམ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་དེས་ནི་ཆབ་
སྲིད་རྒྱུར་པའི་ལྷ་སྐྱེད་བཟུང་སྟེ། གོ་ཤེ་ལེས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་དེ་ལྷ་སྤྱའི་གཟིགས་པ་དམིགས་བསལ་གནང་ནས་གོ་
ཤེ་ལེར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་གང་ཞིག་ཡོད་དམ། ཟེར་བའི་དྲི་བ་དེའི་ལན་འཆོལ་བ་ནི་འཆད་ཐབས་དེའི་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་འཛིན་
ས་གཙོ་བོ་དེ་ཆགས་ཡོད།

འབྲེལ་སྐྱེད་དེ་དག་གི་ཁྲོད་ཨི་ཏུ་ལིའི་བོད་རིག་པ་སྤྱི་བ་གྲགས་ཅན་ལཱ་ཅི་ཡ་ལོ་པེ་ཅེའི་ (Luciano Petech) བཞེད་ཚུལ་དེ་
གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན། ཁོང་གིས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་གོ་ཤེ་ལེས་དམིགས་བསལ་ཆེ་བལྟོད་དང་གཟིགས་པ་གནང་
བའི་རྒྱ་མཆན་ནི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་གོ་ཤེ་ལེས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱས་བཅན་བཟུང་མ་བྱས་པར་སྐྱེད་འཛིན་
(control without conquest) བྱེད་རྒྱུའི་ལག་ཆ་ཡག་ཤོས་དེ་ཡིན་ཞེས་དང་།^[31] ཁོང་གིས་ད་དུང་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་
བོད་ནང་སྲིད་དབང་འཛིན་པའི་རྩས་པ་གང་ཡང་མེད་པ་མ་ཟད། ཁེ་ཆེན་ལའང་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་ལུལ་བའི་རྩས་པ་
གང་ཡང་མེད་པའི་འབྲེལ་བརྒྱུད་བྱས་ཡོད།^[32]

ཡོངས་གྲགས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཏུ་རལ་ལཱའི་ལིས་ (Turrell Wylie) གནང་བ་དེ་ཆགས་ཡོད། ཁོང་གིས་པེ་ཏེ་ཅི་
དང་མཚུངས་པར་གཙོ་བོ་ཆབ་སྲིད་རྒྱུར་པའི་ལྷ་སྐྱེད་བཟུང་ཡོད་ལ། ལཱའི་ལི་ལྷར་ན་གོ་ཤེ་ལེས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་

[29] Song Lian (1976: Ch. 4, 68). ལོང་ལེན་གྱིས་སྐབས་དེར་ཉི་ཤུའི་མཆན་གསལ་བར་བཀོད་ཀྱང་དེ་ནི་གོ་ཤིར་འབྲེལ་པ་ཡིན་པར་དེང་གི་རྒྱ་རིགས་འགྲོ་
མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་མཛད་ནམ་འབྲི་མཁན་ཁྲིན་ཆེན་དབྱིན་གྱིས་རྒྱ་མཆན་དང་ལྷན་པར་བཤད་འདུག ཁྲིན་ཆེན་དབྱིན། (༢༠༠༩: ༡༤)

[30] འགའ་ཞིག་གིས་ཏི་ཤིའི་མཆན་གནས་དེ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་དགོངས་པ་རྒྱུས་ཚར་བའི་རྒྱུ་ཆེ་བལྟོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ལུལ་བར་བཞེད་ཀྱང་འདི་ནི་
དོན་དུ་མི་གནས་ཏི་ཤིའི་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པའི་ཡི་གུར་རྩས་སྒྲིགས་བཅའ་བསྐྱབས་པ་ལ་བཞགས་པ་ཞེས་པ་དེའི་ནང་ཉིད་ཀྱིས་ཉིད་ལ་
ཏི་ཤི་འཕགས་པ་ཞེས་གསུང་བ་གསལ་བས་སོ། ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (༡༩༥༤)

[31] Petech (1993: 651)

[32] Petech (1990: 16)

བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་གི་དབང་ཆ་ལུལ་བ་ནི་རུས་རྒྱུ་རུ་སོག་པོས་དབང་སྐྱར་བྱེད་སའི་ཡུལ་གྱུ་ཁག་འགར་ཆོས་བྱེད་མི་སྣར་དེ་དག་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་རུ་བཅུག་པའི་སྲིད་བྱུས་ཤིག་ལག་ཁྱར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་འདིར་ཡང་གནས་སྐབས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་གོ་བོ་ལེས་སྲིད་དབང་གཅིག་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་པའི་སྲིད་དབང་འཛིན་པའི་གཞུང་ཞིག་ (hierocratic government) བོད་ནང་འཇུགས་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར།

གཞན་ཡང་དེང་རབས་ཀྱི་རྒྱ་རིགས་ལོ་རྒྱུས་མཁན་མང་དག་གིས་ཀྱང་ཡོན་ཏྲུལ་རབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ (Yuan Shi, 元史)^[33] སོགས་རྒྱ་ཡི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་གཞི་བཅོལ་ཞིང་། དེ་དག་ལས་རང་མོས་ཀྱིས་འདེམས་སྐྱབས་བྱས་ཏེ། ཆབ་སྲིད་ཁོ་ནའི་འཆད་ཐབས་ཀྱིས་གོ་བོ་ལེར་སེ་ཆེན་ལ་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་བཅད་སྟོང་ག་རེ་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་དེའི་ལན་འཆོལ་འདོད་ཀྱིས། གོ་བོ་ལེས་བོད་ནི་ས་རྒྱ་ཆེ་ལ་མཐའ་ཁོབ་དང་ཉེན་ཁ་ཅན། དེར་ཡོད་མི་རྣམས་གཤིས་སྟོང་གྱི་ལ་དམག་འཐབ་ལ་དགའ་བ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་ཁོང་ཆོས་དེ་དག་འདུལ་བར་ཉི་ཤུ་དེ་དུ་བྱིད་འོག་བཏང་འཛིན་བྱེད་ཆེད་སྒྲིག་འཇུགས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། ལྷག་པར་རུ་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་བོ་ཅིང་ནང་ཡོད་པའི་རེན་མིན་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ (人民大学) དགེ་ཆན་ཤེན་མི་རོང་ (Shen Weirong) གིས་གོང་གི་འབྲེལ་ཚུལ་དེ་དང་ཚུགས་མཚུངས་འདོད་པ་མ་ཟད་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་རྩེ་བོ་དང་ཆབ་འབངས་ (lord and subject) གི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ངོས་ཟེར།^[34]

གཞན་ཡང་རྩ་མ་ཞིའི་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་མཁན་དབང་ཉར་པེ་ལེ་རེང་ཀེས་ (Herbert Franke) གྱིར་ན་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐད་རུས་པ་གང་ཅམ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་། ཁོང་གིས་གོ་བོ་ལེ་ལ་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ནི་གང་ཉིད་སོག་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་ས་རྟེང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མངའ་དབང་རུ་བསྐྱར་བའི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བྱེད་འདོད་པ་དང་། དེ་འདྲའི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་རུ་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བའི་སྐོ་ནས་གང་ཉིད་ཀྱི་རེ་འདོད་བསྐྱོང་རུས་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཆན་དེ་བས་གོ་བོ་ལེས་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་དམིགས་བསལ་གཟིགས་སྟོང་དང་སྐྱེད་དབང་ལུལ་བར་བཞེད།

[33] ཡོན་ཏྲུལ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དེ་སོག་པོ་ཡོན་གོང་མ་ཉམས་དམས་སུ་བྱུར་ཆེས་སོང་ལེན་ (宋濂, 1310–1381) ཞེས་པའི་ཚུམ་པ་བོའི་ལམ་སྟོན་འོག་རྒྱུ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཁྱད་སྤངས་ཀྱིས་ཚུགས་བསྐྱབས་བྱས་པ་ཤིག་ཡིན། འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ 1430 ལོར་རུས་ཡུན་ལོ་གཅིག་མ་ཟིན་ཅམ་ནང་རྟབ་རྟབ་པོར་ཚུགས་བསྐྱབས་བྱས་པ་ཤིག་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཆན་དེ་བས་ཡིག་ཆ་དེ་འདིའི་ནང་ཡིག་དོན་གཉི་གའི་ཆ་ནས་ནོར་འབྲུལ་མང་བས་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་དེ་རྣམས་ལས་སྤྱད་ཀྱི་ཞན་ཤོས་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱ་ཡོད། ཡིག་ཆ་དེ་ཚུགས་བསྐྱབས་པ་རྣམས་ཀྱང་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་ཡིན་ཅང་ཁོང་ཆོས་ཡིག་ཆ་དེ་འདིའི་ནང་ཀོན་ཡཱི་ཤོན་ལ་སོགས་རྒྱུ་བཟླ་བུ་དང་དེའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་བྱས་ཆེས་སོགས་ཆལ་བཏོན་བྱས་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ནང་པ་དང་སོག་པོའི་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་རྣམས་སྤང་མེད་འཛིན་ཐབས་བྱས་ཡོད།

[34] Shen (2004: 194). འདོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཚུགས་མཚུངས་ Wang Jiawei and Nyima Gyaincain (1997: 24–30) གིས་ཀྱང་འདོད་འདུག

གོང་ཞུས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་པལ་ཆེར་ནི་རྒྱ་ཡི་ཡིག་ཆ་སྟགས་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚྭ་གསུམ་རེ་བར་གཞི་བཙུག་
བཅས། ཡང་ན་སྤྱི་སྤྱིར་སོ་སོའི་རང་རང་གི་བཞེད་འདོད་དེ་ཉིད་ལོ་རྒྱས་ལ་ཡར་འགོ་བཅས་བྱས་པར་སྤང་། དེའང་ཐོག་མར་
ལུ་ཅི་ཡ་ལོ་པེ་ཏེ་ཅེ་ (Luciano Petech) ཡི་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་ནི། རྒྱ་ཡི་ཡིག་ཆ་སྟགས་པ་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་པན་ཚུན་
བསྐྱར་ནས་དང་། ལྷག་པར་དུ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་གང་ཞིག་ད་ལྟའང་མཛུགས་རྒྱ་ཡོད་པའི་གོ་པེ་ལེར་
གནང་བའི་ཞལ་གདམས་བཀའ་ཡིག་ལ་སྟགས་པ་དེ་དག་ཏུ་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ན། པེ་ཏེ་ཅི་ཡིས་ལྷ་ཚུལ་དེ་དངོས་བྱུང་ལོ་རྒྱས་དང་
མཐུན་གྱི་མེད་པ་གསལ་པོ་ཡིན།

དེའང་སྟག་པོ་གོང་མ་སི་ཞི་ལའི་ (Ch. Ying zong 英宗, 1194-1206) སྐུ་དུས་སུ་བཞེངས་པའི་ཉི་ཤེ་འཕགས་པའི་བྲན་རྟེན་
ལྷ་ཁང་གི་རྫོང་ཆོས་ཡི་གེའི་ནང་། གནམ་འོག་ཀུན་གྱི་མངའ་བདག་གོང་མ་ཆེན་པོའི་དབུ་ལྗང་བཀྱར་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མཁུན་
པའི་ཆ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ལམ་སྟོན་རུས་པ། གང་གི་བསྐྱབ་བྱས་རྒྱལ་ཁམས་བདེ་ལ་བཀོད་པ། གང་གི་བཟང་པོའི་ཚུལ་བྱིས་ས་
ཀྱིས་འཛམ་བུ་སྤྱིར་ལ་མིག་དཔེར་སྟོན་པ། ཞེས་སྟགས་དང་། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཁོང་ལ་བཀྱར་ཞིང་ཞབས་ཞུ་སྐབ་པ་ཡིན།^[35] ཞེས་
འཁོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དབུ་མེར་ལས་ཀྱང་། ཉི་མ་རུབ་ཀྱི་ཡུལ་(བོད)དུ་ཉི་ཤེའི་བཀའ་ནི་གོང་མའི་
བཀའ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་རུས་པ་ཡོད།^[36] ཅས་འཁོད་ཡོད་པས་པེ་ཏེ་ཅི་ཉིད་ཀྱི་གཞི་བཙུགས་རྒྱ་ཡི་ཡིག་ཆ་དག་ལས་
འདི་ལྟར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་མཁུན་པ་དང་། བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྟག་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་ལ་ལམ་སྟོན་དང་། བདེ་
བའི་ས་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཆེ་བསྟོད་སྒྲ་ན་མཐོ་བ་བྱས་ཡོད་པ་འདི་དག་ལས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་གོ་པེ་ལེར་
ཆོས་སྤྱིར་སྤང་དོར་གྱི་ལམ་སྟོན་བྱེད་པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཚྭ་གསུམ་སུ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་བཀའ་ནི་གོང་མའི་
བཀའ་དང་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱི་རུས་པ་ཡོད་པ་ཤེས་ཐུབ།

གོ་པེ་ལེས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་མཚན་གནས་སུལ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཏ་ཅང་གི་གྲུས་བརྩེ་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད་པ་རྒྱ་
བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་གསལ་ཡོད། དེའང་དཔེར་ན་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དུ།

ཉི་ཤེར་གོང་མས་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གྲུས་བཀྱར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གོང་མ་ཉིད་དང་བཅུན་མོ་དེ་བཞིན་གོང་
མའི་བྱར་མོ་དང་སྤྱུང་སྤྱུང་མོ་བཅས་པས་ཀྱང་ཉི་ཤེར་གང་ལས་དབང་བསྐྱར་ཞུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྤྱི་སྤྱིར་
འཆལ་གྱི་ཡོད། གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་གཞུང་འབྲེལ་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞུང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་བརྒྱ་ཕྱག་

[35] Fozu lidai tongzia, 佛祖歷代通載 ch. 22, p. 732; http://www.cbeta.org/result/normal/T49/2036_001.htm (2007) ལྷ་བ་ཏེ་ཆོས་ 24 ཉིན་ལྟར།

[36] Song Lian (1976: Ch. 202, 4520-4521) དང་། ལྷག་ལྷ་ཡུན་ཆོགས་བཀྲ་ཤིས། (1972) 4: 563

གཤམ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་ཉི་ཤི་ནི་གོང་མའི་བཞུགས་ཁྱིའི་འགམ་དུ་བཞུགས་ཁྱི་དམིགས་བསལ་སྟེང་
བཞུགས་ཀྱི་ཡོད།^[37]

ཅེས་དང་། དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཕྱི་ལོ་ ༡༢༥༥ ལོར་བོད་ནས་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་
སྐབས་གོང་མའི་བསུ་བ་སྟེ་ལེན་ཞུ་ཕྱོགས་ནི་གོང་མ་ཉིད་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་གནང་ཡོད། དེའང་ཡོན་ཏྲུལ་རབས་ཀྱི་
ཡིག་ཆ་དང་།

འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་ཕེབས་བསུ་ཞུ་བར་སྲིད་སྟོན་གཙོས་པའི་དཔོན་ཆེན་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་ཆེབས་པའི་ཐོག་ཀྱལ་
ས་ནས་འདི་ཕྱིར་རྟ་ཟམ་གཅིག་གི་སར་སོང་། དེ་ནས་ཀྱལ་སའི་བར་ལམ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱན་དུ་ཕེབས་བསུ་སྟེ་ལེན་ཟབ་རྒྱས་
ཞུས་ཤིང་འབྲལ་བས་མཉེས་པར་བྱེད། དེ་ནས་ཀྱལ་སའི་ཉེ་འདབས་སུ་བྱོན་སྐབས་ཕོ་བྲང་ཆེན་མོ་ནང་མ་ནས་གོང་
མའི་སྐུ་སྤྱང་བ་ཡོངས་ཀྱི་ཕྱིད་ཙམ་གྱིས་གོང་མའི་དབུ་ལྗེ་མཆོད་ཀྱི་ཕེབས་བསུའི་ཅུ་བསྐྱེད་བྱས།^[38]

ཞེས་གསལ།^[39] དེ་ལྟེ་ཅའི་ཆབ་སྲིད་རྒྱུ་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་དེའི་ཕྱོགས་ནས་བལྟས་ན། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལག་ཆར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུའི་
གང་ཟག་ཅིག་ལ་སྟོབས་འབྱོར་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པའི་སོག་པོ་གོང་མས་འདི་ལྟར་ཕྱག་འཇལ་ཞིང་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཆན་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་དཀའ་བར་གྱུར་ཡོད།

གོང་གི་པེ་ལྟེ་ཅའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་ཕྱོགས་མཆོངས་ལཱ་འཁུར་གོ་པེ་ལེས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་འཛིན་
སྟོང་གི་དབང་ཆ་ལུལ་བ་ནི་དུས་རྒྱུན་དུ་སོག་པོས་དབང་རྒྱུར་བྱེད་སའི་ཡུལ་གྱ་ཁག་འགར་ཆོས་བྱེད་མི་སྤྱར་དེ་དག་འཛིན་སྟོང་
བྱེད་དུ་བརྟུག་པའི་སྲིད་བྱས་ཤིག་ལག་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ག་རང་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི་འགྲེལ་ཚུལ་འོས་མཆོམས་ཤིག་དུ་མ་
མཐོང་། གང་ཡིན་ཞུས་ན་སྐབས་དེར་བོད་སིལ་བུའི་གནས་སྐབས་ཡོལ་ཙམ་དང་། ཆོས་བརྒྱུད་པན་ཚུན་གཅིག་འོག་གཅིག་མི་
འདུ་བའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་པས་གོ་པེ་ལེས་ས་སྐུའི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་དམིགས་བསལ་གཟིགས་པ་བསྐྱེད་ཤིང་
བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བདག་པོར་བསྟོན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་མཆན་དུ་དྲངས་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་དུལ་
བར་ལྟ་བ་ནི་བོད་ཀྱི་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཆོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྤངས་མ་རྟོགས་པའི་མཛོན་རྟགས་གསལ་པོ་ཡིན། ད་དུང་
དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་ཇི་ཙམ་སྐུ་དབང་བྱུང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེ་ཁག་རྣམས་ཀྱིས་རང་

[37] Song Lian (1976: Ch. 202, 4520) དང་། ཕྱག་ལྟ་སྤུན་ཆོགས་བཀྲ་ཤིས། (༡༩༧༩: ༥༥༩)

[38] Song Lian (1976: Ch. 202, 4520–21)

[39] བྱུང་བ་དེ་ཉིད་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོར་གྱུས་པར་བཀོད་ཡོད། ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཆན། (༡༩༩༩-༡༩༩༥: ༩༩༩)

རང་གི་རྩལ་པ་ཉམས་དམས་སུ་འགྱུར་རྒྱུ་ལོ་ལྔ་ཡོང་སྲིད་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་གོ་བེ་ལེས་ཆབ་སྲིད་ཁོ་ནར་བསམ་ནས་བོད་ཀྱི་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བདག་དབང་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་མཛོན་བྱེད་ཅམ་ལ་བསམ་ན་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལས་བོད་བཅོན་པོའི་
གཏུང་རྒྱུད་ཅིག་རང་གི་ཕོ་བྲང་དུ་ཉར་ན་བེད་སྤྱོད་ཆེ་བ་ཡོང་ངེས་རེད་སྟེ།

ཤེན་མི་རོང་དང་དེང་རབས་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་བེ་ལེས་བོད་ཐོག་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྲིད་བྱས་ལག་
བསྟར་བྱེད་དགོས་དོན་ནི་བོད་ནི་ས་རྒྱ་ཆེ་ལ་མཐའ་ཁོབ་དང་ཉེན་ཁ་ཅན། དེར་ཡོད་མི་རྣམས་གཤིས་སྤྱོད་གྲོང་ལ་དམག་འཐབ་
ལ་དགའ་བ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེས་ན་དེ་འདྲའི་མི་སྡེ་འདུལ་བར་ཁྱི་བྱའི་དབུ་བྲིད་འོག་གོ་བེ་ལེས་འཛིན་
སྤྱོད་གི་བཀོད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང་། འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་མཉེས་པར་བྱས་ནས་བོད་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤངས་འཛིན་དང་
འཛིན་སྤྱོད་འོག་སྤྱོད་ཐབས་བྱས་པར་འདོད། འཆད་ཐབས་འདི་ནི་དངོས་བྱུང་དང་འགལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དེའི་སེལ་
བྱའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བོད་ལ་འཛམ་སྐྱིད་གསུམ་གཉིས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྟོབས་འབྱོར་དང་འཛིགས་བསྐྱལ་གྱིས་ས་སྟེང་
ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སོག་དམག་འགོག་ཐབས་རྩལ་པ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་
སོགས་ཀྱང་ཞལ་མཐུན་པར་རྒྱལ་བུ་གོ་དན་གྱིས་མངགས་པའི་ ༡༩༥༠ ལོར་བོད་དབུས་གཙང་དུ་འབྱོར་བའི་དོར་རྩ་ནག་པོའི་
དམག་གི་རུ་ཁག་ཁོ་ནས་གཏོར་བཅོམ་དང་བོད་མིའི་ཆོ་སྲོག་ལ་སྐོལ་བ་སོགས་ཀྱིས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཁོངས་སུ་གཏན་
དུ་འཇགས་པའི་འཛིགས་སྤང་གི་ཆེར་བ་ཞིག་སྤྱོད་ཡོད། དེའང་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཛོན་(༡༩༠༢-༡༩༩༥)ཀྱིས་སྤངས་ཀྱི་པོ་ཏི་
བསེ་རུ་རྒྱས་པར། བོད་ཀྱི་ས་རྩོ་རྣམས་ཀྱང་སོག་དམག་ལ་སྐྱེག་ནས་འདར་^[40]ཞེས་བཀོད་པའི་རྒྱ་མཛོན་ལ་བསམ་ན་གོ་བེ་ལེས་
འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་མཉེས་ཐབས་བྱེད་མི་དགོས་པར་དམག་འཐབ་ཀྱིས་བོད་ཡོངས་རྫོགས་དབང་དུ་བསྐྱུས་ན་བསྐྱུས་བ་
ཡིན་པ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལས་ཤེས་བྱུང།

སྤང་ཀྱང་ཤེན་མི་རོང་གིས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་དང་གོ་བེ་ལེས་དབར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རྩི་བོ་དང་ཆབ་འབངས་ (lord and
subject) གི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་གཞན་ཟེར་གཡམ་རྒྱགས་རང་ཡིན། ཤེན་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་དེའི་ཁྲུངས་བཅོལ་ས་
དེ་ཡ་འོས་སེབ་(Janos Szerb) ཟེར་བའི་ཉུང་གེ་རིའི་བོད་རིག་པ་སྤྱི་བ་ཞིག་གི་ཆེད་ཚུལ་རེད།^[41] ཡིན་ནའང་ཡ་འོས་སེབ་ཀྱི་དེ་
ཉུར་ཁས་འཆས་པའི་རྒྱ་མཛོན་ནི་འབྲེལ་ཅན་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་མཛོན་ནི་ཁོ་པས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་གོ་བ་
ལོག་སྐྱབ་ཀྱིས་དེ་ཉུར་རྩི་འབངས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་འདུག དེ་འདྲའི་ཐག་བཅད་སའི་ཡིག་ཆའི་ཁྲུངས་དེ་ཁོ་པས་

[40] སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཛོན། (༡༩༤༥: ༡༠༩) དང་ Petech (1983: 181).

[41] Szerb (1985: 165).

འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་དེའི་ནང་།

རྒྱལ་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷོ་ཁམས་བཟང་ཞིང་ཕྱིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བར་བཞུགས་པ་ཐོས་པས་ཡིད་དགའ། དེད་
ཡོན་མཚན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་བར་མཆིས། བྱིད་ཀྱིས་སྤྱགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་དགོངས་ནས་སྤྱིར་རྒྱལ་ཁམས་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཕན་པར་དགོངས་པའི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། བྱི་བྲག་ཏུ་བདག་ཅག་ལྷ་བྱའི་དམན་
པའང་སྤྱགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁོངས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛད་ནས།^[42]

ཞེས་བཀོད་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བབ་བྱས་འདུག ཡ་ནོས་སེབ་ཀྱི་དེ་ལྟར་གོ་བ་ལོག་པར་བྲངས་པ་ནི་ཁག་མེད་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན།
གང་ཡིན་ཞུས་ན་ཁོ་པ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་ཡིག་བསྐྱར་ནམ་གཞག་ཏུ་རང་ཉིད་དམའ་ས་བཟུང་བ་དང་ཁོངས་སྐྱོང་སོགས་བྱེད་
པའི་སློལ་ཡོད་པ་མ་ཤེས་པས་ཡིན། མ་ཟད་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་དེ་གོ་བའི་གནང་བ་ཡིན་མིན་ཐག་ཆད་
དཀའ་བའི་གནས་ཤིག་ཡིན། རྒྱ་མཚན་ནི་ཕྱག་བྲིས་དེ་སྤྱིངས་སའི་གང་ཟག་དེའི་མཚན་དངོས་སྒྲོས་མེད་ལ་མཚན་དོད་རྒྱལ་
བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུས་སུ་གོ་བའི་རྒྱལ་བྲིར་མ་འོངས་པའི་སྤྲོ་རྩེ་ལྷ་བྱ་དང་
^[43]གང་གི་སྤྲོས་རྒྱལ་སྤྲོས་རིང་གིས་གཉིས་ཆར་ལ་ཞུ་ཡོད་པ་ཡིན།^[44]

འདྲོད་ཚུལ་གཞན་རྒྱ་ཡི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བའི་མཁས་དབང་ཉར་པེ་ལེ་རེང་ཀེས་ (Herbert Franke) གོ་བའི་ལེས་རང་ཉིད་འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱར་ཅིང་། གང་ཉིད་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁ་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་བཞེན་ཞིག་དགོས་པ་དེ་འགྲོ་མགོན་
ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་གནང་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གོ་བའི་ལེས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་དམིགས་བསལ་གཟིགས་སྦྱོང་དང་
སྐྱེད་པར་སྤུལ་བར་བཞེད། དེ་འདྲའི་ལེ་རེང་ཀེའི་འཆད་ཐབས་དེ་ནི་ད་ཆ་ཡོངས་གྲགས་ཅན་གྱི་འདྲོད་ཚུལ་ཞིག་ཏུ་ཁྱུར་ནས་
སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་མཁན་ལུ་ཕྱགས་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་དེར་བཟྱག་དབྱུང་མེད་པར་བསྐྱར་སྒྲོས་བྱེད་བཞིན་པར་སྣང་།
འདྲོད་ཚུལ་དེར་ལོ་རྒྱུས་དང་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བྱུབ་གཉི་གའི་ཆ་ནས་ཁྲུངས་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དཀའ་བ་ཡིན།
འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་གསུང་གང་དུ་མཇུག་ཡང་ཉིད་ནས་གོ་བའི་ལེའམ་གང་གི་ཡབ་མེས་རིང་གིས་རྒྱལ་པོ་གཉིས་འཁོར་
ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དངོས་ཡིན་པ་གསུང་པ་གང་དུའང་མཇུག་དུ་མེད། དེ་ལྟར་ནའང་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་ཁོང་
གཉི་གའང་རྒྱལ་ཁམས་མང་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བསྐྱས་པས་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པར་གསུང་ཡོད་པ་
དངོས་བདེན་ཡིན་མོད། གནད་ཀྱི་དོན་ནི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་གསུང་ཚུལ་རྒྱུས་སུ་སོག་པོའི་གོང་མ་དེ་དག་འཁོར་

[42] ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (༡༩༩༥ ལོ་ ༢༩༤)

[43] ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (༡༩༩༥ ལོ་ ༢༩༤); (༡༩༩༥ ལོ་ ༣༠༠ དང་ ༣༠༡)

[44] ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (༡༩༩༥ ལོ་ ༣༠)

ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བ་འདོགས་སྐབས་གནས་སྐབས་ཀྱི་དུ་དགོས་དབང་གིས་ལྟ་བུ་དང་བཞིན་སྒྲིབ་པ་གོད་གནང་ཡོད་པ་དེས་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་དངོས་ཡིན་པ་བཞིན་གྱི་མེད་པ་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན། བེ་རེང་ཀེས་དེ་འདྲའི་གསུང་པ་མའི་གནད་མ་རྟོགས་པར་གྱ་ཚུལ་དུ་སྒྲིབ་པར་མངོན།

བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གིས་འགྲོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་ཀྱིས་གོ་བེ་ལེ་དང་། ཇིང་གིས་རྒྱལ་པོ་གཉིས་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་དངོས་སུ་བཞིན་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་དམ་ཚུས་མངོན་པ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་བྱོན་པའི་གནས་དང་རྒྱས་སོགས་དང་སྒྲིབ་ཀྱི་ནས་མི་རན་པ་ཡིན་ལ།^[45] དམ་ཚུས་མངོན་པ་ལས་གསུངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་དང་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་སྐྱར་ནི་འགྲོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་ཀྱི་ཁྲུངས་བཙལ་གྱི་ཡིག་ཆ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཇིང་གིས་ལ་གནང་བའི་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་དུ་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་དངོས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་བསྐལ་པར་ཉི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་བརྒྱུད་ཁྲི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཡིན་པར་ཞལ་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད་པས།^[46] གནས་རྒྱས་སོགས་ཁྲུང་པར་གང་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་གོ་བེ་ལེར་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་དངོས་ཡིན་པ་གསུངས་མི་སྲིད་པ་ཡིན།

ཆེད་ཚུལ་འདིའི་དོན་འབྲས་གཏན་ལ་ཕབས་པའི་སྒྲིབ་པ་མཇུག་བསྟུ་བ།

འོ་ན་འགྲོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་ལ་འཇམ་སྤྱིང་གསུམ་གཉིས་ལ་དབང་སྐྱར་བའི་རྟོག་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གོ་བེ་ལེས་དེ་ལྟར་ཁྱ་ན་མཐོ་བ་བཀྱར་ཞིང་སོག་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དང་། བོད་ཡོངས་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་ཀྱི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེས་ན། དེ་ནི་འགྲོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་ཀྱི་མཁུན་བཙུང་ལྟུང་གསུམ་དང་མཁུན་བཙུང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཞག་རེ་གཉིས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ལོ་ནས་ལོ་བསྟུང་མི་ལོ་བཅུ་ལྷག་གཉིས་ཙམ་རིང་གོང་མའི་མོ་བྱང་དུ་ཞལ་འདྲིས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་ནས་སྟོབ་པའི་དད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་རུས།

འགྲོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་ཀྱི་དེ་འདྲའི་རྒྱས་པའི་^[47]འབྱུང་ཁྲུངས་དེ་ཚོས་ལ་གཞི་བཙལ་བ་ཞིག་ཡིན་རུང་རྒྱས་པ་དེའི་ཁྲུང་ཆད་དེ་ནི་ཚོས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མ་ཡིན། སྐབས་དེའི་གོ་བེ་ལེའི་སྤྱི་ཚོགས་དེར་ཚོས་དང་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེད་སྒྲིབ་རྣམས་ནི་མིའི་ཉིན་

[45] དེའང་ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས། འཁོར་ལོ་སྐྱར་བ་འབྱུང་བ་ནི། སྐྱོང་ཕྱག་བརྒྱུད་ལས་མི་འབྱུ། ཞེས་གསུངས་སོ། <http://tibetan.works/etext/reader.php?collection=tengyur&index=4089#10B> (ཁྱི་ལོ་༢༠༡༢ ལྷོ་ ༡༩ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་དྲ་ཚོགས་འདི་ཁྲུངས་བཙལ་བྱས།)

[46] ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (༡༩༩༥ ལ. ༩༠)

[47] རྒྱས་པ་ཞེས་པ་དེ་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ནང་གྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རིག་པར་ power ཞེས་པ་དེའི་སྐད་དོད་དུ་ཆེད་ཚུལ་འདིའི་ནང་དོས་འཛིན་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་རྒྱས་པ་དེའི་གོ་དོན་ནི་ཡོངས་གྲགས་སུ་གང་ཟག་གཞན་གྱི་གཤེས་སྡོད་ལ་དངོས་སམ་ཤུགས་ཀྱིས་ཤུགས་སྐྱོན་ཐེབས་པའི་ཆ་རྒྱུན་དེ་ལ་ཟེར།

རེའི་འཆོ་བའི་ནང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཡོད་པ་ཡིན། མི་སྒྲིལ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་མཐའ་དག་ནང་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་
ཀྱི་ནུས་པས་ཁྲུབ་ནས་ཡོད།^[48] དཔེར་ན་རྒྱལ་རྒྱུད་འབྲུངས་པ་ལྟ་བུ་ནས་མཚོན། མི་དབང་ནུས་སྒྲིལ་ཆོས་སྤྱི་བ་དང་། རྒྱལ་ཁམས་
བདེ་བ། དེ་བཞིན་ཕར་ཆོལ་དག་པོ་དཔག་སར་ཕམ་པར་བྱེད་རྒྱ་སྒྲིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འང་ཆོས་དང་སྒྲ་མར་སྒྲུབས་ཞུ་བ་ཡིན་འདུག
དེ་ལྟར་གོ་བེ་ལེས་ཀྱང་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་སྒྲ་མཐུན་དུ་ཉིན་ལྟར་མཇུག་ཞུ་གནང་ནས་ཆོས་སྤྱི་བའི་བཀའ་སློབ་
ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་ནི་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ནུས་དཔང་པོར་བཞགས་ཡོད།^[49]

འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱེད་པོ་ས་པུ་དང་ལྟན་དུ་བྱིས་དུས་ནས་ཉོར་གསེབ་དུ་ཐེབས་ཀྱང་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་མང་མདོ་
སྤགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་པའི་སྦྱང་འབྲས་གང་གི་མཁྱེན་བཅེ་རུས་གསུམ་གྱི་ཤུགས་
ཀྱིན་དབྱར་གྱི་ཆ་དོད་ཅི་བཞིན་རིམ་གྱིས་རྒྱས་པ་ལ་བཞེན་ནས་ཉོར་གྱི་སྦྱིར་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྤྱི་བའི་བྱས་དང་། ལྷག་པར་འགོ་
མགོན་ཆོས་འཕགས་གང་ཉིད་ལ་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ན་སྤྱུ་ལའང་མེད་པའི་ཆེ་མཐོང་དང་གོ་ས་སྤུལ་གོ་ས་དེ་ནི་གོང་མའི་དབྱ་
སྒར་བཀྱར་བའི་གསང་སྤགས་ཀྱི་དབང་བཀྱར་ཞུས་པའི་སྒྲ་མའི་གོ་ས་དེ་ཡིན། དེ་ནི་རྩོ་རྩེ་ཐོག་པའི་ལུགས་ལྟར་དུ་བཤད་ན་གོ་
བེ་ལེས་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་འདི་ཕྱི་གཏན་གྱི་སྒྲུབས་གནས་དམ་པ། སྒྲུབས་གནས་ཀྱུན་འདུས་
པའི་རོ་བོར་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་ཅི་གསུང་བཀའ་བཞིན་བསྒྲུབ་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་བཞེན་ནས་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་ཐོག་དགུ་པ་སྟི་རྩ་ལས་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ནི་གནམ་གྱི་འོག་ན་གོང་མའི་སྤྱི་བ་ལོད་པའི་
སྒྲིས་ཤུ་གཅིག་ཤུ་ཞེས་ཞུས་ཡོད།^[50] གོ་བེ་ལེས་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆ་སྒར་བཀྱར་བ་མ་ཟད་དེས་ངེད་རྒྱུད་
པ་ནས་རྒྱུད་པའི་བར་ལ་སྒྲ་མ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་པ་སློབ་དཔོན་དུ་ཁྱུང་ཞེས་ལུང་སྒྲིན་པས་^[51]གང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་རབས་
རྒྱུད་པ་དང་བཅས་པ་འཇམ་དབྱངས་འཁོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་དབྱ་སྒར་བཀྱར་རྒྱུད་ལམ་སློབ་གཏན་འབེབས་མཛད་པ་ཡིན། དོན་
དངོས་སྤྱུང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་སོག་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་མཇུག་མ་བསྐྱུས་བར་སོག་པ་གོང་མས་ས་སྒྱུའི་སྒྲ་མ་ནུས་གོང་མའི་པོ་
བང་དུ་དབྱ་སྒར་བཀྱར་ཞིང་མཚན་གནས་སྤུལ་ཡོད་པ་ཡིན།

འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་གོ་བེ་ལེར་དེ་འདྲའི་ཤུགས་རྒྱུན་ཟབ་མོ་ཐེབས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་

[48] Walther Heissig (1980: 24–35).

[49] Zahiruddin Ahmad (2012: 98); སྤག་ལྟ་ལུན་ཚོགས་བྲག་ཤིས། (༡༩༧༩: ༥༩); སྤག་ཚང་ཚོང་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ། (༡༩༥༥: ༢༥–༢༦)

[50] Fozulidaitongzai, ch. 22, p. 732. མ་ཟད་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིག་ཚང་ལྟར་ན་གོ་བེ་ལེས་འགོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་དགོངས་པ་རྒྱུགས་མཚན་གང་
ཉིད་ལ་ཆེ་བསྟོད་ཀྱིས་གནམ་གྱི་འོག་སའི་སྤྱི་བའི་ཆེ་མཐོང་གསོལ་བར་གསལ། Ahmad (2012: 99).

[51] ཤུག་རིན་ཆེན་སྟེ། (༡༩༥༥: ༥༩)

གྱིས་ལོ་རྒྱུ་ཤུག་གཉིས་ཅམ་རིང་ཉོར་གསེབ་ཏུ་བཞུགས་ནས་ཉོར་གྱི་དབང་དང་། ལུས་པ་ཡོད་པའི་སྐྱེས་བུ་རྒྱལ་པོ་སྤྲས་དང་
བཅུན་མོ་དེ་བཞིན་མི་ཆེན་དཔོན་ཆེན་དང་བཅས་པར་ཡིག་ངག་སྣ་ཆོགས་པའི་ལམ་ནས་འཛིག་ཉེན་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་
འདས་པའི་ལྷ་ཆོས་མི་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་གསུང་ཆུ་བོ་ཆེན་པོའི་རྒྱན་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤར་དྲག་པོའི་དཔུང་ཆོགས་
གྱིས་མཐོང་ཆོད་གསོད་དང་ཐོས་ཆོད་འདར་བར་གྱུར་^[52] ཞེས་པའི་བསམ་སྒྲོའི་འབྱེར་བཅོ་འཛིན་པའི་སོག་པོ་གོང་མ་རྣམས་རིམ་
བཞིན་བསྟན་པའི་སྒྲོལ་བཞུགས་ཤིང་བསྟན་པའི་རྒྱན་བདག་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དང་།^[53] འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་དབང་ཡོན་
གྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱ་ཡི་མི་ཡུར་ཆེན་མོ་ལུལ་།^[54] དེ་བཞིན་གོ་བེ་ལེས་རྒྱལ་བྱི་འཛིན་སྐབས་ཉེས་ཅན་ཉེས་པ་སྟོག་ཐོག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུར་ཆེས་
ཡིད་ཟབ་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ར་འཕྲོད་དུ་གང་གི་རྒྱལ་ཁམས་སྦྱོར་སྐབས་ཉེས་པ་སྟོག་ཐོག་གི་གྲངས་འབོར་ནི་བྱའི་ལོ་
རྒྱུས་ཁྲོད་ཆེས་ཉུང་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད།^[55] མ་ཟད་སོག་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་
ལམ་སྟོན་འོག་གོ་བེ་ལེས་རང་གི་མངའ་འོག་གི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུའི་བྱིས་བཅས་པར་འཁོད་ཡོད།^[56]

དེ་ལྟར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་ལོ་ནས་ལོ་བསྐྱུད་སོག་པོ་གོང་མ་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་གལ་ཆེན་མི་སྤྱིའི་
ཁྲོད་ཀྱི་སློང་ཚྭ་གས་^[57] ཉེ་བསམ་པའི་འབྱེར་བཅོ་ལ་འཇུར་བ་བཏང་གནང་ཐུབ་ཡོད་པའི་མཛོན་ཉག་གསལ་པོ་ཡོད། དེའང་ཕི་
རན་མེའི་ལུ་གྲུབ་སྤྱོད་པའི་མཁས་དབང་མི་ཤེལ་ཤུ་ཁོལ་ (Michel Foucault) ལྟར་ན་སློང་ཚྭ་གས་ཀྱིས་སྐབས་དོན་གྱི་བདེན་པའི་
གོ་དོན་བསྟན་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་དོན་ཞེས་པ་གང་ཡིན་མིན་ལ་རང་གིས་དབང་སྒྱུར་ཅིང་དེའི་སྒོ་ནས་རང་ལ་
ལུས་པ་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པར་བཤད།^[58] དེ་འདྲའི་ལུས་པ་ནི་ཕྱི་རིལ་དྲག་པོའི་དཔུང་ཆོགས་ཀྱི་ལུས་པ་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
པའི་ལུས་པ་ཤིག་ཡིན།

[52] ལྷག་ཆོད་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། (༡༩༩༦-༡༩ ལྷག་པོ།)

[53] དཔུང་བུ་འུད་ཤོབ་ཡིན་ལས་ཆེ་ཡང་སོག་པོ་གོང་མས་ལོངས་སྦྱོད་པོན་ཆེན་མཛོད་རྒྱན་དུ་བཏང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་རྒྱལ་ཁམས་དབུལ་བར་བྱས་པར་སྟེན་
སྐད་རྒྱལ་ཡོད། དཔུང་བུ་འུད་ཤོབ་ཡིན་ལས་ཆེ་ཡང་སོག་པོ་གོང་མས་ལོངས་སྦྱོད་པོན་ཆེན་གྱིས་ཐོད་པའི་སྤྱོད་མ་དང་གྲུ་པར་བསྟེན་བཀུར་ཞུ་དྲག་པའི་རྒྱ་
མཆོན་གྱིས་རྒྱལ་ཁམས་དབུལ་བར་བྱས་པར་བྱའི་ལོ་རྒྱུས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་སྟེན་སྐད་རྒྱལ་ཡོད། Herbert Franke (1981: 327).

[54] བྱའི་མི་ཡུར་ཆེན་མོ་ནི་ལོ་རྒྱུར་སོག་དཔག་གིས་དེ་སྤྱི་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་མི་འབོར་དམ་འཛིན་སྤྲད་མི་སྟོང་ཤུག་མང་པོ་རྒྱ་ནང་དུ་བསྐྱར་སྤོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།
ཨ་ཁྱེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། (༢༠༡༢: ༡༢༠)

[55] Paul Heng-chao Ch'en (1979: 44-5)

[56] ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོར་བྱིས་པའི་སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཨེར་དི་ནི་ཏོབ་ཆི་ Erdeni-yin tobci (Precious summary) ཞེས་པར་དགེ་བཅུའི་བྱིས་བཅས་སྒོར་བཀོད་
ཡོད་ལ། དེའི་སྐོར་Sayang Secen (1967: 77) ལ་གཟིགས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཞན་ཡོང་གསལ་སུ་གོ་བེ་ལེའི་དུས་སྐབས་སུ་བྱིས་པར་བཞེད་པའི་ཆ་གན་
ཐུག་ Cagan Teuke (དཀར་པོ་དགེ་བ་བཅུའི་ལོ་རྒྱུས།) ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེའི་སྐོར་རྒྱས་པ་ C.Ž. Zamcarano (1955: 51) ལ་གཟིགས་འཛུལ།

[57] དབྱིན་སྐད་དུ་discourse ཞེས་པ་དེ་འདྲིར་སློང་ཚྭ་གས་སུ་བསྐྱར།

[58] Lessa (2006: 285).

དེས་ན་འགྲོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་ཀྱིས་གོ་བེ་ལ་གནང་བའི་རྒྱལ་པོ་གདམས་པའི་རབ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་པའི་ཉེ་ལྷོས་སྤྱུ་འཁོར་བཅས་པར་བསྐྱེད་བའི་གསུང་རྣམས་ཀྱིས་སོག་པོ་གོང་མའི་སྤྱི་ལོ་བསྐྱེད་ཁ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཁོང་རྣམས་ཀྱི་སློང་རྩེ་བདེན་པའི་གོ་དོན་སྤར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སློང་མེ་བྱེ་བར་མཛད་ཡོད་ལ། དེས་གོ་བེ་ལེས་འཇིག་རྟེན་མཐོང་རྩལ་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚའི་རིན་མཐོང་བསྐྱེད་སྤངས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ངེས་པར་ཐེབས་ཡོད་པར་སྤྲང་།

འགྲོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་ཀྱིས་སོག་པོ་གོང་མའི་སྤྱི་ལོ་བསྐྱེད་ཁ་བསྐྱེད་བའི་རྩལ་པ་ཡོད་པ་ནི་ཉིད་ཀྱིས་གོ་བེ་ལའི་མོ་བྲང་ཁའི་མིང་ནས་སྤྱི་ལོ་ (༡༢༥༢) ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཚོས་བརྒྱུད་ཉིན་སྤྱིངས་པའི་དབུས་གཙང་གི་དགེ་བའི་གཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་སྤྱིང་བ་ཞེས་པའི་ཐུག་གིས་ནང་དངོས་ཟིན་དུ་གསུང་ཡོད། དེའང་འགྲོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་ཀྱིས།

ཁོང་(གོ་བེ་ལེ་)གི་བྱང་དུ་བེད་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་རང་གི་དོན་གཙོ་བོར་མ་བསྐྱབས་པར་ཁོང་གིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་བབས་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་དང་། སྤང་བ་དང་དོར་བའི་དམིགས་བྱེད་པ། ཚོས་དང་ཚོས་ལྟར་བཅོས་པའི་རྣམ་དབྱེ་མཁས་པར་བྱས་ནས། རྩོན་གྱི་ཚོས་རྒྱལ་ཀྱན་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པའི་བདག་པོ་མཛད་པའི་རྒྱུ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་སྤྱི་ལ་ཕན་པ་དང་། མི་ཕྱི་སྤྱི་ལ་གང་ཕན་གྱི་ཞུ་བ་ཡང་ཡང་བྱས་ནས། ལྷང་དང་ལས་ཀ་བཟང་པོ་ཞུས་ནས་བསྐྱེད་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་གསལ་ཏེ་མཆོས།^[59]

ཞེས་སོགས་འཁོད་པ་དང་། གོང་གི་བཀའ་ཤོག་དེ་ཉིད་དང་མཐུན་པར་གོ་བེ་ལེས་ཀྱང་འཇའ་ས་སུ་ཉིག་མར།

འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། རིང་གིར་རྒྱལ་པོའི་བྲིམས་ལུགས་བཞིན་སྤྱད་ན་འབྱུང་ཡང་། ཕྱི་མ་ཕན་ཚོས་ཀྱི་ལུགས་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་གནང་བའི་དོན་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས། སངས་རྒྱུ་ཤུ་ཕྱི་ལོ་ལམ་འདི་ཡང་དག་པར་མཐོང་ཞིང་། དེ་ཡང་རང་གིས་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོན་པའི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པར་འདུག་པས་དོན་ལ་དབང་བསྐྱེད་བ་ཞུས་ཤིང་། ལྷ་ཕྱིའི་ལས་ཀ་ལུལ་ནས། དགེ་འདུན་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་གཉེར་ལ་བསྐྱོས་པ་ཡིན།^[60]

ཞེས་སོགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིང་གིས་རྒྱལ་པོའི་བྲིམས་ལུགས་བཞིན་སྤྱད་ན་ཚོག་ཀྱང་མ་སྤྱད་པར་འགྲོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་སྤྱེ་མར་བཀྱར་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་ཆེད་ཚོས་ཀྱི་ལུགས་ལ་བརྟེན་པར་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁས་སྤངས་ཡོད་པ་ཡིན།

འདི་ལྟར་འགྲོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་ལ་དབང་སྐྱེད་མཁན་ལ་དབང་བསྐྱེད་བའི་རྩལ་པ་གཞན་སུ་ལའང་མེད་པ་མངའ་བ་དང་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གོ་བེ་ལེས་འགྲོ་མགོན་ཚོས་འཕགས་གོང་དུ་བཀྱར་བ་ནི་དང་གི་རྩལ་ཕྱོགས་པ་དང་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱེ་བ་ཚོས་

[59] ཚོས་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ། (༡༢༥༢ ལྟེན་ལོ་ ༢༣༥)

[60] Song Lian (1976: Ch. 202, 4520).

མ་ཤེས་པའམ་ཡང་ན་དེར་སྒྲུང་མེད་ཏུ་འཛོག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་མཆར་བའི་གནས་སོ།།

དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཐོ།

བོད་ཡིག་ནང་ཡོད་པ།

- ▣ བྱིན་ཆེན་དབྱིན། (༢༠༠༩) ཡོན་ཀྱལ་རབས་ཀྱི་ཏི་ཕི་འགོ་མགོན་འཕགས་པའི་མཛད་རྒྱུ། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
- ▣ གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེངྒེ། (༢༠༡༢) ལྷོ་མ་པ་གསུམ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྣམ་བཤད་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གསལ་བ། ཅ་ཆེའི་དཔེ་སྟུན་དགོན་རིགས་ཁག Vol. GRAM 027. Baudha, Kathmandu: Chodung Karmo Translation Group.
- ▣ ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (༡༩༩༥ ཀ) རྒྱལ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་གནང་བའི་བཀའ་ཡིག་ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ། བོད། ར་པ། Tokyo: Toyo Bunko.
- ▣ ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (༡༩༩༥ ཁ) ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སློའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བསྟུན་དོན། ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ། བོད། ར་པ། Tokyo: Toyo Bunko.
- ▣ ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (༡༩༩༥ ག) རྒྱལ་པོ་གོ་བེ་ལ་སྤྲས་དང་བཅུན་མོར་བཅས་ལ་ཤིང་མོ་ཡོས་སྟགས་ལ་གནང་བའི་བཀྲིས་ཀྱི་ཆོག་བཅད་རྣམས། ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ། བོད། ར་པ། Tokyo: The Toyo Bunko.
- ▣ ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (༡༩༩༥ ང) ཤེས་བྱ་རབ་གསལ། ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ། བོད། ཆ་པ། Tokyo: The Toyo Bunko.
- ▣ ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (༡༩༩༥ ཅ) ཇི་བྱེད་དེ་ཐུར་གྱིས་མལ་ཆེན་གསེར་འོད་སྟོང་ཤག་བརྒྱ་པ་རྣམས་བཞེངས་པའི་མཆོན་བྱེད། ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ། བོད། ར་པ། Tokyo: The Toyo Bunko.
- ▣ ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (༡༩༩༥ ཆ) ཡི་གུང་རྩས་སྟེགས་བམ་བསྟབས་པ་ལ་བཟླགས་པ། ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ། བོད། ར་པ། Tokyo: The Toyo Bunko.
- ▣ ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (༡༩༩༥ ཇ) དབུས་གཙང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་སྤྱིང་པ། ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ། བོད། ར་པ། Tokyo: The Toyo Bunko.
- ▣ ལྷག་ཆང་རྫོང་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ། (༡༩༩༥) རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་། བྱིན་ཏུ་ལུ་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
- ▣ ལྷག་ཆང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། (༡༩༩༦) ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་འདོད་དགའི་བྱ་མཆོ།
- ▣ ལྷག་ལྷ་ཕུན་ཆོགས་བཀྲ་ཤིས། (༡༩༩༩) རྒྱའི་ཡིག་ཆང་ནང་གསལ་བའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། ར་པ་མ་ས་ལ།
- ▣ དབྱིག་གཉེན། (པར་ལོ་མེད།) ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལུང་བྱས་པ། གཤམ་གྱི་བྲ་ཆོགས་ལས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་བ་ ༩ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་བཟུས། <http://tibetan.works/etext/reader.php?collection=tengyur&index=4089#10B>.
- ▣ ཆལ་པ་ཀུན་དགའ་འོ་རྟེ། (༡༩༩༧) དེབ་ཐེར་དམར་པོ། བེ་ཅིན། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
- ▣ ས་སྐྱའི་པཱིཏྱ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། (༢༠༠༩) ལུ་སྟོབ་རྣམས་ལ་སྤྱིང་བ། ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ། བོད། ར་པ། བལ་ཡུལ། རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་གསུང་རབ་དཔེ་བསྟུན་ཁང་།
- ▣ ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན། (༡༩༩༩) འགོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྣམ་ཐར། ལམ་འབྲས་སྟོབ་བཤད། བོད། ཀ་པ། རྟེ་ར་རུན། ས་སྐྱའི་ཆོགས་ཆོགས།
- ▣ རྒྱུ་རིན་ཆེན་སྟེ། (༡༩༩༩) ཡར་ལུང་རྫོ་བའི་ཆོས་འབྱུང་། ལྷ་ས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
- ▣ སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆོན། (༡༩༩༩) ལླངས་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་ཅ་རྒྱུས་པ། ལྷ་ས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།
- ▣ ཨ་ཕྱེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། (༡༩༩༩) ལམ་འབྲས་ཁོག་ཕུབ་བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྱུང་། Two Historical Studies of the Sa skya pa Lam 'bras and Chakrasamvara Traditions, New Delhi: Ngawang Topgay.
- ▣ ཨ་ཕྱེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། (༢༠༡༢) ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཆར་བང་མཛོད། ཅ་ཆེའི་དཔེ་སྟུན་དགོན་རིགས་ཁག Vol. AMAI016. Baudha, Kathmandu: Chodung Karmo Translation Group.

སྐད་ཡིག་གཞན་དུ་ཡོད་པ།

- 📖 Ahmad, Z. (2012). *The Historical Status of China in Tibet*. New Delhi: Aditya Prakashan.
- 📖 Burgan, Michael (2009: 115-33). *Great Empires of the Past: Empire of the Mongols*, New York: Chelsea House.
- 📖 Ch'en, P. H. (1979). *Chinese Legal Tradition under the Mongols*. Princeton: Princeton University Press.
- 📖 Dawa Norbu, 'An analysis of Sino-Tibetan relationships, 1245-1911: Imperial power, non-coercive regime and military dependency, in: B. Aziz; and M. Kapstein (eds.), *op. cit.*, pp. 176-195.
- 📖 Franke, H. (1981). Tibetans in Yüan China. In John D. Langlois, Jr. (Ed.), *China Under Mongol Rule* (pp. 296-328). New Jersey: Princeton University Press.ཀ
- 📖 Heissig, W. (1954). *Zur lamaistischen Beeinflussung des mongolischen Geschichtsbildes*. Wiesbaden: Serta Cantabrigiensia.
- 📖 Jackson, David P. (2013: 241-46). *Sakya Paṇḍita's Letter to the Tibetans: A late and Dubious Addition to His Collected Works*.
- 📖 In G. Tuttle and K. R. Schaeffer (Eds.), *The Tibetan History Reader*, New York: Columbia University Press
- 📖 Lessa, I. (2006). Discursive Struggles Within Social Welfare: Restaging Teen Motherhood. *British Journal of Social Work*. Vol. 36 (2), 283-298.
- 📖 Niàn cháng. Fozu lidai tongzia. Accessed 25th September, 2017, http://www.cbeta.org/result/normal/T49/2036_001.htm.
- 📖 Petech, L. (1993). 'P'ags-pa (1235-1280). In Rachewiltz I. et al. (Eds.), *In the Service of the Khan* (pp. 646-54). Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.
- 📖 Petech, L. (1990). *Central Tibet and the Mongols: The Yüan-Sa-skya Period of Tibetan History*. Rome: Instituto Italiano per il Medio ed Estremo Oriente.
- 📖 Poppe, Nikolaj and John Krueger (1957: 65). *The Mongolian Monuments in hP'ags-pa Script*. Wiesbaden: Otto Harrassowitz.
- 📖 Ratchnevsky, P. (1954). Die mongolische Grosskhane und die buddhistische Kirche. In J. Schubert (Ed.), *Asiatica: Festschrift Friedrich Weller zum 65. Geburtsag* (pp. 489-504). Leipzig: Otto Harrassowitz.
- 📖 Ratchnevsky, Paul and Thomas Nivison Haining (1991: 96-101). *Genghis Khan: His Life and Legacy*. Oxford: Blackwell.
- 📖 Rashid al-Dīn (1971). *The Successors of Genghis Khan* (John A. Boyle, Trans.). New York: Colombia University Press.
- 📖 Rossabi, Morris (1988: 153-76). *Khubilai Khan: His Life and Times*, Berkeley: University of California Press.
- 📖 Sayang, S. (1967). *Erden-yin-tobēi* (John R. Kruger, Trans., Ed.). Bloomington: The Mongolia Society.
- 📖 Shen, W. (2004). Magic, Power, Sorcery and Evil Spirits: The Image of Tibetan Monks in Chinese Literature during the Yuan Dynasty. In Christoph Cüppers (Ed.), *The Relationship between Religion and State (Chos srid zung 'brel)* In *Traditional Tibet* (pp. 189-227). Lumbini: Lumbini International Research Institute.
- 📖 Song Lian et.al. (1976). *The Yuan Shi*. Beijing: Zhonghua shuju.
- 📖 Szerb, J. (1985). Glosses on the Oeuvre of bLa-ma 'Phags-pa: III. The 'Patron-Patronized' Relationship. In B. N. Aziz, & M. Kapstein (Eds.), *Soundings in Tibetan Civilization* (pp. 165-73). Delhi: Manohar.
- 📖 Wang, J. & Nyima Gyaincain (1997). *The Historical Status of China's Tibet*. Beijing: China Intercontinental Press.
- 📖 Wylie, T. V. (2003). *Lama Tribute in the Ming Dynasty*. In McKay, A. (Ed.) *The History of Tibet: Volume 2, The Medieval Period c.850-1895* (pp. 335-340). New York: Routledge.
- 📖 Žamcarano, C.Ž. (1955). *The Mongol Chronicles of the Seventeenth Century* (R. Loewenthal, Trans.). Wiesbaden: Otto Harrassowitz.

གང་ལྟར་ཤེས་རིག་དར་པའི་མི་རིགས་གཞན་དག་རི་བཞིན། རང་ཅག་གངས་ཅན་པ་ལ་མཚོན་ནའང་། ཆོ་འཕྲུལ་སྒྲོན་ལམ་དང་།
ས་ག་ཁྲ་བ་སོགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་ཆེན་མང་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་དུས་ཆེན་ཡང་ལོ་སར་དང་
། ཞོ་སྒྲོན་ཉུ་བུ། ད་རུང་ཡུལ་ཡུང་སོ་སོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟ་རྒྱག་མདའ་འཕེན་དང་། སྤྱ་ལེན་གར་ཅིད་ཀྱི་དུས་ཆེན་སྤྲ་ཚོགས་ཡོད་པ་
ཀུན་གྱིས་མཁུན་གསལ་ལྟར་རེད། དུས་ཆེན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆེ་ཤོས་གང་ཞིན། ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དུས་ཆེན་ཁག་གི་དང་པ་དང་
འབྲེལ་ཏེ་སྤྱང་ཅི་ཞུ་མཁན་མང་བ་དེའོ། ། དེ་ཡང་ཡེ་ཤུའི་འཁྲུངས་སྐར་ཉུ་བུ་ནི། ལུབ་ཕྱོགས་པའི་རིག་གནས་དང་རྒྱ་འབྱོར་གྱི་
ཤན་ཉོལ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ཆ་འཛམ་གླིང་གླིང་དུས་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་བྱེད་པས། དང་པ་དང་མ་འབྲེལ་བར་སྤྱང་ཅི་ཞུ་མཁན་
ལོས་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་ཆེན་པལ་མོ་ཆེ་ནི་དང་པས་གཞི་བྱས་ཏེ་དགེ་སྦྱོར་སྦྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
ནས་སྤྱང་ཅི་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞིན། དང་ལྷན་སོ་སོའི་སེམས་སུ། ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་ཆེན་གྱི་ཉིན་མོ་དེ་གཞན་གྱིས་
ཚབ་བྱེད་མི་སྦྱབ་པའི་ཉིན་མོ་ཞིག་ཏུ་འཛིན་པས་རེད། དཔེར་ན། བར་པ་ཆོས་ནི། ས་ག་ཁྲ་བ་དང་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་དག་གི་
འདས་མཚོན་གྱི་ཉིན་ལ་དགེ་བ་བསྐྱབས་ན་འགྱུར་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེས་ན་མདོ་སྤྲད་ཀྱི་ཡུལ་ཡུང་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཁ་སང་རྟ་ཁྲའི་ཆོས་ཉེར་ལྟར་བཅིས་ཏེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འདས་མཚོན་ཆོགས་
ཀྱི་འདུག་ཆོགས་བསགས་དགེ་སྦྱབ་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་འདུག་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྲ་ཐོག་སོགས་སུ་དེར་རབས་ཀྱི་འགོ་ལྟགས་བཞིན་མཁས་
པ་སྡེ་མ་རྗེས་དྲན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཙོང་ཁྲའི་མཁས་པ་ཡང་ཡོད་སྐད་འདུག་འོན་ཀྱང་མདོ་སྤྲད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་ཤས་དང་། མདོ་སྤྲད་དང་
དབུས་གཙང་ལ་མཚོན་ན། ཁ་སང་ནི་ཁྲ་དགུ་པའི་ཆོས་ཉེར་དུག་ཡིན་པས་རྟ་ཁྲའི་ལྟ་མཚོན་ལ་ད་རུང་ཁྲ་གཅིག་ཏག་ཏག་ཡོད་
པ་རེད། སྐབས་འདིར་ངའི་ཡིད་ལ་དྲི་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། ཡང་སྟིང་རྟ་ཁྲའི་ལྟ་མཚོན་ག་དུས་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་དེའོ། ། རྗེ་ཙོང་ཁ་
པ་ཆེན་པོ་སྐུ་གསལ་གསུང་པའི་ཉིན་མོ་ནི་གཅིག་ལས་གཉིས་ཡོད་སྲིད་ཀྱི་མ་རེད། བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་མཁས་གྲུབ་སྡེ་མ་ཀུན་
ལའང་དེ་བཞིན་རེད། དང་པ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཅིག་ལ་མཚོན་ན། གཅིག་ལས་གཉིས་ཡོད་མི་སྲིད་པའི་དུས་ཆེན་ཞིག་ཐེངས་གཉིས་
ལ་བྱུང་ཆོ། ཡང་སྟིང་གང་ལ་ཡིད་རྟོན་དགོས་པ་རེད། དགེ་བ་བྱས་ན་འགྱུར་ཡོད་པའི་ཉི་མ་དེ་གང་ཡིན་པར་ཅི་དགོས་པ་རེད།
དེ་ནི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ།

གལ་ཏེ་བྱིད་ཀྱིས། “ཁྱད་ཡོད་པ་མ་རེད། སོ་སོའི་སེམས་ལ་རག་ལས་ཀྱི་རེད” ཅེས་མགོ་བདེའི་ལན་ཞིག་འདེབས་སྲིད་མོད། དེ་
རིང་ཆོས་གཅིག་ཡིན་ན། སང་ཉིན་ཆོས་གཉིས་ཡིན་དགོས་པ་དང་། སྤུལ་ཁྲ་དང་རྟ་ཁྲ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་པལ་བ་
འདི་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྲིད་དུ། སྐད་ཆ་དེ་ནི་སྟིང་པོ་མེད་པའི་མགོ་སྐྱོར་གྱི་གཏམ་ཙམ་སྟེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རྟ་ཁྲའི་ནང་གྲོངས་པ་ཡིན་
ན། སྤུལ་ཁྲའི་ནང་གྲོངས་པ་མིན་པ་བདེན་དོན་ཉིད་དུ་འདོད་དགོས་པས། གང་བྱས་རུང་ཆོག་པའི་རྣམ་གཞག་སྒྲོར་མི་ཤོང་བ་དེ་

དག་གིས་རང་མགོ་མ་སྐྱོར་ཞིག་གཞན་དུ་ན་ལོ་སྤྱིལ་པོའི་ཉི་མ་རེ་རེ་རྟ་ཟླའི་ལུ་མཚན་དུ་སྤྲུས་ཀྱང་མི་ཚག་པ་ཅི་ཡོད།

སྤྱིར་བཏང་རང་རེ་བོད་ཀྱི་ཕྱིས་གཅིག་གྱུར་བྱུང་ན་ཕན་ཚབས་ཆེ་ཞུས་ཆོ། དེ་ནི་སྤེར་གཅོད་ཀྱི་སྐད་ཆ་དང་། རྟོགས་ཞེན་གྱི་གཏམ། ཁ་སྔོན་མ་ཚུགས་པའི་ལབ་དོལ་ལྟ་བུར་གསུང་མཁན་རབ་དུ་མང་། རྩོམ་བཤད་ན། ཡི་གེའི་འདས་ལོ་ལྟར་བཅིས་པའི་ཕྱིས་གངས་དེ། ད་ཆ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྩབ་རྟོགས་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་སྤྱི་ཟུང་འཛམ་སྤྱིར་སྤྱིའི་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཕྱིས་ལྟ་བུར་ཆགས་འདུག་ཀྱང་། གཅིག་གྱུར་ཆེ་བའི་ཕྱིས་དེས་མིའི་རང་དབང་ལ་གནོད་རབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཅི་ཡང་མ་ཐོས། འོན་ཀྱང་དེ་རིང་དེའི་སྐྱོར་མི་སྤྱིར་། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཆ་ཞོགས། འཛམ་སྤྱིར་ཡུལ་གྱ་སོ་སོའི་བོད་རིགས་ཐམས་ཅད་དང་། དབུས་གཙང་དང་ཁམས་རྟོགས་ཆ་ཚད་གིས་བོད་ཕྱིས་གཞིར་བཞག་སྟེ་སོང་བུང་། ཨ་མ་དོ་པས་རྒྱ་ནག་ཞིང་ཕྱིས་ཀྱི་ལར་ཞེན་མ་ཤོར་བ་བྱས་ན་འགྲིག་གི་རེད། ལོ་སར་ནམ་གཏོང་ནི་རང་མོས་རང་དབང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སྟོས་ཐེད་རེད།

དེ་རིང་ངས་ཁྱེད་འདོད་པ་ནི། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་འདས་མཚན་ནམ་ཡིན་ཏན་ཏན་ཞིག་གསུངས་རོགས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་རྒྱ་བོད་སོག་གསུམ་དང་། འཛམ་སྤྱིར་ཡུལ་རྟོགས་སོ་སོར་བཞུགས་པའི་རྗེ་ལྷ་མར་དད་གུས་ཅན་ཆོའི་སེམས་སྤྱོད་དག་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། དེས་ཀྱང་མི་ཚད་ས་ག་ཟླ་བ་ནམ་ཡིན་ཡང་གཏན་ཁེལ་གནང་རོགས། ས་ག་ཟླ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། ཟླ་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་ནང་སྟོན་པས་འབྲངས་འདས་ཐེངས་གཉིས་རེ་གཉིས་རེ་མཛད་པར་ཁས་ལྷངས་པ་ཡིན་པས། ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤྱིར་པའི་ནམ་གཞག་ངོ་ཆ་དགོས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ནི། རིགས་པའི་སྟོན་པའི་རྗེས་འཇུག་ཡིན་ཟེར་མཁན་ཆོས་ཁས་ལེན་པའི་གནས་ག་ལ་ཡོད། སྟོན་པའི་མཛད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་། འབྲངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་ཀྱང་མི་མཐུན་པ་མང་བས་གཏན་ཁེལ་བྱ་མི་རུས་ཟེར་ན། བདེན་དུ་ཚུགས། ཁུར་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ནི་བྱུང་རབས་ཉམས་ཞིབ་པ་ཆོས་མ་ཐེག་ན། བོད་ཀྱི་ཕྱིས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོས་ཁྱག་ཐབས་ཡོད་རྒྱ་མ་རེད། འོན་ཀྱང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ནི་ཅི་ཞིག་སྤྲུས་ཀྱང་ཆག་པའི་འཇའ་ཆོན་གྱི་སྟོན་དེར་མི་བརྟུག་རོགས། ཁོང་ནི་མི་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་སྟོན་དུ་ཤ་ཁྲག་གི་ཕུང་པོ་རང་མཚན་པ་ཅན་ཞིག་དུ་བྱོན་པའི་བོད་མི་ཞིག་རེད། མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་ལ་མཁས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞིག་རེད། མི་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་བསྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་ལ་འབྲངས་སྐར་གཉིས་ཡོད་མི་སྤྱིར་ལ། འདས་མཚན་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་མི་སྤྱིར་པས། ད་ནི་སྤྱི་མའི་རྒྱུ་ཕུང་སྤྱངས་ནས་མི་སྔོན་པར་ཁོང་སྤྱི་འདས་པའི་ཉི་མ་ནམ་ཡིན་གསལ་པོ་གསུངས་རོགས། མཐའ་དཔྱོད་དང་བཅས་གསུངས་རོགས།

དེས་ག་ལ་ཚད། གཡུང་བྱུང་བོན་དང་། ཉིང་མ། བཀའ་རྒྱུད། རྩོ་ནང་། ས་སྤྱུ། དགེ་ལུགས་སོགས་བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་གྲུན་ལ་ཡང་། དེ་བཞིན་དུ་འབྲངས་འདས་ཀྱི་ཉི་མ་གཉིས་རེ་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པའི་རང་རེའི་རྒྱུན་དེའི་མཇུག་བརྩས་ན་ལེགས་པས། སྤྱད་བྱིན་གང་ཡིན་གྱི་ལན་གསལ་པོ་གནང་རོགས།

ཀྱ་ནག་ཁིང་ཕྱིས་ལ་ལར་ཞེན་ཆེ་བ་རྒྱལ་གྱི་ལྷགས་འདི་བདེན་ཆོ། ཞིབ་ཤ་གསུངས་དང་། ང་ལྟ་བུ་ཕྱིས་མི་ཤེས་པ་ཆོད་འབྲུལ་
བ་སེལ་རྩས་པར་མ་བཟད། རྒྱལ་མཆོག་བདག་ཉིད་ཆེན་མོ་དང་། སྤྲན་རིའི་ཁྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། རྩ་འབྱུར་བསྟན་བདག་མཆོག་ས་
སྒྱུ་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་མཆོག་རྩོམ་བསྟན་བདག་རིན་པོ་ཆེ། དགའ་ལྡན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཆོས་རྒྱུད་སོ་
སོའི་བླ་ཆེན་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རབ་རྩ་མང་པོས་ཀྱང་། ཆོས་རྒྱུད་གྲུབ་མཐའ་རང་རང་གི་དམ་པ་སྟོན་མའི་འདས་མཆོད་
སོགས་ཕྱི་ནོར་ཤ་སྟག་གནང་སྟེ་བཞུགས་འདུག་པས། ཁོང་རྣམ་པར་ཡང་འབྲུལ་བ་སེལ་རྩས་པའི་འགྲེལ་བཤད་གསལ་པོ་ཞིག་
ཞུ་དགོས་འདུག་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད།

ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རྩས་ཆེན་ཁག་ལ་ཅི་ཡང་མི་བྱ། ཅི་བྱེད་སོ་སོའི་རང་དབང་ཡིན་རྒྱུ་རེད། འོན་ཏེ་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་
རྩས་ཆེན་ཁག་ནི་དད་པ་དང་འབྲེལ་ཡོད་པས། དད་པའི་གནད་དོན་ལ་མགོ་སྐྱོར་གཏན་ནས་མི་རུང་བ་བྱེད་ཅག་གིས་ཀྱང་ལོས་
མཁྱེན་རེད། དེས་ན་ལོ་གཅིག་གི་ནང་བླ་མ་གཅིག་ལ་འདས་མཆོད་གཉིས་ཡོད་མི་སྲིད་པ་ཁོ་བོས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གིས་
བསྐྱབས་རྩས་ན། གཉིས་ཀའི་ནང་གི་གང་བདེན་བྱེད་ཆོས་གསུངས་པར་འཆལ།

གོ་སྐོས་སྟུ། ལོ་ཤས་སྟོན་ལ། ངའི་པ་ཡུལ་གྱི་དགོན་པ་འགས་པོད་ཕྱིས་དང་ཁིང་ཕྱིས་གཉིས་ལས་གང་ལ་གཞི་འཛིན་པའི་གྲོས་ཐག་
མ་ཆོད་པར་བཞེན། དགོན་བདག་གི་སྟན་བུ་ཞུས་པ་ན། དགོན་བདག་གི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། སྤྲད་ཕྱིན་ཁིང་ཕྱིས་ལྟར་བྱོས་ཞེས་བཀའ་
ལན་གནང་བར་བྲགས། གཏམ་དེ་བདེན་ན། མདོ་སྤྲད་པ་ཆོ་རྒྱ་ནག་ཁིང་ཕྱིས་ལ་ཞེན་པ་དེ་འདྲ་ཆེ་བར་བསམ་ཆོ། “བོད་ཀྱི་རིག་
གནས་ནི་རྒྱའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་ཡང་རྒྱ་མཁོན་མེད་པ་ཞིག་མ་རེད་སྟུ་མོ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོའི་ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༢༥ དང་བོད་ཟླ་ ༩ པའི་ཆོས་ ༢༧ ལ་བྱིས།

ཙུང་པ་ཀུན་ཡོད་མི་བརྗེད་པར་གྱིས།

བོད་ཅིས་གཅིག་གྱུར་ཐང་རུ་བསམ་ཚུལ་འདོན་མཁན་ཀུན་ལ་སྤུལ་པ།

གཅིག

ཉིན་ཤས་སྔོན། ཐུན་གྱིས་དགའ་ལྷན་ལ་མཆོད་ཀྱི་རུས་ཆོས་སྒོར་ལ་ཚོམ་བྱུང་ཞིག་བྲིས་པ་དེར། དཔྱོད་ལྷན་མང་པོས་ཞལ་མཆིད་གྱི་མེ་ཏྲག་ཅི་དགར་སྒྲོས་སོང་། ངས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་རུས་ཆེན་ཁག་གཅིག་གྱུར་མ་བྱུང་བའི་དཀའ་ངལ་ཅན་ལས་མ་ཞུས་ཀྱང་། ཁོང་ཅག་གིས། བོད་ཅིས་གཅིག་གྱུར་བྱ་རིགས་མིན་དང་། བོད་པས་ཅིས་གང་གཞིར་འཛིན་རིགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐད་བཟོ་སྒྲིང་མཛད་བྱུང་། ཐུགས་ཁག་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་གཉིས་སོ་སོར་དགར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་རུ་གྲུབ་འདུག་པས། དེའི་ཐད་ནས་རྟོག་གི་འཆར་སྒོ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྒྲར་ཡང་བཟོ་བར་འདོད་དོ།

དེར་གི་བོད་ཀྱི་གནས་སྤངས་ལ་གཞིགས་ན། རིག་གནས་ཀྱི་སྐོན་ནས་མི་རིགས་ཐུན་མོང་གི་ངོ་བོ་དང་ཆིག་སྒྲིལ་གྱི་ལམ་འཛོལ་རྒྱ་ཤིན་རུ་གནད་ཆེ་བར་སྒྲུང་ན། ཅིས་གཅིག་གྱུར་དང་རུས་ཆེན་གཅིག་གྱུར་ནི། བོད་མི་ཀུན་གྱི་རིག་གནས་ཀྱི་གཞི་ཆ་གཅིག་པའི་ཚུལ་མཆོན་བྱེད་གལ་ཆེན་ཞིག་རུ་ཆགས་ཡོད་པས། དེ་ང་ཆོའི་སྒྲིང་གཞི་ཞིག་རུ་ཆགས་དགོས་པའི་གནད་ཀྱང་དེར་ཡོད། འགའ་རེས། གཅིག་གྱུར་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་སྒྲེར་གཅོད་ཀྱི་སྒྲོས་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས་མ་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་མོད། མི་སོ་སོའི་གཏམ་བཤེད་དང་། དད་མོས། བསམ་ཚུལ། དགའ་སྟོགས། འཆར་སྒྲུང་སོགས་ནི་གཅིག་གྱུར་གཏན་ནས་མི་འོས་པ་ཅི་བས་བདེན་མོད། རྒྱུས་བྱ་སྒྲེར་གྱི་རང་དབང་ལ་དོ་སྟོན་མི་འབྱུང་བ་སྔོན་རུ་སོང་བའི་སྒོ་ནས། མི་རིགས་སྒྲིའི་ཐུན་མོང་གི་ངོ་བོ་དང་ཆིག་སྒྲིལ་ཡང་གོང་འཕེལ་གཏོང་འོས་ཏེ། གཞན་རུ་ན་རེས་དོན་གྱི་སྟོབས་དང་ལུས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་འབྱུང་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་འོ་སྒོལ་གྱི་མི་རིགས་འདིའི་ཐུན་མོང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཡི་གེ་དང་། གོམས་སྟོལ། རིན་ཐང་ལྟ་བུ་སོགས་རིག་གནས་ཁོ་ནའི་སྟོན་པ་

ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏུས། རྟོད་མངའ་རིས་ནས་བཟུང་སྤང་བྱུང་མོ་ཆོ་བ་རོང་གི་བར་གྱི་གངས་ཅན་པ་རྣམས་གཞི་གཅིག་ཏུ་སྒྲེལ་
བའི་རིག་གནས་ཀྱི་གསེར་ཐག་དེ་དག་ལས་སྤོར་ཆད་ཏུ་འཇུག་མི་ཅུང་བས། དེ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་སྣ་ཚོགས་ལའང་ཆོར་
སྤང་སྒྲེན་པོས་དབྱད་རིགས་སོ། ། དེང་སྐབས་ཨ་མདོ་པ་ཁག་ཅིག་གིས་ཡུལ་དབུས་དང་ཁམས་ཚྭ་གས་དང་། བྱིའི་ཡུལ་གྱ་སོ་སོའི་
བོད་རིགས་སྤུན་ཟླ་ཀུན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིས་ཤིག་ཆད་མར་འཛིན་བཞིན་པ་འདི་ནི། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་རྩ་ལྷག་གཅིག་ལ་
གས་ཆག་གཏོང་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་སྲིད་པས། དེ་ལྟས་བཟང་པོ་ཞིག་མ་རེད་སྟེ།

ཁ་ཅིག་གིས། ཕྱིས་གཅིག་གྱུར་ཡོང་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ། མདོ་དབུས་ཀྱི་གནམ་གཤིས་ཀྱི་བར་ཐག་བསྐངས་པ་ནི་མ་བཞག་
པའི་གཏམ་ཅན་སྟེ། བྱིའི་ལྗོངས་ཞིང་ཆེན་ཁག་ལ་གནམ་གཤིས་ཀྱི་བར་བྱང་ཏ་ཅང་ཆེ་བས། སོ་ནམ་གྱི་དུས་ཚོགས་ཀྱང་ཡོངས་
སྤུ་ཐ་དད་ཡིན། ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དབུན་དུས་སྤྱི་ལོ་ཉོག་སྒྲིའིང་། ས་ཚྭ་གས་རིས་འགར་དབུན་དུས་སྤུ་ཁ་བ་བྱ་གང་ཅན་རེ་
ལྷུང་གི་འདུག་འོན་ཀྱང་ཁོ་ཆོ་ཀུན་གྱིས་ཕྱིས་གཅིག་ལ་བྱེད། སྐབས་མི་བདེ་བའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་སྤྱི་མེད་ཅིང་། ཕྱིས་གང་ལ་གཞི་
འཛིན་རིགས་པའི་ཚོད་པའང་མི་གནས་སོ། །

བོད་ཡུལ་ལལ་མོ་ཆེ་བྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་ཆ་སྟོན་མིང་སྤུན་སྟོང་འཕགས་པས། མདོ་དབུས་ཀྱི་ས་བབས་ནི་རྩ་བའི་ཆ་ནས་འདྲ་བ་
ཡིན། དེས་ན་ས་བབས་ཀྱི་དབང་གིས་ཨ་མདོ་ལ་བྱ་ཕྱིས་འཚམས་སོགས་ནི་གྲ་ཚོན་གྱི་ངག་ཏུ་ཟད། གནམ་གཤིས་ཀྱི་མཐུན་ཆ་
ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བསྒྲིགས་དགོས་ན། དབུས་ཀྱི་ནག་ཆུ་དང་། ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ཤུལ། མདོ་སྤང་གྱི་མགོ་ལོག་སོགས་ཅུང་འདྲ་ལ། དབུས་
ཀྱི་ཀོང་པོ་དང་མདོ་ཁམས་ཀྱི་བྱུང་རོང་སོགས་ཅུང་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི། ཨ་མདོའི་ཡུལ་གྱི་གནམ་གཤིས་དང་། དབུས་གཙང་ཚྭ་གས་ཀྱི་
གནམ་གཤིས་ཞེས་སོ་སོར་དབྱེ་བ་ནི་བཞག་མི་བཟོད་པའི་རླུན་ཏུ་མཐོང་། ཆོས་སྤེ་ཆོ་དབྱར་གནས་ལ་བཞུགས་པའི་དུས་འགྲིག་
མིན་ལ་ཡང་གནས་ལུགས་དེ་ལས་གཞན་མི་དགོས་སོ། །

ཕྱིས་གཅིག་གྱུར་གྱི་དགོས་པ་ནི། ལས་ཀྱིས་རིགས་མཐུན་དུ་སྒྲེས་པའི་སྤུན་ཟླ་ཀུན་གྱིས་དུས་ཆེན་མཉམ་ལོ་དང་ལོ་སར་མཉམ་
གཏོང་བྱེད་ཐུབ་པའི་དགེ་མཚན་དེ་ཡིན་གྱི། སོ་ནམ་དང་འགྲོག་ལས་སོགས་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་ལུང་གི་གནས་སྤངས་དང་མཐུན་
པར་སོ་སོར་བསྐྱབ་ཅུང་སྟེ། སྤུ་ཞིག་གིས་སྤངས་འཛིན་བྱེད་དམ།

གཉིས།

ལ་ལས། བོད་ཕྱིས་ལ་གཞན་གྱི་གན་ཞུགས་རབས་སོགས་སྤིང་སྟེ། ཤུགས་ནས་ཨ་མདོའི་བྱེད་སྤངས་དེ་འགྲིག་པར་སྐྱབ་ཀྱི་འདུག་

མོད། མི་རིགས་གཞན་པའི་ཕྱིས་ཀྱི་ཤན་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིས་ཤིག་སུ་ལའང་ཡོད་ཚད་མི་འདུག་པས། དེ་ཉིད་མི་རིགས་གཅིག་གིས་
ཕྱིས་གཉིས་ལག་ལེན་བྱེད་འོས་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཐབས་བྲལ།

དཔེར་ན། རྒྱ་ནག་གི་སྐར་ཕྱིས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ཉི་མཱ་གཟའ་འཛིན་སྐོར་ལ་ཨ་རབ་དང་བྱུང་ཕྱགས་པའི་ཕྱིས་ཀྱི་ཤན་མ་ཕྱིར་
རིམ་པར་ཐེབས་པར་སྒྲ། སྐར་རྒྱའི་ཕྱིས་པ་ཚོས་སྐབས་དང་སྐབས་སུ་མཛུགས་སྒྲིལ་འཛིན་སྐོར་ལ་བྱུང་བཞིན་པ་ལ། ཕྱིས་སུ་ཕྱིས་
ཀྱི་རིག་བྱེད་ལ་མཁས་པའི་ཡོ་རོབ་ཀྱི་ཚས་སྤེལ་པ་ Johann Adam Schall von Bell (汤若望) སྐབས་ཀྱི་དྲིན་ལས་སྐར་ཕྱིས་རེ་ལེགས་
སུ་བཏང་བར་གྲགས།

དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱིས་ལའང་ཕྱི་རིག་གི་ཕྱིས་ཀྱི་ཤན་ཐེབས་ཕྱོད་སྟེ། གཟའ་བདུན། ཁྲིམ་བཅུ་གཉིས། རྒྱ་སྐར་ཉེར་བརྒྱད། རྩ་
གཅན་དང་། རུས་མེ་སྐབས་ཀྱི་གཞུགས་དང་། རྒྱ་སྐར་སྤྱད་དཔེ་ཐང་། སྐར་འབྲས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་གར་དང་ཕྱི་རིག་གཉིས་གཅིག་
མཚུངས་རེད་ཅེས་མཁས་དཔེ་དག་ཚོས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་རེད། ཡང་གནའ་པོའི་ཕྱི་རིག་གི་སྐར་ཕྱིས་ལའང་ཨེ་རིབ་ཀྱི་ཕྱིས་
རིག་གི་ཤན་ཞུགས་ཕྱོད་བ་སྐབས་ནི་འཛིག་ཉེན་སྤྱིའི་ཤེས་རིག་འཕེལ་ཚུལ་ཅུམ་ལས་མ་འདས་སོ།

སྤྱིར་མི་རིགས་སོ་སོའི་ཕྱིས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དེ་ཕན་ཚུན་ལ་ཤུགས་ཀྱིན་རེ་ལྟར་ཐེབས་ཚུལ་སྐབས་སུ། ཞིབ་འཇུག་ཁོ་ན་ལྟར་ལེན་
མཁན་ཚོས་དབྱེད་ན་གྲུབ་དོན་རྣམས་ཚོགས་ཡོང་སྤྱད་ལ་ཡོང་ནའང་འགྲིག་མོད། བོད་པ་ཚོར་གཅིག་ཟུར་གྱི་ཕྱིས་ཤིག་དགོས་མིན་
དང་། དགོས་ན་དེ་གང་ལ་བྱ་སྐབས་ལག་ལེན་གྱི་ལམ་ཕྱོགས་ཚད་སྐབས་ནི། ཕྱིས་རང་སྤྱོད་གི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་བར་དབྱེད་བཅུད་
ན་འབབ་ས་མི་རག་པའི་སྐོར་འབྱུང་བས། གཙོ་བོ་དགག་དགོས་ཀྱི་གནད་ལ་གཞིགས་ཏེ་ལམ་གྱི་རིམ་པར་དབྱེད་དགོས་སྟུམ།
དེས་ན། ཞིབ་འཇུག་གི་ངོས་ནས་སྤྱོད་ཚེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། ལག་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་ནི། ད་ལྟ་བོད་རང་གི་ཐུན་མིན་
གྱི་ཕྱིས་སུ་ཆགས་ཤིང་འཛིག་ཉེན་ནའང་བོད་ཕྱིས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་བོད་ཕྱིས་སུ་འདོད་རིགས་ལ། ཨ་མདོ་པས་རྒྱ་
དང་མཉམ་པོར་ཅི་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་སྤྱི་ཅུ་ཕྱིས་སུ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པ་དེ་ནི་བོད་ཕྱིས་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པར་འདོད་
རིགས་སྟུམ་མོ།

གསུམ།

བོད་མྱོངས་སྤྱོད་ཕྱིས་ཁང་གིས་བཏོན་པའི་ལོ་ཐང་དེ་བོད་མི་ཀུན་གྱིས་ཅི་འོས་པ་ཞིག་མིན་ཚུལ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསུངས་པ་དེ། ཐུན་
གྱི་སྤྱོད་པོར་ཁྱོད་ནས་བབས་མ་སོང་།

རྒྱུ་རྒྱུ་བ་ཆེན་མོ་དང་། སུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ། སུག་པ་ལྷན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ལོ་ཆེན་

ཉམས་སྒྲི། ཕྱི་སྤྱི་དུས་དང་སྐུ་སྐྱེ་མཆོ་སོགས་བོད་ཀྱི་སྐར་ཅིས་རིག་པའི་ཡབ་ཆེན་དག་གི་བཀའ་བྱིན་ལས་སྤྱི་དུས་པའི་གཙུག་ལག་
འོད་པོ་ཆེ་དེའི་རྒྱན་འཛིན་ཕྱིར་དང་། གཞུང་ས་རང་ལ་སྤྱན་ཅིས་ཁང་ཞིག་དགོས་པར་གཟིགས་ནས། ལོ་རྒྱུ་གསུམ་པ་
ཆེན་པོས་རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་མེ་འབྲུག་(ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༦) ལོར་“བོད་ལྗོངས་ལྷ་ས་སྤྱན་ཅིས་འགྲོ་པན་སྤྱིར་”བཙུགས་ཤིང་། དེར་ཅེ་
བྱུང་མཁུན་རབ་ཞོར་བྱ་དབྱེད་འཛིན་དུ་བསྐྱོས་པས། ཁོང་དང་ཕྱག་རོགས་རྣམས་པའི་སྤྱགས་རྩེ་ལས་བོད་ཀྱི་སྤྱན་ཅིས་གཉིས་ཀའི་
ཐད་ཀྱབ་འབྲས་བཟང་པོ་སྐྱབས་པར་གྲགས།

དེ་ནི་བོད་ཀྱི་དབང་ཐང་ཆེས་མཐོ་བའི་སྤྱན་ཅིས་ཁང་གཅིག་སུ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱན་འཛིན་མཁན་ནི་དུ་ལྷའི་བོད་
ལྗོངས་སྤྱན་ཅིས་ཁང་འདི་ཉིད་ལགས་ན། དེ་ནས་བཞོན་པའི་ལོ་ཐོ་དེ་བོད་མི་ཀྱུན་གྱིས་ཅེ་ཆོག་ཆོག་མ་རེད་དམ། དེ་ལས་གཞན་
དུ་ཀྱན་གྱིས་ཅེ་འོས་པ་ཞིག་དུང་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་འདུག་གམ། དེས་གནས་ཏེ་གོ་མ་སོང་ལགས།

ང་ཆོས། བོད་པའི་གཙུག་ལག་ཀྱན་གྱི་ཙ་བ་ཡུལ་དབྱུང་སུ་ཡོད་ཚུལ་མ་བརྟེན་པའི་སོག་ནས་ཤེས་རིག་གི་རྒྱན་བཟུང་ན། སྐར་ཅིས་
ཙམ་དུ་མ་ཟད། སོ་བྲང་གི་རིག་གནས་དང་། སྐྱུ་དྲག་གི་རིག་གནས། དཔོན་པའི་རིག་གནས། དམངས་སྤོལ་རིག་གནས། གར་དང་
རོལ་དབྱངས། ལག་ཤེས་བཟོ་རྩལ་སོགས་ཡོན་ཏན་རིག་བྱེད་ཐ་དག་ཙ་བ་བཏན་ལ་ཅེ་མོ་རིང་བ་ཞིག་ཡོད་པེས་ཀྱང་། དེང་སང་
མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཡུང་གྲོག་མོར་པ་འདྲ་བ་ཆོའི་ནང་དུ་གནས་སྐབས་རིང་ཙམ་འབྲི་མཁན་ཁ་ཤས་བྱུང་བ་དང་། སྤོབ་གྲ་འགའ་རེ་
ཚུགས་པ། གྲ་ཆོགས་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་ཙམ་གྱིས་སྤོལ་པ་སྤྱེས་ཏེ་ཙ་བ་དང་ཉེ་བ་བརྟེན་ནས། རང་གི་ཡུང་པ་ནི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་
གི་རོ་ཆབ་ཡིན་པ་འདྲ་བའི་སོ་ཤེད་རོལ་མཁན་རེ་འགའ་འདུག་མོད། ཚུལ་དེ་ནི་མཁས་པ་སྤྱགས་ཁེལ་བའི་གཞི་དང་། བདག་
ཉིད་འཕུང་བའི་སྒྲ་འདྲན་ཞིག་གོ།

ཅུང་ཞིབ་པར་བཤད་ན། རང་གི་དཔལ་ཡོན་གྱི་ཙ་བའི་གནས་ལ་གུས་བཀུར་ལྷག་པར་བྱ་བ་ནི། བོད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་འཇིག་
ཉེན་སྤྱིའི་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤོལ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཉིད་རང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་མཆོག་དང་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཅེ་ཡི་འདུག་རང་གི་དཔལ་
ཡོན་གྱི་ཉེ་བའི་གྲོང་ལ་ཡུལ་དབྱུང་ཞེས་འབོད་པའི་ཚུལ་ལ་ཤར་སྤྱོད་པ་པལ་ཆེར་མཐུན་པ་འདྲ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་པས་མ་
རྩ་རྩ་སོགས་ལ་ཡུལ་དབྱུང་ཟེར་བ་དང་། རྒྱ་ནག་པས་ལོ་དབྱང་ནས་ཁེ་སྤྱང་བར་གྱིས་ཆ་དག་ལ་ཡུལ་དབྱུང་ཟེར་བ་དང་། བོད་
པས་ལྷ་ས་སོགས་ལ་ཡུལ་དབྱུང་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

དེས་ན་ཡུལ་དབྱུང་སོ་སོ་ལས་གྱིས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཡལ་ག་རྣམས་ཕྱིས་སུ་འདབ་ལག་རི་ཙམ་རྒྱས་ནའང་། མི་རྣམས་རང་རང་
གི་དཔལ་ཡོན་གྱི་ཙ་བའི་ཡུལ་དེར་དགའ་གུས་ཆད་མེད་ཅིག་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ནི་ཤིན་དུ་མཛོས་པས། དེ་གཏོར་རིགས་པ་

མ་ཡིན་ནོ། ། དཔེར་ན། འཛམ་གླིང་སྤྱོད་མཐའི་ཁ་ཆེ་པ་ནམས་དཀའ་བ་བྱད་བསད་གིས་མེ་ཁ་རུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། ཡུལ་
གྲུ་སོ་སོའི་ནང་པ་ནམས་རྒྱ་གར་དོ་རྗེ་གདན་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། མཐའི་བོད་མི་ཚོས་ལོ་རྒྱུ་དུ་མར་རྒྱང་ཕྱག་འཚལ་ནས་ལྷ་
སར་འགྲོ་བཞིན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚན་གཅིག་ལ་ཐུག་ཡོད།

འཇར་མན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་ཉེ་ཀེར་གྱིས་ཀྱང་། “ལྷ་རིག་ཅེས་པའི་མིང་འདི་ཐོས་ཆོ། ཡོ་རོབ་གྱི་མི་དཔྱད་ལྷན་ཆོད་སེམས་སུ་པ་
བྲིས་གྱི་སྤང་བ་ཞིག་ངང་གིས་སྒྲིུ་གསུངས་པ་ལྟར། ཅུབ་གྱི་གཙུག་ལག་སྤྲུ་བ་ནམས་གནའ་བོའི་ལྷ་རིག་དང་རོམ་ལ་ཞེ་ཆིས་སྒྲ་
ལྷག་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། ལོ་རོ་བརྒྱ་ཉིད་རིང་འཛམ་གླིང་གང་སར་ཐོར་བའི་ཡ་རུ་དྲུ་པ་ནམས་ཕྱིར་འཛོམས་ནས་སྟོབས་ཤུགས་ཆེག་
སྒྲིལ་སྟོས་སྟོག་བསྟོས་ཆེན་པོས་འཛིངས་ཏེ། ཨ་རབ་པ་ཆོད་ལག་ནས་རེ་རུ་ས་ལིམ་རྩུར་འཕྲོག་དོན་གྱི་གནད་ཀྱན་ཀྱང་ཤེས་རིག་
གི་རྩ་བ་དང་ཉེ་བ་དང་ཡུལ་དབྱས་ཞེས་པའི་དོན་དེར་ཐུག་ཡོད།

རྒྱ་མཚན་དེ་འདྲའི་དབང་གིས། རྒྱའི་གནའ་བོའི་སྤྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་དར་པའི་ཉེ་བ་ནམས་ལ། ཁོང་ཚོས་ཀྱང་ཡུལ་དབྱས་ཏེ།
中原，中土，中州，华夏 སོགས་ཟེར་ནས་ཆིས་མདང་ཆེན་པོ་བྱེད་པར་མ་ཟད། གངས་ཉུང་མི་རིགས་གཞན་ཀྱན་གྱི་སེམས་ནང་གི་ཡུལ་
དབྱས་ཀྱང་དེར་བསྐྱར་འདོད་ཀྱི་ཉམ་པ་ཅན་རེ་མང་རེད། དེའི་ཆེད་དུ་དྲིལ་སྟོན་དང་ལས་ཀ་ཡང་མང་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ནང་
ལོགས་(内地) ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་གནད་དེ་འདྲར་ཐུག་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། བོད་མི་ཙལ་རྩུང་འགས་རྒྱ་ཆིས་ལ་ནང་ཆིས་ཟེར་ཏེ་
ཏ་གོ་མདོག་སྟོན་པར་སྟོང་རྗེ་སྒྲིལ།

དེ་ལྟར་བསམ་ཆོ། བོད་སྣངས་སྒྲན་ཆིས་ཁང་གི་ལོ་ཐོ་ཁས་ལེན་མིན་དེ་ཡང་གནས་རྩལ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ། ཨ་མདོ་པས་
བོད་ཆིས་གཡུགས་ནས་རྒྱ་ཆིས་གཞིར་བཞག་ན། ལྷར་ཆིས་ཀྱི་སྤྱོད་མཐའ་ནི་ཡུལ་དབྱས་བཞེས་པ་ལྷ་ལུར་ཆགས་མི་འགྲོའམ།

བཞི།

དྲང་མོར་ཁྲུས་ན། ཆིས་གཅིག་ཀྱང་ནི་ཤིན་ཏུ་བསྐྱབ་སྒྲ་བ་ཞིག་སྟེ། མདོ་སྤྲད་ཀྱི་དགོན་ཆེན་འགས་བོད་སྣངས་སྒྲན་ཆིས་ཁང་གི་
ལོ་ཐོ་གཞིར་བཟུང་ན་དེ་ག་ཅུམ་གྱིས་འཐུས་པ་ཞིག་རེད།

ཨ་མདོ་པ་ཚོས་རྒྱ་ཆིས་གཞིར་འཛིན་རིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་མང་པོ་འདྲན་གྱི་འདུག་མོད། དོན་ལ་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་ལོ་ཐོ་ཞིག་ཡོད་
མེད་ཀྱང་ཆ་མ་འཚལ་ཏེ། ཀྱན་ལ་རྒྱག་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་མེད་པ་གཏན་ཁལ་རེད། སྤྱི་འབྱུང་དང་སྤྱི་བཟང་སོགས་སུ་སྟོལ་རྒྱན་རིག་
གནས་ཀྱི་རྒྱན་མཐུག་པས། དེ་དག་ཏུ་སོ་སོས་བཏོན་པའི་ལོ་ཐོ་མཚན་ཉིད་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་ཡོད་ལས་ཆེ་མོད་ཞིབ་ཏུ་མ་ཤེས། ལོ་

འགའི་སྒོན་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུང་དང་། ཟླ་ལིང་གང་རུང་ཞིག་ནས་བཏོན་པའི་བོད་ཡིག་གི་ལོ་ཐོ་ཞིག་མཐོང་ཚུང་བའང་འདྲ་མོད་གསལ་
བོ་དྲན་གྱི་མི་འདུག ར་པའི་སྒྲིགས་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། ལོ་སར་དང་རྟུ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཅིས་ལ་བསྐྱན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། ནམ་
རྒྱན་ཉིན་རེའི་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྒྲིབ་ལགས་མིན་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་བོད་ལྗོངས་སྤྱན་ཅིས་ཁང་གི་ལོ་ཐོ་ལོ་ནར་ལྟ་བཞིན་ཡོད།
རང་ལུགས་ཀྱི་ཅིས་ལས་བྱུང་བའི་ལོ་ཐོ་ཟེར་བ་ཤོག་ལྟ་ཙམ་ཡང་མེད་ལ། དབྱར་རྟུ་ཆུའི་སྤང་ཅིས་ཀྱི་རི་མོ་ཞིག་དགོན་པ་ཆོད་
འདུ་ཁང་སྒོ་འཕྲོར་རྟུ་བཤམས་སྒོལ་ཡོད་ཀྱང་པལ་ཆེར་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་ལོ་ཐོའི་ཐོག་ལས་བཤུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དགོན་པར་ཟླ་ལྷག་
ཡོད་མེད་ཀྱང་དགེ་བསྐྱོས་དང་མཁན་བོ་སོགས་ལས་སྒྲིམ་གྱིས་བསྐྱར་ནས་ཐག་གཅོད་གྱིན་པ་ལས་ཅིས་མཁན་ཆོས་ཐག་གཅོད་
གྱི་མེད། དེའི་ཕྱིར་ན། ཅིས་ལྟལ་དབྱས་ལ་བསྐྱན་ཆོ་མདོ་སྤང་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཞན་ཞིག་ཉམས་སྤང་རྟུ་འགོ་བའི་སྒོ་
དོགས་ནི་གཏན་ནས་མི་དགོས་པར་སྤང་སྟེ། མ་གཞི་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཟླ།

མདོར་ན། ཅིས་གཅིག་གྱུར་ཡོང་མིན་ནི་རྟུ་ཆེན་གཅིག་གྱུར་ཡོང་མིན་ལ་བྱག་པས་གལ་ཆུང་ཞིག་ཏུ་ཅི་མི་རུང་། རྟུ་ཆེན་རོལ་
བ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་བག་ཆགས་ཟབ་ཅིང་། མཐོང་ཚུལ་ལའང་མདོན་གསལ་དོད་པའི་གོམས་སྒོལ་ཞིག་རེད། རྒྱ་མཆོན་
དེའི་གནད་ཀྱིས། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ཞུང་བཅུགས་སྒོལ་གྱི་རྣམས་སུ་ཡང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་རྟུ་ཆེན་རེ་བྱུང་ལ་ངལ་གསོ་གཏོང་
བ་ལས་གཞན་དུ། དྲངས་གསལ་རྟུ་ཆེན་ (清明节) དང་། ལྷ་ཅིག་རྟུ་ཆེན་ (端午节) ཟླ་མཆོད་རྟུ་ཆེན་ (中秋节) སོགས་རྒྱའི་གནད་
བོའི་སྒོལ་རྒྱུ་རྟུ་ཆེན་ཀུན་ལ་ངལ་གསོ་བཞག་ནས། བྱིས་པའི་སེམས་དོར་རིག་གནས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་ཡི་འདུག བག་ཆགས་
འཛིག་སྤངས་དེ་ནི་ཤེས་རིག་གི་རྩ་བ་ངོས་འཛིན་སྒྲིགས་ཀྱི་ཚུང་ཁྲིད་ཅིག་ཏུ་མཐོང་།

བོད་ལ་མཆོན་ན། དེ་སྒོན་རྒྱལ་ཁབ་གཞུང་ངོས་ནས་ཁས་ལེན་པའི་རྟུ་ཆེན་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་སར་རེད།
དེ་རིང་ཁྱོད་ཆོད་ཆོད་ 藏历新年 རེད་ཟེར་ནས་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་པལ་མོ་ཆེའི་ལས་ཁུངས་ཁག་ལའང་ངལ་གསོ་ཅུང་ཟད་འཛིག་པ་ལྟ་
བུ་ཉིན་འབྲེལ་ཞུ་བའི་རྣམ་འགྱུར་རེ་སྒོན་གྱི་ཡོད་འདུག ལྟ་ས་རུ་ཞོ་སྒོན་ལ་ངལ་གསོ་འཛིག་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཡུལ་བྱེ་བྲག་གི་གནས་
ཚུལ་ཙམ་ལས་སྤྱི་ལ་ཁབ་པ་ཞིག་མ་རེད། རྒྱལ་ཁབ་གཞུང་ངོས་ནས་བོད་ཀྱི་ལོ་སར་དུ་ཁས་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ལུང་
པ་འགས་རང་གི་ལོ་སར་ལ་མི་ཅི་བར་རྒྱའི་དབྱིད་སར་རྟུ་ཆེན་རོལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། “དེ་རིང་རྒྱ་ལོའི་ཆོས་གཅིག་རེད་”ཟེར་ནས་
འུར་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་མིང་ལ་གོ་སྐབས་འཛིན་མི་ཤེས་ཟེར་བ་རེད། དེའི་མིང་ལ་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་སྤྱོད་མི་ཤེས་ཟེར་བ་
རེད། ཐུན་མོང་གི་རྟུ་ཆེན་གཅིག་པོ་ཡང་དེ་ལྟར་སྤང་མེད་དོར་ཇིས། བོད་མི་ཀུན་གྱིས་ཉི་མ་གཅིག་ཏུ་རོལ་པའི་རྟུ་ཆེན་ཞིག་

གཏན་མེད་དུ་གྱུར་པ་རེད། ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དུས་ཆེན་དང་། ཆོས་ཕྱོགས་མིན་པའི་དུས་ཆེན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་རོ། ། ཉིན་གཅིག་
 དུས་གཅིག་ལ་མཉམ་དུ་རྒྱུ་བའི་དུས་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་མེད་ན། བོད་ཐམས་ཅད་ཤེས་རིག་གསེར་གྱིས་ཐག་པ་གཅིག་གིས་སྒྲེལ་
 ཡོད་ཅེས་པའང་ཁ་གཡང་ཅམ་དུ་མ་གྱུར་རམ། སྐབས་རེར་ཅིས་གཅིག་མཐུན་འབྱུང་བ་ནི་དམིགས་བསལ་གནས་ཚུལ་ཅམ་མོ། །
 དུས་ཆེན་ལ་རྒྱ་པ་རག་པས་བྱིས་པ་ཚོར་བག་ཆགས་ཟབ་གྱི་རེད། དུས་ཆེན་ལ་ངལ་གསོ་གཏོང་བས་སློབ་མ་དང་ལས་བྱེད་ཚོར་
 བག་ཆགས་ཟབ་གྱི་རེད། དུས་ཆེན་ལ་གྲོགས་པོ་འཛོམས་པས་ན་གཞིན་པོ་མོ་ཚོར་བག་ཆགས་ཟབ་གྱི་རེད། དུས་ཆེན་ལ་མཚོན་
 མངལ་བྱེད་པས་ཀླན་གྲོག་ཚོར་བག་ཆགས་ཟབ་གྱི་རེད། དུས་ཆེན་ལ་ནང་མི་འཛོམས་པས་ཀྱན་ལ་བག་ཆགས་ཟབ་གྱི་རེད། དུས་
 ཆེན་ནི་གལ་ཚུང་ཞིག་ལར་ནས་མ་ཡིན་ལ། དུས་ཆེན་མཉམ་རྒྱུ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་གལ་ཚུང་ཞིག་མ་ཡིན་ནོ། །

ངེ་སྐད་སྒྲུས་པ་དག་ནི། རང་ཕྱེད་རིགས་ལ་སློ་དཀར་པའི་གཏམ་ཅམ་ཡིན་གྱི། བསྟན་འཛུལ་ཕྱིར་དང་ཁྱེད་སློང་ཕྱིར་བྱས་པ་མ་
 ལགས་མོད། དེ་འདྲ་རེད་ཟེར་ཏེ་སྤྲིགས་འདོད་མཁན་ཚོས་ཁ་ན་བའི་བར་དུ་སྤྲིགས་དང་ལན་ཆོག་གཅིག་མི་ཞུ། བཤད་འདོད་པ་
 རྒྱལ་ཞུས་ཟིན་པས་ད་ནི་ཅིས་གཅིག་གྱུར་སྒྲོར་ལ་ཅི་ཡང་མི་བྲིའོ། །ལར་གྲུ་རྒྱུང་འབྱུང་པོ་ལག་དུ་བྲིང་གོག་ལས་མེད་པ་ཞིག་གིས་
 རྒྱུ་ཚུས་མྱིང་ཁྱལ་གྱི་སྒྲོར་བ་འདི། རང་གི་ཁ་སྤྲོས་ལ་མི་འཛོམས་པའི་བྱབ་ཚུང་གི་ལས་སུ་སོང་ཡོད་ན་དགོངས་འགལ་མེད་པ་ཞུ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལྷ་བ་ ༡༡ ཚེས་ ༣༠ དང་། བོད་ལྷ་ ༧ ཚེས་ ༣༠ ཉིན་ལོ། །

དོགས་ལན་རང་གཟུགས་འཆར་བའི་བྱེ་དོར།

བཀལ་བརྟག་རིགས་པས་གཞུང་བརྒྱའི་གནད།

གསལ་བར་བཞུས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས།

ཚོངས་པས་རྩལ་པ་སེལ་མཛད་པའི།

གསང་ཕྱའི་བཤེས་གཉེན་ཀུན་ལ་འདུད།

དེ་ལས་བརྒྱད་པའི་རིགས་སྤེམ་སྤེ།

ས་དཀའི་ཚོགས་སུ་ཡོངས་མཆེད་དེ།

དགག་སྐྱབ་རིགས་པའི་སྣང་བ་བརྒྱས།

རྒྱལ་བརྟན་མཛོས་པར་བྱས་ལ་འདུད།

སློ་བཟང་རྒྱལ་བརྟན་ལེགས་སྦྱོང་བའི།

སློ་ལྡན་ཟླ་བའི་མཆོན་ཅན་དེས།

སློ་གསལ་སྤྱིང་གི་ཚོས་ལྷ་ནས།

སློ་ཡིས་དབྱེད་པ་འདི་སྤེལ་ཆོ།

གོ་བོའི་ལེགས་བཤད་བདུད་ཆི་ལ།

གོ་རྟོགས་ཅུང་ཟད་འཕེལ་བ་ངས།

གོ་བོར་བཀལ་བའི་ཆོག་ཕྱིང་དག།

གོ་བསྟར་ཅུང་ཟད་བྱེད་ལ་སྒྲོ།

ཞེས་མཆོད་བརྗོད་དང་དམ་བཅས་གཏམ་གྱི་སྒྲོ་ཡངས་པོར་བྱི་སྒྲི། སྐབས་དོན་རྒྱ་གར་ལྟོ་ཕྱགས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲས་སྤངས་
སྒོ་གསལ་སྤྲིང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ཏེ་ཉོར་ཁླ་བ་ཆེ་རིང་ཞེས་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་གྲགས་པ་
ཆེ་བ་གང་གིས། ཀྱན་མཁུན་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པའི་འཇུག་པ་དཀའ་འགྲེལ་ལ་དོགས་དཔྱད་བགྱིས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ནི་གང་
སྤྲིང་བར་བྱ་བའི་གཞིའོ།

དེ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱེད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། འདིར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་དམ་པ་ནི་ཀྱན་མཁུན་ཆེན་པོ་གོ་རམས་པ་
སོགས་ཀྱིས་དབུ་མ་ཐལ་འཕྱར་བའི་བྱུན་མོང་མིན་པའི་དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་འཇམ་པའི་དབྱངས་དངོས་
རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པས་རང་བཟོ་ཅན་དུ་བཞེད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནད་འདི་དག་ནི་རྗེ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་རང་བཟོ་གཏན་ནས་མིན་
པར་སྒྲི་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་སྤྱབ་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་གྲུབ་
འབའ་ཞིག་གི་གསུང་རབ་དང་སྒྱུར་ནས་མདོ་ཅན་དགོད་པ་ལ། ཞེས་མཆོམས་སྒྱུར་ཏེ་རྗེའི་བཞེད་པ་དེ་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱངས་
པའི་ལུང་རྣམས་ལ་འདིར་རིམ་བཞིན་དཔྱད་པར་འདོད་དོ། དེ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་བྲིས་པ་ཆ་ཆང་བཞོད་ན་ཆོག་མང་དུ་དོགས་པས་
ཆོག་གནད་བསྟུས་ཏེ་འགོད་རྒྱ་ལགས་ན་དེ་བཞིན་དུ་མཁུན་པར་མཛོད།

རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་བཞེད་པ་ཐལ་འཕྱར་བའི་བྱུན་མིན་གྱི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ལུང་ལ་དཔྱད་པ།

དོགས་པ། དེ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་བཞེད་པ་ཐལ་འཕྱར་བའི་བྱུན་མིན་གྱི་བཞེད་སྒྲོལ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ།
འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས་^[1]། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཞེས་པ་ནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་དབྱངས་ནས་བརྗོད་
དོན་ཉིལ་གྱིས་སྒྲིལ་ན། ལུང་འདིས་རང་རྒྱུད་པས་ཐ་སྐད་དུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་པར་བསྟན་ཏེ། བྱེ་མདོ་གཉིས་
ཀས་དོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་ཆོས་དེ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱན་རྗོལ་དུ་བཞེད་པར་བསྟན་པ་གང་ཞིག་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དོན་དམ་དུ་
འདོད་པའི་ཆོས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དངོས་སུ་དམ་བཅས་ཤིང་། བྱི་མས་དེ་ཉིད་ཀྱན་རྗོལ་དུ་བཞེད་པར་བསྟན་པའི་
བྱིར། ཞེས་བཤད་པར་སྒྲུང་ལ།

ལན། འོ་ན་ཐལ་འཕྱར་བས་ཀྱང་ཀྱན་རྗོལ་དུ་བཞེད་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཤིག་བཞེད་པར་ཐལ་སྒྲིལ་དོན་དམ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཆོས་

[1] རྗོད་སར་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༢༥༩

དེ་ཉིད་ཐལ་འཕྱར་བས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ནི་འཇུག་འགྲེལ་ལས་^[2]། དེ་ལ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་ཆ་མས་ཀྱི་
 རོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འཕགས་པ་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་ལུ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཅམ་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་།
 ཆོག་གསལ་ལས་^[3]ཀྱང་། འོན་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་
 ཉིད་ཅན་འཇིག་རྟེན་པའི་རོན་དམ་པ་ཁས་མ་སྒྲངས་པར་རོན་དམ་པ་བསྟན་པར་མི་ཅུས་ལ། ཞེས་པར་སོང་ཞིང་། བྱབ་པ་ནི་
 ལྷང་ལྷ་མ་དང་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྷང་འདིས་སོ་སྒྲིབ་བདེན་པར་ཐག་བཅད་པའི་གཞི་ཀ་བྱམ་ལྟ་བུ་དེ་
 ཉིད་ཐལ་འཕྱར་བས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པའི་རོན་ཡིན་པས་འགལ་བྱབ་ཏུ་སོང་ཞིན། འོ་ན་ལྷང་ལྷ་མས་ཀྱང་བྱེ་མདོས་དཔྱད་
 བས་རོན་དམ་ཏུ་བཞག་པའི་རྒྱ་འབྲས་གཞན་ཡིན་པ་དང་། ཚུར་མཐོང་གི་བྱམ་འཛིན་མིག་ཤེས་བྱམ་པར་མི་བསྟེན་བའི་ཚད་མ་
 ཡིན་པ་སོགས་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བཞེད་ཅེས་པའི་རོན་ཡིན་པས་ཉགས་དེ་འགལ་བྱབ་ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སོང་། གནད་ཀྱི་
 རོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་ཏུ་མགོན་པོ་སྐྱེས་ཀྱིས་^[4]། གཞན་ཀྱི་རོན་དམ་བྱས་གང་ཡིན། །དེ་ནི་གཞན་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་སྟེ། གཞན་
 ཀྱིས་མར་འདོད་གང་ཡིན་དེ། གཞན་ཀྱིས་རྒྱུང་མར་འདོད་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་རོན་དམ་ཏུ་འདོད་པའི་གཞན་དེ་རང་
 རྒྱུད་པས་དངོས་པོ་སྐྱེས་བར་འགྲེལ་པ་ལ། ཐལ་འཕྱར་བས་དངོས་སྐྱེས་རོན་དམ་ཏུ་འདོད་པ་དབྱ་མ་པས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་
 འཇོག་མི་རིགས་ཏེ་དངོས་སྐྱེས་རོན་དམ་དཔྱད་ནས་བཞག་པ་གང་ཞིག་དབྱ་མ་པས་ཀྱན་རྫོབ་མ་དཔྱད་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པ་སྟེ། འཇུག་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ལས་འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་དང་མཚུངས་པར་མི་
 རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དཔྱད་པའི་རྣམ་བཞག་མ་དཔྱད་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལོ། །

དབྱ་མ་པས་ཀྱན་རྫོབ་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཚུལ་ཡང་། རིགས་པ་བྱུག་ཏུ་པ་ལས་^[5]། ཚངས་སོགས་འཇིག་རྟེན་འདི་
 ལ་ནི། །བདེན་པར་རབ་ཏུ་གང་སྣང་བ། །དེ་ནི་འཕགས་ལ་རྒྱན་ཞེས་གསུངས། །འདི་ལས་གཞན་ལྟ་ཅི་ཞིག་ལྟས། །ཞེས་གསུངས་
 པས་གྲུབ་པོ། །དངོས་སྐྱེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་པ་བཞིན་ཏུ་རང་རྒྱུད་པས་མི་འདོད་དེ། དཔེར་ན། མདོ་སྡེ་
 པས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་ཕྱི་རོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའམ་སྒྲོས་པར་བཏགས་
 མིན་པ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱི་རོན་ཞིག་འདོད་ཀྱང་མདོ་སྡེ་སྒྲིབ་པའི་དབྱ་མ་པས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་གཏོད་པའི་ཕྱི་རོན་ཁས་ལེན་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཚུངས་ཀྱང་དེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་མི་བཞེད་པ་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །

[2] རྗོད་པར་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༡༠
 [3] རྗོད་པར་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༩༩
 [4] བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ཏུ་བྱངས་བའི་ལྷང་འདི་ཉིད་ལ་འཕྱར་རང་རྒྱུང་བ་མེད་ནའང་སྐྱེས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་བདེན་གཉིས་དཀའ་འགྲེལ་རྗོད་པར་
 པར་མ་དེབ་གཟུགས་ ༡༥༥ ལས་བཤད་དོ། །
 [5] རྗོད་པར་པར་མ་དཔེ་གཟུགས། ༡༩༥

དོགས་པ། ཡང་བྱིད་ཀྱིས། དཀའ་གནད་བརྒྱུད་སོགས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པ་མིན་ན་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་འདིར་ལྷགས་གང་ཞིག་ཞེས་པ་ནས་བསྟན་བཅོས་གཞན་ན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་མེད་ཆུ་དེ་གང་ལ་འཛིན་དགོས། ལྷགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པ་དེ་གང་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཅེས་པ་ལ།

ལན། དེ་ནི་ཐ་སྟད་དུ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཚད་མ་བཞི་ཁས་ལེན་པ་དང་། དེ་དག་བདེན་གཉིས་འཇལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་ལྷགས་ལ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་བ་དང་། བདེན་དངོས་འགོག་པའི་ཆོ་རང་རྒྱུད་གྱི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པ་དང་མཚན་བརྗོད་གྱི་དགག་བྱ་སྟེ་སོགས་བརྒྱུད་དང་། རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྟན་གྱི་དགག་བྱ་ཞིན་ནས་ལྷ་བའི་བར་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྟན་པོ་རྣམས་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་ངོར་དགག་བྱ་ཡིན་གྱི་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་མཉམ་ཡིན་པ་དང་། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད། མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་། བདེན་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་རྣམས་ཐ་སྟད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། མི་སྤྱེ་བའི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དག་མཐོང་བ་དང་། བརྟན་པ་མཐོང་བ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་བརྟན་པ་མཐོང་བ་དང་། ཚད་མའི་གཞི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་སྤྱེའང་། རང་ལྷགས་ལ་བདེན་བརྟན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདོད་པ་དང་། ལྷལ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་ཆོ་ལྷལ་ཅན་ལའང་དེ་ལྟར་སྤྱེ་བ་དང་། ཐ་སྟད་དུ་འང་གཞན་སྟེ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཤད་མ་ཤད་དཔྱད་པའི་ཆོ་ཤད་པ་ཁས་མི་ལེན་ཡང་སྤྱིར་རྒྱ་འབྲས་ཤད་པ་ཁས་ལེན་པ་དང་། རྒྱ་འགག་པའམ་མ་འགགས་པ་ལས་འབྲས་སུ་སྟེ་ཞེས་དཔྱད་པའི་ཆོ་འགག་པ་ཁས་མི་ལེན་ཡང་སྤྱིར་རྒྱ་འགག་པ་ཁས་ལེན་པ་དང་། རྒྱའི་དུས་ན་འབྲས་སུ་ཡོད་མེད་དང་། འབྲས་སུ་འདི་དུས་ན་རྒྱ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པ་མཚུངས་ཀྱང་ལྷ་བ་སྤྱོད་ལྷལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དང་། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་སྟེ་འགག་མི་སྤྱང་བས་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་མི་སྤྱང་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་འཛོག་ཤེས་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ན་སྟེ་འགག་མི་སྤྱང་ཡང་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེར་སེམས་སེམས་བྱུང་མེད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་རྣམ་གཞག་དག་ནི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་གཞག་དག་ཡིན་ནོ། །

དོགས་པ། ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས་^[6] དོན་དམ་པའི་སྟེ་བ་མེད་པས་ཞེས་པ་ནས་དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་སྟེ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་པའི་ལུང་འདིས་དོན་དམ་པར་བདག་གཞན་ལས་སྟེ་བར་ཁས་མི་ལེན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་ལ་ཐ་སྟད་བདེན་པ་རིགས་པའི་དཔྱད་བརྗོད་དུ་ཐལ་བ་ཟླ་བས་འཕངས་འདུག་ལ། དེ་འདྲ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་ལས་གཞན་སུས་ཀྱང་མི་འདོད་

[6] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གསུགས། ༡༦

པས་རང་རྒྱུད་པའི་བཞེད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ།

ལན། སྤྱི་འགྲེལ་འདི་ཉིད་རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་བསྟན་པའི་གཞུང་ཡིན་མིན་རྗེ་དང་གོ་ཤྱག་སོགས་ཚུད་གཞིར་གྱུར་ཚུལ་དེ་
དག་གི་གཞུང་ལ་ཏུ་ཅང་གསལ་བས་དེར་གཟིགས་པས་ཚོགས་ལ། ཚུད་གཞི་སྤྱི་བའི་བྱེད་ཀྱི་དྲངས་བས་བསྟུན་བྱ་སྟུན་མི་བྱུང་བ་ལང་
མཁུན་པར་མཛོད་ཅིག་དེས་ན་འདི་ཡང་སེམས་ཅིམ་པས་དོན་དམ་དུ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་པར་འདོད་པ་བཀག་ནས།
སྤར་ཡང་དེའི་ཡན་ལག་དུ་དོགས་པ་ཁོང་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ཐ་སྟངས་དུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་པའི་དངོས་པོ་བཀག་པའི་སྐབས་
ཡིན་པས་སྟོགས་སྤྱི་བའི་པོ་གཅིག་ལ་སྤྱར་དགོས་ཀྱི། རང་རྒྱུད་པ་ལ་སྤྱར་མི་རིགས་ཏེ། ཅ་བར།^[7] གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་
ནམ་དུང་ན། །དེ་ཉིད་བདག་ཅན་དངོས་ལས་ཚུ་ལོ་དུ། །གནས་རྟེན་མ་ཡིན་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་སྟངས་བདེན་ལ་ནམ་
པར་དུང་མི་བྱ། །ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་^[8]ལས། ཇི་ལྟར་སྤྱང་བཞིན་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །འདི་ལ་དུང་པ་མི་འཇུག་གོ། ཞེས་དང་།
བདེན་གཉིས་དཀའ་འགྲེལ་^[9]ལས། དབྱ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཀུན་རྫོབ་འདི་ལ་དཔྱད་པ་སྤར་མ་བསྟན་གྱི་བྱིང་གྱིས་བྱེད་ན་འགོག་
པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་དུང་པ་བྱས་ཏེ། དེ་དག་གི་དེ་མ་ཅུང་ན་མ་ཅུང་དུ་ཟད་དོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཅི་གནོད། །འོན་ཀྱང་ཇི་ལྟར་སྤང་
བའི་ངོ་བོའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྤར་བརྟེན་ནས་ཏེ། ལས་སྤངས་ནས་ཕྱིས་ཀུན་རྫོབ་དེ་ལ་བྱིང་ཇི་སྟངས་བཤད་པའི་དཔྱད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་
ན་ནི་དོན་རྣམས་མ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་གནོད་པ་སྟེ། ཤམ་པ་འབའ་ཞིག་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་རྣམས་
གནད་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྟངས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ནམ་བཞག་ལ་དོན་དཔྱད་རིགས་པས་དུང་མི་བཟོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དོགས་པ། ཡང་འཇུག་པ་ལས། ^[10]གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་གྱུར་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་ལས་འཕགས་པའི་
མཉམ་བཞག་གིས་བདེན་གྱུབ་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་བྱུང་པར་འབྱེད་པའི་སྟོགས་སྤྱི་བའི་
ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་མེད་པས་གང་ཞིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་
པས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱར་ཐལ་ལོ་ཞེས་འཕེན་པ་ཆེས་གསལ་
བས་དེ་འདྲ་རང་རྒྱུད་པ་ལས་གཞན་སྤྱི་བའི་བཞེད་ཅེས་དང་། བྱིང་ཅག་གིས་རིགས་པས་ནམ་པར་དུང་པ་ན་དངོས་པོ་ཁོ་
རང་བཀག་དགོས་པར་བཞེད་པས་འཇིག་རྒྱ་ཐལ་བ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་བ་ལ།

[7] རྫོང་སར་པར་མ་དེའི་གཟུགས། ༢༩༥

[8] རྫོང་སར་པར་མ་དེའི་གཟུགས། ༢༩

[9] རྫོང་སར་པར་མ་དེའི་གཟུགས། ༣༥༥

[10] རྫོང་སར་པར་མ་དེའི་གཟུགས། ༣༥

ལན། ཆོགས་བཅད་འདིའི་དངོས་ཤུགས་གང་ནའང་བདེན་མེད་ཆོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་ཆོགས་པའི་ཁྱད་པར་བྱ་བའི་
 རྟོགས་སྡེ་ཞིག་མི་ཐོན་པས་དེ་ཆེས་གསལ་བ་ལྟར་ཤོབ་ཏུ་མ་གྱུར་ཏམ། དེས་ན་གཞུང་འདིས་སེམས་ཙམ་པས་གཞན་དབང་རང་
 མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་མི་སྤང་
 བར་ཁས་ལྡངས་བ་ལ། དབྱ་མ་པས་དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་སློབ་འཛིན་སྤངས་འགལ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་
 འགྲེལ་^[11] དུ། གང་ཞིག་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཁས་ལྡངས་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མེད་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཅན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་སེམས་པ་དེའི་ལྟར་ན།
 སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་ཙམ་པས་གཞན་དབང་གི་གནས་ལུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་
 སྟོན་གཞན་དབང་མ་གཟིགས་པར་འདོད་པས་ན། དེ་ལ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་འཛིན་གྱིད་ཏུ་
 ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་ཆོ་དགག་གཞི་ཉིད་ཀྱང་འགོག་པ་ནི་དགག་གཞི་
 དེའི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པས་ཡིན་ལ། དེ་ཆོ་རིགས་པ་དེ་ཉིད་དགག་གཞིའི་རང་བཞིན་ལ་འཇུག་པ་ལས་དགག་གཞིའི་རང་
 བཞིན་འཛིན་པར་མི་བྱེད་པས་སོ། །

དོགས་པ། ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ ལས།^[12] ཇི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་སྐབས་སུ་ཞེས་པ་ནས་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལྡང་བར་བྱའོ། ། ཞེས་
 པའི་བར་གྱི་ལུང་དྲངས་ནས་འདིའི་རྟོགས་སྡེ་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་ཀྱང་ཐ་སྟངས་ཏུ་རང་མཚན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་ཞིག་
 ལ་འཕེན་པས་རང་རྒྱུད་པ་ལས་གཞན་ཏུ་མི་རིགས་ཟེར།

ལན། ལུང་འདིས་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ཏུ་ཐ་སྟངས་ཏུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་
 ཚུལ་བཟླན་འདུག་པ་མ་གཏོགས་དོན་དམ་ཏུ་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་པ་བཞིན་ཏུ་ཐ་སྟངས་ཏུ་འང་རང་མཚན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་དགོས་
 ཚུལ་བཟླན་མི་འདུག་ལ། མི་རུང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་འདོད་ན། དངོས་པོ་གང་དག་གང་ནའང་། སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ། ཞེས་
 པའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་དུས་གྲུབ་མཐའ་གང་ནའང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མི་རུང་ཚུལ་བཟླན་པས་ཡུལ་དུས་གྲུབ་མཐའ་གང་ནའང་
 མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་ཚུལ་ཡང་བཟླན་དགོས་པར་ཅིས་མི་འགྱུར། དེས་ན་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱང་སེམས་ཙམ་པས་གཞན་
 དབང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་ལ་མཐའ་དཔྱད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ཚུལ་འཇུག་འགྲེལ་ཉིད་ལས་གསལ་ཏེ། སྤང་དྲངས་བའི་

[11] རྗོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༤

[12] རྗོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༥

འཇུག་འགྲེལ་གྱི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། གང་དག་བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་སློབ་དཔོན་སྤྱི་ཐུབ་གྱི་ཞལ་སྤྱི་
ནས་གྱིས་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ལོ་སྟེན་ཏུ་སེམས་པ་དེ་དག་གི་
འདོད་པ་འདི་ཡང་གཏན་ཆོག་མེད་པར་མི་གྲུབ་པས། དེ་སྐད་ཏུ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ནི་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

དོགས་པ། ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་^[13]ལས། དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནས་སྐར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པའི་
བར་དྲངས་ཏེ། ལུང་འདིས་སེམས་ཅམ་པ་བྱེད་གྱིས་ཀུན་བཏགས་རང་མཆོན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་སྒྲ་རྟོག་རང་མཆོན་གྱིས་མ་
གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་ན་དངོས་པོ་ལ་སྐར་བ་བཏབ་པར་གསུངས་པས་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་དེ་དག་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་
པ་ཆེས་གསལ་བྱེད།

ལན། ལུང་ཆོག་འདི་ལ་དགེ་བཤེས་བྱེད་གྱིས་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟག་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལས་ཆེ་མ་གཏོགས་ཆོག་གི་འབྲུ་ཅམ་ཡང་བཀལ་
མི་འདུག་སྟེ། ལུང་འདིས་ནི་སེམས་ཅམ་པས་དྲན་རྟོག་ཡིད་གྱི་ཡུལ་དང་རྫོང་པ་སྤྱི་ཡུལ་ཏུ་ཁྱེད་པའི་ཀུན་བཏགས་གྱི་ཆོས་ནམས་
རང་མཆོན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅམ་པ་བྱེད་གྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐར་
བ་བཏབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ཀུན་སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལས་ཡུལ་ཅན་སྒྲ་རྟོག་ལ་སྐར་བ་བཏབ་
ཅེས་སྐར་བ་ཐུ་མིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་ཅམ་པས་གཟུགས་ཀུན་བཏགས་གྱི་ཆོས་སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་
མེད་པར་བཤད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐར་བ་བཏབ་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་པས་དེའི་ཤུགས་ལ་བཏགས་པ་
དང་ཡོད་པ་མི་འགལ་བར་ཁས་ལེན་པར་བསྟན་པ་ལས་གཟུགས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་ནས་མེད་དོ། །

དོགས་པ། ཡང་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་^[14]ལས། གཞན་གྱི་དོན་དམ་བྱས་གང་ཡིན། ། དེ་ནི་གཞན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། གཞན་གྱིས་
མར་འདོད་གང་ཡིན་དེ། གཞན་གྱིས་རྒྱུ་མར་འདོད་པ་བཞིན། ། ཞེས་པས་བྱེ་མདོས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་
རང་རྒྱུད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བཞེད་པར་བསྟན་པས་ཀྱང་རང་མཆོན་ཞལ་བཞེས་མཛད་པ་ཆེས་གསལ་བྱེད།

ལན། ལུང་དོན་དེ་ཉིད་གོང་ཏུ་གསལ་བཤད་བྱས་ཟིན་པས་འདིར་བསྐར་མི་དགོས་སོ། ། མདོར་ན་ཀུན་མཁྱེན་སྤྱི་ཐུབ་པའི་བཞེད་པ་
བཞིན་ཐལ་རང་གང་གི་ལུགས་ལ་འང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ། ཡང་

[13] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༩༡
[14] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༩༤

དག་པར་གྲུབ་པ། བདེན་པར་གྲུབ་པ། འོན་ཏེ་དམ་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་མཚུངས་ཡིན་པས། འདི་དག་ལ་ཁྱད་པར་
འབྱེད་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་རྒྱུ་གཅིག་བཟང་རྒྱུ་མ་རྟེན་ཅིང་འཇུག་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འགས་ཚིན་དཔག་བྱེད་དགོས་མཁུ་པ་
ནི་གད་པར་མཁུ་གྱང་མི་གཟུར་བ་མ་ཡིན་ནམ།

རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་བཞེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་མཁུ་མིན་གྱི་ཁྱད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ལུང་ལ་དབྱེད་པ།

དོགས་པ། ཡང་ཁྱད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཅེས་པ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་དབང་བའི་དོན་དང་གནད་གཅིག་ཡིན་པས་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་ཚུལ་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས་གསུངས་
པ་བཞེན་ཏུ་རྒྱ་འགྲེལ་ཚིན་ལྟ་དག་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་^[15]ལས། རང་དབང་ཏུ་རྩིས་
སྤྱད་པག་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མཐུས་ ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་^[16]ལས། ད་ནི་སྤྱན་འབྱེན་པའི་ལན་
བཏབ་པ་དང་། རང་དབང་ཏུ་རྩིས་སྤྱད་པག་པའི་མཐུས་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་པའི་ལུང་རྣམས་དང་། ཡང་སྤྱ་གཞུང་འཆི་མེད་
མཛོད་^[17]ལས། རང་རྒྱུད་རང་དབང་བདག་དབང་དང་། རང་དགའ་གཞན་གྱིས་མ་བཟུང་བ། ཞེས་དང་། ཡང་དབུ་མ་ཆོག་
གསལ་^[18]ལས། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩིས་སྤྱད་པག་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་གཞན་ཁས་སྤངས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། ཡང་དབུ་མ་ཆོག་གསལ་^[19]ལས། དབུ་མ་པའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་བཞེན་ཏུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་
ངག་བཛོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཏུ་མའི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་སྤྱོད་གས་ཏེ། ཞེས་པའི་ལུང་དག་དྲངས་པ་ལ།

ལན། ལུང་འདི་དག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ནི་རང་དབང་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་རང་མཚན་
ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་དབང་ཞེས་པ་ནི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའམ་གཞན་ལ་མ་
རྟོགས་པར་གོ་དགོས་པ་བཞེན་ཏུ། འདིར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་པའང་གཞན་གྱི་སྒྲིལ་གྱིས་ཁས་ལེན་ལ་རག་མ་ལས་པར་
སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། ཚད་མ་ཀྱན་བཏུས་^[20]ལས། རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། ཅེས་པའི་དགོངས་པ་

[15] རྩིང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༢༩༥

[16] རྩིང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༢༡༩

[17] རྩི་བསྟན་པོད་མེ་པ། ༢༠༦

[18] རྩིང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༩

[19] རྩིང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༩

[20] རྩིང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༡༦

འགྲེལ་པ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་^[21]ལས། གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་གྱིད་མྱིར། །བདག་མཐོང་མིན་ཡང་གཞན་དག་གིས། །མཐོང་བ་སྦྱབ་
བྱེད་ཅེས་ཁ་ཅིག་། དེ་སྤང་མྱིར་བདག་མཐོང་བའི་ཆོག་། ཅེས་གཏན་ཆོག་ལང་དག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་གཞན་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟེན་ལས་ལེན་
པ་ལ་ལྟོས་པར་འདོད་པ་གཅོད་པའི་ཆེད་དུ་རང་མཐོང་སྒྲོས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས་རང་དབང་
དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་པའང་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟེན་ལས་ལེན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྤྲོས་པར་གིས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཐུས་ཞེས་
པའི་དོན་དང་། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། གཞན་གྱིས་མ་བཟུང་བ་ཞེས་པའང་གཞན་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟེན་ལས་ལེན་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དོན་དང་
ལེགས་པར་འབྱོར་རོ། །དེས་ན་རང་དབང་ཞེས་པ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལྟོག་པར་སྦྱར་དགོས་ཀྱི་བསྟུབ་བྱའི་ལྟོག་པར་སྦྱར་རྒྱ་མིན་ནོ། །
ཆོག་གསལ་གྱི་ལྷང་དག་གིས་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འགོད་མི་རིགས་པ་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འགོད་ཆེ་སྤྲོས་པར་གིས་ཚུལ་གསུམ་ཆོད་མས་བྱུང་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེའི་ཆེ་སྤྲོས་པ་གནས་
ལུགས་ལ་ཞུགས་པས་ཆོས་ཅན་སོགས་ཆོད་མས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དགོངས་ནས། ཅོད་རྒྱུ་^[22]ལས། གལ་ཏེ་མཐོན་སྒྲུལ་ལ་
སོགས་པའི། དོན་གྱིས་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་ནི། །བསྟུབ་པའམ་བརྒྱུག་པ་བྱ་ན་དེ། །མེད་མྱིར་ང་ལ་ལྷན་ཀ་མེད། །ཅེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་རང་རྒྱུད་ཅེས་པ་རང་དབང་གི་དོན་དང་དེ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་པའི་དོན་ཁོ་ནར་སྦྱར་དགོས་ན།
མགོན་པོ་སྤྱི་སྦྱབ་ཆོས་ཅན། བཀའ་ཡི་དགོངས་པ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་པར་བཀའ་བར་ཐལ། བཀའ་ཡི་དགོངས་པ་རང་དབང་
དུ་བཀའ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་^[23]ལས། གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི། །དབང་བྱས་རྣམ་གཤེད་མེད་ཡིད་ཅན་
གྱིས་བཤད། །ཅེས་པའམ། འཇུག་པ་^[24]ལས། རི་ལྟར་དེ་ཡིས་ཆེས་ཟབ་ཆོས་རྟོགས་པ། །ལྷང་དང་གཞན་ཡང་རིགས་པས་ཡིན་པས་
ན། །ཞེས་པར་བྱུང། འདོད་ན་ཨ་ལ་ལ་ཉོ། མ་ཁྱབ་ན་གོང་དུ་དྲངས་པའི་ལྷང་ཆོག་དག་ལ་ཤི་འཐམ་མི་མཛོད་རོགས།

དོགས་པ། དཀའ་འགྲེལ་ལྟ་བུ་རན་སེལ་^[25]ལས། ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོ་དོན་དམ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འདྲིལ་སྤྱེ། སྤྱི་སྦྱབ་
གྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྤྱོད་བཀག་པའི་དམ་བཅའ་གསུངས་པ་སངས་རྒྱུས་བསྟུངས་གྱིས་ཐལ་འབྱུར་གྱི་རིགས་པས་བསྟུབས། ལེགས་
ལྷན་འབྱེད་གྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་པས་བསྟུབ་པ་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བྱེད་གྱིས། ཆོག་
གསལ་^[26]ལས། རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྤྲོས་པ་དག་ལ་ཉེས་པ་འདི་འབྱུར་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་

[21] རྒྱུད་པར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༡༡༩
[22] རྒྱུད་པར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༡༢
[23] རྒྱུད་པར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༡༤
[24] རྒྱུད་པར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༡༡
[25] སྤྱི་དགེ་ཤིང་པར་ཀུན་མཁྱེན་བཀའ་འབྱུང་ཅ། ༡༤
[26] རྒྱུད་པར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༡༩

མི་སྤྱིར་ཉེ་རྒྱུ་སྤྱད་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། ཡང་
 ཆོག་གསལ་ལ་^[27]ལས། དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གཏན་ཆོག་ལ་ཡིན་ཞོ། ། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་
 ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཞོ། ། ཞེས་པ་དག་གིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་
 འགོག་གི་སྐབས་སུ་གཏན་ཆོག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེས་དང་། དོན་དམ་དཔྱད་སྐབས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་
 ཅེས་པའི་དོན་སྤྱི་བུ་ལ་གཟིགས་པའི་ངོར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་དེ་ལས་གཞན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་སྐབས་
 ཐལ་འཇུག་ཡང་མེད་པར་འཇུག་ཏེ་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་དེ་མེད་པས་སོ། ། མཐའ་བཞི་འགོག་སྐབས་སུ་དཔྱད་པོ་དཔྱད་བྱེད་
 སོགས་ཀྱང་མེད་པས་སུ་ཞིག་གིས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་ཞིག་འགོག་པ་སོགས་ཀྱང་གཏན་མེད་པས་ཏུ་ཅང་ཐལ་བར་འཇུག། ཕྱི་
 མ་ལྟར་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་ནམ་གཞག་སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན་ཆོད་གྲུབ་བཞེད་ལ་སྐབས་འདིར་མེད་པའི་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་འབྱེད་དཀའ་
 བའི་ཆོད་དུ་སྤང་སྟེ། ཐལ་རང་གཉིས་ལྟ་བུའི་བྱད་པར་སྤྱ་ཙམ་མེད་པར་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་པས་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་སྐབས་ཆོས་
 ཅན་ཆོད་གྲུབ་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་ན་ཅང་མེད་མཉམ་བཞག་ངོར་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། དགག་བྱ་བཀག་ཆོ་ཆོས་
 ཅན་ལྟག་མ་ལུས་དགོས་པས་དགག་བྱ་དང་དགག་གཞི་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འགོ་དགོས་པར་ཐལ་
 བ་སོགས་ཀྱང་དོགས་ཟེར།

ལན། དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས། སྐྱབ་ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་དམ་བཅའ་གསུངས་པ་སངས་རྒྱུས་བསྐྱབས་ཀྱིས་ཐལ་
 འཇུག་གྱི་རིགས་པས་བསྐྱབ་ཅེས་པའི་ཐལ་འཇུག་གྱི་རིགས་པ་ལ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྒྱུ་དཔག་ཀྱང་ཡོད་པས། འགལ་བར་
 བརྗོད་པའི་ཐལ་འཇུག་རྒྱུ་དཔ་ཙམ་ལ་གོ་མི་རུང་བས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་སྐབས་སུ་གཏན་ཆོག་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་
 དང་འགལ་བའི་ཐུགས་ཁུར་གནང་མི་དགོས་ལ། གནས་ལུགས་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི། རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ན་བདེན་གཉིས་ལས།^[28] ཞོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཤེས་པ་ལ། ། ཇི་ཙམ་སྤང་བའི་ཆ་ཡོད་པ། ། དེ་ཙམ་དེ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ནི། ། ཆོས་ཅན་ཆོས་ལ་སོགས་པར་རྟོག་ ། དེ་ཆོ་རྒྱུ་སྤྱད་པར་འབྱུང་། ། གང་གི་ཆོ་ན་གཞན་ན་མིན། ། དེ་བས་རིགས་པ་སྤྱི་
 བ་རྟམས། ། དེ་སྤང་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ཞིག་འགོག ། ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཞོལ་བ་གཉིས་ཀར་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པའི་རྟགས་
 ཡིན་དགོས་ཤིང་། ཐལ་འཇུག་བའི་ལུགས་ལ་གནས་ལུགས་དཔྱད་པའི་ཆོ་སྤྱི་ཞོལ་ལ་ཆོས་ཅན་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་ཚུལ་ཡང་། ། དབུ་
 མ་ཆོག་གསལ་ལ་^[29]ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ཐ་དང་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་

[27] རྗོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༡
 [28] རྗོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༢༥
 [29] རྗོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༤

གནས་སྐབས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མིག་ཀྱན་རྒྱུ་ལ་ཡོད།
ཅེས་གསལ་བར་བསྟན་པས་གནས་ལྷགས་དཔྱད་སྐབས་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པའི་གནད་ཀྱང་དེའི་ཆོ་ཆོས་ཅན་
མུ་གུ་སྤང་ཙམ་ཉིད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པས་ཡིན་ནོ། ། བྱིད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་དོགས་པ་དང་པོ་ལ་ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་^[30]ལས། ཐལ་འགྱུར་
བས་མུ་གུ་བདག་ལས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན་མུ་གུ་སྤང་ཙམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ན་དེའི་ཆོ་དམ་བཅའ་དང་། ཐལ་
འགྱུར་དང་། ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་པས་ཚད་པ་བྱིད་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། དེའི་ལན་དུ། རོང་རྟོན་ཆོས་
ཀྱི་སྒྲུན་དང་ལྟན་པའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས། དེའི་ཆོ་མུ་གུའི་གནས་ལྷགས་ལ་དཔྱད་པ་ཡིན་གྱི། དམ་བཅའ་དང་། ཐལ་འགྱུར་སོགས་ཀྱི་
གནས་ལྷགས་ལ་དཔྱད་པ་མེད་པས་སྒྲིན་མེད་ལ། དེ་དག་གི་གནས་ལྷགས་ལ་དཔྱད་པའི་ཆོ་དེ་དག་སྤང་ཙམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་
པ་ནི་མ་མ་དང་འདྲོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སློ་བྱས་ཀྱི་སྒྲི་བོར་གསེར་གྱི་ཚད་པན་བཞིན་དུ་བཅའ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་
པ་སེལ་ འཇུག་ཡིན་པས་མུ་གུའི་གནས་ལྷགས་ལ་དཔྱད་པའི་ཆོ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་གནས་ལྷགས་ལ་མ་དཔྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མངོན་
སུམ་ནི་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་པས། མུ་གུའི་གནས་ལྷགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལྷགས་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་ཡོད་པས་དེ་ལ་སྒྲུན་བྱུང་གཡོ་ཙམ་མཛད་པར་བྱ། བྱིད་ཀྱིས་དོགས་པ་ཕྱི་མ་ལ་ལྟ་བའི་ཤན་
འབྱེད་^[31]ལས། གནས་ལྷགས་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཁས་ལེན་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་། མུ་གུ་
བདག་ལས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་མུ་གུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཁས་ལེན་ཅེས་
པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་རང་རྟོག་ནས་གནས་ལྷགས་དཔྱད་པའི་རིག་རྩེ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་འབྲལ་བར་མི་
བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དག་ལ་གཟིགས་ཙམ་མཛད་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་ཁྱེད་ཀྱིས་སྐབས་དེར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་མི་བཞེད་པས་དོན་དམ་ལ་
དཔྱད་སྐབས་ཆོས་ཅན་ཆད་གྲུབ་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་ཡོད་ན་ཅང་མེད་མཉམ་བཞག་རྩེ་ཡོད་དགོས་པ་ཐལ་བ་འབབ་དོན་
ཅི་ཡོད། དགག་བྱ་བཀག་ཆོ་ཆོས་ཅན་ལྷག་མ་ལུས་དགོས་པས་དགག་བྱ་དང་དགག་གཞི་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མི་འདོད་
བཞིན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ་བའང་གསལ་བར་དབང་ཕྱུག་སྤྱོད་པ་མིན་ན་ཀྱན་མཁྱེན་ལ་ནི་འབབ་དགོས་དོན་ཡིན་མེད་
ལ། རང་རྒྱུད་པ་ལ་ཟེར་ན་འདོད་ཐོག་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་^[32]ལས། སྤང་བའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཉིད།
།ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་གང་ཡང་ནི། །དགག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱིད་ཀྱིས་ཀྱན་མཁྱེན་ལ་འཕངས་པའི་

[30] སྤེ་དགེ་པར་མ་ཀྱན་མཁྱེན་བཀའ་འབུམ་ཅ། ༡༤༩

[31] སྤེ་དགེ་པར་མ་ཀྱན་མཁྱེན་བཀའ་འབུམ་ཅ། ༡༤༩

[32] རྫོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༢༡

ཐལ་བ་འདི་ཚོ་ལ་བཏུས་ཆོ་མཚུག་གཏམ་དུ་དཔལ་ས་སྐྱུ་པའི་བཏུན་པའི་སྤང་བྱེད་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་གོ་རམས་པའི་གསུང་རབ་དག་ལ་ཞིབ་མཇལ་བྱས་པའི་སྐལ་བཟང་མི་དམན་པ་ཐོབ་ཅིང་། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཚོའི་གཏིང་དཔོག་ཚུལ་དང་། རྣམ་དག་རིགས་པས་མཐའ་དཔྱད་ཚུལ་གྱི་མདུན་བུང་བའི་ལེགས་བཤད་དག་ལ་སྤྱིང་ནས་དད་པའི་སྤྱོད་མེད་མི་ལྟོང་དབང་མེད་དུ་གྱུར། ཅེས་གསུངས་པའང་འཕྲང་མོ་ཉུག་དུ་གྱུར་ཏོ།

ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པ་ཐལ་འཕྱར་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་ལྷང་ལ་དཔྱད་པ།

དོགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ་^[33]ལས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་རུས་ཕྱིར། ། ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཐུང་འགྲེལ་^[34]དུ། དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཞེས་པ་ནས་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་དང་། འཇུག་པ་^[35]ལས། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། སོགས་དང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་^[36]ལས། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནས་འདི་ནི་ཁྱད་པར་རོ་ཞེས་པའི་བར་དང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་^[37]ལས། ཆེས་ཐོག་མར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནས་སྦྱོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་བར་དྲངས་ཏེ་ལྷང་འདི་དག་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་ཀྱང་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་ཅན་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པས་ན་ཡོན་ཏན་ལས་སྦྱོན་དུ་མི་འཕྱར་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་པས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འགོག་པ་ཆེས་གསལ་ཞེས་ལྷང་དེ་དག་ལ་ཁྱངས་བཅོལ་ནས་ཐལ་འཕྱར་བའི་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུགས་བཞག་པ་དང་། འཇུག་པ་དཀའ་འགྲེལ་^[38]ལས། ལུགས་འདི་མ་ཤེས་པར་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་ན་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་སྟམ་ནས། དབུ་མ་ཐལ་འཕྱར་བས་དེ་དག་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པར་འདོད་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཆགས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བྱིད་གྱིས་སྦྱོན་གྱིས་འཕོངས་ཀྱང་སྦྱོན་ནན་གྱིས་འཚོལ་བའི་ཆོག་འཁྲི་ཅམ་སྟེ། དབུ་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་དག་སེམས་གསལ་ཅམ་རིག་ཅམ་ཞིག་ལ་དེའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པར་རྗེ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་དེ། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་^[39]ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་

[33] རྩོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༢༩༤

[34] རྩོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༤༠

[35] རྩོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༢༩༤

[36] རྩོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༤༡

[37] རྩོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༤༤

[38] རྩེ་དགེ་པར་མ་ཀུན་མཁྱེན་བཀའ་འབུམ་ཅ། ༤༥

[39] རྩོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༢༧༤

པས་ཀུན་གཞི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱིར་སེམས་རིག་ཅིང་གསལ་ཙམ་ལ་ཀུན་གཞིར་བཞག་པ་དང་། བྱད་པར་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

ལན། དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་སྤྲུལ་སྤྱོད་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དབྱུང་མ་ཐལ་འབྱུང་པས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཁྱད་སྤངས་ལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་
[40]ལས། འོ་ན་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པའི་རྩ་
པའི་བྱད་པར་གྱི་གཞི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་བ་སྤྲུལ་རྣམས་ལ་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་བའི་རྒྱར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཅི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱེ་བ་མེད་པ་ཞིག་གསལ་ཞིན། དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཉེ་བར་བསྟན་པས་གསུལ་བ་རྣམས་
ལ་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པར་མ་ཟད་གྱི་གང་
ཟག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེས་འདུལ་བའི་སྦྱེ་བོ་ལ་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
འགྲེལ་[41]ལས། དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བཞིན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ནི། །གང་ཆོ་འགོ་འོང་གཡོ་བར་འབྱུར། །དེ་ཆོ་སྲིད་
པ་འཛིན་པར་བྱེད། །རི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཤིང་། །སེམས་ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་བར་འབྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ལུས་ལ་
བཞིན་ནས་གཡོ་བ་ཡིན། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་ཆོད་མར་བཞག་སྟེ། འཇུག་པ་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཆོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་
ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསལ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་སེམས་ཅན་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་
ཡོད་པ་འདི་ཉིད་དགེ་མི་དགའི་རིས་སམ་ཡུལ་དྲུག་གི་སྦྱོགས་སུ་མ་ཆད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་བྱ་བྱེད་ཀྱང་བའི་ཆ་ནས་
ཀུན་གཞིར་འཇོག་ཅེས་སེམས་ཙམ་པ་ལས་བྱད་དུ་འཕགས་པ་དབྱུང་མའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཞག་པ་ཡིན་
ལ། ཡུལ་དྲུག་གི་སྦྱོགས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཤིག་ཐ་སྟད་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་ཚུལ་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་[42]ལས། གལ་ཏེ་ཀུན་གཞི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། ཆོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྦྱུ་མ་
ལྟ་དུ་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཁས་ལེན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན་ཀུན་གཞིའི་བག་
ཆགས་སྒྲིན་པ་ལས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སུ་སྤྲང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཁས་སྤང་དགོས་ན། ཞེས་དང་། བྱད་
པར་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པས་གསལ་བར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྗེས་བཞེད་པ་འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་
སྤྲུལ་སྤྱོད་ཐ་སྟད་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་པར་འདོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་རྗེས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྟད་ཙམ་ཡང་

[40] རྗེ་སར་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༢༩
[41] རྩེ་བསྟན་རྒྱུད་ངི་པ། ༩༦
[42] རྗེ་སར་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༩༧༦

ཁས་མི་ལེན་པར་འདོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་མིན་པ་སྤྱི་ཕྱི་གཞུང་ན་གསལ་བས་ཆོག་གི་འབྲི་བ་མཛད་པོ་བྱིང་རང་མ་ཡིན་ནས།
དོགས་པ། ཡང་བྱིང་གིས། འཇུག་པ་ཙ་འགྲེལ་ལས་ཀུན་གཞི་འགོག་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་འགོག་པའི་དོན་ནོ་
 ཞེས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མི་བཞེད་པར་བཀའ་བ་ཞེས་པའང་བསྟོན་འདིང་བ་སྟེ།

ལན། བོད་རྒྱ་དྲངས་པའི་འཇུག་པ་ཙ་འགྲེལ་དེ་དག་གིས་སེམས་ཙམ་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་འགོག་པར་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཟུང་རྩེས་
 གྲང་བཞེད་དེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་རྒྱུར་བའི་ཀུན་གཞི་འགོག་སྐབས། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་^[43]ལས། དེའི་དང་
 བོ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་འགའ་ཞིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་བྱེད་པ་བོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པའི་ཀུན་གཞི་བསྟན་པར་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས་གྲང་ཆེས་གསལ་བས། འཇུག་པ་ཙ་འགྲེལ་གྱིས་བཀའ་
 པའི་ཀུན་གཞི་དེ་སེམས་ཙམ་པས་བཞེད་པ་ཡིན་པ་ཙྏ་མེད་རྒྱུར་བཞིན་ཆོག་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མི་བཞེད་པར་གང་ནས་སྟོག་
 རྟེ་བཀའ་འཇུག།

དོགས་པ། ཡང་བྱིང་གིས། འཇུག་པ་ཙ་འགྲེལ་ལས་ཀུན་གཞི་འགོག་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་འགོག་པའི་དོན་ནོ་
 ཞེས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མི་བཞེད་པར་བཀའ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་སོགས་ལས་སེམས་གསལ་རིག་ཙམ་ལ་ཀུན་གཞིའི་ཐ་
 རྟེན་བཏགས་པའི་དོན་རྒྱུ་བཀའ་བ་གཉིས་གང་ཞིག་སྐབས་བབ་ཀྱི་གཞུང་དོན་རྒྱུ་སོང་ཡོད་མེད་ཀྱང་གཟུར་གནས་རྣམས་ཀྱིས་
 བཟག་ན་ཤེས་མི་སྤྲའམ་ཞེས་པའི་དོན། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འགོག་པ་སེམས་ཙམ་ལུགས་སུ་བཀའ་ཏི་དབུ་མ་རང་ལུགས་ལ་འཇུག་
 ཤེས་དྲུག་གི་སྟོགས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཀུན་གཞི་འདོད་པ་དང་། དབུ་མ་རང་ལུགས་ལ་འཇུག་ཤེས་དྲུག་གི་སྟོགས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཀུན་
 གཞི་ནམ་ཡང་མི་བཞེད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞིའི་ཐ་རྟེན་སེམས་གསལ་རིག་ཙམ་ལ་བཀའ་བ་
 གཉིས་གང་ཞིག་སྐབས་བབ་ཀྱི་གཞུང་དོན་རྒྱུ་སོང་ཡོད་མེད་ཀྱང་གཟུར་གནས་ཀྱིས་བཟག་ན་ཤེས་སྤྱོད་ཟེར་བ་ཡིན་ན།

ལན། དེ་ལྟར་ཤེས་སྤྱོད་པར་མ་ཟུར་པས་མཁའ་པ་དག་བཞེད་པ་མ་མཐུན་པར་ཟུར་པ་ཡིན་པས་གང་ཞིག་འཐད་མིན་གྱི་ལུང་
 རིགས་ནོན་པོ་སྟོ་བ་ལ་འཇུག་རིགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཙམ་གྱིས་ཅི་མན།

དོགས་པ། འཇུག་པ་དཀའ་འགྲེལ་^[44]ལས། འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱི་གིས་གསུངས་པས་གྲང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 འགྲེལ་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བཞེད་པའི་ཁྱད་སྟོན་བཞེད་པར། བྱིང་གིས་ བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་

[43] རྩོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༡/༡

[44] རྩོད་གེ་པར་མ་ཀུན་མཁྱེན་བཀའ་འབུམ་ཙ་༤༩༧

དུས་རབས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞི་ན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གསུང་དུ་འཛིན་དཀའ་ཉེ། གཞུང་དེར་སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མིན་གྱི་བཞེད་པ་ཕྱི་དོན་
མེད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་གསུམ། རྣམ་ཤེས་གནས་ལྗེས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་གསལ་བ་དང་། བྱད་པར་རྣམ་
བདེན་རྒྱན་གྱི་བྱད་པར་ཡང་གསུངས་པས་སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྒྱ་ཚུགས་པའི་རྒྱུ་བྱང་བ་ཞིག་ཏུ་མཛོན་པ་དང་།
ལེགས་ལྷན་དང་ཁྲ་བས་གཞུང་འདི་ལྟར་འདྲིན་མཛད་པ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡི་ཤེས་དབྱིངས་ཀྱིས་དཔྱད་མཛད་ཨི་ཡོད་ཟེར་བ་ལ།

ལན། འདི་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་གཞིག་མཛད་མ་མཛད་ཀྱི་དོགས་གཞི་ཞིག་གཞི་ནས་མིན་ཏེ། བྱིད་
ཀྱི་དགོངས་འཆར་ལྟར་ན་སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྒྱ་ཚུགས་པའི་དུས་ནི་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་བྱོན་རྒྱུ་ཡིན་པར་བསྟན་འདུག་
མོད། ལྟར་ན་ཐའི་རྒྱ་གར་ཚོས་འབྱུང་ལས། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་མར་འདེབས་པ་མུ་ངན་མེད། ཚོས་གཞི་དར་
བར་མཛད་པ་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་དང་། མཐོ་བཙུན་སྤྱུ་མཛད། རྒྱས་པར་མཛད་པ་སྤྱུ་གཙན་འཛིན་བཟང་པོ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་
བྱེད་པ་སྤྱུ་སྐྱབ་པོ་ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་དར་བ། རྒྱས་པ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྐབས་གསུམ་ཕྱེ་བའི་དང་པོའི་དུས་སུ་དག་བཅོམ་པ་
ནསྤྱོད་སོགས་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་པོ་ཀུན་ཀྱང་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷ་སྐྱབ་སྤྱོད་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའང་དེ་ཉིད་^[45]ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་
དེ་དག་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་སེམས་ཅམ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཞིང་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་འདུག་པས་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤོན་
ནས་སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཡོད་པར་མཛོན་ལ། གཞན་ཡང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་^[46]ལས། ཚོས་ལྟ་དང་ནི་རང་བཞིན་
གསུམ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཉིད་དང་། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་འདུས་པར་ཟད། ཅས་དང་།
ལང་ཀར་གཤེགས་པ་^[47]ལས། ཕྱི་རྒྱུ་སྤང་བ་ཡོད་མེད་དེ། སེམས་ནི་རྣ་ཚོགས་རྣམས་སུ་སྤང་། ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་
བ། སེམས་ཅམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། ཞེས་དང་། སེམས་ཀྱི་རྩོ་རྩེའི་བསྟོད་པ་^[48]ལས། སེམས་མཐོང་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཉེ། སེམས་ནི་
འགོ་བ་ལྟ་པོ་ཡིན། བདེ་དང་སྟག་བསྐལ་མཚན་ཉིད་དག་སེམས་ལས་མ་གཏོགས་ཅུང་ཟད་མེད། འགོ་བ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་བ་
རྣམས། ཅུང་ཟད་བསྐོམ་པའི་རིམ་པ་ཡང་། དེ་ཀུན་སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཅུ། དེ་ཉིད་གསུངས་པས་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། རིགས་
པ་དུག་ཅུ་བ་^[49]ལས། འབྱུང་བ་ཆེ་ལ་སོགས་བཤད་པ། རྣམ་པར་ཤེས་སུ་ཡང་དག་འདུ། དེ་ཤེས་པས་ནི་འབྲལ་འབྱུར་ན། འོག་
པར་རྣམ་བཟགས་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་^[50]ལས། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་། རིང་ཐུང་ཕྱ་དང་སྒྲིམ་ཉིད་

[45] རྒྱ་གར་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་། ༧༡
[46] ཞོལ་པར་མདོ་མེ་ཅ་པ། ༡༩
[47] མེ་དགེ་བཀའ་འབྱུར་མདོ་མེ་པོད་ཅ་པ། ༡༡༩
[48] མེ་བསྟན་བསྟོད་ཚོགས་པོད་ཀ། ༩
[49] རྩོང་ལར་པར་མ་དཔེ་གཟུགས། ༡༩
[50] བསྟན་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། རྒྱུས་རབས་པོད་གེ། ༩

དང་། དགེ་སྐྱོན་གྱི་ཉིད་ནི་རྣམ་ཤེས་སུ། འགག་པར་འགྱུར་ཞེས་སྟབས་པས་གསུངས། རྣམ་ཤེས་བསྟན་མེད་མཐའ་ཡས་པ། ཀྱུན་ཏུ་
བདག་པོ་དེ་ལ་ནི། ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་ནི། རྒྱུ་གིས་གནས་ཐོབ་འགྱུར་མ་ཡིན། འདིར་ནི་རིང་དང་སྤང་བ་དང་། སྤྲ་སྤྲོ་
དགེ་དང་མི་དགེ་དང་། འདིར་ནི་མིང་དང་གཞུགས་དག་ཀྱང་། མ་ལུས་པར་ནི་འགག་པར་འགྱུར། གང་མ་ཤེས་མིར་རྣམ་ཤེས་
ལས། རྩོན་ཆད་བྱུང་བ་དེ་ཀྱུན་ནི། དེ་ཤེས་མིར་ན་རྣམ་ཤེས་སུ། མིས་ནི་དེ་ལྟར་འགག་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་བཀའ་བསྟན་དག་
ཀྱང་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོལ་རྒྱུ་ཆུགས་པའི་རྩིས་སུ་བྱུང་ཞིང་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འདྲེས་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཁྱེད་གྱིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་ལ་བཀོད་པའི་དོགས་གཞི་རྣམས་དེ་དག་གིས་བརྗོད་བྱུང་བྱས་པའི་མིར། རྒྱ་རྒྱུ་གི་གཞུང་ཡོད་
དོ་ཅོག་ལེགས་ལྟན་དང་རྒྱ་བས་ཤེས་བྱེད་ཏུ་དྲངས་བའི་ངེས་པའང་མེད་པས་མ་ངེས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཅི་ཙམ་བཀོད་ཀྱང་བསྐྱབ་
མི་རྒྱས་ལ། གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་འདི་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བསྐྱེད་ལྟགས་པའི་གཞུང་ཞིག་ཡིན་ན་དབྱ་
མའི་ལུགས་འཛོག་པའི་ཆོ་ལུང་དེ་དང་འགལ་སྟོང་མཛད་ཀྱང་མི་དགོས་ཏེ། འགྲེལ་རྒྱུ་དོན་གསལ་^[51]ལས། གང་གི་མིར་འདི་
ནི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཞན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་མིར་ཐེག་པ་གཞན་ལ་བཞེན་ནས་ནི་གང་ཏུ་ཡང་སྟན་འབྱེན་པ་བརྗོད་པར་མི་
བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་མིར། དེ་ལྟར་ནའང་འཇུག་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཏུ། ཆོག་གནད་བསྐྱེད་ན་འདི་ལྟར། ཆོགས་
བྱག་གི་ངོ་བོ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་གསུངས་པ་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་དགོས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་དཔལ་ལྟན་རྒྱ་
བའི་བཞེད་ཚུགས་སུ་བཀའ་བའི་རྩིས་སུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་ལས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གསུངས་པའི་ལུང་དེ་རྒྱ་དྲངས་
ཞེས་དོགས་པ་བཀོད་ནས། དེ་ནི་སྤྱིར་སེམས་རིག་ཅིང་གསལ་ཙམ་དང་བྱང་པར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཀུན་གཞིའི་ཐ་སྟངས་སྤྱིར་བ་
ཡིན་གྱི་ཆོགས་བྱག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཞེད་ན་མི་དོན་མེད་པར་ཁས་སྲུང་དགོས་པ་ལ།
དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་ཆོགས་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། དེ་ལྟ་ན་ནི་རིག་བྱ་དང་། རིག་བྱེད་མེད་ཅེས་ཅིས་
མི་འདོད། ཅེས་དོན་ཤེས་གཉིས་དོན་ལ་མེད་མཉམ་ཐ་སྟངས་ཏུ་ཡོད་མཉམ་ཏུ་གསུངས་པས་མི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་
སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མིན་ནོ། ཞེས་དབྱ་མ་འཇུག་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་སྐབས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ལ་འགལ་
སྟོང་བྱས་པའི་མིར། མདོར་ན་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྟོབ་དཔོན་དེ་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་མཛད་པོར་སྤྱིར་འཇུག་ན་སྟོབ་དཔོན་དེ་སུ་ཞིག་ཡིན་སྟོན་དགོས་ཏེ་ཁྱེད་ལྟར་ན་སྤྱི་རྒྱུ་མི་མིན་པའི་མིར།
ངེས་ན་པཌ་ཆེན་སྤྱི་ཏིས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་^[52]ལས་ཀྱང་མགོན་པོ་སྤྱི་རྒྱུ་གི་གསུང་ཡིན་པར་
གསལ་བར་གསུངས་པ་ཉིད་སྤྱི་བོར་བཅིང་ན་མཛོས་ཏེ། ལྷོག་ཚུགས་ཀྱི་དོགས་གནད་གང་ཡང་འགོད་རྒྱ་མེད་པའི་མིར།

[51] རྩོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༩

[52] རྩོད་སར་རྒྱུད་འགྲེལ་ཅི་པ།

དོགས་པ། ཡང་ཁྱིད་ཀྱིས་ལང་གཤེགས་ལས་ཀྱན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། འཇུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་ལས་ཀྱན་གཞི་བཀག་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་སྟུང་པ་ནི་མི་འོས་ཏེ། གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མི་འདྲ་བས་འགལ་སྔོང་མ་མཛད་པར་ལང་གཤེགས་ནས་གསུངས་པ་ནི་དགོངས་གཞི་གཤེགས་སྐྱིད་ལ་དགོངས་ནས་གདུལ་བྱ་འདུལ་སྤྲད་ཏེ་གསུངས་པའི་ལན་མཛད་པ་དང་། དེའི་མཇུག་ཐོག་ཏུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་ཅན་གསུངས་པས། ཀྱན་མཁྱེན་གོ་རམས་པས་ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་པ་ཐལ་འཇུག་བས་ཁས་ལེན་པ་དང་འཇུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་ལས་ཀྱན་གཞི་བཀག་པ་སེམས་ཅན་ལྷགས་སུ་བྱེ་བའང་ལྷ་བའི་དགོངས་པ་སོང་མིན་བཟག་དགོས་པར་མངོན་ཟེར་བ་ལ།

ལན། ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་པའི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། འཇུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་ལས་བཀག་པའི་ཀྱན་གཞི་དང་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་འཇུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་གྱིས་ལན་མང་ཏུ་བཀག་པའི་ཀྱན་གཞི་དང་མི་མཚུངས་སྟུང་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འོས་ཏེ་ཞེས་པར་ཁས། བྱབ་པ་རང་འགྲེལ་^[53]ལས། གང་དབང་ཕྱག་རྟག་ལ་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་འདི་ནི་བྱད་པར་རྟོ། ། ཞེས་པར་ཁས་བླངས་ཏེ། སྐབས་དེར་སེམས་ཅན་པས་འདོད་པའི་ཀྱན་གཞི་བདེན་གཉིས་གང་ཏུའང་མ་སྐྱེས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་^[54]ལས། འོ་ན་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པའི་རུས་པའི་བྱད་པར་གྱི་གཞི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་བ་རྒྱབས་རྣམས་ལ་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞིག་གམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ལན་འདེབས་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་གཞུང་གཉིས་ཀྱི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་འདྲ་བའི་གསུང་ལན་མ་མཛད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་^[55]ལས། དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཏུ་སྤྲོ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་དམིགས་པའི་ས་བོན་གྱི་རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་སྤྲོ་བར་བྱེད་དོ། ། གང་དབང་ཕྱག་རྟག་ལ་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱད་པར་རྟོ། ། ཞེས་སེམས་ཅན་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཀྱན་གཞི་དང་ཕྱ་རྟེགས་པས་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོར་ཁས་ལེན་པའི་དབང་ཕྱག་གཉིས་རྟག་མི་རྟག་གི་བྱད་པར་ཅན་ལས་སྔོན་བཅུད་སྐྱེད་ཚུལ་མཚུངས་པར་གསུངས་པས། སེམས་ཅན་པའི་ཀྱན་གཞི་བདེན་གཉིས་གང་ཏུའང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་བ་བཞིན་ཏུ་མ་སྐྱེས་པར་བསྟན་ཅིང་། ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་པའི་ཀྱན་གཞི་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་

[53] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༧
[54] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༩
[55] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༧

མ་ཡིན་པར་འཇུག་འགྲེལ་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གུན་གཞི་དྲང་དོན་ཏུ་བསྟན་པའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གང་ཟག་ཡོད་པར་
བསྟན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་གཞུང་ཆོག་གང་ཡང་མེད་ལ། འགྲེལ་བྱེད་མཁན་པོས་དེ་ལྟར་བཀའ་བས་ཟླ་
བས་གསུངས་པར་འཆད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་མི་འཕྱུར་རམ། དེས་ན་གུན་མཁུན་ཟླ་མས། གུན་གཞིའི་ངོ་བོ། གུན་གཞི་བསྟན་པའི་
དགོས་པ། གུན་གཞིའི་སྒྲ་དོན། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན། གུན་གཞི་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད། ཁས་
མི་ལེན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ། རྩོད་པ་སྤྱོད་བ་དང་བདུན་གྱིས་གུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ་དག་ཟླ་བའི་དགོངས་
པར་སོང་མིན་ལུང་རིགས་གྱིས་དཔྱད་པ་གནང་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱ་ཡུལ་ཡིན་གྱི་རྗེ་ཟླ་མའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་ཆོ་ཤིན་
ཏུ་མི་འོས་ཏེ་ཞེས་དམ་བཅའ་རི་བོ་ཅམ་ཞིག་ལ་གནོད་བྱེད་ཏིལ་འབྲུ་ཅམ་ཡང་བརྗོད་རྒྱ་མེད་ན་དགེ་བཤེས་ཆང་ལ་རྟོད་རྒྱུང་
གསོག་པའི་རྒྱ་ཅམ་ལས་ཅི་ཡོད། ཉེ་ཉེ་སྤྱུ་ཅེད་ལགས། དྲང་དོན་ཡིན་ན་ཐ་སྟོན་ཏུ་མེད་པས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ཏུ་
ཤར་གྱི་རི་བོའི་ཕྱེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དྲངས་པ་^[56]ལས། སྤང་བོ་དག་དང་ཁམས་རྣམས་དང་། སྦྱི་མཆེད་རང་
བཞིན་གཅིག་བཞེད་ལ། ཁམས་གསུམ་པོ་དག་སྟོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཡིན། །ཞེས་སྤང་ཁམས་སྦྱི་མཆེད་
ཐམས་ཅད་དྲང་དོན་ཏུ་བསྟན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དོགས་པ། ཡང་བྱེད་གྱིས་གུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་རང་རིག་མི་བཞེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས་ལྷང་སྦྱོར་ལའི་ངོ་རྒྱུ་སོགས་གྱིས་
བཀའ་བའི་ཚུལ་ལའང་སྟོས་ཤིག་ཅེས་པ་ལ།

ལན། རྗེའི་ལྷགས་ལ་གུན་བྱང་གི་ཆོས་གུན་གྱིས་བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟོན་གཞིར་གྱུར་བའི་གུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན་ཕྱི་དོན་མེད་པར་
ཁས་ལེན་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་གུན་གཞི་སྦྱུ་མ་ཅམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། དོན་དམ་ཏུ་མ་ཟད་ཐ་སྟོན་ཏུ་ཡང་རང་གིས་རང་
རིག་པ་མི་བཞེད་པ་རྣམས་བཤད་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པ་དེ་ག་རང་གུན་མཁུན་གྱིས་དོགས་དཔྱད་གནང་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཁ་
གསལ་གཏིང་གསལ་ཡིན་པས་འགོག་ལྷགས་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཞེས་ལྟན་པ་རྒྱབ་ཀྱང་ཆོག་ལ་མ་རྒྱབ་ཀྱང་རུང་ངོ་། །

རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཐལ་འཕྱུར་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པའི་ལུང་ལ་དཔྱད་པ།

དོགས་པ། བྱེད་གྱིས་དབུ་མ་ཐལ་འཕྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་རང་རིག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ལུང་ལ། དབུ་མ་འཇུག་པ་^[57]ལས། འདི་ཡི་

[56] རྗེའི་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༥༥།

[57] རྗེའི་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༢༩༩

ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །མ་བརྒྱུད་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་། ། ཞེས་དང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་^[58]ལས། གལ་ཏེ་
གཞུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཞེས་པ་ནས་མིག་གིས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་
བར་དང་། དེ་ཉིད་^[59]ལས། འདིར་སྒྲུས་པ། གལ་ཏེ་ཡང་གཞན་གྱིས་འཛིན་པ་ཡོད་པ་ནི་ཞེས་པ་ནས་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
བཤད་པ་ཞེས་པའི་བར་དང་། དེ་ཉིད་^[60]ལས། རང་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་^[61]ལས། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་རུ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་
དྲན་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་དང་། རང་རིག་པ་དེ་ནི་ད་རུང་རུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས། རང་རིག་པའི་རྒྱ་ཅན་རང་རིག་པ་མེད་
པར་མི་འབྱུང་བས་དྲན་པ་གལ་ཡོད། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་^[62]ལས། འདི་ལས་ཀྱང་རང་རིག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
དེ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་རང་རིག་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་^[63]ལས།
རི་ལྟར་རལ་གྱི་རང་སོ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱིས་རང་བལྟའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་འདི་ཉིད་འཇུག་པ་རང་
འགྲེལ་ལས་རང་རིག་མེད་པའི་རྒྱབ་བྱེད་རུ་དྲངས་པ་དང་། ཅ་ཤེར་^[64]ལས། མར་མེ་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། ཞེས་པ་ནས།
སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད། ཞེས་པའི་བར་དང་། རྩོད་བཞློག་^[65]ལས། གལ་ཏེ་རང་ལས་ཆོད་མ་གྲུབ། ཞེས་པ་ནས། རང་
གྲུབ་གཞན་ལ་ལྟོས་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་དང་། སྟོན་འཇུག་^[66]ལས། གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན། ཞེས་པ་ནས། དྲན་འགྱུར་
བྱི་བའི་རུག་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། པརྟེ་ཏ་བི་རྩུ་ཏི་ཅ་རྩུས། སྟོན་འཇུག་འགྲེལ་པ་^[67]ལས། བ་རོལ་པོས་སྒྲུས་པ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་
ཤེས་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་ལུང་དག་རང་རིག་ཐ་སྙད་རུ་འང་མེད་པའི་ལུངས་སུ་དྲངས་བར་མཇུག་ཅིང་། འཇུག་པ་དཀའ་
འགྲེལ་^[68]ལས། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཀྱན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་དང་། རང་རིག་སོགས་ལུང་ཆོད་མ་ལས་བཤད་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས།

[58] རྩོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༠༩

[59] རྩོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༠༩

[60] རྩོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༠༩

[61] རྩོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༠༩

[62] རྩོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༠༩

[63] འཇུག་བཀའ་འགྱུར་མདོ་སྡེ་ཆོགས་ཅ་པ།

[64] རྩོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༩༩

[65] རྩོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༧༩

[66] རྩོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༧༩

[67] བཟླ་ན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༧༧

[68] སྡེ་དགེ་པར་མ་ཀྱན་མཁྱེན་བཀའ་འབྱུང་ཅ། ༩༩༩

རང་རིག་ཐ་སྟད་པ་འགོག་པ་ལ་སྒྱར་བ་ནི་ནོར་ཉེ། ཞེས་པའི་བར་དྲངས་ནས། དེ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས། ཐལ་འཇུར་བའི་ལྷགས་སུ་རང་
 རིག་བཞེད་པའི་ཚད་ཐུབ་ཀྱི་གཞུང་གཅིག་ཀྱང་འགོད་རྒྱ་མེད་པར་རང་རིག་མེད་པར་ཆེས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཚད་ཐུབ་ཀྱི་
 གཞུང་བརྒྱ་ཕྱག་བཀལ་བའི་སྒྲ་ཇི་བཞེན་པའི་དོན་གཞན་ཏུ་འདྲན་པ་འདི་འདྲ་ནི་ལྟ་བ་ངན་སེལ་ཡིན་ནམ་ལྟ་བ་ངན་བཤད་ཡིན་
 དཔུང་དགོས་པར་སེམས་ཞེས་དང་། རང་རིག་ལྷང་ཚད་མ་ལས་བཤད་ན་ལྷང་ཚད་མ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅིས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མདོ་ཞེ་ལས་ཀྱང་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཚུལ་གང་ན་ཡོད་སྟོན་ཅིག་ཅིས་དང་། དོན་དམ་པར་རང་རིག་བཀག་པ་ལས་ཐ་སྟད་
 ཏུ་རང་རིག་མ་བཀག་ཅིན། འབྲུག་པ་རང་འགྲེལ་^[69]ལས། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་ཀྱི་དབང་ཏུ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་
 རིག་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་མི་སྲིད་དོ། ཅེས་ཐ་སྟད་ཏུ་རང་རིག་བཀག་པའི་གཞུང་དོན་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་ཞེས་དང་། ཐལ་འཇུར་
 བའི་ལྷགས་ལ་རང་རིག་ཚད་མ་ཞིག་ཐ་སྟད་ཏུ་ཡོད་ན་ཚྱོད་སྟོག་^[70]ལས། རྗེས་དཔག་ལྷང་དང་དཔེས་འཇལ་དང་། ཞེས་དང་།
 མདོན་སྒྲུམ་གྱིས་ནི་ལན་བཏབ་བོ། ཞེས་དང་ཡང་དེ་ཉིད་^[71]ལས། གལ་ཏེ་ཚད་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས། ། གྲུབ་བོ་སྒྲུམ་ན་ཐུག་པ་
 མེད། །དེ་ཡང་དང་པོ་འགྲུབ་མིན་ལ། །བར་མ་མིན་ཁིང་ཐ་མའང་མིན། ། ཞེས་དང་། ཚྱོད་བསྟོག་རང་འགྲེལ་^[72]ལས་ཀྱང་། གལ་
 ཏེ་འདི་སྒྲུམ་ཏུ་གཞལ་བར་བྱ་བ་ནི་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། ཚད་མ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཚད་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་
 སེམས་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཐུག་པ་མེད་པར་འཇུར་རོ། ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་^[73]ལས། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མདོན་སྒྲུམ་ཉིད་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། ཞེས་དང་། འོག་ཏུ་ཕྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་
 མི་འཁྲལ་བ་ལས་སྒྲིས་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཞེས་པ་ནས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞེ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་
 འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་བར་དྲངས་ཉེ། གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་མའི་རྣམ་དབྱེ་འཇོག་སྐབས་རང་རིག་ཚད་མ་ཅིའི་ཕྱིར་
 མ་གསུངས་ཞེས་ཟེར་བ་དག་ལ།

ལན། གཞུང་དེ་དག་གིས་རིགས་པས་དཔུང་བཟོད་ཀྱི་རང་རིག་བཀག་པར་གཞུང་གི་དགོངས་དོན་ཏུ་བཀྲལ་བ་ལ་ལྷང་རིགས་
 ཀྱི་གནོད་པ་མ་མཐོང་སྟེ། གཞན་ཏུ་དོན་དང་ཐ་སྟད་གང་ལའང་མ་གྲུབ་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་རང་གིས་རང་རིག་པའི་
 དཔེར་མར་མེ་རང་གིས་རང་གསལ་བར་བཀོད་པ་ལ་ཚུ་ཤེར་ལས་མར་མེས་ཐུན་པ་སེལ་བའང་བཀག་པས་ཐ་སྟད་ཏུ་འང་ཐུན་

[69] རྗེས་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༠༥

[70] རྗེས་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༩

[71] རྗེས་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༧

[72] རྗེས་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༩

[73] རྗེས་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༩༧

པ་སེལ་བ་མི་འཐད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཕྱུར། རྩོད་རྒྱུ་ལས། ཚད་མ་དེ་རང་གིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་ཆོ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་
 པའང་བཀག་པས། ཐ་སྙད་དུ་འང་ཚད་མ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གཏན་མེད་དུ་ཐལ་བར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཕྱུར། ཚིག་གསལ་
 ལས། རང་རིག་མེད་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་ཐུང་བའི་སེམས་མི་རྟེན་པའི་མདོ་དྲངས་པས་དེའང་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཐུང་བའི་
 སེམས་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཕྱུར། ཤེར་འབྱུང་སློ་གྲོས་ཀྱི་སྦྱོད་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ་^[74]ལས། དེའི་ཕྱིར་དུན་པ་ཡང་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་གྲུབ་པར་འཕྱུར་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་དུན་པའང་མ་གྲུབ་པར་ཅིས་མི་
 འཕྱུར། འོ་ན་ལང་གཤེགས་ལས། ཤེས་པ་རང་གིས་རང་རིག་པ་དང་རལ་གྱི་རང་གིས་རང་གཅོད་པ་དཔེ་དོན་སྦྱར་བས་ཐ་སྙད་
 དུ་རང་རིག་ཡོད་ན་རལ་གྱི་མེས་རང་གཅོད་པར་འཕྱུར་རོ་སྟུང་ན། འདི་ནི་གོང་ཁྱེས་ལྟར་དོན་དཔྱད་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་
 སྐབས་ཡིན་ལ་དེའི་ཆོ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དཔེ་མང་སྟེ། འཕགས་པ་ལྟས་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་
 བཞིན་དང་བུལ་བའི་དཔེར་ནས་མཁའི་པ་སྐྱབ་བོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་ཤེས་གཅིག་དང་དུ་མར་གྲུབ་པས་ནས་མཁའི་པ་སྐྱབ་ཡོད་
 མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། ། འཇུག་པ་ཙ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་གཏན་ནས་མ་བཤད་དེ། དེ་
 ཡང་སེམས་ཅན་པའི་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་རང་རིག་བོད་པ་ལ། རང་རིག་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་
 ཅི་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་དུན་པ་བོད་པ་ན་དུན་པ་བདེན་གྲུབ་ཅིག་གམ། དུན་པ་ཐ་སྙད་པ་གང་ཡིན་དང་པོ་ལྟར་ན་བསྐབ་བྱ་
 དང་མཚུངས་པས་མ་གྲུབ་ཅེས་བསྟན་པ་ལ། རང་འགྲེལ་^[75]ལས། དེ་ལ་གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་རྣམས་སྐབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་སྟུན་ནི། དེའི་ཆོ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དུན་པ་མི་སྲིད་པས་རི་
 ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་དུན་པས་མ་གྲུབ་པའི་རང་རིག་པ་འགྲུབ་པར་འཕྱུར་ཞེས་གསུངས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཁྱེད་པ་མ་ངེས་ཏེ། ཡུལ་
 མྱོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་དུན་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དུན་པ་རང་རིག་གི་རྩ་ཅན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པས་དེས་རང་རིག་སྐབ་པ་ལ་ཁྱབ་
 འབྲེལ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་མེད་པར་བསྟན་པ་མེད་ལ། དེའང་རང་འགྲེལ་^[76]ལས། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཐ་
 སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་ཡང་རང་རིག་པའི་རྩ་ཅན་གྱི་དུན་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འདིར་མེ་
 བཞིན་དུ་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་རིག་པ་འགྲུབ་པར་འཕྱུར་ན་ནི་དེ་ཡོད་པས་དུ་བས་མེ་ལྟར་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་དུན་པའི་
 སློ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འཕྱུར་བ་ཞིག་ན། རང་རིག་པ་དེ་ནི་ད་དུང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས། རང་རིག་པའི་རྩ་ཅན་རང་རིག་
 པ་མེད་པར་མི་འབྱུང་བས་དུན་པ་གལ་ཡོད། འདི་ལྟར་ཆུ་ཅན་མཐོང་བ་ལས་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ལམ་མེ་ཅན་མཐོང་བ་ལས་ནོར་

[74] རྩོད་པར་མ་དེབ་གཞུགས། 444
 [75] རྩོད་པར་མ་དེབ་གཞུགས། 444
 [76] རྩོད་པར་མ་དེབ་གཞུགས། 444

བྱ་མེ་ཤེལ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མེད་པར་ཡང་ཆར་ལ་སོགས་པ་དང་གཙུག་ཤིང་གཙུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཆུ་
དང་མེ་དག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་རྩ་འདིར་ཡང་རང་རིག་པ་མེད་པར་དྲན་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་སྟོན་པར་འགྱུར་
རོ། ། ཞེས་དྲན་པས་རང་རིག་སྒྲུབ་པ་ནི་ཆུས་ནོར་བྱ་ཆུ་ཤེལ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་བྱ་བ་མི་འབྱུང་པར་གསུངས་ལ། གཤམ་སྤྱིད་རང་རིག་ཐ་
སྟོན་རྩ་འད་མེད་ན་དྲན་པ་ཐ་སྟོན་པའི་ཉག་ས་ལ་མ་བྱུང་པའི་ལན་འདེབས་པ་ལས་གཞན་འགལ་བའི་ལན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདེབས།
ཤེར་འབྱུང་སློ་གྲོས་ཀྱི་སྦྱོང་འཇུག་དཀའ་འབྱེལ་^[77]ལས་ཀྱང་། དྲན་པ་ནི་རང་རིག་པའི་ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་ཞེས་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། ། དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་པའི་འབྲས་བྱ་ཉིད་རྩ་འདས་པ་མེད་པར་དྲན་པ་ནི་དེ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བས་རང་རིག་པ་གྲུབ་
པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དྲན་པའི་ཉག་ས་ལ་བྱུང་པ་མ་དངས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་རང་རིག་བཞེད་པའི་
ཆད་ཐུབ་ཀྱི་ལུང་ནི་འཇུག་པ་རང་འབྱེལ་^[78]ལས། གང་གི་ཕྱིར་དྲན་པ་གཞན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་ཉམས་སུ་སྦྱོང་
བས་སྦྱོང་བ་དེ་དྲན་པའི་ཤེས་པས་སྦྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་དྲན་པ་ཡུལ་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་ལ། ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཤེས་
པས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དྲན་པས་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པ་མ་ཡིན་པས་བདག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་
རོ། ། འདི་ཡང་འཛིག་ཉེན་ཚུལ་ལྷགས་ཡིན་གྱི་ཤིན་རྩ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱན་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་ཉེན་
ཀྱི་ཐ་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་ཡུལ་སྦྱོང་ལས་ཡུལ་དྲན་སྦྱེ་བ་དང་། རང་སྦྱོང་ལས་རང་དྲན་སྦྱེ་བ་འཐད་པར་གསུངས་པས་རང་
རིག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་ལུང་འདིས་གྲུབ་ལ། གཞན་རྩ་ན། གང་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བས་སྦྱོང་བ་དེ་ཞེས་དང་། ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་
ཤེས་པས་བཅད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞེས་པའི་བྱད་པར་དག་ལེགས་པར་སྒྲ་དགོས་སོ། ། རང་རིག་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་
གང་ན་ཡོད་སྟོན་ཅིག་ཅེས་པ་ལ་བཀའ་བར་མཐའི་ཆོས་འཁོར་རྩ་གཏོགས་པའི་མདོ་སྡེ་དག་ལས་རང་རིག་མདོན་སུམ་བུ་སྟན་
མིན་ཐོག་མར་ལེགས་པར་གཟིགས་ལ་དོགས་འདྲི་འདི་མཛད་རིགས་ཀྱི་གཞན་ཡོང་བཤད་རྩ་མི་འགྱུར་རམ། ཆོག་གསལ་ལས་
ཆད་མའི་གངས་ངེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མཛད་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཆོ་རང་རིག་གིས་གངས་འཛིན་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ཆད་མའི་ནང་གསེས་
ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རིགས་གཏེར་^[79]ལས། གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟེ་རྟེན་ལྟེ་པ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སྟེ་བ་ཡིན། །ནང་གི་
དབྱེ་བ་སྟེ་རྟེན་ལྟེ་པ། །དེ་ཡི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བཞེད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་རྩ་ན་གཞུང་དེས་ཆད་མའི་ནམ་
དབྱེ་འཛིག་སྐབས་མིག་ཤེས་མདོན་སུམ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་པ་རེད་ཅེས་དོགས་དཔྱད་མཛད་དགོས་པར་མི་འགྱུར་རམ་དགེ་
བཤེས་ལགས་ནམ་པར་དཔྱད་པའི་སློ་གྲོས་སྦྱིད་པར་མ་གྱུར་ཏམ་ཉེ་ཉེ་ཀྱ་རེ་ལགས།

[77] རྫོང་སར་པར་དེབ་གཞུགས། ༩༩༥

[78] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༠༦

[79] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༩༩༥

ཉན་རང་གིས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཐལ་འཕྱར་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་ཡུང་ལ་དཔྱད་པ།

ཉན་རང་གིས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཐལ་འཕྱར་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་ཡུང་ཚོས་སུ་འཛིན་དཀའ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱི་སྤྱོད་ཡལ་སྤྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། ཉན་རང་ལ་ཡང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞིན་ལ། བྱམས་ཚོས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་རྟོགས་པ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐ་སྟངས་མ་སྦྱར་ནའང་། ཉན་རང་གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་ཚུལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་འཕགས་མེད་གཞིས་ཀས་ཀྱང་བཞིན་པ་དེས་ན་ཐ་སྟངས་སྦྱར་ལུགས་མ་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་ཉན་རང་གཞིས་ཀས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྤྱོད་པའང་ཡུང་པོ་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པ་འདི་ལ་བཞིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཐ་སྟངས་མི་མཐུན་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་མི་མཐུན་པར་མི་འཕྱར་ཏེ། དབྱ་མ་ཚིག་གསལ་^[80]ལས། ཟླ་ཆམས་ནི་དབྱག་པ་ཅན་དང་ཞགས་པ་ཅན་བཞིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་པོ་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་ཅི་ཞེན་ཅུས་པ་ཡོད་ན་སྤྱོད་པ་པོའི་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པའི་དབང་གིས་ཐ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་མཛད་པ་ནི་ཡོད་དེ། མདོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལམ་གཙོ་བོར་འཆད་པས། རྗེས་བྲལ་རྟོགས་པ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་ཉན་རང་ལ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་མཚོག་སྤྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱིས་རྟོགས་བྱའི་སྐྱེ་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པས་དེ་ཙམ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བྱས་ནས་དེ་རྟོགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། ། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་མི་བཞིན་པས་རང་རྒྱུད་པས་མི་བཞིན་པའང་འཛིན་དཀའ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་བཞིན་ནོ། །

ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉན་མོངས་སུ་བཞིན་པ་ཐལ་འཕྱར་བའི་ཐུན་མིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཡུང་ལ་དཔྱད་པ།

དོགས་པ། ཀུན་མཁྱེན་སྤྱོད་མས། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཤེས་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཙམ་ཤེས་དང་། མདོན་རྟོགས་ཀྱི་དང་། རྒྱུད་ཟླ་དང་། བཞི་བརྒྱུ་པའི་གཞུང་རྣམས་དྲངས་ཏེ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ། བྱེད་ཀྱིས། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉན་མོངས་སུ་བཞིན་པ་སྤྱོད་པ་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲུལ་མེད་ཡིན་པར་ཉན་རང་གིས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྤྱོད་པའི་ཡུང་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱལ་བེར་བ་ལ།

ལན། ཡུང་རིགས་དེ་དག་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤོང་པ་ལ་ཡུང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྤང་དགོས་ཤིང་། དེ་སྤོང་པ་

[80] རྗོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། 79

ལ་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་དགོས་པས། ཉན་རང་ལ་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡོད་ལ། དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པར་འགྲུབ་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་ཐྱིབ་ཏུ་ངེ་ལྟར་ན་འགྲུབ་པར་འགྱུར། གཞན་ཡང་འཇུག་
 པ་རང་འགྲེལ་^[81]ལས། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྟུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་
 གིས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམས་པར་བཞག་གོ། ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་^[82]ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམས་པར་ཤེས་པ་
 དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལྟག་པར་སློ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་
 ཆགས་པ་དང་ལྟན་ཞིང་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ས་བོན་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་དགག་པ་ལས་འཁོར་བ་ལྟོག་པར་རྣམས་
 པར་གཞག་གོ། ཅེས་པ་དག་གིས་ནི་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་སློ་དེ་ཉིད་ཉོན་ཐྱིབ་སྦྱེད་པའི་རུས་པ་ཐོགས་མེད་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 པས་འབྲས་སུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་སྟེ། འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་ཚུལ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་མང་ཏུ་རྣང་བ་
 དག་བཤེས་བྱེད་ཀྱིས་ལོས་མཁྱེན། གཞན་སྤྱི་ངེ་བཞིན་ཏུ་ཁས་ལེན་ན། ཅ་ཤར་^[83]ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམས་རྟོག་ལས། །དེ་
 དག་རྩོས་ལས་རྩོས་པ་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཉོན་མོངས་པའི་ཅ་
 བའི་རྒྱར་བསྟན་པ་དང་། །སྟོང་ཉིད་བརྟན་ཏུ་པ་^[84]ལས། རྒྱ་རྒྱུ་ལས་སྦྱེས་དངོས་པོ་རྣམས། །ཡང་དག་ཉིད་ཏུ་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་
 རྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་འབྱུང་། །ཞེས་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དེ་རྟོན་འབྲེལ་བརྟུ་གཉིས་
 ཀྱི་ཐོག་མའི་རྒྱར་བསྟན་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་^[85]ལས་ཀྱང་། སྲིད་པའི་ས་བོན་རྣམས་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྦྱོང་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་
 ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྲིད་པའི་ས་བོན་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣམས་སུ་བསྟན་པ་དག་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་དེ་དག་
 གིས་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཅ་བའི་རྒྱ་དང་ཉོན་མོངས་དེའི་འབྲས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། །སྟོབ་
 དཔོན་རང་གིས་ཀྱང་ཆོག་གསལ་^[86]ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོག་པས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལྟོག་ལ། ཞེས་དང་། བཞི་འགྲེལ་
^[87]ལས། ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བས་ཆགས་པའི་རྒྱ་རྣམས་པར་ཤེས་པ་སྲིད་པའི་ས་བོན་ཏུ་གྱུར་པ་ཞེས་རྣམས་ཤེས་དེ་
 ཉོན་མོངས་པའི་ཅ་བའི་རྒྱར་བསྟན་འདུག་པས། དབུ་མའི་གཞུང་ཆོགས་དེ་དག་གིས་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སློ་ལས་

[81] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༢༠
 [82] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༢༥
 [83] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༤༧
 [84] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༡༤
 [85] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༢༠
 [86] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༢༤
 [87] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༢༥

འཛིག་ལྟ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལས་ཙུ་ཉོན་གཞན་དང་ཉེ་ཉོན་དག་འབྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ལ། ཉོན་སྒྲིབ་ནི་གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དང་། དེའི་འབྲས་བྱུར་ལྟར་པའི་ཙུ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ལས་གཞན་པ་ཞིག་བྱམས་སྟེ་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་ཁ་གསལ་གཏིང་གསལ་སྟོན་རྒྱ་མཐོང་པས། དེས་ན་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོན་རྒྱ་མཐོང་མ་^[88]ལས། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་གཞུང་གང་དང་ཡང་འགལ་བ་མེད་པ་མ་ཟད། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟུང་འགྲེལ་ཏུ་ག་ལ་འཛིགས་མེད་^[89]ལས་ཀྱང་། ད་ནི་ཚས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་འབྲས་བྱུ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕུང་པོའི་ལྟ་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཞེས་བྱང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་ཚས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་སྤང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་ལས་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་བཏགས་པ་བར་བཀྲལ་བ་ནི་ལྟ་སྒྲིབ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་གོང་འོག་སྟེབ་ནས་བཤད་པའི་ལེགས་བཤད་གཞན་ན་མེད་པའོ། །

དོགས་པ། ཡང་བྱིད་ཀྱིས། རིགས་པ་བྱུག་རྩ་པའི་འགྲེལ་པ་^[90]ལས། གང་དག་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དམིགས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤང་ཏུ་བྱང་བར་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤང་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པས་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྟོན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བསྟན་པར་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ།

ལན། ཕུང་འདིས་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་བཞིན་ཏུ་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་མི་རུས་ཚུལ་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་རི་ལྟར་གསུངས་འདུག དེས་ན་བཤད་སྟོལ་གཅིག་གིས་སྟོན་སྒྲིབ་ནས་མི་བཞུགས་པར་ཕུང་རིགས་ཀྱི་གནད་ཟབ་མོ་ཡོད་ན་སྟོན་རིགས་ཀྱི་འདི་ཙམ་ལ་ནི་ཡིད་སྟོན་ཤོར་ཞིང་སྟོབས་པ་ཞུམ་པའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་མ་མཐོང་ངོ་། །

དོགས་པ། བྱིད་ཀྱིས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་^[91]ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ལྟས་དང་ངག་གི་འཇུག་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་

[88] རྫོང་སར་དཔེ་གཟུགས། ༥༥
[89] རྫོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཟུགས། ༩༩༧
[90] རྫོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཟུགས། ༥༧
[91] རྫོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཟུགས། ༩༩༩

ཤེས་སྤྱི་པ་དོན་འཛིན་བྱེད་སྐབས་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྤྱི་པ་ཅིག་ཡོད་ན་འདིར་དོན་འཛིན་བྱེད་པར་
ཤིན་ཏུ་སྐབས་སུ་བབ་པས་ཅིའི་ཕྱིར་དོན་འཛིན་མ་བྱེད། ཅེས་དྲིས་ན་ལན་ཅི་ཡོད་ཟེར་བ་ལ།

ལན། སྐབས་འདིར་ཉན་རང་གིས་མ་སྤངས་པའི་སྤྱི་པ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་དོན་བཟུང་ཞིང་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་སྤངས་
པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱི་པ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་ཚུལ་བསྟན་པ་སྟེ། འབྲུག་འགྲེལ་^[92]ལས།
མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ལྡོག་པར་
འབྱུར་གྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་
པས་སོ། །དེས་ན་འདིར་བག་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དོན་འཛིན་བྱས་པ་མ་གཏོགས་ཤེས་སྤྱི་པ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱས་པ་མིན་པས་ཤེས་
སྤྱི་པ་རིགས་སུ་གཏོགས་ཆེད་འདིར་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པས་དོན་འཛིན་མ་བྱས་པ་ལགས་སོ། །

དོགས་པ། ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་མས། ཅུ་ཤེར་ལས། ལས་དང་ཉན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས། །ཞེས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཤེས་སྤྱི་པ་གསུངས་པ་ལ།
ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་^[93]ལས། ཉན་མོངས་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཡུལ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་ལ་ལ་ནི་ཆགས་པར་འབྱུར། ལ་ལ་ནི་སྤང་བར་འབྱུར། ལ་ལ་ནི་
མོངས་པར་འབྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་ཉན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་རྟེན་པ་
དང་། མ་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདི་བདེན་ནོ་སྟུང་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཅན་དག་དེ་དང་དེ་ལ་རྣམ་པར་
རྟོག་པར་བྱེད་པས་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་ནི་སྒྲོས་པ་ལས་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་རྣམ་རྟོག་ཆགས་སོགས་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་
པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཉན་མོངས་པ་ལ་འཇོག་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ།

ལན། རྣམ་རྟོག་ཆགས་སོགས་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཉན་མོངས་སུ་འཇོག་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་
ཟེར་དོན། ལ་ལ་ནི་ཆགས་པར་འབྱུར་སོགས་ཀྱིས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པར་སྒྲོམ་ནས་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ཡིན་ནམ།
ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་གས་ཆགས་སོགས་དང་རྣམ་པར་མཚུངས་པ་བསྟན་པ་ཡིན། དང་པོ་
ལྟར་ན་གཞུང་གི་དགོངས་དོན་ཡེ་ནས་མིན་ཏེ། གཞུང་དེས་ཚུལ་མིན་རྣམ་རྟོག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཉན་མོངས་ལ་ལ་ནི་ཡུལ་ལ་
ཆགས་པར་འབྱུར་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་^[94]ཏུ། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་ཚུལ་བཞིན་མ་

[92] རྗོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༢༤༤

[93] རྗོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༡༩༤

[94] རྗོད་སར་པར་མ་དེབ་གཞུགས། ༢༥༥

ཡིན་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་ལ་ནི་འདྲོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདྲོད་ཆགས་ཞེ་སྒང་གཉི་ལྷག་རྣམས། །ཀྱན་ཏུ་རྟོག་ལས་འབྱུང་བར་གསུངས། །ཐུག་དང་མི་ཐུག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་། བརྟེན་པ་ཉིད་ལས་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་། ། ཞེས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་ཡུལ་ལ་ཆགས་སྒང་སོགས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་དགོངས་དབྱིངས་གཅིག་གོ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་བླ་མ་ལེ་ཏ་ཆེད་ཏུ་བྱངས་ཀྱང་མི་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་སྤྱི་མ་^[95]ལས། དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་ཁམས་དབང་རྣམས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དག་ལ་གནས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཚུལ་བཞིན་མིན། །ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་རྟག་ཏུ་གནས། ། ཞེས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱན་མཁུན་སྤྱི་མས་ཞིབ་མོས་དབྱུད་དེ་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་ཞལ་བཞེས་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་རྟེན་པ་དང་། མ་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་རྣམ་རྟོག་དེ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་སྒྲོས་པ་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན་གྱི་དེ་ཉོན་སྐྱིབ་ཏུ་རྟོན་པའི་ཆོག་རིས་གཅིག་ཀྱང་མི་གསལ་བས་ཅིའི་ཕྱིར་ན་གཞི་མེད་ལ་ཤི་འཐམ་བྱེད་པ་ལགས།

དོགས་པ། ཡང་བྱེད་ཀྱིས་དེ་དག་སྒྲོས་ལས་ཞེས་པའི་སྒྲོས་པ་དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་པ་དང་དེ་ལས་ཚུལ་མིན་རྣམ་རྟོག་བྱུང་ཚུལ་ཆོས་གསལ་ཟེར་བའི་ཁྱད་པར་བྱུངས། བླ་མ་ལེ་ཏ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་རྟེན་པ་དང་། མ་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདི་བདེན་ལྟ་སྟེ་མ་ལོན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཅན་དག་དེ་དང་དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པས་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་ནི་སྒྲོས་པ་ལས་བྱུང་ངོ་། ། ཞེས་པར་ཆོས་རྣམས་ལ་འདི་བདེན་ལྟ་སྟེ་མ་ལོན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཅན་ཞེས་པ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་ལ་ངོས་བཟུང་ཞིང་། དེ་དང་དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པས་ཞེས་པ་སྒྲོས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་སྐད་ཏུ་བཛྲོད་པ་ཡིན་ན།

ལན། དེ་ནི་ཏ་ཅང་ཅིང་བའི་གཏམ་སྟེ། སྐབས་དེའི་བདེན་ཞེན་དང་རྣམ་རྟོག་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་སྒྱུར་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོས་རྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་རྟེན་སོགས་ལས་དེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཡུལ་རྟེན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་དོན་དཔྱད་རིགས་པས་སུན་ཕུང་ན་ཡུལ་ཅན་དེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།^[96]ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བཀག་འགུབ་པས། །དང་པོར་ཤེས་བྱ་དགག་པར་མཛད་པ་ཡིན། ། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་^[97]ལས། རྟོག་རྣམས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྱུར་བ་སྟེ། །དངོས་པོ་རྟེན་མེད་པར་ཡོངས་དབྱུད་ཟེ། །དངོས་པོ་མེད་པར་འདི་རྣམས་མི་འབྱུང་དཔེར། །བུད་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཡོད་

[95] རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལ་དཔེ་གཟུགས། ༡༣༤
[96] རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལ་དཔེ་གཟུགས། ༡༣༤
[97] རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལ་དཔེ་གཟུགས། ༡༣༥

མིན་དེ་བཞིན། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་^[98]ལས། བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། ཅེས་དང་། ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་^[99]ལས། འདི་ཡུལ་སྲུང་ཕྱང་མེད་པར་ནི། དེ་སྤོང་བ་ནི་རུས་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་ལུང་དག་གིས་ཡུལ་རིགས་པས་སྲུང་ཕྱང་ན་དེའི་ཡུལ་ཅན་འགོག་སྒྲིབ་བསྟན་པ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སོང་ཞིང་། འདི་ཐད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ངོས་འཛིན་སྐབས་དབུ་མེད་ཆོག་གསལ་^[100]ལས། དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་ལ། རྣམས་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཆོག་པ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པ། ཤེས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་། བརྗོད་བྱ་དང་། རྗོད་བྱེད་དང་། ལུས་པ་དང་། རྣམས་བྱ་དང་། ཤིང་རྩ་དང་། གཟུགས་དང་། ཚོར་བ་དང་། རླུང་པ་དང་། ལུང་མེད་དང་། རྟེན་པ་དང་། མ་རྟེན་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། རླུག་བསྐལ་བ་དང་། གཤགས་པ་དང་། མ་གཤགས་པ་དང་། བསྟོན་པ་དང་། རྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལས་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སྒྲིབ་པ་ནི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་ལགས་ན་གཟུ་བོས་གཟིགས་མཛོད། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འཁོར་གསུམ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་གང་། དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པར་འདོད། ཅེས་པ་རྒྱུད་སྒྲའི་དར་རྒྱུ་གི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་པའི་བཞེད་པར་བསྟན་པའི་ལུང་དུ་སྦྱར་ནས་མཐུན་དཔེ་ལ། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་། འཛིན་པ་མི་སྤོང་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱིས། ཉམས་ཕྱིར་སྦྱིབ་མ་བསེ་བྱ་དང་། ཞེས་རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་བསྟན་པ་བཞིན་ཞེས་འགོད་པ་ནི། མ་གྲུབ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ཡི། མ་གྲུབ་འདི་ནི་སྦྱིབ་པར་བྱེད་པ་མིན། ཞེས་པའི་ལུང་དེ་ལ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་སྦྱིབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དཀའ་འགྲེལ་ལྟ་བུ་ངན་སེལ་དུ་གཟིགས་མཛོད།

ཞིག་པ་དངོས་པོ་འདོད་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མིན་གྱི་བཞེད་པ་སྟོན་པའི་ལུང་ལ་དབྱད་པ།

དོགས་པ། དེ་ལ་བྱེད་ཀྱིས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་མི་བཞེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་གཅིག་ཀྱང་ཀུན་མཁུན་སྒྲ་མས་རྟེན་མེད་ཟེར་བ་ལ།

ལན། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་མི་བཞེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ཚ་ཤར་^[101]ལས། འགགས་པ་འགག་པར་མི་འགྱུར་རྟེ། ཞེས་དང་། དེ་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བུ་རྩ་བུ་^[102]ལས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་འགགས་པ་ནི་འགག་པར་མི་བྱེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

[98] རྗོད་སར་པར་མ་དཔེ་གཟུགས། ༢༩༡

[99] རྗོད་སར་པར་མ་དཔེ་གཟུགས། ༢༩༠

[100] རྗོད་སར་པར་མ་དཔེ་གཟུགས། ༢༩༢

[101] རྗོད་སར་པར་མ་དཔེ་གཟུགས། ༣༥

[102] རྗོད་སར་པར་མ་དཔེ་གཟུགས། ༢༩

མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེད་པ་ཅི་ཞིག་འགག་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་^[103]ལས། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་འཇིག་པ་དང་
བྲལ་བ། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་མཐུན་པ་འགག་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ན་མ་མཁའི་མེ་ཏྲག་ལྟར་སྒྲིབ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཐུག་གུ་སོགས་འགགས་ཟིན་པའི་ཞིག་དངོས་ཡོད་པ་བཀག་པ་ཆེས་གསལ་ལ། གཞན་ཡང་ཞིག་དངོས་
སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་རྣམས་དག་གང་ཡང་མ་དམིགས་པས་ཞིག་དངོས་མེད་པའི་ཚུལ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་འདི་དག་
ཀྱང་དེའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་འགྲོ་ལོ། །

དོགས་པ། དེ་ཡང་བྱིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་པ་རྣམས་ལ་མཐར་ཆགས་སུ་དབྱད་གཞིག་བྱེད་ན། ཅུ་ཤར་^[104]ལས། ཇི་ལྟར་
ཐུང་ན་འདས་པ་ནི། ། དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ། ཐུང་ན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། ། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་
བྱས་ཡིན། ། ཞེས་པས་དངོས་པོ་ཐུག་ལྟ་བུ་ལ་མཚན་ན་དངོས་མེད་ནི་ཐུག་ལྟའི་ངོ་བོ་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་བ་ལ་བྱས་ནས་དེ་
གཉིས་ཀ་འདུས་བྱས་སུ་བསྟན་པ་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲལ་མེད་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ། དེའི་འགྲེལ་པ་བུ་སྒྲུབ་ལྟ་ལི་ཏ་^[105]ལས།
ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉི་ག་ཡིན་པར་མི་འཐད་དོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་
ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པའི་དངོས་མེད་གང་ལ་
ངོས་འཛིན་དགོས་སྒྲིམ་ཤིག་ཟེར་བ་ལ།

ལན། འདིའི་དངོས་མེད་ནི་ལས་ཉོན་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་བཀག་ཙམ་གྱི་དངོས་མེད་དེ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀས་རིམ་བཞིན་ཐུང་འདས་
དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཏུ་འདོད་པ་བཀག་ནས་ཐུ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་འགོག་པའི་
སྐབས་ཡིན་ལ་འདིའི་དངོས་མེད་དང་མདོ་སྟེ་པས་བཞེད་པའི་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ཉོན་མོངས་དང་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཙམ་ལ་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་^[106]ལས། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྒྲིབ་པ་ལོག་པའི་ཕྱིར། ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་
ཞེས་དང་། ཤར་སྒྲོན་^[107]ལས། མདོ་སྟེ་པ་དག་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཙམ་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པར་ཐ་སྟོན་འདོགས་པ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་
བཤད་པ། ཞེས་དང་། གསལ་ཚིག་^[108]ལས། གང་དག་གི་ལྟར་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྒྲིབ་པ་གཉིས་དེ་ལ་མེད་པས། ཐུང་ན་ལས་འདས་

[103] རྒྱུ་མཚན་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༡༠༢
[104] རྒྱུ་མཚན་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༡༩
[105] རྒྱུ་མཚན་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༢༩༩
[106] རྒྱུ་མཚན་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༡༤༢
[107] རྒྱུ་མཚན་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༤༠༡
[108] རྒྱུ་མཚན་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༡༤༧

པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། རང་ཉིད་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཉིས་ཀའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་གཉི་གའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐུ་བཅུ་ལས་འདས་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
མདོ་ལྷོ་པས་ཐུང་འདས་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་ཚུལ་ཡང་། ཡི་ཤེས་སྒྲིང་པོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་^[109]ལས། མཐོང་བ་དབང་པོའི་ཡུལ་
མིན་ཏེ། ཤེས་པ་རྣམས་པ་བཅས་པ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་མོ་གཤམ་བྱ་འདྲ་ལ། འགོག་པ་རྣམས་མཁའ་དང་འདྲའོ། འདྲུས་བྱས་བཅས་པོ་
ཡོད་མིན་ལ། རྒྱས་གསུམ་དག་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན། བསགས་པའི་གཟུགས་མེད་མིན་ཞེས་པ། མདོ་ལྷོ་པ་ཡི་མཁས་རྣམས་སོ། ། ཞེས་
མདོ་ལྷོ་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ན་འགོག་བདེན་མེད་དགག་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། པ་ཚབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་
རྣམ་བཤད་^[110]ལས། མདོ་ལྷོ་པ་ཐུ་བཅུ་ལས་འདས་པ་མཚོ་ལ་འབྱུག་ཞི་བའམ་རྒྱིན་རྣམས་མཁའ་ལ་དེངས་པ་ལྟར་ཅད་མེད་ཏུ་
འདོད་པ་འགོག་པ་ནི། ཞེས་མེད་དགག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། བྱེ་སྐྱེས་ཐུ་བཅུ་ལས་འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་རང་
གི་ངོ་བོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཅིང་། སྤང་བྱ་སྤང་ཡོད་གཉེན་པོས་གསར་བྱ་བཅོམ་པ་ལས་བྱུང་བས་སྤང་བྱའི་དངོས་
པོ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ཡང་རྩ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པའི་འདྲུས་བྱས་སུ་
འདོད་དགོས་ལ་ཐུ་བཅུ་ལས་འདས་པ་ནི་འདྲུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་ཅེས་པའི་དོན་ལས་ཞིག་དངོས་ལ་འབྲེལ་སྟེ་
ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །

དོགས་པ། དེ་ལ་བྱེད་ཀྱིས། དངོས་མེད་ཅེས་པ་དོན་བྱེད་ལྷན་སྟོང་ཞིག་ལ་འདོད་ན་དེ་འདྲུས་བྱས་སུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཙ་
འགྲེལ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཞེས་དང་། ཙ་ཤར་^[111]ལས། ཇི་ལྟར་ཐུ་བཅུ་ལས་འདས་པ་ལ། དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་
གཉིས་གཅིག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། སྤང་བ་དང་ནི་ལུན་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་ཙ་འགྲེལ་ལས། གཞི་གཅིག་ལ་རྒྱས་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་
པའི་འདྲུས་བྱས་གཉིས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་སྟོན་ཅིག་ཅེས་དང་། ག་ལས་འཇིགས་མེད་^[112]ལས། ཐུ་བཅུ་ལས་འདས་པ་ནི་དངོས་
པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉི་ག་ཡིན་པར་མི་འཐད་དོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐུ་བཅུ་ལས་འདས་པ་ནི་འདྲུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། དངོས་
པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ནི་འདྲུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་^[113]ལས། དངོས་པོ་ནི་རང་གི་
རྩ་དང་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་འདྲུས་བྱས་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་

[109] ལྷོ་ལྷོ་པ་དབྱེད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ ༢༡

[110] རྒྱུ་མཁའ་པར་མ་དེའི་གཟུགས་ ༡༩༠

[111] རྒྱུ་མཁའ་པར་མ་དེའི་གཟུགས་ ༢༩

[112] རྒྱུ་མཁའ་པར་མ་དེའི་གཟུགས་ ༣༡༣

[113] རྒྱུ་མཁའ་པར་མ་དེའི་གཟུགས་ ༣༤༩

དང་། རྩེ་བའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཀྱི་ཤི་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་ལྷང་དེ་དག་གིས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་སུ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ལ།

ལན། ཅེ་ཤེར་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། ། ཞེས་པས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཤིག་རྩེ་བ་ལ་དངོས་པོ་དང་འགགས་པ་ལ་དངོས་མེད་ཏུ་བརྒྱུད་པ་མ་གཏོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་རྩེ་བ་ལ་འགགས་བྱུང་བས་དངོས་དངོས་མེད་ཀྱི་ནམ་གཞག་བྱེད་མི་ཐུབ་ལ་དེས་ན་དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་དགོས་ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་ཐད་ཏུ་པ་ཚབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་^[114]ལས། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་པ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་འདུས་བྱས་འགགས་པ་ལ་དངོས་མེད་འཛོག་པ་ཡིན་པས་ཞེས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་འགགས་པ་འང་མེད་དགག་ཉིད་ལ་གོ་དགོས་པ་འང་ཚུགས་སུ་འདོད་པ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་སྟེ། གཞན་ཏུ་ན་ཚུགས་སུ་འདོད་པ་རི་ལྟར་འགོག་པར་འགྱུར། དངོས་མེད་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ལྟོས་ནས་བྱུང་བའི་དོན་ཏེ། དབྱུ་མ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་^[115]ལས། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་དཔེར། ། རིང་པོ་ཡོད་པས་སྤུང་ཏུ་བཞིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཡང་། དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །སྤང་བ་དང་ནི་ཐུན་པ་བཞིན། ། ཞེས་པའི་ཅུ་འགྲེལ་ལས་གཞི་གཅིག་ལ་རུས་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་འདུས་བྱས་གཉིས་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་དོན་ནི་གཞི་ལྷ་གུ་ལྷ་བྱ་གཅིག་ལ་འགག་བཞིན་པ་དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་དང་འགགས་ཟིན་པ་དངོས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་གཉིས་ལྟར་ཅིག་པའི་རུས་མི་སྤྲིད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱི་འཇིག་རྒྱུ་གུ་དང་དེ་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་གཉིས་ལྟར་ཅིག་པ་མི་སྤྲིད་པར་འཆད་ན་ཚུགས་སུ་འདོད་པ་དང་ཡེ་ནས་མ་འགྱུར་ཞིང་། གལ་ཏེ་འགྱུར་བར་འཆད་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་ཚུགས་ལ་ཞིག་དངོས་མི་འདོད་པ་འང་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཆོག་གསལ་^[116]ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། དེའི་ཆོ་དེ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པ་འདི་འགྱུར་ལ། ཞེས་དངོས་པོ་བཀག་ཅན་ལ་དངོས་མེད་བསྟན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་ཡིན།

དོགས་པ། ཡང་བྱེད་ཀྱིས་དངོས་མེད་ཅེས་པ་ཞིག་པ་ལ་མི་འཛོག་པ་དང་ཤི་བ་ཞིག་པ་ལ་མི་འཛོག་ན་ས་བཅུ་པའི་གཞུང་འདི་ཅི་ཞིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲངས། སྐབས་འདིར་འབྲེལ་ཅི་ཡོད། ཤི་བ་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་ཞིག་པ་དངོས་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲིབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དགོད་བྱོ་བའི་གཏམ་ཏེ། སེམས་ཅན་དེའི་ཤི་བ་ཞེས་པ་སེམས་ཅན་དེའི་སྟོག་ཞིག་པ་ཅན་ལ་མི་འཛོག་ན་ལྟའི་རྩེ་བ་ཕྱི་མའི་

[114] རྩེ་བ་སར་པར་མ་དཔེ་གཟུགས། ༢༡

[115] རྩེ་བསྟན་རྩེ་བ་རབས་པོ་དག། ༡

[116] རྩེ་བ་སར་པར་མ་དཔེ་གཟུགས། ༣༡

མི་དེ་ལྟའི་ཤི་བ་ཡིན་དགོས་པས་ལྟ་དེ་ཤི་བེན་པ་ཙམ་གྱིས་དེའི་ཤི་བ་འཛོག་དགོས་ན་དེའི་རྗེས་ཀྱི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དེའི་
ཤི་བ་འཛོག་དགོས་པས་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། ། ཞེས་པ་ལ།

ལན། སྐབས་དེའི་དངོས་མེད་ཞིག་པ་ལ་འཛོག་ཀྱང་ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཞིག་ནས་མེད་པ་དངོས་མེད་ཏུ་མཛོད་
ཞིང་པས་འདོད་ཀྱང་འདིར་དེ་དགག་བྱ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཏེ། ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་འདས་སུ་འདོད་པ་
འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྐྱེར་འཆི་བ་དང་ཤི་བའི་སྐྱས་འཇིག་བཞིན་ད་ལྟ་བ་དང་ཞིག་བེན་འདས་པ་ཅི་རིགས་སྟོན་
ཏེ། ཅ་ཤར་^[117]ལས། རེ་ཞིག་གྱུ་དན་འདས་དངོས་མིན། ། ཆ་ཤིའི་མཚན་ཉིད་ཐལ་བར་འགྱུར། ། ཆ་དང་འཆི་བ་མེད་པ་ཡི། ། དངོས་
པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་འཇིག་བཞིན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་སྟོན་མ་^[118]ལས། འགགས་པ་འགག་པར་མི་བྱེད་དེ།
ཤི་བ་ཡང་འཆི་བར་འགྱུར་ན་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པས་ཞིག་བེན་འདས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོར་
ཁས་ལེན་མི་ཐུབ་ལ། ས་བཅུ་པའི་མཛོད་ལས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཆ་ཤི་ཞེས་པས་ནི་ཐོག་མའི་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཆ་ཤིའི་རིམ་
པ་འབྱུང་བ་ལྟར། ཐོག་མར་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་དངོས་པོ་ཞིག་པ་འབྱུང་བ་ཅས་གང་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཅན་ཐམས་
ཅད་མཐར་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་དཔེར་བཞོན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཆ་ཤི་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཞིག་དངོས་
བསྟན་པ་མིན་ནོ། །

དྲིགས་པ། ཆོག་གསལ་^[119]ལས། གང་ཞིག་འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་ཁས་སྐྱབས་ནས་འདུས་བྱས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཏུ་
སྐྱ་བ་དེའི་ལྟར་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏྲོག་ལྟར་རྒྱ་མེད་པས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དང་། འཇིག་
པ་དང་བལ་བ་རྣམས་འདུས་བྱས་ཉིད་ཏུ་འང་འབྱུང་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཐམས་ཅད་མི་འགྲིག་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །
སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཆ་ཤི་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་ཁས་སྐྱབས་ན་མི་རིགས་པར་བཤད་པའི་འཇིག་པ་
ཞིག་པ་ལ་མི་འཛོག་པར་སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་གྱི་འཇིག་པ་ལ་འཛོག་ན་དེ་རྒྱ་མེད་ཏུ་ཁས་སྐྱབས་ནས་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་
མ་བཞེད་པའི་བྱུང་མཐའ་སྐྱ་བ་དེ་ཁྱོད་གྱིས་སྟོན་ཅིག་ཅེས་ཟེར་བ་ལ།

ལན། འདིའི་འཇིག་པ་ཞིག་པ་ལ་འཛོག་ལ་དེ་རྒྱ་མེད་ཏུ་སྐྱ་ཞིང་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱ་མཁན་ནི་མཛོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་

[117] རྫོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༡༥

[118] དེབ་གཞུགས་རྫོང་སར་པར་མ། ༡༣༩

[119] རྫོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༡༧

རིགས་གཉིས་^[120]ལས། འཇིག་པར་བྱ་རྒྱུ་དངོས་པོ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། འཇིག་པའི་སྤྱོད་ཅན་འཇུག་མོད་
 གྱི། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྒྱ་མི་དགོས། །བྱམ་འཇིག་དངོས་མེད་རྒྱ་མི་ལྟོས། འདྲི་ན་འདྲི་རང་གྲུབ་རྒྱ་ཅི་དགོས། ཞེས་དང་། རིགས་
 གཉིས་རང་འབྲེལ་^[121]ལས། ཆོས་ཀྱི་གསལ་པས་འཇིག་པར་བྱ་རྒྱུ་དངོས་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མི་དང་དྲུག་གསུངས་པ་ནི་འཇིག་པ་ཉིད་
 དངོས་པོ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་སྦྱོང་བ་ལས་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ལ་དགོངས་ལ། ཞིག་ནས་མེད་པ་ལ་འཇིག་པར་འདོགས་པའི་
 སྐབས་སུ་རྒྱ་མི་དང་ནི་རྒྱ་གཞན་མེད་པ་དགོངས་ཏེ་འཇིག་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་འཇིག་པ་རྒྱ་མི་
 དགོས་པར་གསལ་ལོ། འདིའི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་ན་གཞུང་འཆད་པ་འདྲིས་པར་འབྱུར་རོ། ཞེས་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ལ་འཇིག་
 པའི་སྤྱོད་ཅན་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ཆོག་གསལ་^[122]ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཐུ་དཔེ་ལས་འདས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྦྱོང་བ་མེད་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྦྱོང་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཐུ་དཔེ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པར་འབྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་སྦྱོང་བ་མེད་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཐུ་དཔེ་ལས་འདས་པ་ཡིན་
 པར་འབྱུར་ན། ཞེས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྦྱོང་བ་ཞིག་པ་ལ་མི་རྟག་པའི་སྤྱོད་ཅན་ལ་མི་རྟག་པ་དང་འཇིག་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་དབྱེ་མ་པས་དངོས་པོ་ཞིག་པའི་དངོས་མེད་ཀྱང་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པར་བཤད་དེ། ཆོག་གསལ་^[123]ལས། ཅི་
 རྟེན་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ན། གང་ཞིག་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ལ་རྒྱས་ཅི་ཞིག་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་པ་
 རྒྱ་མི་དང་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ན། དངོས་པོ་ལ་ཡང་རྒྱ་མི་དང་པར་ཐལ་བར་འབྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་ནི་ཡོད་པར་བྱུར་པ་
 ཡིན་ལ། ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་རྒྱས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། རྒྱས་ཟིན་པ་ལ་ནི་ཡང་བསྐྱེད་དུ་མེད་དོ། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་
 ཅད་དུ་རྒྱ་མི་དང་པར་ཐལ་བར་འབྱུར་བས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། གཞན་ཡང་རི་ལྷོ་ལྷོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 རྒྱ་བ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འཇིག་པ་ཡང་ཡིན་པར་འདོད་པར་བྱའོ། འཇིག་པ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་འབྱུར་བ་
 ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བའི་ལྷོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིས་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། གང་ཡང་གང་ཞིག་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ལ་རྒྱས་ཅི་ཞིག་
 བྱེད་ཅེས་རྒྱས་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཁོ་པོ་ཅག་ནི་འཇིག་པ་ལ་རྒྱས་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱེད་པར་ནི་མི་འདོད་ཀྱི། འོ་ན་ཅི་
 ཞེ་ན། འོན་ཀྱང་འཇིག་པ་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱས་སོ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཇིག་པ་ཡང་དངོས་
 པོར་འབྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཇིག་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། གཞུགས་
 ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། དེ་དག་གི་དོན་

[120] རྩོད་སར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༡༤

[121] ས་རྒྱུ་དཔེ་རྩོད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁང་དེ་བ་གཞུགས། ༡༠༩

[122] རྩོད་སར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༡༤༩

[123] རྩོད་སར་པར་མ་དཔེ་གཞུགས། ༡༡༤

ནི་འདི་ལྟར་ཏེ། ཅི་སྟེ་ཞེས་པ་ནས་ཡིན་ནོ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཇིག་པ་ལ་རྒྱས་བྱ་བ་མི་བྱེད་དེ། དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གྲུབ་
 ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དངོས་སྒྲིའི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ལ་ཡང་ཞེས་པ་ནས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 བློ་འདོད་པོ་ལ་ཡང་རྒྱས་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱུས་ཟིན་སྒྲུབ་ཡང་བསྐྱེད་དུ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས་དངོས་མེད་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བར་འཁྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་ཅེས་དགུ་མ་པས་མགོ་
 མཚུངས་འཕངས་པའོ། ། གཞན་ཡང་ཞེས་པ་ནས་ཕྱིས་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། སྒར་མེད་ཕྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 རྒྱེ་བ་རྒྱ་དང་བཅས་པར་འདོད་ན་ཞིག་པའང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒར་མེད་ཕྱིས་ཡོད་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་ཞིག་
 པ་དང་རྒྱེ་བ་གཉིས་པོ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་མཚུངས་པར་བསྟན། གང་ཡང་ཞེས་པ་ནས་སྒྲུབ་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། དགུ་མ་པ་ཁོ་བོ་
 ཅག་གིས་དངོས་པོ་ཞིག་པ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པར་འདོད་པ་ལ་དངོས་སྒྲུབ་བྱོད་གྱིས་དངོས་པོ་ཞིག་པ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་
 རྒྱས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུབ་པས་མི་གཞོད་དེ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དངོས་པོ་ཞིག་པ་ལ་རྒྱས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱེད་
 པར་མི་འདོད་མོད་འཇིག་པ་ཉིད་ལ་རྒྱས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཁས་ལེན་ནོ། ། ཞེས་ཞིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་ཅམ་ལས་རྒྱས་བྱ་བ་
 མི་བྱེད་ཅིང་འཇིག་རྒྱའི་དངོས་པོར་རྒྱས་བྱ་བ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ཆེས་གསལ་བས་ཞིག་པའང་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་
 རྒྱས་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་མི་འགལ་ལམ། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་ནས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི། རྒྱས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་འཇིག་པ་དངོས་པོར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་པའི་སྒྲུབ་ནི་འཇིག་རྒྱ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་སྒྱར་ཆོ་དངོས་པོ་སྟོན་པ་
 ཡིན་ལ། འཇིག་རྒྱའི་དངོས་པོ་ལོག་པའི་ཞིག་པ་ལ་སྒྱར་ཆོ་དངོས་མེད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བསྟན་ལ། གཉིས་ཀ་ལ་འཇིག་པའི་
 སྒྲ་དོན་འཇུག་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ཞིག་པ་དངོས་མེད་བསྟན་པའི་ཆོ་འཇིག་པའི་སྒྲ་ཅམ་དང་འཇིག་རྒྱའི་དངོས་པོ་
 བསྟན་པའི་ཆོ་འཇིག་པ་ཉིད་ཅེས་དངོས་པོའི་རྒྱུར་བའང་བསྟན་བྱའི་བྱུང་པར་ལས་བྱུང་བའོ། ། གནད་འདི་དག་རྟོགས་ན་
 འཆི་བཞིན་པ་དང་གི་ཟིན་པ་གཉིས་ཀ་རྒྱེ་བའི་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་མཚུངས་ནའང་རྒྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱ་བ་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་པར་
 ཡང་བདེ་སྒྲག་དུ་རྟོགས་པར་འཁྱུར་རོ། ། གཞན་ཡང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་^[124]ལས། གང་དག་དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་འགག་པ་རྒྱ་མེད་
 པ་ཡིན་པར་འཇིན་པ་དེ་དག་གི་འགག་པ་དེ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པར་མི་འཁྱུར་ཏེ། ནམ་མཁའི་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་དག་གིས་ནི་དགུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱོད་གྲུབ་ན་བྱོད་དངོས་པོ་
 ཡིན་པས་མ་བྱུང་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བྱོད་ཆོས་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ནའང་བྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་
 འགྲེལ་པ་^[125]ལས། འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་མེད་པ་ལ་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་མེད་པས་འབྲུ་མ་རུང་བར་འཁྱུར་རོ། ། ཟན་

[124] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༡༩
 [125] རྫོང་སར་པར་མ་དེབ་གཟུགས། ༡༩

མེད་པས་ངའི་བྱ་ཤིང་། ཞེས་དེ་སྐད་དུ་རྒྱ་དང་ཟན་མེད་པས་འབྲུ་དང་བྱ་མ་རུང་བར་བྱས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་
སྟངས་ཐམས་ཅད་ལ་འཐད་པ་མེད་པས། འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་དོན་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པས་རྣམ་པར་གཞག་
པར་བྱ་སྟེ། འཐད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དོགས་པ། ཡང་བྱེད་ཀྱིས། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། རྒྱུ་བའི་རྟེན་གྱིས་ཆ་ཤིངོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་
སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་འཛིག་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མི་ཆད་པའི་རྒྱ་འབྱིན་རྟོ། །ཞེས་པའི་
མདོ་ཆོག་གཉིས་ཀྱིས་ཤི་བ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀར་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་པས་ཤི་བ་ནི་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་སྟོག་ཞིག་པ་ཉིད་
ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ནི་གོང་དུ་བསྟུངས་ཟིན་པས་སོ་ཟེར་བ་ལ།

ལན། མདོ་ཆོག་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཆ་ཤིངོ་ཟེར་བའི་ཤི་བ་རྒྱ་འབྲས་སུ་བསྟན་མོད་དེས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་ཅིས་པན་ཏེ། སེམས་
ཅན་ཤི་བ་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོག་དབང་གི་རྒྱུན་འགག་བཞིན་པའི་སེམས་ཅན་ནམ་
སྲིད་པ་བཞི་ལས་འཆི་སྲིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱེད་ལྟར་ན་ལྟ་བུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འཁོར་བའི་བསྐྱེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་
ཆ་ཆར་ཞིག་འཛོག་པའི་ཆོ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཆ་ཤི་གཉིས་འཛོག་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་
གྱིས་མ་བསྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོ་བྱེད་ཀྱི་སྟོག་ཞིག་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་^[126]ལས། རྒྱ་ཟད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། ཟད་ཅིས་བྱ་བར་རྟོག་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་
^[127]ལས། མར་དང་རས་ཡོངས་སུ་མ་ཟད་པར་མར་མེ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་རིགས་ན་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་པོར་
གྲུབ་པའི་འགག་པ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་མར་དང་རས་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ནི་མར་མེའི་འཆི་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མར་དང་
རས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འགགས་ལ་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་དེའི་རིགས་ཀྱི་མར་མེ་སྐད་ཅིག་མ་མ་འོངས་པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་
མེད་པས་རྒྱུ་བའི་ཡན་ལག་གི་དངོས་པོར་མ་གྱུར་པ་འགགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་ལས། མར་དང་སྟོང་རས་ཟད་པ་མར་མེ་
འཆི་བའི་རྒྱར་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་ཀྱིས་མར་དང་སྟོང་རས་ཟད་པ་ཞིག་དངོས་ཀྱི་དཔེར་ཁས་གླངས་འདུག་མོད།

ལན། དེ་ལྟར་ན། རྒྱ་ཟད་པ་ཡིས་ཞི་བ་ནི། ཞེས་པའི་རྒྱ་ཟད་པ་ཆོས་ཅན། ཞིག་དངོས་སུ་ཐལ། མར་དང་སྟོང་རས་ཟད་པ་ཞིག་

[126] རྫོང་སར་དཔེ་གཞུགས། ༡༢༩

[127] རྫོང་སར་དཔེ་གཞུགས། ༡༣༡

དངོས་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ཟུ་བུ་དང་པ་ཡིས་ཞི་བ་ནི། ཟུ་བུ་ཅེས་བྱ་བ་མངོན་པ་སྟེ།
ཞེས་དེ་ཞི་བ་ཟུང་འདས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དོགས་པ། ཡང་བྱིད་ཀྱིས། དབུ་མ་འཇུག་པ་^[128]ལས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གྲུབ་
མཐའ་འོག་མས་མི་བཞེད་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ཞིག་དངོས་ཤིག་ཐུན་མེན་གྱི་ཆ་ནས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཟེར་
བའང་ཁྱད་ས་མ་འབྲེལ་བའི་གཏམ་ལས་ཡིད་རྟོན་འོས་པ་མ་མཐོང་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་པ་ཁོ་ནས་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན་ན་མདོ་དང་
བསྟན་བཅོས་གང་རུང་རུ་ཅིའི་ཕྱིར་གསལ་བར་མ་བསྟན་ཅེས་པའི་དྲི་བའང་ཞར་བྱུང་རུ་ཐལ་ལོ། ། འཇུག་པ་དཀའ་འབྲེལ་ལས།
སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཤི་ཞེས་པའི་ཤི་བ་དེ་སེམས་ཅན་ཞིག་པ་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་དེར་སེམས་ཅན་ཡོད་དམ་མིད། ཡོད་ན་ཟུ་བུ་གྱུ་
ཞིག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཟུ་བུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཁིང་། མེད་ན་སེམས་ཅན་ཞིག་ནས་མེད་པར་རྒྱུང་འཕེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་
ལ་གནས་པ་ལོ། ། ལུགས་འདིའི་རྗེས་འབྲང་ཐམས་ཅད་ཚུགས་ཞེན་གྱིས་མ་བསྐྱབས་པར་གཟུ་བོས་དཔྱོད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལ།
ལན། བྱིད་ཀྱིས། ཞིག་རྒྱུའི་སེམས་ཅན་དེ་ཡོད་མེད་དྲིས་པ་ཡིན་ནམ། སྐྱིར་སེམས་ཅན་ཡོད་མེད་དྲིས་པ་ཡིན། དང་པོར་ལྟར་ན།
སེམས་ཅན་ཤི་ནས་མེད་པར་རྒྱུང་འཕེན་ལུགས་སུ་གནས་པའི་ཐལ་བ་ལ་འབྲེལ་བ་སྟེ་ཅམ་ཡང་མེད་དེ། ཞིག་པའི་རྒྱས་སུ་ཞིག་
རྒྱུའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་ཡོད་པ་སུ་ཞིག་གིས་འདོད། ཡོད་ན་མ་ཞིག་པར་ཐལ་ཁིང་། མེད་ན་སྟེ་ཉིད་
ཀྱང་རྒྱུང་འཕེན་པའི་ལུགས་སུ་གནས་སམ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེའི་ཆོ་སྐྱིར་སེམས་ཅན་ཡོད་ན། ཞིག་པའི་ཆོ་ཞིག་རྒྱུའི་གྲུ་གྱུ་ཡོད་
པའི་ཐལ་བ་འཕངས་ན་ཆེས་དགོད་བློ་བ་ཞིག་མེན་ནམ། རིགས་ལམ་དང་མི་མཐུན་པའི་རིགས་རྫོབ་འདི་འདྲ་ལ་ཚུགས་ཞེན་
མེད་པའི་རྗེས་འཇུག་གཟུར་གནས་མདའ་བཞིན་བྱང་ཡང་། དག་པ་ཤིན་ཏུ་སྟེར་དཀའ་བའི་ཆོད་རུ་གདའ་ཟེར་བ་ལ།

ལན། གནས་སྐབས་དེར་སེམས་ཅན་ཡོད་མེད་དྲིས་པ་ནི་ཞིག་རྒྱུའི་སེམས་ཅན་ལས་སྐྱིར་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དོགས་སྟོང་མཛད་
དགོས་དོན་དཔྱོད་ལྡན་ལ་གཞི་ནས་མེད་ལ། ཞིག་པའི་རྒྱས་སུ་ཞིག་རྒྱུའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་འདོད་ན་རྒྱུང་འཕེན་པའི་ལུགས་
སུ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་འདི་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་རྟོག་གཏི་གཞུང་ལུགས་དང་གཏམ་མི་འདྲ་བ་དབུ་མ་པའི་འཛོག་ཚུལ་གཞི་
བཞག་ནས་འཕངས་པ་ལགས་ན། བྱིད་ཀྱིས་རྟོག་གཏི་གོ་བ་གཞི་བྱས་ཀྱི་ལན་སྟེ་ཡང་རྟོག་གཏི་རང་གཟུགས་བསྐྱངས་པ་ཅམ་
སྟེ། དེ་ཡང་ཆ་ཤེར་^[129]ལས། གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་འབྱུང་བ། ། དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། ། དེ་ལས་གཞན་པའང་མ་ཡིན་པ། ། དེའི་

[128] རྫོང་སར་དེབ་གཟུགས། ༡༧

[129] རྫོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཟུགས། ༡༧

ཕྱིར་ཆད་མིན་ཉན་མ་ཡིན། ། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་ཤིང་བ་^[130]ལས། རྒྱ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་མཐོང་བས། མེད་པ་ཉིད་ལས་འདས་པ་
ཡིན། ། རྒྱ་དང་བཅས་པར་འགག་མཐོང་བས། ། ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན། ། ཞེས་དང་། དེ་དག་གི་དོན་འཇུག་པར་^[131]། གང་
ཕྱིར་མུ་གུ་ས་བོན་ལས་གཞན་མིན། ། དེ་ཕྱིར་མུ་གུ་ཆོས་བོན་ཞིག་པ་མེད། ། གང་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ཡང་། ། མུ་གུ་ཆོ་
ས་བོན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་མི་བྱ། ། ཞེས་པའི་ལུང་དག་གིས་སྤང་ཅམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་འདི་དག་འབྲས་བུ་མུ་གུ་ལྟ་བུའི་དུས་ན་རྒྱ་ས་བོན་
ལྟ་བུ་རྒྱན་ཆད་པའང་མ་ཡིན་པས་མེད་པ་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ། མུ་གུའི་ཆོས་བོན་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་པས་ཡོད་པ་ཉན་
པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ། ཞེས་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ལ་ཉན་ཆད་སྤོང་ཚུལ་འདིས་འབྲས་དུས་སུ་རང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་
མ་ཡིན། རོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་མ་ཡིན། རོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་འདུག་པས་དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་གོ་དགོས་པའི་
རྟོག་གའི་བཤད་སྒྲོས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བར་བཅའ་ཡང་མི་རྟོག་པས་དགེ་བཤེས་བྱིད་གཟུར་གནས་མཐའ་ལྟར་དྲང་ན་ཡང་། དག་པ་
ཤིན་ཏུ་མྱེར་དཀའ་བ་ལ་ཐུགས་ཁག་བྱོན་ནས་མི་འདུག་ལགས།

དོགས་པ། ཀུན་མཁྱེན་སྤྲ་མས། ཞིག་པས་ནམ་མཁའ་གང་བར་ཐལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ། བྱིད་ཀྱིས་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་ལྷན་
མིན་གྱིས་ནམ་མཁའ་གང་རྒྱ་ཡོད་པ་ནི་བྱིད་ཀྱི་སྤྲ་མེད་ལེགས་བཤད་ཅིག་ཡིན་འདྲ་སྟེ་ཞེས་སྟིང་ཆོག་མཛད་པའི་མཇུག་ཏུ།
དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། ། གལ་ཏེ་འདི་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན། ། ཞེས་དང་།
སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། སྐྱབས་སོང་བསོད་ནམས་གཟུགས་ཡོད་ན། ། རྟོང་གསུམ་འདི་ཡང་སྟོང་དུ་རྒྱུང་། ། ཞེས་པའི་ཆོག་
གི་རྣམ་པས་ཅི་ཞིག་བསྟན་ད་དུང་དཔུང་དགོས་པའི་ཆོད་དུ་སྤང་བྱེད།

ལན། གཏམ་དེ་ནི་གཞུ་བཞིན་དུ་གྲག་འདུག་སྟེ། ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་དགོས་པའི་དཀའ་གནད་གང་ཡང་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་སྤྲ་མས་ཞིག་པས་ནམ་མཁའ་གང་བར་ཐལ་བའང་བཟག་པ་མཐའ་བཟུང་སྟེ། བྱིད་ཀྱི་ཞིག་པ་འདི་དག་
གཟུགས་སུ་གྲུབ་ན་ཞེས་བཟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཆོག་སྐྱར་བའི་ཕྱིར།

དོགས་པ། ཡང་བྱིད་ཀྱིས། ལས་འབྲས་རོ་བོ་གཞན་ཡིན་ན་གཞན་སྐྱེ་འདོད་དགོས་པའི་ཐལ་བ་ནི། ཆོས་གཅིག་ནས་འཇུག་ན་
གནམ་གང་བར་ཞེས་པ་བཞིན་ཡིན་པས་བཞག་བྱེར་བ་ལ།

[130] རྟེན་བསྟན་སྐྱེས་རབས་པོད་གི་༡༠༥
[131] རྫོང་སར་པར་མ་དཔེ་གཟུགས༡༩༣༥

དོགས་པ། ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས། ཞིག་པ་དངོས་མེད་དུ་བཞེད་པའི་མདོ་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ཚད་ཐུབ་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་སྣ་གཅིག་ཀྱང་
བསྟན་དུ་མེད་པར་གཞན་གྱིས་གསུངས་ཚད་འགོག་ཅི་ཐུབ་བྱས་པ་འདི་འདྲ་མི་ཆོས་ལྷ་ཆོས་གང་ཡང་མཐུན་དཀའ་ཟེར་བ་ལ།

ལན། འདིར་ཞིག་དངོས་འགོག་པའི་གོ་བོའི་རིགས་པ་དག་རིགས་པས་དཔྱད་དགོས་པ་ནི་རིགས་པར་སྤྲོ་བའི་འགན་ཡིན་གྱི་མི་
ཆོས་དང་ལྷ་ཆོས་ལ་མཐུན་མིན་གྱི་གཏམ་ཙམ་ནི་སྤྲོ་བ་ཀྱང་བཤད་ཐུབ་པོ། ། ཞིག་པ་དངོས་མེད་དུ་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་
གཞུང་ཚད་ཐུབ་མེད་པའང་མིན་ཏེ། གོང་དུ་འགའ་ཞིག་དྲངས་ཟིན་པ་དང་། ཁྱད་དུ་འདྲ་ཆོག་གསལ་^[136]ལས། ཅི་སྟེ་འཇིག་པ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ན། གང་ཞིག་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ལ་རྒྱས་ཅི་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་ན།
ཞེས་དངོས་པོ་སྤྲོ་བའི་ཚོད་པ་བཀོད་ནས། དེའི་ལན་དུ། གང་ཡང་གང་ཞིག་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ལ་རྒྱས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་སྤྲོ་བ་
དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འཇིག་པ་ལ་རྒྱས་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱེད་པར་ནི་མི་འདོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
ལེགས་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། སྐབས་འདིར་ཁྱེད་ཀྱིས་གང་ཟག་ལ་བརྟག་དཔྱད་ཅུང་ཟད་བགྱིས་འདུག་མོད། གུས་པས་ནི་རྗེ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་ལྷ་བྱའི་སྐྱེས་ཆེན་བར་གྱི་དགག་སྐྱབ་དང་ཞར་བྱང་དུ་བཀའ་བཀྲོན་གྱི་ཟླ་འགའ་འབྱུང་
བའང་འཕགས་པའི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་སྣ་ཆོགས་སུ་མོས་པ་ལས་ཆགས་སྤང་གི་གཏམ་རང་མཚན་པ་ཞིག་གཞི་ནས་
མི་སེམས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་འདོན་པའི་ཆེད་དུ་ས་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དག་གིས་སྐྱེས་ཆེན་གཞན་གྱི་སྟོག་དབྱགས་ཀྱང་ཁྲངས་པའི་
རྣམ་ཐར་ཡོད་ན་གཞན་སྤྲོས་ཅི་དགོས།

དེ་ནས་ཞར་བྱང་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མིན་པར་བསྟན་པ་ཞེས་པ་རྗེའི་བཞེད་པ་ཐུན་མིན་ལ་ཟེར་ན་རེ་ཞིག་
བཞག་ལ། ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་སྤྲོ་བ་ནི་རྟོག་གི་འབར་བར་ཁྱུངས་བཅོལ་བ་མཚར་རོ། །

དོགས་པ། འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་^[137]ལས། གང་གི་ཆོ་ཆོས་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྗེ་ལྷ་བ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་
སུ་སོང་བ་དེའི་ཆོ་སྟོན་དེའི་དོར་གཉིས་སུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བས་ཡེ་ཤེས་དེ་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་དུ་
ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆོ་ཆོས་ཅན་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྗེ་སྟེད་པ་མཁུན་པར་སོང་བ་དེའི་ཆོ། དུལ་དུལ་ཅན་སོ་སོར་སྤང་བའི་གཉིས་
སྤང་ཡོད་ཀྱང་། གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་དྲངས་ཕྱང་བས་སྤང་དུལ་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་གཉིས་སྤང་ཡིན་གྱི་འབྲུལ་པའི་
གཉིས་སྤང་མིན་གསུངས་པ་ལ། འཇུག་པ་དཀའ་འབྱེལ་^[138]ལས། ཆོས་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྗེ་ལྷ་བ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བའི་སྟོ་

[136] རྫོང་སར་དེབ་གཞུགས། ༡༡༥
[137] རྫོང་སར་དེབ་གཞུགས། ༡༡༥
[138] རྗེ་དགེ་པར་མ་ཀུན་མཁུན་བཀའ་འབུམ་ཅ། ༩༩

དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་ལ་ལྟོས་ཏེ་རི་སྟེང་པ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སྤང་ངམ་མ་སྤང་། སྤང་ན་དེའི་ཆོ་གཉིས་སྤང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཆོས་ཅན་ལ་ལྟོས་ཏེ་རི་སྟེང་པར་སྤང་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ། བྱིད་ཀྱིས་རི་ལྟ་བུ་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་
 ཀྱིས་རི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་རི་སྟེང་པ་མ་གཟིགས་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་རི་ལྟ་བུ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སྤང་
 བའི་སྒོས་རི་སྟེང་པ་མཁུན་པ་དང་། ཡང་རི་ལྟ་བུ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་གཉིས་སྤང་རུབ་
 ཀྱང་རི་སྟེང་པ་གཟིགས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་ཅིའི་ཕྱིར་འགལ་ཟེར་བ་ལ།

ལན། འོ་ན། རི་ལྟ་བུ་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་ངོར་གཉིས་སྤང་ཞི་བར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་རི་ལྟ་བུ་མཁུན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་ངོར་གཉིས་སྤང་མ་ཞི་བར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ལ་ལྟོས་ཏེ་རི་སྟེང་པ་མཁུན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་སྤྱི་ཕྱི་རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ནི་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་བདག་གིར་བཞེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཐད་ཀར་
 ལན་གྱིས་བརྒྱུག་པར་མ་རུས་པས། རི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཞེས་དང་རི་སྟེང་པ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཞེས་ཆོག་
 གི་ཤོགས་དན་ཞིག་འཆོལ་ནས་ལན་བཏབ་འདུག་ཀྱང་། རི་ལྟ་བུ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་གཉིས་སྤང་ཞི་མ་ཞི་གཉིས་ཀར་ཐལ་
 བ་ད་རྒྱུད་སོ་ན་གནས་འདུག་སྟམ་པ་ནི་རེ་ཞིག་ཁོ་མོའི་བསམ་ཆོད་ཡིན་པས་ལེགས་བཤད་ཡོད་ན་སྤྱི་བའི་རྒྱུ་ལ་བབ་པོ།

དོགས་པ། ཡང་བྱིད་ཀྱིས། བུམ་འཛིན་རྣམ་མཁུན་གྱིས་བུམ་པ་གཟིགས་པའི་ཆོ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡུལ་བུམ་པ་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་
 པ་བཞིན་རུ་གཉིས་སྤང་རུབ་ཚུ་ལ་ཞིག་ཡོད་ན་སྤྱི་བས་དང་ངས་ཀྱང་ལག་ཐལ་མོ་སྤྱར་ནས་སྟོངས་བདབ་པར་བྱའོ་ཟེར་བ་ལ།

ལན། ཐོག་མར་བྱིད་ཀྱིས་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་སྟོངས་གདབ་དང་། ཁོང་གིས། རི་ལྟ་བུ་སྟོང་ཀྱི་དབྱེ་བས་མཁའ་ལ་དབྱེ་བ་
 མེད་དེ་ལྟར། །དངོས་བྱས་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །རོ་མཉམ་ཉིད་རུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛད་
 ཟུར་ནས། །མཁུན་བཟང་བྱིད་ཀྱིས་སྤང་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད། །ཅས་པའི་འདུག་པ་ཙ་འགྲེལ་རུ་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་གཉིས་
 སྤང་རུབ་ཚུ་ལ་ལེགས་པར་བསྟན་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་སྟོན་ནས་དོགས་ལན་འདི་ཉིད་རེ་ཞིག་གྲུབ་པའི་ཁུལ་ལགས་མོད།
 རྟོགས་སྤེའི་འདྲོད་པ་མ་ལོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མཆིས་ན་ཐུགས་དགོངས་ཡངས་བའི་སྟོང་ནས་སྤྱར་ཡང་ལེགས་བཤད་སྟེ་
 བའི་འདུན་པ་སྟེང་ནས་ཆེའོ།

སྤྱར་སྤྱིས་པ། ཀངས་ཅན་འདི་ན་ཟབ་དོན་དབུ་མའི་གཞུང་། །བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་འཆད་ཉན་ལེགས་སྤེལ་བའི། །པ་ཚབ་སུ་བཞི་ནག་
 ཆོ་ལ་ཆེན་སོགས། །ཟབ་དོན་དབུ་མའི་བསྟན་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ། །སྤྱར་ཡང་མང་ནས་གསོ་ཞིང་སྤེལ་བ་ལ། །འགན་གྱི་ཟླ་མེད་ཆོས་

ཇི་ནམ་གསུམ་^[139]ཞེས། །འགགས་པ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱན་དུ་ལེན་པའི་གཏམ། །ཐོས་པར་གྱུར་ཆོད་དཔེ་སྤྲོ་ལོང་གཡོ། །གངས་ཅན་འདི་
ན་བཤད་སྟོལ་གསར་རྟིང་གིས། །སློ་ལྷན་སློ་ཡང་ལྷན་པས་གདུང་བ་ན། །སྤྲུང་ཡང་གོ་བོའི་ལེགས་བཤད་སྤང་བ་ཡིས། །ཚུལ་བཞིན་
དཔྱད་པའི་མིག་བྱང་སྤེལ་ལ་འདུད། །སྟོགས་ཀྱི་རྩ་ཕྱང་རྩལ་དུ་བརྟུག་བྱེད་པའི། །ལྷང་རིགས་མེ་ཆེན་འབར་བ་ལ་རེག་མྱིར། །ཆོག་
གི་མེ་སྟག་འཕྲོ་བ་ལ་རེ་རེ་ལ། །དྲང་སྤྲོང་བདེན་སྟོང་འབྱུང་གི་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད། །འོན་ཀྱང་རྒྱ་བོད་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོའི་འཇིང་།
།ཚུལ་བཞིན་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་གཟིངས་ཆེན་པོ། །འགྲུ་ཉག་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་གིས་མ་བསྐྱལ་མྱིར། །ཉེས་པའི་སྦྱོན་གང་མཆིས་ན་
བདག་གི་ཉེས། །ཞེས་པ་འདི་ནི་གོང་ཁྲུས་ལྟར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གང་དེས་འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པ་དང་ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོ་
རབ་འབྱུངས་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་མའི་དོགས་གནད་དག་རྒྱ་གཞུང་དང་བསྐྱར་ནས་དོགས་དཔྱད་མཛད་པའི་དམིགས་ཀྱིན་
དང་། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་ཆོགས་ལ་ཅུང་ཟད་སྦྱངས་བའི་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་དང་། དེ་ལྟའི་དོགས་དཔྱད་ལ་
ལན་འབྱལ་འདོད་ཀྱི་བདག་ཀྱིན་གསུམ་ལ་བཞེན་ནས། །ལུས་ཀྱི་ཁོ་ལག་མདོ་ཁམས་རྩ་ཡུལ་ནས་རྩོགས་ཤིང་། །སློ་ཡི་སློ་མོ་ས་སྦྱ་
མཐོ་སློབ་ནས་སྤེལ་བའི་སྐལ་བ་ཅན་རག་ཆོ་ཀུན་དགའ་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་སླ་མའི་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་དོན་རྣམས་རང་
སྟོར་འཆར་ཚུལ་བཞིན་རྒྱ་གཞུང་དག་ལ་གཏུགས་ཏེ། །བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་བྱ་ལོའི་ཆུ་སྟོད་ཆེ་བའི་སྟོགས་ཀྱི་མའི་
རྩོགས་པ་དང་པོར། རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྦྱོང་ཆེན་དུ་མས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པའི་ཡུལ། མདོ་ཁམས་སྟོད་ཀྱི་ཆར་
གཏོགས་འདན་ཤུག་ར་དགོན་དུ་ལེགས་པར་གྱུབ་པ་བྱས་པ་དགའོ། །

[139] ཇི་བཙུན་རེད་འདའ་བ། ལོ་ཆེན་སྦྱབས་མཚོག་དཔལ། ཇི་ཙོང་ཁ་པ།

དཔེ་སྟོན་གྱི་སྒྲུབ་པ།

༄༅། །འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །དཔེ་སྟོན་གྱི་དཔེ་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྐར་ནས་དབྱེ་ན་དེ་ལ་རིགས་གསུམ་ཡོད་
དེ། འོས་འགན་གྱི་ཆེད་དུ་དཔེ་ཆ་སྟོན་པ་དང་། རྒྱས་ཆོད་རྩལ་ཐབས་ཀྱི་དཔེ་སྟོན་ཤེས་བྱ་ལེན་ཆེད་ཀྱི་དཔེ་སྟོན་གསུམ་མོ། །
དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་བྱང་པར་ནི་དཔེ་སྟོན་གྱི་སྐབས་ལ་སྟོན་པ་ཡོད་མེད་ཡིན་ཏེ། འོས་འགན་གྱི་ཆེད་དུ་དཔེ་ཆ་བསྟན་པ་
ཡིན་ན་དཔེ་སྟོན་རང་སྤྱིང་ནས་སྟོན་པ་ཉེ་ཉེ། སྟོན་པ་ཡོད་པ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་དཔེར་ན་རྒྱགས་འཕྲོད་པ་དང་གཞན་གྱི་མཐེ་
བོང་སྟབ་པ་སོགས་ཡིན་པ་ལས་ཤེས་བྱ་དེ་སྟོན་པའི་ཐབས་ལམ་འགྱུར་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་ཆེད་དུ་དཔེ་སྟོན་གྱི་དང་
པ་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་ཟང་ཟིང་གི་དམིགས་ཡུལ་དག་པལ་བར་སོང་ནས། ཤེས་བྱ་དེ་སྟོན་པ་ཉིད་དང་ལག་ཆ་མིན་པའི་དམིགས་
ཡུལ་དུ་ཆགས་དགོས་པ་རེད། མ་ཟད། སྐབས་འགར་འོས་འགན་དཔེ་སྟོན་དེ་ལ་སྟོན་པ་གཞི་ནས་ཡོད་མི་ལྟར་ཏེ་མང་པོ་ཞིག་གིས་
རྒྱག་བསྐལ་ཞིག་དུ་དཔེ་འཛོག་པའང་ཡོད། གཉིས་པའི་སྐབས་སུ། དཔེ་སྟོན་ལས་ཤེས་བྱ་སྟབ་མི་སྟབ་བཟ། སྟོན་པ་འཕེལ་མི་སྟབ་
བཟ། ཞེ་ན། རྒྱས་རྩལ་དཔེ་སྟོན་གི་སྐབས་སུའང་ཤེས་བྱ་སྟབ་སྲིད་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ནི་ཞར་བྱང་ཡིན་པ་ལས་རེག་
འདྲོད་པའི་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཡིན། སྟོན་པའང་འཕེལ་སྟབ་པ་ཡིན་མོད། དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་རང་སྤྱིང་ལ་ཡོད་མེད་ངེས་གཏན་མིན་ལ།
སྐབས་འདིར་ཤེས་བྱ་དེ་ལ་ནན་ཏན་གྱི་དཔེ་འདྲ་མིན། འོན་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་ཆེད་དུ་དཔེ་སྟོན་གྱི་དགོས་ན། ངས་པར་དུ་ཤེས་
བྱ་ལ་ནན་ཏན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་ཆོད་རྩལ་ཆར་བ་ཉིད་དུ་དཔེ་ཆའི་ཁ་གཟིམ་ཆོག་པ་དང་མི་འདྲ་བར། ཤེས་བྱ་ཞིག་གི་
མཐའ་མ་ཆོད་བར་དུ་དཔེ་སྟོན་རྒྱན་མཐུན་དགོས་པ་རེད། དེ་བས་རྒྱས་ཆོད་ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན། རིགས་གཉིས་པ་དེ་རྒྱས་
ཆོད་ཀྱིས་དཔེ་སྟོན་གི་ངལ་བ་ཆོད་འཛིན་བྱས་ཡོད་པ་དང་། རིགས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ། དཔེ་སྟོན་གི་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱས་
ཆོད་བཏང་དགོས་པ་ཡིན།

དེ་འདྲའི་དབྱེ་བ་ཁས་ལེན་ཡོད་ན། ང་ཚོ་བརྗོད་རིམ་གཉིས་པར་འགྲོ་ཆོག་ཏེ། འོས་འགན་དཔེ་སློག་ནི་འོས་འགན་ཞིག་ཡིན་པས་
དེ་ནི་གཞན་དབང་གི་དཔེ་སློག་ཅིག་ཡིན། དེ་བས་སྐབས་དེར་དཔེ་ཆ་གང་འདྲ་སློག་དགོས་མིན་འོས་འགན་ལྟ་འགྲོ་དགོས་པ་
ལས་རང་གི་འདོད་ཚུལ་བརྩམ་སྐྱབ་དགོས་པ་རེད། དཔེར་ན། ཚེས་རིག་གི་རྒྱགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དཔེ་ཆ་སློག་པ་ཡིན་ན། བཅམས་
སྤངས་སློག་པའི་རང་འདོད་བརྩམ་དགོས་པ་རེད། དེ་བས། འདི་ལ་རང་དབང་གི་དཔེ་སློག་བྱེད་སྤངས་མེད་ལྟ་བུར་ཆགས་ཡོད།
དུས་ཚོའི་ཀྱི་དཔེ་སློག་ནི་རང་དབང་གི་དཔེ་སློག་ཡིན་མོད། དེ་ཤེས་བྱའི་ཆེད་དུ་མིན་པས། དེ་ལ་ནན་ཏན་དྲག་པོ་དགོས་པ་མ་
རེད། དུས་ཚོ་ད་སྐྱིད་པོ་ལོ་སྐྱབ་ན་དེ་ཡིན་པས། སྐབས་འདིར་ཤེས་བྱ་ཡང་མའི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་སློག་པར་བྱེད་ལ། དཔེ་སློག་གི་
བརྒྱུད་རིམ་ལ་དམིགས་ཡུལ་གཞན་གྱི་འཛིན་ཉན་པ་མིན། མང་ཆེ་བའི་དཔེ་སློག་རིགས་འདིར་བཅམས་སྤངས་སྤྱང་སྐྱབས་ནང་དོན་
ཡངས་བའམ་ཤེས་བྱའི་ཆོགས་ལྟོད་པོ་ཅན་འདོན་པ་རེད། དེས་ན། ང་ཚོའི་བརྗོད་རིམ་གཉིས་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་ཆེད་དུ་དཔེ་སློག་
བྱེད་པ་འདི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་དབང་གི་དཔེ་སློག་ཅིག་ཡིན་མོད། དེ་ནི་བདེ་ལྟོད་ཀྱི་དཔེ་སློག་ཅིག་ཡིན་པའི་
ངེས་པ་མིན། ཁ་གཅིག་ན་མེ། བདེ་ལྟོད་མིན་ན་སྐབས་འདིར་སློབ་ཐོབ་ཟེར་བ་གང་ལ་གོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཤེས་བྱ་གསར་དུ་ངེས་པའི་
སློབ་དང་། ལྟ་སློབ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་སློབ་དེ་ལ་གོ་བ་ཡིན་པ་ལས། དཔེ་སློག་གི་བརྒྱུད་རིམ་ནི་མཐའ་ན་ཟས་བཞེད་དེ་
ལུས་ལ་སྤྲུག་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དང་། གཉིད་བཞེད་ནས་ཕྱིར་ཉིན་རིག་པ་ཉར་ཉོར་གྱི་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་གོ་ཡོད་སྲིད་པ་རེད་ལ། ལུན་
རིང་གི་དཔེ་སློག་འོག་དུ་ཆོ་རྒྱུད་དང་ནད་རྩེ་མང་ཡང་འགྲོ་སྲིད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཅང་། དཔེ་སློག་འདི་རིགས་བྱེད་མཁན་
ནི་དཀོན་པ་དང་། དཔེ་སློག་འདི་རིགས་ཀྱི་སློབ་ཆེན་པོའི་ཞོར་དུ་བར་ཆད་མི་འབྱུང་ཕྱིར་ངེས་པར་དུ་ཐབས་ཤེས་མཁོ་བ་རེད།
དེ་བས་དཔེ་སློག་བྱེད་སྤངས་ཟེར་ན་འདིའི་སྐོར་གྱི་ཉམས་སྤྱོད་འབའ་ཞིག་ཡིན།

ཀ། ཤེས་བྱའི་ཆེད་དུ་དཔེ་སློག་བྱེད་སྐབས། དཔེ་སློག་དེ་མི་ཆོ་གཅིག་གི་ལས་བྱ་ཞིག་དུ་འཆར་གཞི་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ལ་ངོ་
མ་བསམ་ནས་ཡོད་ན། ཤེས་བྱའི་མཐའ་མེད་པའང་ཤེས་དགོས། མཐའ་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ལ་རྟོགས་འཇུག་དགོས་ན་དེ་ནི་མི་ཆོའི་
ལས་བྱ་ཞིག་དུ་མི་འབྱུར་ཀ་མེད་ཡིན་ཏེ། དུས་ལུན་སྤངས་སྤྱོད་ཞིག་གམ་ལོ་བརྩ་སྤྲུག་ཅམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྱུར་ནས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་ལོ་དུ་ཕྱིན་སྐྱབ་པ་མིན།

ཁ། ལྟ་སློབ་པོ་དེ་ཀྱི་ཆ་སྤྲུལ་ཆོ་ཆད་ནི་ལོ་རེ་བདུན་རེད། མ་འོངས་པར་ད་དུང་རྩེ་མཐོར་འགྲོ་སྲིད་པ་ལ་གཞིགས་ནས། ང་ཚོས་མི་
ཆོ་གཅིག་ལ་ལོ་དོན་ལྔ་འཆོ་སྐྱབ་པའི་ཆོད་འཛིག་བྱེད་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཁྱོད་རང་གིས་ལོ་ཆ་ལྔ་ནས་དཔེ་སློག་བྱས་པ་ཡིན་ན།
ཁྱོད་ལ་དཔེ་སློག་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ (75-25)×365=18250 ཡོད་པ་དང་། ཉིན་རེར་དུས་ཚོད་གསུམ་རེའི་དཔེ་སློག་དུས་ཚོད་ཞིག་

ཐེག་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་རྩ་ཚིང་ $18250 \times 3 = 54750$ ཡོད་པ་རེད། དར་མ་ཞིག་གིས་སྐར་མ་རེ་ལ་ཡིག་འབྲི་ 500-900 ཙམ་སྟོག་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་ཆ་སྟོན་ཡི་འབྲི་ 700 རྟེན་ནས་ཅི་རྒྱ་དང་། དེ་ལྟར་ན་རྩ་ཚིང་གཅིག་ལ་ཡིག་འབྲི་ $700 \times 60 = 42000$ ལྟ་ཐུབ་པ་རེད་དེ། བད་མ་བཀའ་ཐང་ལ་ཡིག་འབྲི་འབྲུམ་ལྡ་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་ན། ཉིད་ཀྱིས་དེབ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་རྩ་ཚིང་བཅུ་གཉིས་སྟོང་དགོས་པ་དང་། ཉི་མ་རེ་ལ་རྩ་ཚིང་གསུམ་རེའི་དཔེ་སྟོག་བྱས་ན་ཉིན་བཞི་འགྱུར་བ་རེད། $18250/4 = 4562.5$ ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་ཚིང་འཛོག་འོག་ནས་མི་གཅིག་གིས་མི་ཚོ་གཅིག་ལ་དཔེ་ཆ་བཞི་སྟོང་ལྡ་བརྒྱ་ཡས་མས་སྟོག་ཐུབ་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་བར་ཆད་གང་ཡང་མེད་པའི་སྐར་ནས་ཅིས་པ་ཡིན་པས། མི་གཅིག་གི་དངོས་ཡོད་མི་ཚོ་ལ་དཔེ་བཞི་སྟོང་པལ་ཆེར་སྟབ་རྒྱ་མ་རེད། ཡང་དཔེར་ན་སྐར་ལ་སོགས་པ་མཐོ་བསམ་བྱེད་ལྟལ་དང་། བསམ་སྟོ་ཐོགས་ས་རྒྱ་བའི་དེབ་རིགས་ལྟས་པ་ཡིན་ན་ཕྱར་ཆད་ཇི་མཁྱོགས་ལ་འགྲོ་བ་སྤྲིད་མོད། མཚན་ཉིད་སོགས་ལ་ལྟ་སྐབས་ཕྱར་ཆད་ཇི་དལ་ཏུ་འགྲོ་བ་ངས་པས། འདི་གཉིས་པན་ཚུན་ལྟས་སེལ་བྱས་ན་དཔེ་སྟོག་གི་ཕྱར་ཆད་དེ་པལ་ཆེར་མི་རེའི་ངོས་ནས་རང་རང་གི་ཆ་སྟོན་གྲངས་ཤིག་ཡོད་ཐུབ་པ་རེད།

གཤམ་ཏེ་ཕྱར་ཆད་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ནས་དཔེ་སྟོག་བྱས་ན། ཉིན་རེར་དེབ་རེ་སྟོག་ཐུབ་པ་མི་སྤྲིད་པ་མ་རེད་མོད། དེ་འདྲ་བྱས་པའི་དཔེ་སྟོག་འོག་ནས་བྱོད་ཀྱིས་སྟོ་ལ་ངས་སྟབ་པའི་ཤེས་བྱ་ག་ཙམ་ཡོད། ཆ་སྟོན་ལས་བཀལ་ན་དཔེ་སྟོག་གི་སྟུང་ཆད་ཇི་ཞུན་འགྲོ་བ་གཏན་ཁེལ་ཡིན་པས། དཔེ་སྟོག་སྐབས་རང་ལ་རན་པའི་ཕྱར་ཆད་གཅིག་ཉིད་སྟབ་དགོས་པ་རེད། བརྗོད་གཞི་གཅིག་གི་དེབ་དཔེར་ན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། དེབ་ལེགས་ཤོས་གཅིག་གཉིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་གྱིས་ལྟས་ཆར་བ་ཡིན་ན། ལོ་རྒྱུས་དེབ་བསྐྱར་ཡང་ལྟ་སྐབས་ཕྱར་ཆད་ཇི་མཁྱོགས་སུ་བཏང་ཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ཡང་དཔེ་སྟོག་གི་ཉམས་སྦྱང་ལས་སྟབ་པའི་སྟོ་མིག་ཞིག་བསྐྱེད་རྒྱུ་འདུག་ཟླ། དཔེ་སྟོག་ལ་བྱང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། བརྗོད་གཞི་བསྐྱར་བརྗོད་ཀྱི་དེབ་གསར་བ་ལ་ལྟ་སྐབས། ཐོན་ཆད་རྒྱུས་ཆ་ཡོད་པའི་ནང་དོན་དག་ནི་ཐེག་ཕྱིང་གཉིས་གསུམ་མིག་གི་བཤེར་ཐངས་རེ་ལས་སྟོག་ཐུབ་པ་ཡིན་ལ། ཡང་རིག་གཞུང་གི་དང་ཚོམ་པ་པོའི་བྱང་ཚོས་ལ་རྒྱས་ལོན་ཡོད་མཁན་ཡིན་ན། ཐང་ཀར་ཤོག་ངོས་རེའམ་ཆོན་པ་སོ་སོའི་ནང་དོན་གསར་བ་ལྟས་ཙམ་གྱིས་འཛིན་ཐུབ་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདི་ལ་དཔེ་སྟོག་གི་སྟུངས་བརྗོད་ཆོན་པོ་དགོས་པ་རེད།

ང་དེ་བཞིན། ཤེས་བྱ་ནི་མཐའ་མེད་ཡིན་པས་ན། མི་ཚོ་གཅིག་གི་ནང་ཏུ་རིག་པའི་གནས་སམ་རིག་ཆོན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་ཟེར་ནའང་ཁག་པོ་རེད། གཅིག་ན། ཅིས་རིག་དང་གསོ་རིག་ལྟ་བུ་ནི་ཆེད་ལས་ཅན་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཟང་གཞི་མེད་ན་དཔེ་སྟོག་ཅི་འདྲ་བྱས་ཀྱང་པན་ཐོགས་ཀྱི་མ་རེད། གཉིས་ན། རིག་གནས་ཀྱི་རྟིང་ལ་དངོས་སུ་འགྲོ་སྐབས། མི་གཅིག་གིས་རུས་པའི་གནད་བརྒྱ་གྲོལ་མི་སྟབ་པའང་གསལ་པོ་རེད། དེ་བས། རང་གི་སྟོབ་གསོའི་ཟང་གཞི་དང་དགའ་སྟོགས། འཛིན་རུས་དང་མཐུན་རྟེན་དང་མཐུན་ཆ་ཆེ་བའི་རིག་ཆོན་གསུམ་བཞི་ཙམ་བསལ་ནས་གནད་ཏུ་བཟུང་ཏེ་དཔེ་སྟོག་བྱེད་པ་དང་། དེ་མིན་དག་རྒྱན་

ཤེས་ཅམ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་ཡིན། དེ་ནི་རིག་ཚན་གང་དག་གལ་ཆེ་བ་རེད་ཟེར་ན། གནའ་ནས་ད་བར་རྒྱ་རྒྱུ་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་
ལྡན་པའི་རིག་ཚན་དཔེར་ན་རྩོམ་རིག་མཚན་ཉིད། ལོ་རྒྱུས་སོགས་ནི་སྒྲིམ་གཞི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པོ་ཡིན་པས། རྩོམ་རིག་ཤེས་ན་
མཚན་ཉིད་དང་ལོ་རྒྱུས་ལའང་ཤེས་བྱ་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཡང་གསར་རྒྱ་བྱུང་བའི་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་དང་
ཆབ་སྲིད་རིག་པ་སོགས་ནི་དེབ་རབས་མི་བོ་ལ་མཚན་ནི་དགོས་མཁོ་ཆེ་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་འདི་ལྟ་བུའི་གཙོ་རྒྱུགས་ཀྱི་དཔེ་སློག་མ་
བྱས་ན། ཤེས་བྱ་མཐའ་གནས་ཅན་དག་ལ་སྟོགས་རིས་བྱས་ནས་སློག་ཚུགས་པའང་ཡིན། དཔེར་ན་བཤད་རྒྱུ་ལྟར་ན། མེ་ཐི་གིན་སི་
ཐན་གྱིས་སྐད་བརྗོད་དང་རྩོམ་རིག་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ལ་ཁོ་ནི་དགའ་མོས་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གི་དཔེ་བསྐྲུག་བྱས་པའང་
འདི་དག་དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་བསྐྲུག་གངས་ཅམ་ལས་མེད་ཟེར་སྟོལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི། ཤེས་བྱའི་གནས་གཅིག་གི་སྤྱིང་ནས་
གོ་རྟོགས་ངེས་ཅན་རེ་ཐོབ་དགོས་ན། ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་དཔེ་ཆ་མང་དགོས་པ་དང་བྱུང་ཆད་ཆེ་དགོས་པ་མ་ཡིན།

ཅའོན་ཀྱང་ཉིད་ཀྱིས་དཔེ་སློག་གི་གཙོ་གནད་གང་ཞིག་འཛིན་པ་ཡིན་ཏུང་། སྤྱིར་བཏང་གི་རྒྱུ་ཤེས་ངེས་པ་བྱེད་རྒྱ་ནི་གལ་ཆེ་
བ་རེད། རྒྱུ་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་གནད་ཀྱི་རིག་ཚན་ལ་ལྟ་སྟོགས་དང་འདྲེན་སྟོགས་གསར་བ་སྦྱོང་ཅུས་པ་མ་ཟད། དེ་ནི་དེང་གི་
སྤྱི་ཚུགས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་འཆོ་གནས་དང་མི་དང་མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱེད་པར་དགོས་ངེས་ཤིག་ཀྱང་རེད། མི་ཞིག་ལ་མཚན་ན།
མི་ཆེད་དོན་བྱ་ནི་གནད་དོན་བཞི་སྟེ། ཁ་དང་ལག་པ། ལྷུང་པ་དང་ཁྲིག་པ་བཞི་ཡིན་ན། ཁ་ནི་འཆོ་ཐབས་ཏེ་དེའི་དོན་རྒྱ་དཔལ་
འབྱོར་རིག་པ་དང་ཚན་རྩལ་ལག་པ་ནི་སྤངས་འཛིན་སྟེ་དེའི་དོན་རྒྱ་ཆབ་སྲིད་དང་མེམས་ཁམས་རིག་པ། ལྷུང་པ་ནི་དད་པ་སྟེ་
དེའི་དོན་རྒྱ་མཚན་ཉིད་དང་ཆོས་ལུགས། ཁྲིག་པ་ནི་འདོད་པ་སྟེ་དེའི་དོན་རྒྱ་རྩོམ་རིག་སྟན་ངག་སོགས་མཛེས་ཀྱི་ནི་པར་རྟོག་
པ་དང་འབྲེལ་བ་དག་ཡིན། ད་རུང་ང་ཆོས་ཁ་སྒོད་རྒྱ་རིག་ཚན་གསུམ་ལ་དོ་སྤྲང་དགོས་པ་ནི། འདི་དག་ནི་ཤེས་བྱ་སྒྲ་ཚུགས་
ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཡིན་ལ་ཤེས་བྱ་པན་རྒྱུག་གཅིག་སྤྱིལ་བྱེད་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱང་ཡིན། དེ་གསུམ་ནི་སྤྱི་སྐད་དང་རྩོམ་རིག་གམ་ཆད་མ།
ལོ་རྒྱུས་གསུམ་མོ།

ཆ གཙོ་གནད་ཀྱི་རིག་ཚན་འདི་དག་གནད་རྒྱ་འཛིན་འདོད་ཡོད་ན་ཆེ་གཅིག་ལ་དེ་སྐོར་དཔེ་སློག་བྱེད་དགོས་པ་ནི་སྒྲིམ་མ་
དགོས་པ་རེད། གལ་ཏེ་གནད་རྒྱ་བཟུང་འདོད་པ་མིན་ན། མ་མཐའ་ཡང་རིག་ཚན་རེའི་དཔེ་བཅུ་ནས་ཉི་ཤི་བསྟོག་ཐུབ་དགོས་
པ་རེད་འདོད། དཔེར་ན། ཉོར་སྤིང་གཡུལ་འབྱེད་དང་པད་མ་བཀའ་ཐང་། ལྷེའི་ཆོས་འབྱུང་དང་སྤྱིན་གྱི་ཕོ་ཉ། བྱང་རྒྱུང་ལམ་
རིམ་དང་ནགས་ཆང་ཅུས་སྟོ་ལྟ་བུ་བོད་རང་གི་གཙུག་ལག་དཔེ་རྒྱ་འདོད་པ་དག་གང་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་རྒྱུས་ལོན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཉིད་ཀྱི་གནད་འཛིན་རིག་ཚན་དང་འབྲེལ་བ་ཐད་ཀར་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིམ་གཞི་ཡི་ཀ་བ་གདོང་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པས་ཆད་རུང་བ་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་སྤྱིའི་མི་རིགས་ཀྱི་གྲགས་ཅན་བཙམས་ཆོས་དག་ཀྱང་དེ་ལྟར་དོ་སྤྲང་དགོས་སྟེ། ཉམ་ལེ་ཐི་

དང་རྩ་མ་ཉིད་རྟོགས་བརྟུན། རྟོགས་ལུན་ཀླུ་ཁབ་ནས་ཀླུ་བོད་བསྟན་བཅས། མ་ཙུ་སྤྱོད་བ་ནས་དམ་པའི་གསུང་རབ་སོགས་
ནི་སྟོག་ཐེངས་རེ་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན།

ང་གནད་འཛིན་གྱི་རིག་ཚན་སྐར་ནས་དཔེ་བསྟོག་བྱེད་སྐབས། གཙུག་ལག་བཙམས་ཆོས་བསྟུག་དགོས་པ་མ་ཟད། ད་དུང་དེ་དག་
སྟོག་གཅིག་ཏུ་ལེགས་པོར་བཅུག་ཡོད་པའི་སྟོབ་ཆེན་བསྟུག་དེབ་ཀྱང་མ་མཐའ་ཡང་བཞི་ལྔ་སྟོབ་དགོས་པ་ཡིན། བསྟུག་དེབ་སྟོག་
སྐབས་ཚར་གཅིག་འདོན་པས་མི་ཆོག་པར། དེའི་ནང་གི་ལས་བྱ་གང་ཡོད་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དཔྱད་པ་བྱས་ཟེར་ས་
ཡོད་ན་དཔྱད་པ་བྱས། སྟོབ་འཛིན་དགོས་ཟེར་ས་ཡོད་ན་སྟོབ་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་ན་རང་ཉིད་ལ་སྟོབ་མ་དངོས་ཤིག་
གི་ཆད་གཞི་འཛིན་དགོས། ལས་བྱ་དེ་དག་བཅས་མཁན་མེད་ཟེར་ནས་གཡོལ་རུང་བ་མིན་ཏེ། ལས་བྱ་འདི་དག་ལ་རྗེས་སུ་རང་
ལ་འདང་ཆོད་ཡོད་སྐབས་རང་གིས་རང་ལ་བཅོས་དཔྱད་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན།

ཉ་དེ་ནས་གནད་འཛིན་གྱི་རིག་ཚན་སྐར་ནས་ད་དུང་དཔྱད་ཚུལ་སྟོག་སྟོག་སྟོབ་སྟོབ་དགོས།

ཉ་གནད་འཛིན་རིག་ཚན་རེ་རེ་ལ་ཡང་སོ་སོའི་གཙུག་ལག་དེབ་ཕྱིར་རེ་ཡོད་པ་རེད། བསྟུག་དེབ་ནང་ནས་དེ་དག་འདྲིན་བཞོད་
བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དཔྱད་ཚུལ་ཁྲོད་ཏུ་དེ་དག་བཞོད་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་བས་གཙུག་ལག་དེབ་ཕྱིར་དེ་དག་ངོས་ཟིན་ཆེད། དང་པོ་རིག་
ཚན་དེའི་ལྷ་རྒྱུ་སྤྱི་དོན་ངེས་དགོས་པ་དང་། མི་གང་དག་བྱང་ཡོད། བཙམས་ཆོས་གང་དག་བྱང་ཡོད། ཁྲིད་རྒྱུ་དང་པན་རྒྱུ་
གྱི་འབྲེལ་བ་ཅི་ལྟར་རེད། ད་དུང་རིག་ཚན་ཞིག་གི་ཁྲོད་ཏུ་བཞོད་འདྲིན་ཆོས་མང་བའི་བརྗེ་ཆད་དང་དོན་རྟོག་ངེས་སྟོབ་གང་
གང་ཡོད་འདུག་འདི་དག་ལ་འང་རྒྱས་ལེན་མཐར་ཐིན་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས།

ཐ་གང་གི་དེ་དག་ནི་སྟོན་འགྲོ་རེད། སྟོན་འགྲོ་འདི་དག་ལ་པལ་ཆེར་ལོ་བཅུ་རྒྱུ་ཆད་དགོས་པ་རེད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོབ་ཆེན་
སྟོབ་གསའི་ཆེད་སྦྱང་ད་ལྟ་དཔེ་སྟོག་གི་གནད་འཛིན་ཡིན་ན། ཏུས་ཆོད་འདི་རྗེ་ཐུང་ཏུ་བཏང་ཐུབ་པ་ཡིན་ལ། རང་ཉིད་ལྷ་བ་
ཡིན་བཞིན་ལྷ་མཐུན་ནང་ཆོས་དང་མཚན་ཉིད་སོགས་གནད་ཏུ་འཛིན་འདོད་ཡོད་ན། འདིའི་སྐོར་ལ་ཉམས་སྦྱང་ཡང་ཐུན་སྟུམ་
ཆོགས་པ་ཞིག་ཡོད་རྒྱ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ནི་ཅིས་རིག་ཆེད་སྦྱངས་ཡིན་ལ་ད་ལྟ་ཙུ་རིག་ལྟ་འདོད་ཡོད་ན། ཡང་ན་ཁྱོད་ནི་ལྷ་བ་
དཀྱུས་མ་ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་མི་ཆོས་རིག་གནས་སྐོར་ལྟ་འདོད་ཡོད་ན། ལོ་བརྒྱད་དགུ་བཅུ་ལྟ་གི་སྟོན་འགྲོ་འཛིན་རྒྱ་ནི་གལ་ཆེན་
རེད། སྟོན་འགྲོ་དེ་ནི་སྟོབ་ཆེན་ཆེད་རམས་པ་ཞིག་གི་ལོ་གསུམ་གྱི་སྦྱངས་གཞི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་བརྒྱན་བརྒྱད་ནང་རང་སྦྱང་བྱེད་པ་དེ་
འདྲ་ཡིན་པས། ནང་དོན་ཐད་ནས་བཀའ་མོ་མེད་རུང་རྒྱུ་འཁྱོད་ཐད་ནས་སེམས་ཐག་ཆོད་དགོས་པ་ཡིན།

ད་རིག་ཚན་གང་དང་གང་ལའང་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་རེད། བྱད་པར་རྩ་དང་ཚེས་བཤད་བཞིན་པའི་ཕྱིས་ཚན་དང་རང་དབང་
སྐྱུ་ཅལ་གཉིས་ལས་རང་དབང་སྐྱུ་ཅལ་སྐོར་ཡིན་ན། རིག་ཚན་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་སྟེ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་
ལྟར་རང་གི་ཤེས་བྱ་ལ་འཕེལ་རྒྱས་བྱས་ན་དཔེ་སྟོན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། ལུབ་སྟོན་མཚན་ཉིད་རིག་པ་
ཡིན་ན། དང་མ་ཉིད་ནས་ཉེ་གེལ་ལམ་དེར་རབས་ཕྱི་མ་སྟོན་བཞག་ན་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད་མ་རེད། མཐའ་ན་ཅི་གོ་འདི་གོ་མེད་
པའི་ཚོད་ལ་ཐུག་རྒྱུའང་རེད། འོན་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་སོང་ནས། སྟོན་མ་གནའ་བོའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ། དེ་ནས་དུས་རབས་བར་
མ། དེ་ནས་དེར་རབས། དེ་ལྟར་འགོ་ཚར་རྒྱུས་དེ་དང་རབས་ཕྱི་མ་ལ་གཏུགས་ན་ཁྱོད་ལ་སྐད་ཆའི་རྒྱབ་ཁྱད་ཡོད་ལ། མི་སྲུ་དང་
བརྒྱུས་ཚུལ་ཆོས་གང་གིས་དགག་པ་སྦྱབ་པ་བྱེད་འདོད་པའི་གནད་དོན་ལའང་འདྲར་ཆོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཚུམ་པ་པོས་གསར་བཟི་
བྱས་པའི་ཐ་སྟོན་སོ་སོའའང་གོ་བ་ལོན་རྒྱུ་ཡོད་རེད།

ན་བྱེ་བྲག་དེབ་རེ་རེ་གང་ལྟར་སྟོན་དགོས་ཟེར་ན། སྤྱིར་གཞིའམ་སྟོན་སྤྱིར་། གསལ་བཤད། དཀར་ཆག་དང་མཁུག་བྱང་། མཐའ་
ན་རྒྱབ་ཤོག་གི་རྒྱས་འགོད་སོགས་ལའང་སྤང་མེད་བྱེད་མི་རུང་། སྟོན་འགོ་ལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་དེབ་དེའི་ཤེས་བྱའི་གོ་གནས་ཤེས་
ཐུབ་ལ། མཁུག་ཤོག་ཅམ་གྱིས་བརྒྱུས་ཚུལ་ཆོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱབ་ཁྱད་ལ་ཆོར་ངོས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་སྟེ་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་དག་ལས་དཀར་
ཆག་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དཀར་ཆག་ཤེས་ན་མི་ལུས་ཀྱི་ཀླད་རུས་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། བརྒྱུས་ཚུལ་ཤིག་ལ་གོ་བ་
ལོན་མི་ལོན་ནི། དཔེ་སྟོན་ལས་ཐོབ་པའི་ཤེས་བྱའི་རྩི་ཡང་དེ་དཀར་ཆག་ལྟར་ཡིན་མིག་ལ་ཐུག་དཔེར་ན། དཀར་ཆག་རྩི་ཙེང་ཁ་
བའི་ཆོས་ལུགས་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་དམིགས་ཡུལ་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། ཉིད་ཀྱིས་དེབ་བསྐྱུག་ཆར་དུས་ཙེང་ཁ་བའི་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་
བཙུགས་ཚུལ་ཁོ་ན་ངེས་པ་ཡིན་ན། དོན་གཟབ་ས་དེ་ལ་གོ་བ་མ་ལོན་ནས་རྒྱས་ལོན་བྱས་ཟིན་པའི་དོན་ལ་ཇེ་གཟབ་ཞིག་སོང་བ་
ཁོ་ན་ཡིན་པས། འདི་འདྲའི་དཔེ་སྟོན་ནི་ལེགས་གྲུབ་བྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ལན་མང་རྩུ་བྱང་ན། དཔེ་
སྟོན་གི་རུས་པ་དང་ནད་དོན་མ་མཚུངས་བ་ཡིན་པས། དཔེ་དེབ་ཀྱི་གཟབ་ཆད་དམའ་རུ་བཏང་ན་ལེགས་ཤོས་རེད།

པ་ཟིན་གྱིས་བྱེད་མཁན་དང་མི་བྱེད་མཁན་གཉིས་ཡོད། ད་རང་གི་ཉམས་སྦྱང་ནི། ཟིན་གྱིས་དེ་རིགས་བཞི་རྩུ་དབྱེ་ཆོག་ཏེ། དམའ་
ས་ནས་མཐོ་སར་སོང་ན། ཆོག་གནད་ལ་ཉགས་བརྒྱག་པ་དང་དེབ་ཐོག་རྩུ་དབྱེ་ཆོར་རེ་གཉིས་འཕྱི་བ་དེ་རིམ་པ་དང་པོ། ཟིན་
གྱིས་དེབ་ནང་རྩུ་དོགས་གནད་དང་ཤེས་གསར་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་ཟིན་འགོད་བྱེད་པ་ནི་རིམ་གཉིས་པ། བརྒྱུས་ཚུལ་བསྐྱུག་རྒྱུས་
སྲུ་དེབ་དབྱེད་དམ་ཚུལ་སྟོན་ཆོགས་འཕྱི་བ་ནི་རིམ་གསུམ་པ། བརྒྱུས་ཚུལ་བསྐྱུག་ཆར་རྒྱུས་རང་ཉིད་མཐོ་སར་བསྐྱེད་ནས་དེབ་
དབྱེད་འཕྱི་ཐུབ་པ་དེ་འདྲ་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པས། སྐབས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱུས་ཚུལ་ཆོས་ཀྱི་བརྗོད་དོན་གཞིར་བཟུང་ནས་
འོོལ་ཚུལ་འཕྱི་ཆོག་པ་ཡིན། དཔེར་ན་སྤྱིར་བཏང་གི་མི་དགེ་བརྗོད་པའི་བརྒྱུས་ཚུལ་བསྐྱུག་རྒྱུས་རང་གི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་གི་མི་

དགེ་དེ་རིགས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་ཆོག་པ་དང་། དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་དོན་བརྗོད་པ་ཞིག་བསྐྱུག་ཆར་ན། བཅམས་ཆོས་དེ་ལ་དབྱུང་པ་བྱེད་ཆུ་སྐྱར་ནས་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སློག་བརྟན་ཞིག་ལ་དབྱུང་བརྗོད་སྟེ་ན་ཆོག་པ་རེད། ཟིན་བྲིས་ཀྱི་རིམ་བཞི་བ་ནི་ཡིག་བསྐྱར་བྱེད་པ་དེ་རེད། བཅམས་ཆོས་གང་ཞིག་གི་ཆོན་པ་གལ་ཆེད་རིགས་སམ་བཅམས་ཆོས་ཡོངས་རྫོགས་སྐད་ཡིག་གཞན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་ཨེ་བྱུང་ལྟ་བུ་ནི་དཔེ་སློག་ཟིན་བྲིས་ཀྱི་ཐབས་ཆེས་ལེགས་པ་དེ་ཡིན་སྲིད་ལ། ཆེས་དཀའ་བ་དང་ཆེས་དུས་ཚོད་འཁོར་བའི་ཐབས་ལམ་ཀྱང་ཡིན།

ཕ་ཡིག་བསྐྱར་བྱེད་སྐབས། རང་གི་བསམ་སྒྲོ་ནི་བསྐྱུག་བྱའི་བཅམས་ཆོས་དེ་ཁོ་ན་ལ་འཁོར་བ་མ་ཡིན་པར། དེ་ལ་བཅམས་ཆོས་གཞན་དང་ལྟ་བུ་གཞན་སྤྱིར་ནས་དབྱུང་བསྐྱར་ཡོད་དགོས་པ་དང་། ཐ་སྙད་རེ་རེ་ཁོག་ཏུ་ཞུ་བྱུང་དགོས་པ་མ་ཟད། དེ་དག་གི་གོ་བ་སེམས་ཀྱི་རབ་རིབ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་ཏུ་བརྗོད་སྤྱིར་གི་གསལ་ཐག་ཆོད་པོ་དེ་འདྲ་ཡིན་དགོས། ཡིག་བསྐྱར་བྱེད་སྐབས་ད་དུང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་སློག་དགོས་པ་དང་། ཚད་ལྡན་གྱི་ཡོ་བྱང་དེབ་རིགས་བཀོལ་ནས་བཅམས་ཆོས་དེ་རང་གི་ཤེས་བྱའི་ཁྱོད་ཏུ་སྒྲིག་འཇུགས་བྱེད་བྱུང་དགོས་པ་རེད།

བ་དཔེ་སློག་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་སྦྱང་གཞན་ནི། ༡ བརྗོད་བྱ་ཇི་བའི་དེབ་གསུམ་བཞི་རེ་མཉམ་ཏུ་སློག་པ་དང་དེབ་རེ་རེ་ནས་རེ་རེ་སློག་པའི་ཐབས་ཤེས་སྐྱར་དགོས། ༢ ཐོག་གི་འཆད་ཁྲིད་སོགས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཤིང་དགོས། ༣ རྒྱ་རིགས་གཉིས་གསུམ་ཡན་མཁུན་ན། དོན་རྟོག་དང་བརྗོད་ཆད་སོ་སོ་རྒྱ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ནང་ལ་སྤྱོད་སྤངས་འདྲ་མིན་ཅི་ཡོད་དོ་སྤྱང་བྱེད་དགོས། ༤ གཞན་དང་བསྟོ་སྤྱིར་དང་ཆོད་པ་བྱེད་དགོས། ༥ ལོ་རྒྱུས་དང་ཆོམ་རིག་སོགས་ནི་སློག་བརྟན་དང་རྩལ་མོ། རྫོགས་གར་སོགས་དུས་རྒྱུན་ཆེད་རིགས་ཁག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས། དེ་དག་གི་ངོས་ནས་ཆོར་སྒྲེ་ཇི་བའི་བཏང་བར་རེམ་དགོས། ༦ རྒྱབས་འགར་ཆོམ་ཡིག་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་པ་དེའང་དཔེ་སློག་བྱེད་ཐབས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན། རིག་སལ་བྱུག་ཅུ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཟུ་བོད་རྒྱ་དགེས་སྤྱིར་ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་པ། ཡང་ན་རྩ་ལྟ་ཁའི་བཅམས་ཆོས་སོ་སོ་དུས་ཚོད་བྱང་རིམ་ལྟར་དཀར་ཆག་སྒྲིག་པ་སོགས་ནི་ལྟན་ཐབས་གལ་ཆེན་ཡིན།

མ་མཐའ་མཇུག་དཔེ་སློག་བྱེད་པ་ལའང་ངེས་པར་ཏུ་ཀུན་སྤྱིར་ཡག་པོ་ཡོད་དགོས། གཅིག་ན་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པའི་ཆ་དོན་ཡོད་དགོས་པ་དང་། བདེན་དོན་ཁོ་ནར་ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་སློ་སྤྱོད་ཀྱང་ཡོད་དགོས། འོན་ཀྱང་དཔེ་སློག་བྱེད་མཁན་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་གནས་ལུགས་འདི་རིགས་མི་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་མོད། དེ་ལག་ལེན་བྱེད་དགོས་ན་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས། རྒྱུན་པར་གང་སློ་མ་སོགས་ཁ་འདོན་བྱས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་བྱེད་པ་དང་ཆ་དོན་ལག་འཁྱར་བྱེད་པར་སློ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ།

© monlamit.com 2017

སྒྲོན་ལམ་བརྟེན་འཕྲིན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་།

སྒྲོན་ལམ་བོད་ཀྱི་བརྟེན་འཕྲིན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནི་བརྟེན་འཕྲིན་ཤེས་བྱའི་སྐོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་། བོད་སྐད་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་མཉམ་ཆས་སྒྲུ་ཆོག་པའི་འཇུག་དང་།
བཟོ་སྐྱེད་བྱེད་པའི་ལྟེ་གནས་ཁང་ཞིག་ཡིན། ལས་གཞི་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་སྐོར་སྒྲོན་ལམ་སྐོར་དོན་ནས་འགོ་བཙུགས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་སྒྲོན་ལམ་བོད་ཡིག་
ཐོན་རིམ་དང་པོ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་སྒྲོན་ལམ་བོད་ཡིག་ཐོན་རིམ་གཉིས་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོར་སྒྲོན་ལམ་བོད་ཡིག་ཐོན་རིམ་གསུམ་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་བོད་ཀྱི་
ཐུན་མོང་སྐད་གདངས་མཉམ་ཆས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོར་སྒྲོན་ལམ་བོད་ཡིག་ཐོན་རིམ་གསུམ་ཆོག་གཅིག་ཅན་དང་། སྒྲོན་ལམ་ཆོག་མཛོད་ཐོན་རིམ་དང་པོ་བཅས་ལྟ་
རྒྱུས་བཟོ་སྐྱེད་དང་རིན་མེད་འགྲེམས་སྤེལ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་Android OS ཁ་པར་མ་ལག་ནང་སྒྲོན་ལམ་བོད་ཡིག་དང་སྒྲོན་ལམ་ཆོག་མཛོད་གསར་བཙུག་བཅས་
བྱས་པར་བོད་སྐད་ཡིག་ཤེད་སྒྲིབ་གཏོང་མཁན་ཆོར་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་དང་
མཁས་དབང་གང་མང་གིས་ཆོད་མཐོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལས་གཞི་འདི་བཞིན་རྒྱ་འཕྲོངས་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་། ལྷག་དོན་ལྷིོ་ཞོར་ལྷོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་
པོའི་ཞལ་ལྟ་ནས་ལྷ་ཆེས་སུ་ཐུགས་བཅེ་ཟབ་མོས་བཀའ་སློབ་ལམ་སྒྲོན་གནང་བ་མ་ཟད། ལས་གཞི་འདི་ཉིད་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་སྤྱང་སྤེལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་
གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་སྟབས། སྐོག་ཁྲུང་ལས་རིགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟེ་གནས་ཁང་ཞིག་གསར་འཇུགས་བྱེད་དགོས་ཞེས་ཙ་འཛིན་བཀའ་སློབ་སྤྱི་ཡོད་པའི་དབང་
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་འདི་ག་སྒྲོན་ལམ་བོད་ཀྱི་བརྟེན་འཕྲིན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དངོས་སུ་རྟེན་རམས་ས་ལར་གསར་འཇུགས་བྱས།

ལྷོ་མོ་ལམ་བུ་འཕྲིན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་འགན་འཛིན་

དགེ་བཤེས་སྟོ་བཟང་སྟོན་ལམ་ལགས་སུ་བཅར་དྲི་ཞུས་པ།

ལྷོན་ལམ་བད་འཕྲིན་ཞིབ་འདུག་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དག་བཤེས་སློབ་མཁར་སློན་ལམ་ ལགས་སུ་བཅར་དྲི་ཞུས་པ།

དག་བཤེས་ལགས་སུ་ཁམས་དྲི་བ་དང་རྒྱགས་ང་ཚོའི་བཅར་འདྲིར་རུས་ཚོད་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོས་རུང་། བྱེད་རང་རྒྱུད་རུས་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་གང་འདྲ་ཐོབ་བྱུང་ངམ། སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དང་། སློབ་
སྦྱོང་གིས་ད་ལྟའི་བྱེད་རང་གི་མི་ཆེ་དང་། བསམ་སྟོགས་ལ་འགྱུར་བ་རྒྱུ་ཅམ་ཐེབས་ཡོད་ངམ།

སློན་ལམ། ང་རྒྱུད་རུས་བོད་ནང་འཆར་ཡོངས་བྱུང་བ་རེད། སྐབས་དེ་རུས་བོད་ནང་ཚོས་སྒྲིམ་ནས་དགོན་པ་ཁག་ཡར་
རྒྱས་གཏོང་བཞིན་པའི་སྐབས་རེད། སྐབས་དེར་ང་ལོ་དྲུག་ཙམ་ནས་སློབ་རྒྱུ་ལ་ཕྱིན་ནས་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ཉིད་སློབ་
རྒྱུ་མཐར་ཕྱིན་པ་རེད། སློབ་རྒྱུ་ནས་བོད་ཡིག་འབྲི་སྟོག་དང་དག་ཡིག་རུང་ཙམ་རེ་སློབ་འཛིན་བྱས་ཐོང་། སྐབས་
དེ་རུས་བོད་ཡིག་ལས་རྒྱ་ཡིག་ལེགས་པ་ཡོད། ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ཐོག་སློབ་རྒྱུ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། ར་བའི་སློབ་ཆོགས་
དགོན་པར་གྲུ་པ་བྱས་ནས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱུན་བར་དགོན་པར་བསྐད་པ་ཡིན། དེ་རུས་ང་ཚོའི་དགོན་པར་རྒྱུད་སྤེལ་ཁག་
སློབ་འཛིན་དང་འདོན་ལྟ་དབྱངས་ཐིག་རྩལ་ཚོན་ཁག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱ་ལས་མཚན་ཉིད་སློབ་སྦྱོང་ཡོད་མ་རེད། ཁྱོད་
ཚོགས་ལ་མང་པོ་འགྲོ་དགོས་རེད། རང་ལོ་བརྒྱ་དྲུག་ཐོག་དགོན་པའི་སློབ་གཉེར་ཁག་མཐར་ཕྱིན་སོང་། དེ་ནས་རིག་
གནས་སྐོར་ལ་རུང་ཙམ་རེ་སྦྱངས་ཁུལ་བྱས། རང་ལོ་ ༡༥ ནས་ལྟ་བྱིས་སྦྱངས་པ་ཡིན། རྒྱ་གར་ལ་སླེབས་རུས་ཐང་ཀ་
རང་མགོ་ཐོན་པ་ཞིག་འབྲི་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ང་རྒྱུད་རུས་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་འདྲ་རེད། དགའ་སྟོགས་ཐང་ནས་
བཤད་ན། རྒྱུད་རུས་ནས་རི་མོ་འབྲི་རྒྱུར་ཉ་ཅང་དགའ་པོ་ཡོད། སྐབས་དེ་རུས་ཞ་སྒྲུག་དང་འབྲི་དེབ་དགོན་པོ་ཞེ་
དུག་རེད། ང་ལོ་བརྒྱུན་ཉིད་ཉ་ཞིག་དང་མཚོད་ཉིན་ཞིག་འབྲི་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། སློབ་གྲོགས་དག་ལ་ཤོག་བྱ་གཅིག་ཅན་
ཀྱི་རི་མོ་བྲིས་ན་ཤོག་བྱ་གཅིག་སྤྲོ་ཆར་སྤངས་ནས་ཤོག་བྱ་རྣམས་མགོ་འཛུམས་བརྒྱབ་ནས་རི་མོ་འབྲི་དེབ་བཟོ་ཡི་
ཡོད། གཞན་རྩི་ཞུག་ཤོག་ཁུག་རྣམས་གཏུབ་ནས་འབྲི་དེབ་བཟོས་ནས་རི་མོ་སྦྱངས་པ་ཡིན། དེ་མིན་སྟོག་ཆས་རིགས་
ལ་ཉ་ཅང་དགའ་པོ་ཡོད། སྟོག་ཆས་རིགས་ལག་པར་ལོན་ཁག་པོ་འདུག་ཡིན་ཡང་ཐངས་ཤེས་འདྲ་མིན་གྱིས་སྟོག་

ཆས་རིགས་བསྐྱར་སྒྲིག་མང་པོ་བྱས་ཐོངས། རང་ལོ་བཙེ་ལཱ་ཐོག་ FM Microphone ཤིག་བཅོས་ནས་དགོན་པའི་
མཁན་པོའི་སྤེལ་བཏགས་ཏེ་གསུང་ཆོས་གནང་བྱུང་བ་ཅི་མི་ཆེའི་ནང་འཕྲུལ་ལས་ཀྱི་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་
བ་ཐངས་དང་པོ་ཡིན། ཀའི་དགོན་པར་མཆོན་ཉིད་ཚུད་པ་ཡོད་པས་དེར་ཞུགས་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་མང་པོ་སྐྱེས་
ཐོང། རིམ་པའི་དགོན་པར་བསྐྱད་འདོད་མེད་པར་རྒྱ་གར་ལ་ཡོང་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་བསྐྱོག་མེད་ཀྱིས་མཐར་རྒྱ་
གར་ལ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཐོག་མར་འབྱོར་བ་རེད།

ཆོས་རྒྱུད། ལྷ་སར་ལོ་ག་ཆོད་སློབ་གཉེར་གནང་བ་ཡིན་ནམ། སྤྱིར་གཞུང་ལུགས་སློབ་སྦྱོང་དང་། ལག་བསྟར་ནི་ཕལ་ཆེར་ཐ་
དད་ཏུ་གནས་པར་སྤང་བས། བྱིད་ཀྱི་མི་ཆེ་དངོས་ནང་གཞུང་ལུགས་དེ་ཆོས་ཕན་ཅུས་ཇི་ཙམ་ཐོན་སོང་ངམ།

སྟོན་ལམ། ༡༩༩༩ནས་༢༠༠༩པར་སློབ་གཉེར་བ་ཞིག་གི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་མེར་སྐྱད་ལྷ་ཆང་ཏུ་བསྐྱད་པ་རེད། ངའི་མི་ཆེའི་ནང་
གི་སློབ་སྦྱོང་གི་ཏུས་ཆོད་རིང་ཤོས་རེད། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ལོའི་ཟླ་ ༡༢པར་མེར་སྐྱད་ཐོས་བསམ་ལོར་གླིང་ལྷ་ཆང་གིས་
གླིང་བསྐུའི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཏྲགས་གནང་ནས་དགེ་བཤེས་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ཡིན། ལོ་ངོ་དེ་དག་གི་རིང་
སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཁྲུལ་རེད། ང་ལ་མཆོན་ན་དཔེ་ཆར་ཉ་ལས་པའི་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་ལྷ་ཐུབ་མཁན་ཞིག་མིན་
ཡང་རིགས་ལམ་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་ཡོད། ལྷག་པར་མཁས་གྲུབ་ཇིའི་ཆོད་མ་སྤེམ་འདུན་ལྷ་བྱ་ཏུ་སྤྱི་ཆུན་ལྷ་ཆང་
གི་ཡིག་ཆ་གཙོ་བོ་མིན་རིགས་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་ཡོད། ཇིས་ནས་སློག་ཁྲུང་མཉེན་ཆས་བཟོ་སྐབས་རིགས་ལམ་གྱིས་
ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་། ངས་མཉེན་ཆས་འདྲ་མིན་བཟོ་བར་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཤོས་གཉིས་བྱུང་། གཅིག་རི་མོ་
རེད། ཆུང་ཆུང་སྐབས་ནས་རི་མོ་སྦྱངས་བ་དང་རྒྱ་གར་ལ་སྤྱོད་ནས་རྩུམ་མཆོན་རི་མོ་སྦྱངས་པ་ཡིན། གཉིས་པ་
རིགས་ལམ་རེད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་བར་བྱུང་བའི་མཉེན་ཆས་ཁག་ཆེད་ལས་སློབ་སྦྱོང་མེད་
མཁན་གྱི་མི་གཅིག་གིས་བཟོ་བྱུང་པ་རེད། དེ་གཉིས་གང་ཅུང་མེད་ན་ངས་ལས་དོན་འདི་མཛོན་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད།
གང་ལྟར་གང་ཤེས་པ་ཁ་བརྟར་རྒྱུའི་དོན་མིན་པར་གྲུབ་འབྲས་ཞིག་གི་སྤྱད་ཏུ་དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོར་བརྒྱུད་བ་
ཡིན། སློབ་སྦྱོང་ཟེར་བ་ལས་དོན་གང་ཡང་ཅུང་བ་ཞིག་སྦྱུབ་པའི་ལྷོ་མིག་ལྷ་བྱ་རེད། གང་སྦྱང་བ་དེ་བེད་སྦྱོང་གཏོང་
ལུལ་ལ་རག་མ་ལས་པར་གཏོང་སྟངས་ལ་རག་ལས་པ་གསལ་བོ་རེད། ངས་སློབ་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་དང་ད་ལྟའི་
ལས་ཀ་གཉིས་འགལ་བ་ཞིག་མཐོང་གི་མེད། དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

ཆོས་རྒྱུད། བྱིད་རང་ད་ལྷ་ལྷ་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འཕྲུལ་རིག་ལག་རྩལ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས་མཐོང་ཚུལ་ཉ་ཅང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་

ཁྱེད་ཀྱི་ཉིན་རེའི་མི་ཆོའི་ནང་ཇི་ལྟར་ལག་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ།

སྟོན་ལམ། སྤྱིར་འཕྲུལ་རིག་ལ་ཁག་མང་པོ་རེད། སྟོན་མའི་ཤིང་པར་སོགས་ཆོང་མ་འཕྲུལ་རིག་གི་ཁོངས་སུ་འདྲུབ་རེད། དེར་གི་རྒྱས་འདིར་འཛིག་རྟེན་འདིའི་བྱ་བ་མང་ཆེ་བ་འཕྲུལ་རིག་ལ་མ་བརྟེན་པར་འགྲོ་ས་མེད་པའི་གནས་རེད། ལོ་ལྷ་བརྒྱའི་གོང་ལ་སྟོག་རྒྱལ་དར་ཡོད་ཆེ་སྟོན་བྱོན་མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་གསུང་འབྲུམ་ནང་སྟོག་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཡོད་ཁོ་ཐག་རེད། དཔེར་ན་གསུང་འབྲུམ་འགའི་ནང་འགྲོག་པའི་རྒྱ་ལྷན་སྐྱབས་སོགས་སྤྱིར་བཏང་ཤེས་བྱ་མང་པོ་འདུག གང་ལྟར་དེར་གི་རྒྱས་འདིར་གྲུབ་ཆོའི་ཕན་ཐོགས་ཅན་གྱི་འཕྲུལ་རིག་ལ་དོ་སྣང་དགོས་པ་གལ་ཆེན་རེད་དྲན། རྒྱ་མཆོན་ནི་མི་ཆོའི་ལ་བསྐྱད་ནས་སྤྱིར་བཏང་པོར་ལེན་མཁས་ཞིག་ཡིན་ན་མ་གཏོགས། འཛིག་རྟེན་འདིའི་འཆོ་བ་དང་བསྐྱན་དགོས་ན་དེའི་གནས་ལྷགས་ཤེས་དགོས་པ་མ་ཟད། ལྷན་གི་བསྐྱན་པ་འདི་ཉིད་འཕྲུལ་རིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་རྒྱུ་ནི་རྒྱས་རབས་ཀྱིས་ང་ཆོར་སྤྱད་པའི་འགན་འཁུན་བྱ་རེད། དེར་གི་རྒྱས་འདིར་མི་མང་ཆེ་བ་འཕྲུལ་རིག་གི་གཡོག་པོ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད་མོད། ཉིན་གཅིག་གི་རྒྱས་ཆོད་མང་ཆེ་བ་འཕྲུལ་རིག་དང་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད། དེ་ནི་རྒྱས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་བྱ་ཐབས་མེད། དེར་བརྟེན་ང་ཆོས་འཕྲུལ་རིག་དེ་ཉིད་རང་གི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སྤྱང་སྦྱོབ་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་བར་འབད་དགོས་པ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད། མི་མང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་དང་བསྐྱན་ནས་འགྲོ་བ་ལས་ཕྱིར་ལོག་རྒྱག་མི་སྲིད། དེར་བརྟེན་གྲུབ་ཆོས་ལྷགས་རྒྱབ་ན་མི་སྤྱོད་ལས་ལྷག་པ་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཆོན་མང་པོ་འདུག ངས་དེ་འདྲ་བསམ་བཞིན་ཡོད། ང་ལ་མཆོན་ན་དེར་སང་ཉིན་གཅིག་ནང་ལས་ཀ་མང་ཆེ་བ་སྟོག་ཁྲུང་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད། དེ་ཡང་གཞན་ཕན་ཀྱང་སྤོང་གིས་འབད་ཁུལ་ཡིན།

ཆོས་རྒྱུད། ཁྱེད་རང་ཐོག་མར་འཕྲུལ་རིག་ལ་ཐུགས་སྤྱང་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། ཉེ་རབས་བར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་སྟོག་ཁྲུང་འཕྲུལ་རིག་སྟོར་སྟོང་ཆ་ཞིག་ཏུ་ལྷས་ཡོད་ཅིང་། གནས་སྐབས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྐད་ཡིག་གཞན་པ་མི་ཤེས་པའི་གྲུབ་ཆོས་ཞིག་གིས་བོད་ཡིག་མཉེན་ཆས་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ནི་ངོ་མཆར་དུ་ཆི་སྲིད་པ་ཞིག་ཡིན། ཁྱེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་བོད་ཡིག་གི་མཉེན་ཆས་ཁག་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ཡིན་ནམ།

སྟོན་ལམ། སྤྱིར་ང་ཆུང་དུས་ནས་སྟོག་ཆས་རིགས་ལ་དགའ་བོ་ཡོད་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རེད། སྟོག་ཁྲུང་ངོ་མ་བོད་ནས་མཐོང་ཁྱེད་མེད། རྒྱ་གར་ལ་སྤྱོད་ནས་མེར་སྐྱོད་གྲུ་ཆོང་དུ་སྟོག་ཁྲུང་སྟེ་ཆོན་ཞིག་འདུག འོན་ཀྱང་ངའི་སྟོག་ཁྲུང་

ལས་འགོ་བཅུགས་དུས་༡༠༠༥ཡས་མས་ཤིག་ལ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་སློག་ཁྲིམས་ཉི་མུའི་མཐུན་ཆེན་རག་པར་བཞུགས་སློག་ཁྲིམས་པ་ཡིན། དེ་ནས་རིམ་པས་སློག་ཁྲིམས་ཐོག་དོ་སྣང་དང་ལྷག་པར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བྱེད་པ་ཅམ་མིན་པར་མཉེན་ཆས་ཁག་ག་འདྲ་བཟོས་ཡོད་མིན་ཆོད་ལྟ་མང་པོ་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་རིམ་པས་ VB,C,C# སློག་ཁྲིམས་སྐད་བརྒྱུ་རིག་པར་དོ་སྣང་དང་ཆོད་ལྟ་མང་པོ་བྱས་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་བོད་ཡིག་དབྱེ་ཅན་ཡོད་པ་ལས་དབྱེ་མེད་སློག་ཁྲིམས་ནང་འབྲི་རྒྱ་ཡོད་པ་མཐོང་མ་སོང་། བྱས་ཅང་དབྱེ་མེད་བཟོ་བྱེད་ན་བསམ་ནས་ཆོད་ལྟ་མང་པོ་བྱས་མཐར་བཟོ་བྱེད་ཅམ་བྱུང་པ་རེད། ༡༠༠༥ཅམ་ནས་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་བཟོས་ཟིན་པ་རེད། ཡིན་ཡང་ལམ་སངས་མུར་བཀའ་སྲོལ་བྱེད་མ་སོང་། ༡༠༠༥ལོར་སློན་ལམ་བོད་ཡིག་དང་པོ་སྤྱི་ཆོགས་ཐོག་བཀའ་སྲོལ་པ་རེད། དེ་ཆོ་ཞོར་ལས་ཅམ་རེད། སྤྱིར་སློག་ཁྲིམས་སྐད་བརྒྱུ་རིག་པ་མ་ཤེས་པར་མཉེན་ཆས་བཟོ་བྱེད་མེད་མོད། དེ་ཡང་ངས་དབྱིན་ཡིག་དང་། རྒྱ་གར་སྐད་སོགས་ཤེས་ཀྱི་མེད་དུས་སློབ་གཉེར་བྱེད་པར་འགོ་བསྐྱེད་མི་འདུག ཡིན་ཡང་དེ་བཀའ་སྲོལ་ཅམ་རེ་ཉོས་ནས་ཆོད་ལྟ་མང་པོ་བྱས་པ་ཡིན། ལྷག་པར་མཉེན་ཆས་བཟོ་བར་ཡང་ཅིས་ཡག་པོ་དགོས་པ་ཆ་ཆེན་དང་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་དེའི་གནད་འགག་མང་པོ་རིམ་པས་ཤེས་བྱུང་། དེར་བཞུགས་ཡང་ཅིས་མ་ཤེས་ཀྱང་ལས་ཀ་བྱེད་བྱེད་པའི་ལམ་ཀ་ཞིག་ཉིད་པ་རེད། གང་ལྟར་མི་ཟེར་བ་འདི་དོ་སྣང་བྱུང་ན་གང་ཡིན་ཡང་རིམ་གྱིས་འབྲིག་འགོ་བཞེས་རེད། དེ་ནས་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་པན་མི་ཐོགས་པར་རྒྱུན་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད། ད་སྐབས་མཉེན་ཆས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདྲ་བཟོ་དགོས་ན་འང་གང་ཅམ་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག

ཆོས་དུང་། མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཆོས་ནི་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་གཤམ་བར་ཞིག་ལ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་བོད་རིགས་ན་གཞོན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་ཐད་ཀར་ཆོས་དང་ཆོས་བྱེད་མཁན་གྱིས་བོད་དེ་ཕུང་ལ་སྦྱར་བའི་སྦྱོན་བརྒྱུད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འོན་ཏེ་བྱིད་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་ཐོག་ནས་(འཕུལ་རིག་ལག་ཆ་ལ་ཡར་རྒྱས་ལྟ་བུ)དེ་གཉིས་མཉམ་གནས་ཡོང་བྱེད་པ་མཐོང་གི་འདུག་པས་དེའི་ཐད་དགོངས་རྒྱུ་གང་ཡོད་དམ།

སློན་ལམ། སྤྱིར་ཆོས་པའི་མིང་ཐོག་ནས་སྤྱི་ཆོགས་ནང་རྟོག་དྲ་མང་དག་ཅིག་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་རེད། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མ་འབྲིག་པ་ཞིག་མ་རེད། སྤྱིར་དོན་པ་དག་གིས་སྤྱི་ཆོགས་ནང་གང་ཞིག་ཤུགས་ཆུན་ཆེ་བ་ཡོད་ན་དེ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ནས་རང་གི་དམིགས་འདུན་སྦྱུབ་བཞིན་པ་དེ་རེད། ཆོས་པ་འགས་རང་ཆོད་མ་ཟེན་པར་ཆོས་པའི་མིང་ཐོག་ནས་རྟོག་དྲ་མང་པོ་བཟོས་པ་རེད་ལ་མ་འོངས་པར་ཡང་ཡོང་གི་རེད། འོན་ཀྱང་ཆོས་གཅིག་ལ་མིན་པར་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ཤུགས་ཆུན་ཆེ་བ་གང་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་གོང་བཞིན་བེད་སྤྱོད་གཏོང་གི་རེད། དེང་གི་དུས་འདིར་སྤྱིར་དོན་པ་དག་གིས་

དཔལ་འབྱོར་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་རྟོག་བྱ་རྒྱུ་མི་ཆད་པར་ཡོང་བཞིན་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཆོས་ལ་ཚོལ་མཁན་དག་གིས་དངོས་
ཡོད་གནས་ཚུལ་རྒྱས་ལོན་མེད་པར་གཡམ་རྒྱགས་བྱས་ནས་འབྲི་ཤར་ལ་བཞག་ནས་སྤྱད་ཅུང་སྐྱོར་བཏང་ཞེས་པ་
ལྟར། བ་ནོར་ཤར་ལ་བཞག་ནས་དེང་རབས་ལ་ཁ་གཡང་སྒྲོག་པ་ཙམ་གྱིས་ཕན་གྱི་མེད། རང་རེ་བོད་ཏུ་ལོ་ངོ་བྱུག་
ཅུ་ལྷག་གི་རིང་ཆོས་ལ་ཚོལ་མཁན་རིམ་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡང་། བོད་མི་རིགས་འདི་ད་ཅུང་དེང་རབས་སྤྱོད་ནས་
རྗེས་ལྷན་རེད། ལྷག་པར་ཚོལ་མཁན་རང་ཉིད་ལ་ཆ་བཞག་ན། དེང་རབས་འཕུལ་ལས་ཚན་ཅུལ་སོགས་བྱི་དངོས་
པོ་དང་། རང་བསམ་སྒྲིབ་འབྱུང་སོགས་ཐད་ནས་ཁོག་སྤོང་ཡིན་པའི་རྟགས་རེད། དེ་མིན་ལོ་ངོ་འདི་དག་ནང་གྲུབ་
འབྲས་གང་ཙམ་ཐོན་དགོས་ངེས་རེད། ཁོ་ཆོས་བཞག་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། སྤོང་གཏམ་རིང་ལྷགས་པ་མང་པོ་བསྐྱེད་
ཡོད་པ་དང་། ཡི་གེ་འབྱར་འབྱོར་རེ་འབྲི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་བསམ་སྒྲོ་བ་དང་མི་བྱ་སྐལ་ཚིགས་ཅན་གྱི་ཐ་སྣང་རེ་
བཏགས། ཚིགས་མཁྱེགས་པོ་རེ་སྤྱིག་ནས་ཡ་མཚན་ཞིག་ཡིན་སྒྲུང་འཆར་མཁན་མང་པོ་འདུག ཏུས་རབས་འདིར་
དེ་ཆོས་གང་ཡང་མི་འཛོན་པ་ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དག་ལ་དཔེ་བལྟས་ན་ཤེས། ཨ་རི་དང་ཉི་ཅོང་སོགས་ཚན་
ཅུལ་དང་མཉམ་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡར་རྒྱས་སོང་པ་ལས་ཆོས་ལ་ཚོལ་ནས་ཡར་རྒྱས་སོང་བ་མ་རེད། གསར་གཏོད་
ཟེར་བ་རིག་གཞུང་རྟོང་པ་ལ་འཆོལ་ཞིབ་གསར་བའི་དཔྱད་ཞིབ་བྱས་ནས་ཡོང་དགོས་པ་ལས་རིག་གཞུང་རྟོང་པ་
གཡུག་ནས་གསར་གཏོད་ཟེར་བ་ཡོང་རྒྱུ་མེད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་རང་ཉིད་ལ་ཆ་བཞག་ན། བོད་ཀྱི་རིག་ཆོས་དང་
གཞུང་སྤེལ་མཁན་གྱི་མེས་པོ་ཆོའི་བཀའ་བྱིན་དང་རྣམ་དཔྱོད་ལ་བརྟེན་ནས། རང་གི་འཛོན་ཆོད་ཀྱིས་འཆོལ་ཞིབ་
དང་འབྲེལ་འཕྲུལ་ལས་གལ་ཆེར་བཟུང་སྟེ། ཕ་མེས་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་པར་འབད་ཁུལ་ཡིན།

ཆོས་ཏུང་། བྱ་བ་རྒྱབས་ཆེན་སྐྱབ་མཁན་སོ་སོར་རང་གི་ལྟ་བ་དང་ལང་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱུན་སྨོང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་
སྒྲོས་ཅི་དགོས། བྱིད་ཀྱིས་ལས་དོན་སྐྱབ་སྐབས་ཀྱུན་སྨོང་དང་། ལང་སྤྱོད་གང་འདྲ་ཞིག་འཛོན་གྱི་ཡོད་དམ། ཀྱུན་
སྨོང་དང་ལང་སྤྱོད་དེས་ལས་དོན་དངོས་ལ་ཕན་ཅུས་ངེས་ལྟར་སྐྱབ་གྱི་ཡོད་དམ།

སྒྲོན་ལམ། རེད་བྱ་བ་གང་ཞིག་སྐྱབ་ན་ཀྱུན་སྨོང་ལ་རག་ལས་པ་ཤོད་མི་དགོས་པ་རེད། སྤྱི་སེམས་དང་བསམ་སྒྲོ་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་ཞིག་
ཁུར་ནས་ལས་ལ་ཞུགས་ན། རང་སེམས་ལ་དམིགས་བསམ་ལ་གྱིས་ཅུས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག དེ་ནས་ལས་དོན་གང་
ལ་ཞུགས་ན་མཆུག་འབྲས་སེམས་ལ་ཁྲ་ལམ་མེར་འཆར་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། གོ་རིམ་དོན་སྤྱིག་པ་ལྟར་གསལ་ལྟར་རེ་
ཡོད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་རེད། ང་ལ་མཚོན་ན་གཙོ་བོར་མཆུག་འབྲས་དང་ཕན་ཐོགས་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་ཁུལ་ཡིན།
འོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲིག་པར་རྒྱུན་བསྐྱངས་ནས་དཀའ་ལས་རྒྱག་དགོས་པ་དང་མཐར་མ་ཆོད་པར་བཞག་

གི་མིན་བསམ་པའི་ཀླན་སྒྲོང་རྒྱན་གནས་དགོས་རྒྱ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད་དེ། མཁུག་འབྲས་བསམ་པ་
ནང་བཞིན་ཡོང་ཁག་པོ་ཡིན་ཡང་། དང་པོའི་འཆར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་ཡོད་ན་མཁུག་འབྲས་ཀྱང་དེའི་སྒྲིགས་སུ་འགྲོ་
ངེས་པ་ཆོས་ཉིད་རེད།

ཆོས་དུང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་དགོས་ན་དེ་དག་བོད་པ་ནམས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བ་དང་ཁ་མ་
བྲལ་བ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས། ད་ལྟ་འཕྲུལ་ཆས་དང་། ཆ་འཕྲིན་ནི་མའི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བ་དང་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་
པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོང་སྒྲོ་ཅན་དུ་ཡུར་བཞིན་པས་དེས་ན་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་ལ་ཕན་ཅུས་
ཆེ་ཤོས་ཀྱི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་འདོན་མི་ཟ། འོན་ཏེ་ད་དུང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འཕྲུལ་ཆས་དང་། ཆ་འཕྲིན་ཐོག་ད་དུང་
ཆོད་ལོངས་པའི་སྒྲོང་སྒྲོ་ཅན་དུ་ཡུར་མེད་པས། དེ་དག་ཆོད་ལོངས་པ་ཞིག་ཡོང་བར་དུས་ཆོད་ཇི་ཙམ་འགོར་སྲིད་
དམ། དེའི་ཆེད་ལས་དོན་གང་དང་གང་རྒྱབ་དགོས་སམ།

སྟོན་ལམ། ང་རང་ཆོའི་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲོད་སྐད་ཡིག་གལ་ཆེན་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་སྟོབ་གསོ་གཏོང་མཁན་ཏ་ཅང་མང་པོ་འདུག་ཡི་
གོ་འཕྲི་ཤེས་ཙམ་དང་། ཡང་ན་སྐད་འཕྲིན་ལག་པར་ཐོགས་ཙམ་ནས་མི་རིགས་འདིའི་སྟོབ་སྟོན་པར་ཡུར་འདུག་
བོད་མའི་བརྒྱ་ཆ་མང་ཤོས་བོད་མའི་སྟོབ་སྟོན་པར་ཡུར་འདུག་དེ་ཡག་ཅགས་དང་རྒྱུག་ཅགས་གང་ཡིན་མ་ཤེས་
ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཆེད་མོ་ཡིན། སྤྱི་ཆོགས་གཞན་ཀྱི་སྟོབ་སྟོན་པ་དག་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་མཁུག་ནས་ཕྱེ་ཁྲིད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ང་ཆོའི་
སྟོབ་སྟོན་པ་མང་ཆེ་བ་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྩིས་སུ་བཅུད་ནས་ལེ་བདའ་བྱེད་བཞིན་པ་རེད། གང་ལྟར་འདས་ཟིན་པའི་
གནས་སྐབས་ལ་གཞིགས་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་གནས་བབ་འཕྲུལ་ལས་ཅན་དུ་ཡུར་བའི་བྱུང་རིམ་དང་། དབྱིན་
ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་འཕྲུལ་ལས་འཕེལ་རིམ་གཉིས་བསྟར་ན་ད་དུང་ལོ་ངོ་བརྒྱའི་རྩིས་སུ་ཁག་པོ་རེད། རྒྱ་མཚན་
ང་ཆོ་ལ་ཆེད་ལས་པ་ཁྱེད་དུགས་པ་དང་གཞུང་སྐྱེར་ཀྱི་ཆོགས་སྒྲེས་མཐུན་ཞུན་སྐྱར་ནས་སྤྱིའི་ཆེད་ལས་པ་ནང་
འགྲུགས་མ་ཐུབ་པས་རེད། གོ་ལ་ཕྱི་ལོ་འདིའི་ཁ་སྒྲིགས་གང་ལ་འགྲོ་ནའང་ང་ཆོ་ཤར་སྒྲོད་བྱ་དགོས་པ་ཏ་ཅང་
གལ་ཆེན་རེད། འདས་པའི་ལོ་ཉི་ཤུའི་ནང་སྒྲིག་རྒྱལ་བརྟེན་ཀྱིས་འཇམ་སྤྱིང་ཁྱོད་ཡོངས་དབང་བསྐྱར་བྱས་པ་
མ་ཟད་མེད་ཐབས་མེད་པའི་འཆོ་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། མ་འོངས་པར་ཡང་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཡར་རྒྱས་ཡོང་ངེས་
པ་རེད། ང་ཆོའི་ཆོས་རིག་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱན་གནས་དགོས་ན་རང་གི་སྐད་ཡིག་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་སྟོན་མེད་རེད།
སྐད་ཡིག་དེ་ཡང་དུས་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པའི་ཁོར་ཡུག་ཞིག་དགོས་པ་ཤོད་མ་དགོས་པ་རེད། དེར་གི་དུས་
འདིར་བརྟེན་འཕྲིན་བརྒྱུད་ལམ་དང་ཆོད་ལས་ཁོར་ཡུག་གཉིས་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད། དེར་བརྟེན་བརྟེན་འཕྲིན་བརྒྱུད་

ལམ་ཁྲོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་དང་། ཚོང་ལས་ཁོར་ཕྱག་ནང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འཕུས་སྒོ་ཚང་བ་ཞིག་
དགོས་པ་གལ་ཆེ་བ་རེད་སྟེ། དེར་བརྟེན་དང་དང་བའི་ལས་རོགས་ཚོ་ལ་མཚན་ན་ཅ་བའི་སྐད་ཡིག་ལ་ཚང་དགོས་
བའི་མཉེན་ཆས་ཁག་དང་། ཚོང་ལས་རིམ་པ་ཁག་གི་འཛིན་སྐྱོང་མ་ལག་མཉེན་ཆས་བཟོ་བར་འབད་བཞིན་པ་
ཡིན། འོན་ཀྱང་མཚུབ་མོ་གཅིག་གིས་གནམ་མི་ཐེག་ཟེར་བ་ལྟར་རེད། ཚུགས་ཡོངས་ནས་མ་འབད་ན་ཡོང་ཐབས་
མེད་པ་རེད།

ཚོས་དྲུང་། བྱིད་ཀྱིས་གསར་འཛུགས་གནང་བའི་སྒོན་ལམ་བརྟ་འཕྲིན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་
དང་། དེས་ད་ལྟ་སྐབས་བཞིན་པའི་ལས་གཞི་དང་། མ་འོངས་པའི་ལས་འཆར་སྐོར་དོ་སྙིང་གནང་རོགས།

སྒོན་ལམ། བརྟ་འཕྲིན་གྱི་རྒྱུ་རབས་སུ་བྱགས་པའི་རྒྱུ་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདིའི་ནང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་ཁག་
དང་འབྲེལ་བའི་མཉེན་ཆས་སྒྲ་ཚོགས་ཞིབ་འཇུག་དང་གསར་བཟོ་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་བྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཡིག་
དང་རིག་གནས་ཁག་སྐྱོད་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་ཐབས་བྱ་རྒྱ་རྒྱ་ཆོའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་རེད་ལ། འཆར་སྐོར་
ཡང་དེ་འདྲ་རེད། མཉེན་ཆས་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་སྒྲ་ཚོགས་ཁྲོད་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པ་རེད། ཡར་རྒྱས་ལ་ཚད་
མེད་པས་རྒྱས་ནས་རྒྱས་སུ་བསྐྱར་བཅོས་བྱེད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་རེད། དེར་བརྟེན་དང་ཚོས་བཟོས་ཟིན་པ་དག་དེ་
ལྟར་མ་བཞག་པར་བསྐྱར་བཅོས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། གཉིས་ནས་ཅིས་དཀར་ནག་སོགས་རིག་གཞུང་ཁག་དང་། དཔེ་
མཛོད་འཛིན་སྐྱོང་མ་ལག་སོགས་འཛིན་སྐྱོང་ཁག་འདྲ་མིན་དང་འབྲེལ་བའི་མ་ལག་སོགས་མང་པོ་ཞིག་བཟོ་བཞིན་
ཡོད། ཅ་བའི་སྐད་ཡིག་ལ་ཚང་དགོས་པའི་ཚིག་མཛོད་དང་། ཡི་གེ་ལྷུ་དག་གཏོང་བྱེད་སོགས་ལས་གཞི་མང་པོ་ཞིག་
འགོ་བཞིན་པ་ཡིན།

ཚོས་དྲུང་། བྱིད་རང་གིས་གསར་འཛུགས་གནང་བའི་བརྟ་འཕྲིན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་འདིས་བོད་སྐད་ཀྱི་བརྟ་འཕྲིན་འཕེལ་རྒྱས་
གྱི་དམིགས་ཚད་གང་འདྲ་ཞིག་འཛིན་གྱི་ཡོད་དམ། བོད་སྐད་བརྟ་འཕྲིན་འཕེལ་རྒྱགས་འདིའི་ནང་བྲིད་པའི་བྱ་བ་
འདིར་ལག་ཅུལ་གཞན་དང་། བོད་མི་སྐྱེར་སོ་སོས་བྱེད་སྐབས་པ་གང་ཞིག་ཡོད་དམ།

སྒོན་ལམ། ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ཞིག་ལ་མཉམ་ལས་གལ་ཆེན་བརྟེན་ཡོད། ལས་རིགས་འདྲ་མིན་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་
ལས་ལ་ཞུགས་ན་སྒྲ་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་འགོ་བའི་རྒྱ་ཁྱེན་གལ་ཆེ་ཤོས་རེད། དེར་བརྟེན་མི་སྐྱེར་ཚོགས་སྡེ་སུ་འདྲ་ཞིག་
ཡིན་ནའང་ང་ཚོ་དང་མཉམ་ལས་བྱེད་པར་དགའ་བསུ་ཞུ་བཞིན་ཡོད། དེ་ནི་ཚུགས་ཡོངས་ཀྱི་ཁེ་སན་ལ་རག་ལས་

པ་རེད། མདོར་ན་ངས་མ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཁྱོད་གྱིས་ཐུབ་པ་དང་ཁྱོད་གྱིས་མ་ཐུབ་པ་ཞིག་ངས་ཐུབ་ན་ང་གཉིས་མཉམ་
འབྲེལ་བྱས་ན་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་ཡོད་མི་སྲིད། བོད་ཀྱི་ཚོས་རིག་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མ་ལག་འབྲེལ་བའི་ལས་རིགས་
ཡོངས་བརྗེ་འཕྲིན་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ལྟར་འདི་བཟོ་ཐུབ་མཁན་དང་དགོས་མཁན་གཉིས་ཁ་མི་འབྲེལ་གཤམ་ཆེ་སྟེ།

ཚོས་དྲུང་། མཐའ་མར་ཁྱེད་རང་གིས་ནང་ཚོས་ཉམས་ལེན་དང་། འཕྲུལ་རིག་ལག་རྩལ་ལྷན་གཞན་དགའ་མོས་ཆེ་བའི་བྱ་བ་
གང་ཞིག་ཡོད་དམ། ཁྱེད་གྱིས་བསམ་ན་ང་ཚོས་རང་གི་མི་ཆེད་ནང་ངེས་པར་དུ་དུས་ཚོད་གཏོང་འོས་པའི་བྱ་བ་
གང་ཡོད་དམ།

སྟོན་ལམ། ནང་པ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་མི་ལ་ཕན་ཐོགས་དགོས་པ་ལས་སྤྱི་བྱ་བ་གཙོ་བོ་རེད། འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོས་ནས་
བཤད་ན། ཁ་རྒྱུན་ལ། ས་གར་སོང་བེར་ན་དེར་སོང་། རོན་གང་ཚོད་བེར་ན་འདི་ཚོད་བེར་བ་ལྟར་གྲུབ་འབྲས་ཤིག་
དགོས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོའི་ལས་ཀ་འདིས་མི་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་བསྐྱུལ་གྱི་མེད་པ་མ་ཟད་སྤྱོད་ཀྱིས་
གཅིག་ལ་ཕན་ན་སྤྱོད་ཀྱིས་གཞན་ཞིག་ལ་གཞན་སྤྱོད་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་ཡང་མ་རེད། དེར་བརྟེན་ལས་རིགས་འདི་ཉ་ཅང་བྱེད་
འདོད་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཚོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད་སྟེ། ཉམས་ལེན་བེར་བ་ཀྱང་སྤོང་ལ་རག་ལས་པ་ལྟར་
ང་ཚོས་གཞན་ཕན་གྱི་ཀྱང་སྤོང་ཞིག་བཟུང་ནས་འབད་ཁུལ་ཡིན། དེའི་ཐད་ལ་དུས་ཚོད་གཏོང་འོས་པ་རེད་སྟེ།
དེ་མིན་དགའ་མོས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན། རི་མོ་འབྲི་རྒྱ་དང་། ཁག་ལག་བཟོ་རྒྱར་དགའ་བོ་ཡོད། མདོར་ན་ཚོས་
འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱན་ཚོགས་ཚང་མར་དགའ་མོས་ཡོད།

ཚོས་དྲུང་། སྟོན་ལམ་ཚོགས་མཛོད་ཆེན་མོ་ནི་ཉ་ཅང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐད་ཡིག་གི་ལས་གཞི་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོན་རིམ་
དང་པོ་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོད་དངོས་སུ་འགྲེམས་སྟེལ་བྱས་ཇིས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་དང་། ཁྱེད་ཉིད་སྐོར་ངོས་ནས་དེར་མ་
འདད་བའི་ཆ་གང་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག་གམ།

སྟོན་ལམ། སྟོན་ལམ་ཚོགས་མཛོད་ཆེན་མོའི་ལས་གཞི་འདི་ཚོགས་མཛོད་ཅམ་མིན་པར་སྐད་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་
མང་པོ་ཞིག་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་སློ་མོ་ལྟ་བུ་རེད། དེར་བརྟེན་ལས་གཞི་འདིར་སྤྱི་མཐུད་ནས་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད།
དང་པོའི་ལོ་གསུམ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་སྤྱི་ཚོགས་ཐོགས་འགྲེམས་སྟེལ་བྱས་པ་རེད། ལོ་ཇེས་མར་ལོ་བར་བ་གསུམ་གྱི་
གྲུབ་དོན་འགྲེམས་སྟེལ་བྱ་རྒྱུ་ཡོད། ལོ་བར་བ་གསུམ་ལ་སྟོན་མ་བཟོས་བྱེད་པ་བསྐྱར་བཅོས་ཐངས་དགྲ་ཅམ་བྱས་
ཡོད། དེ་ནས་མ་སྟོན་ཁ་སྟོན་དང་། ཚོགས་མཛོད་ཀྱི་སྟོན་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་བྱས་ཡོད། ལོ་ངོ་དགུའི་རིང་ཚོས་ལྷགས་

གྲུབ་མཐའ་གཙོ་བོ་གྲུས་ནས་ཕྱེ་ཚན་མང་པོ་ཞིག་དང་མཉམ་ལས་ལ་འབད་བཞིན་པ་རེད། དེ་རྗེས་མི་འགའ་ཤས་
 གྲིས་མི་ཆེ་ཤིལ་བོར་ཆོག་མཛད་འདི་མཁུག་སྐྱོང་བྱེད་པས་ལས་རིམ་སྒྲིག་བཞིན་པ་ཡིན། ཐོན་དང་པོ་སྤྱི་ཆོགས་
 ཁྲོད་བཀའ་སྤྱོད་ལ་ཁྱེད་གཏོང་མཁན་གྱི་ལ་གཟེངས་བསྟོད་བྱེད་མཁན་ཡང་གྱུར། འོན་ཀྱང་ཁྱེད་གཏོང་ས་
 ཡིག་འོར་དང་། དེ་འཕྲོས་མ་དགའ་བས་རེད། ཡིག་འོར་ཐད་ནས་རིམ་བཞིན་བསྐྱར་བཅས་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་ལ་
 ཁྱེད་བཏང་ན་པན་ཐོགས་འདུག་པ་དགའ་མཁན་ལ་ནི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་མི་འདུག་ཆོས་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་
 འདི་ལ་ཕན་རེས་འབད་ཁུལ་ལས་སུ་གཅིག་ལ་གཞན་གྱི་དགོས་བསམ་པ་མེད། མ་ཤེས་པ་ནི་བོད་གསལ་ཁྱེད་
 ལས་ཐབས་མི་འདུག་འོན་ཀྱང་མཉམ་ཆས་བཅོ་ལྷོགས་དང་། ཆོག་མཛད་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ཐད་ནས་བཤད་མཁན་
 མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེར་བལྟས་ན་བ་ཉལ་སྤངས་ལ་བལྟས་ན་བེལ་གྱི་འདུག་ཟེར་བ་ལྟར་བྲ་ལམ་ན་དཔྱད་བརྗོད་
 སྤེལ་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གནད་དོན་གལ་ཆེ་བ་ཏེ་གོ་ཡོད་ཆོད་མི་འདུག་གང་ལྟར་ཆང་མར་སྤྱགས་རྗེ་ཆེ་ང་ཆོས་
 རོས་ནས་གང་ཡོང་འབད་ངེས་ཡིན།

ཆོས་རྒྱུད། མཐའ་དོན་ཁྲོད་ཀྱིས་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་བོད་ཀྱི་གཞི་རབས་པ་ཆོར་རྒྱས་རབས་དང་མཐུན་པར་མི་ཆེའི་
 ལམ་སུ་བསྐྱེགས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ལྟ་དགོས་པ་གང་ཡོད་དམ།

སྤྱོན་ལམ། ང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་འདི་བྱེད་དགོས་རེད་ཅེས་བཤད་རྒྱ་མེད། དེང་སང་ང་ཆོ་བོད་ལ་བཤད་མཁན་དང་སློབ་
 རྟོན་པ་མང་དགས་མེད་ན། ཉུང་དགས་མི་འདུག་མགོ་དཔོན་པོ་ནས་འོག་གཡོག་ལས་པར་མང་ཆེ་བ་སློབ་རྟོན་པ་
 རེད་འདུག་དེར་བརྟེན་འདི་ལྟོས་འདི་མ་བྱེད་ཟེར་རྒྱ་མེད། རང་གི་གང་བསམ་དང་གང་བྱས་པ་གོང་དུ་ཅུང་ཙམ་
 བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར་རེད། འོར་འཁུལ་ཡོད་ན་དགོངས་དག་ལྟ། སྤྱགས་རྗེ་ཆེ།

ཆོས་རྒྱུད། མཐའ་མར་བྱེད་ཀྱིས་གསར་གཏོད་དང་། བཅོ་སྐྱོན་བྱས་པའི་མཉམ་ཆས་སྤྱོད་མཁན་ཞིག་གིས་ངོས་ནས་བྱེད་ཀྱི་
 སུལ་བྱུང་གི་བྱས་རྗེས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་། སྤྱགས་རྗེ་ཆེ་ལྟ་རྒྱ་ཡིན།

པོ་དེ་མི་གཅིག་ཅེན་ཆས་གསར་གཏོད་པ་དག་པའི་སྡོམ་པ་ཟུང་ཚུན་ལྷན་ལས་དང་། ཚུན་ལས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལས་དང་།

CHO DUNG KARPO
SAKYA LITERARY MAGAZINE

Gonkar Choede Monastery
Laldang (Tibetan Colony) Plot Brotiwala,
P.O. Vikas Nagar - 248198
Dehradun, Uttarakhand, India
Email: chodungkarmo@gmail.com
Website: www.chodungkarmo.com

Cover designed by:

www.v3creation.com